LIETUVIAI TAUTININKAI–

KOMUNISTŲ KANKINIAI

LIETUVIAI TAUTININKAI KOMUNISTŲ KANKINIAI

TAUTININKAI, NEOLITUANAI JAUNALIETUVIAI, SANTARIEČIAI

Redagavo:
A. Kerulis, Juozas Prunskis, M. Valiukėnas

DR. KAZYS PEMKUS
ARCHYVAS

Amerikos Lietuvių Tautininės Sąjungos Valdybos leidinys

Li -172

P 4192

Knygos viršelis ir aplankas, dail. Ados Sutkuvienės.

Copyright 1988, National Lithuanian Society of America, Inc.
Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

DRAUGO spaustuvė
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629

Leidėjo žodis

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdyba užsimojo parengti ir išleisti atskirą knygą-komunistų nužudytų lietuvių tautininkų vardyną. Ši sąjunga savo pirmuose įstatuose yra pabrėžusi neesanti tęsinys jokios kitos organizacijos, bet faktinai savo narių sudėties požiūriu išeivijoje ji tapo buvusios laisvos Lietuvos tautininkijos pakaitalu. Sakoma tautininkijos, turint galvoje visą vadinamą vidurio politinę srovę, jos išpažintojus.

Taigi minimoje knygoje sąvoka tautininkai apima: a) tautininkus, b) neolituanus, c) jaunalietuvius ir d) santariečius. Kiekviena šių organizacijų bandoma čia aptarti, naudojantis Lietuvių enciklopėdijos atitinkamomis apybraižomis.

Tautininkai. Lietuvių tautininkų sąjunga, skelbė įsitikinimą, jog savosios tautos gerovė turi būti pagrindinis viešosios politinės, ūkinės bei kultūrinės veiklos tikslas. Tautininkai aiški priešingybė internacionalistams, smerkiantiems pabrėžtinį tautinių interesų puoselėjimą, kaip kliuvinį draugingam visos žmonijos bendravimui ir kovai dėl kurios socialinės klasės interesų. Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS) 1938 m., turėjo savo eilėse 12.928 narius ir 1.883 kandidatus. Iš apie 13.000 LTS narių beveik 2/3 buvo ūkininkai, apie 350 amatininkų ir apie 500 pramonės darbininkų. (LE XXXt.)

Neolituanai. — Lietuvių studentų tautininkų korporacija Neo-Lithuania. Jos nariai skirstėsi į tris laipsnius; junjorai — kandidatai į narius, senjorai — pilnateisiai nariai ir filisteriai, baigusieji aukštąjį mokslą senjorai.

Korp! Neo-Lithuania tikslas — lietuvių tautos didybė, jos garbė bei gerovė ir valinga, kilni bei tauri asmenybė. Neo-Lithuania ugdo studentuose tautinę ir valstybinę sąmonę, atsparumą ir drausmingumą, rūpinasi savo narių doroviniu, kultūriniu ir moksliniu auklėjimu. NL neriša savęs su jokia politine partija, savo santykius su akademijos kolegomis ir su kitų įsitikinimų žmonėmis grindžia tolerancijos principu. (LE XXt.194)

Vėleliau, lygiagrečiai su Korp! Neo-Lithuania, įsisteigė studentų tautininkų korporacijos kitose Lietuvos aukštojo

mokslo mokyklose. Taip 1928 m. tame pačiame universitete įsisteigė Lietuvių studenčių tautininkių korporacija „Filiae Lithuaniae". Steigimosi metu josios branduolį sudarė neolituanės, iki tol veikusios šios korporacijos studenčių ratelyje. FL principai yra analogiški neolituanų, tik ryškiau pabrėžiama lietuvės moters pobūdis ir uždaviniai.

Jaunalietuviai korporantai. 1924 m. Lietuvos žemės ūkio akadėmijoje įsisteigė Lietuvių studentų tautininkų „Jaunosios Lietuvos" korporacija. 1938 m. Prekybos institute, Klaipėdoje, įsisteigė Herkus Monte korporacija, 1939 m., Vilniaus universitete — „Geležinio vilko" korporacija.

Šios visos korporacijos vadinosi broliškomis ir darniai tarpusavyje bendradarbiavo, o 1939 metais Vilniuje pasirašė vieningumo deklaraciją.

Jaunalietuviai. Lietuvių tautinės jaunuomenės „Jaunoji Lietuva" (santrumpa JL) nariai. JL tikslas: laisva Lietuva, vieninga tauta, sava tautiška kultūra ir stipri asmenybė. Šūkis — Tautai jaunąsias jėgas!

Jaunalietuvių veikimas nutrauktas 1940 m. komunistams okupavus Lietuvą „liaudies" vyriausybės Vidaus reikalų ministerio 1940.V1.19 įsakymu. Jos turtą įsakyta per Inturisto tarnautoją Gafanovičių perduoti komjaunimui. Prieš perduodant, suspėta sunaikinti narių kartoteką ir svarbesnę archyvo dalį.

1940 m. JL turėjo 40 rajonų, 300 apylinkių, 1200 skyrių, kurių keletas buvo suorganizuoti ir veikė išeivijoje. Jaunalietuvių — jaunučių, kandidatų, tikrųjų narių ir narių remėjų — buvo per 40.000. (LE IX.348)

Santariečiai. Mažosios Lietuvos lietuvių paskirų jaunimo draugijų santara. 1934 m. Santara persitvarkė, apjungdama atskirai dar iš prieš I pasaulinį karą veikusių sporto būrelių, chorų ir jaunimo draugijų ir savo centralizuota veikla priartėjo prie „Jaunosios Lietuvos" sąjungos veikimo stiliaus, bendradarbiavo su ja, ruošė drauge kultūrines ir sporto šventes, turėjo „Jaunojoj kartoj" jaunalietuvių savaitraštyje savo skyrių.

Santarai 1939 m. priklausė per 4.000 jaunimo ir per 200 vyresniųjų, Santaros pirmūnų, o taip pat apie 1.000 Santaros jaunučių (10-16). Visa įvairiašakė Santaros veikla vyko šūkiu

— Viskas Lietuvai! ir tai turėjo didelę įtaką Klaipėdos krašto lietuvėjimui. (LE XXVI, 446).

Leisdama šį lietuvių tautininkų komunistų kankinių vardyną, Amerikos lietuvių tautinė sąjunga, nesijaučia juomi išskirianti tautininkus iš kitų politinių grupių, o šis ėjimas grindžiamas mintimi, kad kankinių sąrašų sudarinėjimas per paskiras organizacijas, manyta, bus našesnis, negu kreipiantis į visumą. Praktika tai patvirtino.

Tebūnie šis lietuvių tautininkų kankinių vardynas dalimi visų komunistų nužudytų, kankintų lietuvių vardyno, o drauge paskatinimu kitoms organizacijoms pasirūpinti savo dalimis.

Sąjungos valdyba reiškia nuoširdžią padėką šios knygos redakcijai, o drauge ir visų duomenų telkėjams: prelatui dr. Juozui Prunskiui, Leonardui Keruliui ir Mečiui Valiukėnui, o jų asmenyje ir visiems jų talkininkams ir bendradarbiams.

1988 m.

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos valdyba:
Dr. Leonas Kriaučeliūnas
Petras Buchas, Ona Daškevičienė,
Vida Jonušienė, Eleonora Valiukėnienė

KANKINIŲ VARDYNĄ SKELBIANT

Viačeslovas Molotovas, 1940 m. TSRS komisarų tarybos pirmininkas, bene pirmasis iš didžiųjų visasąjunginės komunistų partijos narių atskleidė Vincui Krėvei Mickevičiui, okupuotos Lietuvos „liaudies vyriausybės" min. pirmininko pavaduotojui ir užsienio reikalų ministeriui, komunistų požiūrį į mažas tautas. Molotovas kalbėjo: „Jūs turite pažiūrėti realybei į akis ir suprasti, kad ateityje visos mažos tautos turės išnykti. Jūsų Lietuva kartu su kitomis Baltijos tautomis turės jungtis į garbingą sovietų tautų uniją. Taigi, jau dabar turite pradėti orientuotis į sovietinę sistėmą, kuri ateityje triumfuos visoje Europoje".

V. Molotovui su V. Krėve-Mickevičiumi kalbantis Kremliuje (1940.VII.1), ok. Lietuvoje komunistai skubiai sudarinėjo įkalintinų lietuvių sąrašus, pagal kuriuos tų pačių metų liepos 11/12 naktį Vilniuje, Kaune, visuose apskričių miestuose ir daugelyje miestelių areštuota ir įkalinta apie 1600 asmenų. Areštai vyko ir vėliau, tik mažesnėmis grupėmis ar pavieniui. Taip iki 1941 m. birželio 23 d. buvo įkalinta apie 12.000.

Jau 1941 m. birželio 14-18dd. iš Lietuvos išvežta pirmuoju masiniu vežimu kančiai ir mirčiai į Sibiro gulagus 34.260 vyrų, moterų vaikų ir kūdikių, senelių... Rastieji dokumentai rodo, kad buvę suplanuoti dar du masiniai vežimai tais pačiais metais. Jų vykdymą nutraukė prasidėję Vokietijos — SSRS karo veiksmai. Įvairūs šaltiniai, tarp jų Jurgio Glušausko, 1940 m. būvusio „liaudies vyriausybės" miškų pramonės komisaro, liudijimas, rodo: Kremlius reikalavo, kad ok. Lietuvos komisarų taryba prašytų išvežti iš Lietuvos 700.000 gyventojų!

Komunistų vykdytasis, J. Glušausko žodžiais, „negirdėtas smurtas", lietuvių tautos sistematiškas naikinimas buvo pagrindine priežastimi, kad gal netoli 100.000 lietuvių 1944 metais traukėsi gimtosios iššemės į nežinią, į vakarus ...

Šio leidinio redakciją pasiekė keleto 1941 m. į Sibirą nutremtųjų linkėjimai ir paskatinimas „vykdyti tą šventą uždavinį — atskleisti pasauliui, koks sugyvulėjęs žmogus

komunistų valdose... vis kalbąs „senąjį pasaulį sunaikinsim, kas buvo niekas — bus viskuo."

*1944 m. pabaigoje komunistų partijai pavaldžios institucijos toliau tęsė 1941 m. karo nutrauktą lietuvių tautos naikinimą, genocidą. Šiai akcijai vadovauti, tarybų valdžiai krašte sustiprinti Kremlius atsiuntė į Lietuvą Michailą Andrejevič Suslovą. Tai buvo reto žiaurumo enkavedistas. Grįždamas atgal į Maskvą, 1946 m. jis pareiškė, kad Lietuva bus, bet lietuvių joje nebus.

Dr. Kęstutis K. Girnius, gerai išstudijavęs Lietuvos partizanų kovų laikmetį (1944-1953), skelbia apie aštuonis didesnio masto lietuvių trėmimus į Sibiro gulagus. „Pirmasis įvyko 1945 m. rugsėjo mėn... Pats didžiausias trėmimas, savo mastu gerokai pralenkęs 1941 m. „baisųjį birželį", įvyko 1948 m. gegužės 22 d., nors nuo jo ne labai atsiliko trėmimai 1949 m. kovo 24-27 d. ir tais pačiais metais gegužės 27-28 d. 1946 m. trėmimai taip pat buvo stambūs." (Partizanų kovos Lietuvoje, Į laisvę fondo leidinys, 1987 m.)

Šis visasąjunginės komunistų partijos bruožas, žudyti mažesnes tautas, eina per visą Sąjungos istoriją, ir šaukiasi pasaulio dėmėsio, pasmerkimo.

Okupuotos Lietuvos pogrindžio „Aušra" Nr. 56 (96) 1986 m. trėmimų klausimu rašė: „Beveik iš kiekvienos šeimos arba artimiausių giminių kas nors buvo pokario metais represuotas, išvežtas į Sibirą, iš kur grįžo arba negrįžo. Kukliausiais apskaičiavimais „Stalino klaidų" (tada, jų darymo metu, vadintų „genialiausia liaudine politika") dėka buvo ištremta apie 600.000 mūsų tautiečių. Vorkutos srityje, Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos duomenimis, iki šiol tebegyvena 6498 lietuviai tremtiniai".

Ruošiant šį leidinį, kiek tik sąlygos leido, stengtasi galimai pilniau surinkti duomenis apie komunistų kankinius tautininkus Sibire ir tėvynėje. Nuoširdi padėka visiems, kurie

---

* NKVD — Narodnyj komisariat vnutrennych diel, (Vidaus reikalų liaudies komisariatas; NKGB — Narodnyj komisariat gosudarstvennoj bezopastnosti, (Valstybės saugumo liaudies komisariatas).

talkino atsiųsdami jų turimas žinias ir nuotraukas.

Šis komunistų nužudytų ir kankintų lietuvių tautininkų vardynas tebūnie kaltinimas komunistų partijai, o mūsų atveju — pagarbos vainikas visiems kankiniams, kurių vardai žinomi, ir šimtams tūkstančių kitų, kurių nė vardai nežinomi ir neatsekami. Apie juos galime kartoti žodžius, kuriuos pasakė Pskovo kalėjime kalinti lietuviai — A. Iešmantas, P. Pečeliūnas ir V. Skuodis: „Mus griežtai nubaudė už tai, kad mylėjome savo tėvynę Lietuvą, už tai, kad troškome savo tautai laisvės, už tai, kad nesutikome tapti lietuvių tautos išgamos arba jos priešų vergai".

Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis, Mečys Valiukėnas

KANKINIŲ VARDYNAS

Abaravičius Leonas, s. Kristupo, 43 m., tarnautojas. Būdamas teisių fakulteto studentas, 1922 m. lapkričio 11 d. buvo vienas iš trylikos Neo-Lithuania korporacijos steigėjų. 1941 m. birželio 14 d. iš A. Panemunės komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Marija Žukaitė, 35 m., gydytoja, Filiae Lithuaniae korporantė ir dukrelės Aldona, 15 m., Vida, g. 1936 m. irgi buvo išvežtos. Visi grįžo.

Adomaitis Juozas, s. Jurgio, 32 m., ats. jaun. ltn., mokytojas, Alvito pradžios mokyklos vedėjas, Kybartų vls., Vilkaviškio aps.. LTJ *„Jaunosios Lietuvos"* sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 37 § 9 paskirtas Vilkaviškio rajono Alvito apylinkės vadu. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime, 1941 m. išvežtas į Sibirą, ten ir mirė. 1941 m. birželio 14. išvežta jo šeima: žmona Kostė, g. 1906 m., mokytoja, dukterys: Birutė, 3 m., Milda, g. 1938 m. ir Rūta, g. 1939 m.

Adomaitis Juozas, g. 1892 m., teismo antstolis, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Zarasų rajono vadas. Už nuopelnus Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1937.IV.6 įsak. Nr. 36§ 2 paskirtas Kretingos rajona vadu. 1941 m. birželio 3 d. iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išvežtas į Sibirą.

Akelis Edmundas, g. 1910 m. Garliavoje, Kauno aps., baigęs Rygiškių Jono gimnaziją ir Karo mokyklą, karininkas, tautininkas. 1934 m. iš kariuomenės atleistas, studijavo VD universitete ir dirbo Vidaus reikalų ministerijoje. Okupacijų metais įsijungė į rezistencinę veiklą. 1945 m. komunistų suimtas, nuteistas 25 m. sunkiems darbams ir nutremtas į Kolynos sritį, į Magedeno vario kasyklas, kur ir mirė, manoma, dėl užsinuodijimo vario dulkėmis, nes vergai dirbo be reikiamų apsaugos priemonių.

Akelis Česlovas, g. 1912 m. ?, baigęs Rygiškių Jono gimnaziją ir teisės mokslus VD universitete, Kaune, Korp! Neo-Lithuania filisteris, dirbęs Vidaus reikalų ministerijoje, 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Antanina Matulaitytė, studentė, Korp! Filiae Lithuaniae senjorė.

Aleksa Jonas Pranas

Aleksa Jonas Pranas, s. Antano, g. 1879 m. gruodžio 25 d., profesorius, ministras. Baigęs Marijampolės gimnazija, 1900 m. įstojo į Maskvos universitetą. 1902 m. už politinę veiklą kalintas įvairiuose caro Rusijos kalėjimuose. 1904-1907 m. Maskvos universitete studijavo sociologijos mokslus, 1914-1915 m. Varšuvos aukštojoj žemės ūkio mokykloje agronomijos ir zootechnikos mokslus. 1918 m. Lietuvos žemės ūkio departamento direktorius. Nuo 1925 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos universiteto docentas, dėstė žemės ūkio ekonomiką. Lietuvos ūkio klausimais daugelio knygų autorius. Lietuvos vyriausybės VI-VIII ministrų kabinetuose 1920.VI.19 — 1923.VI.29 žemės ūkio ir valstybės turtų ministras; XIV-XVI kabinetuose 1926.XII.19 — 1935.IX.6 žemės ūkio ministras.

Į prof. A. Voldemaro 1926.XII.19 d. kabinetą, J. Aleksa įėjo

kaip Lietuvos ūkininku partijos atstovas, bet šiai partijai atšaukiant jį iš pareigų, jis nepaklausė ir vis daugiau ir daugiau suartėjo su tautininkų vykdoma programa. 1940 m. jis buvo šios sąjungos ūkininkų skyriaus vadovybėj.

1942 m. lapkričio 9 d. vokiečių okupacijos metu, J. Aleksos, dr. K. Griniaus ir M. Krupavičiaus parašais buvo įteiktas memorandumas vokiečių generaliniam komisarui, protestuojant lietuvių vardu prieš vokiečių vykdomą Lietuvos žemės ūkio kolonizaciją ir reikalaujant grąžinti iškeltiesiems ūkininkams jų ūkius. Dėl to prof. J. P. Aleksa buvo vokiečių saugumo 1942 m. gruodžio mėn. ištremtas į Vokietiją. Po karo rusų grąžintas į Vilnių, bet 1948 m. išvežtas į Sibirą. 1953 m. be sveikatos, vos paeidamas, atvyko į Tomsko sritį pas 1941 m. ištremtą savo šeimą. Ten mirė 1956 m. balandžio 24 d.

Aleksynas (anksčiau Aleksandravičius) Simas, 40 m., žurnalistas. „Tautininkų balso" faktinasis redaktorius, vyriausybės oficiozo *Lietuvos aido* sekretorius, vėliau vyr. redaktoriaus pavaduotojas. Taip pat yra dirbęs *Jaunosios kartos* redakcijoje. 1941 m. birželio mėn. iš Kauno su žmona Marija išvežtas į Sibirą. Žmona iš Altajaus krašto grįžo 1959 m.

Ališauskas Vincas, s. Kazio, tarnautojas, jaunalietuvis, Apolonofka, Šimkaičių vls., Raseinių aps., su žmona Brone, d. Viktoro, 30 m., ūkininke ir sūneliu Vytautu, 1 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Andrijauskas Pranas, g. 1886 m., buhalteris, Zarasų aps. savivaldybės pirm., tautininkas, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, nuo 1941 m. gegužės mėn. Vilniaus Lukiškių kalėjime, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į Sibirą koncentracinėn stovyklon. Jo likimas nežinomas.

Andriūnas Izidorius, savanoris, kavalerijos kapitonas. LU studijavo teisę-ekonomiją, priklausė Neo-Lithuania korporacijai. Paskutinė kariška tarnyba buvo gusarų pulke Kaune. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, išvežtas į Sibirą ir ten mirė kankinio mirtimi.

Ankevičius Stasys, s. Juozo, 35 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Šakių rajono Skubrių skyriaus pirmininkas. 1935 m. paskirtas Lukšių apylinkės vadu. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937.VI.13 apdovano-

tas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Iš Plokščių, Šakių aps., su šeima — žmona Rože Gulionaite, 23 m. ir sūneliu Stasiu Algimantu, 6 mėn. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Aravičius Petras, s. Prano, g. 1887 m. Avižienių k., Seirijų vls., Alytaus aps. 1907-1914 m. Petrapilio universitete studijavo fizikos matematikos ir teisių fakultete. 1922 m. grįžo į Lietuvą. 1927-1929 m. Alytaus aps. viršininkas. Tautininkas, Lietuvos vyriausybės XV ministrų kabineto 1929.XI.30—1931.IV.I vidaus reikalų ministras. Nuo 1931 m. Žemės banko direktorius Kaune. 1941 m. birželio mėn. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Sūnus Tadas, 18 m., studentas., mirė 1942 m. rytų Sibire, Arkties srityje, Bykovo žvejybos įmonės Mastacho Mys skyriuje. Kiti šeimos nariai: žmona Ona, 42 m., dukterys: Danutė 15 m., Eglutė, 10 m.

Augaitis Pranas, s. Stasio, g. 1903 m., ats. ltn., tarnautojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Šakių rajono sporto vadovas (1937 m.). 1941 m. birželio 14 d. iš Šunkarių (Valakbūdžių) k., Slavikų vls., Šakių aps. komunistų išvežtas į Sibirą.

Augustaitis (anksčiau Augustauskas) Vytautas g. 1904 m. Lygumuose, Šiaulių aps., pedagogas. 1931 m. baigė VD universiteto humanitarinių mokslų fakultete pedagoginį skyrių. 1932 m. Kauno apskrities mokyklų inspektorius. 1934-1940 m. Kūno Kultūros rūmų direktorius. Lietuvių sportininkų išvykos į JAV (1937 m.) vadovas. Priklausė Lietuvių mokytojų dr. J. Basanavičiaus sąjungai, buvo jos valdybos narys. Buvo vienas iš *Tautos mokyklos* leidėjų. Pedagoginiais ir fizinio auklėjimo klausimais rašė *Švietimo darbe, Tautos mokykloje, Vaire* ir kt. 1931-1940 m. *Fiziško auklėjimo* redaktorius. 1940 m. liepos mėn komunistų įkalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą.

Ausiukaitis, Juozas, s. Juozo, 32 m., mokytojas Plateliuose, Kretingos aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Platelių apylinkės pirmininkas. Iš Dainių k., Jurbarko vls., Raseinių aps., 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Po dešimties tremties metų, nustojęs sveikatos, grįžęs mirė Lietuvoj. Buvo išvež-

ta ir jo šeima — žmona Ona, 30 m., akušerė, sūnus Gerutis, 6 m. ir duktė Arytė, 5 m.

Avižonytė Birutė Marytė, 23 m. ir jos sesuo Gražina Liucija, 24 m., gailestingoji sesuo, Juozo dukterys, studentės, Filiae Lithuaniae korporantės. 1941 m. birželio 14 d. iš Kauno komunistų išvežtos į Sibirą.

Babušiai Antanas ir Česlava

Babušis Antanas, s. Petro, g. 1899 m. Katilių k., Griškabūdžio vls., Šakių aps., Kud. Naumiesčio apyl. teismo antstolis, Lietuvių tautininkų sąjungos narys, aktyvus šaulių sąjungos veikėjas, rėmėjų būrio pirmininkas. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, iš tarnybos buvo atleistas, gyveno savo tėviškėje. 1941 m. birželio 14 d. didžiųjų trėmimų metu nebuvo namuose, bet sužinojęs apie šeimos suėmimą tremčiai, apsisprendė pats pasiduoti. Tačiau prie šeimos nebuvo prijungtas, išvežtas į vieną iš sunkiausio režimo lagerių, kuriame daug kalinių mirė. Po 15 tremties metų su šeima grįžo Lietuvon.

Žmona — Česlava Vitiniauskaitė, g. 1904 m., mokytoja, tautinių pažiūrų, aktyviau reiškėsi šaulių sąjungos veikloje. Ji su

mažamečiais sūnumis — Algiu, 12 m., Rimu, 9 m. ir Vytautu, 3 m. buvo apgyvendinta šiek tiek pakenčiamesnėse sąlygose negu jos vyras. Vienu metu jai net buvo leista mokykloje dėstyti vokiečių kalbą. Kaip nepageidaujama tremtinė bendradarbių buvo išprovokuota, iš darbo atleista ir nubausta 3 m. kalėti. Vėliau bausmė buvo žymiai sutrumpinta.

Babušiai Jonas ir Adelė

Babušis Jonas, g. 1907 m. Katilių k., Griškabūdžio vls., Šakių aps., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Šakių gimnazijoje ir Naumiesčio dvimetiniuose mokytojų kursuose, kuriuos 1925 m., baigęs, pradėjo mokytojauti. Beveik visą laiką jis buvo Griškabūdžio šešių skyrių pradžios mokyklos vedėjas. Per keletą vasaros atostogų yra lankęs įvairius mokytojų kursus Kaune ir Palangoj. Taip pat dėstė lietuvių kalbą trumpalaikiuose buhalterijos kursuose ir vadovavo jaunųjų ūkininkų žemės ūkio klasei. Čia gyvendamas vedė griškabūdietę Adelę Jankauskaitę, g. 1915 m. Jis buvo Šakių aps. tautininkų komiteto narys ir keletą metų vietos skyriaus pirmininkas. Rėmė jaunalietuvių veiklą, 1935 m. paskirtas apyl. vadu. Jis buvo Šaulių būrio pirmininkas, vadovavo jų kultūrinei veiklai.

1941 m. birželio 14 d. areštuotas. Suimant dalyvavo apskrities kompartijos sekretorius Oleka ir vienas rusas enkavedistas. Nuvežtas į Griškabūdį, ten jau buvo suimta jo žmona, iš čia kartu su kitais vietos tremtiniais išvežtas į Pilviškių geležinkelio stotį, o iš ten su visu tremtinių ešelonu į Sibiro taigą, Krasnojarsko krašte, Rešiotos vergų stovykloje badaudamas ir katorginio sunkaus darbo kamuojamas visiškai nusilpo ir susirgęs mirė 1943 m. balandžio 23 d. Prieš pat mirtį kankinys parašė laišką žmonai, skausmingai atsisveikindamas savo šeimą ir kitus artimuosius.

Sibiro kankinio Jono Babušio paskutinis priešmirtinis laiškas:

1943.IV.3. — Buvau susveikęs, bet sausio 16 d. suviduriavau, vėl patekau į ligoninę, kur sveikdamas gavau pleuritą. Tas kankino su aukšta temperatūra, nors balandžio 1 d., atrodo, pradėjo atleisti, bet po poros dienų vėl prasidėjęs viduriavimas jau nesulaikomai baigia paskutines jėgas.

Negalėjau palaikyti tikrai darnios šeimos, kaip dabar atrodo, brangios visos tradicijos — šventės, vardadieniai, kurių progomis nesusipratau Tau malonumo suteikti. O kaip trokščiau kas minutėlę būti prie Tavęs: padėti patarti. Dieve, Dieve, kokį gražų gyvenimą vaizdavausi! Jei... gyvenk, kaip geriau išeis. Stenkis tik išauginti darbščią, padorią Nijolytę... Jau kaitriai šviečia viltinga pavasario saulė, o aplink... nė vieno artimo, brangaus žmogaus, tik nelaimės draugai...

Pabūti šeimoje, pamatyti tėviškės saulėleidį. Kokios malonios ir rudenio darganos, ir vasaros ryto rasa, pavasario saulutė ir rytmečio gruodeliai. Rodos, vienas nuo kaštano lapo užkritęs darganos lašelis dar išgydytų mane... O kur visi namiškiai — tokie brangūs, tokie artimi? Jie visi atrodo dabar dalelė mano merdinčio kūno. Tu, tėveliai, sesutės ir broliai tokie mieli, brangūs, nepasiekiami, bet aš Jus visus jaučiu čia prie savęs. Jeigu Tau bus lemta sutikti mano brangiuosius tėvelius, Saliomutę, Staselę, Bronių ir kitus man brangius, perduok mano paskutinį sudiev iš...

Kaip visa siela trokštu visą laiką būti tik su Tavim, gyventi tik šeima. Kaip būtų malonu mažame, jaukiame šeimos lizdelyje! Bet likimo nelemta — Aukščiausiojo valia.

Mano mažytė Nijolytė... nematys... Būčiuoju, Brangioji, Tave amžinai.

Karštai mylintis Tavo Jonas.

Babušienė-Jankauskaitė Adelė, gimusi 1915 m., Urvinių km., Griškabūdžio vl., prieškario laiku yra daug padėjusi savo visuomenininkui vyrui ruošiant jo vadovaujamoj mokykloj kultūrinius parengimus ir dirbant jam organizacijose. 1941.VI.14 juos abu ištrėmus į Sibirą ir vyrui ten anksti mirus, po keliolikos metų ji grįžo į Lietuvą visai sužalota sveikata ir apsigyvenusi Kaune visą laiką sirgo. 1986.XI.12 Kauno ligoninėje mirė, palikusi dvi dukteris: Nijolę, elektronikos inžinierę ir Tonę, mokytoją, abi su šeimomis. Jai prieš mirtį prašant, XI. 14 palaidota Griškabūdžio parapijos kapinėse.

Laidotuvės parodė, kad ir po dešimtmečių Sibiro kankiniams jaučiam nemažiau sentimentų, kaip jų ištrėmimų dieną. Tremtinė iš Kauno su gėlėmis buvo atlydėta į Griškabūdį prieš temstant, mažai kam apie laidotuves žinant. Artimiesiems vietoje negyvenant, laidotuvės iš dalies vyko spontaniškai, kai kam pasitarnaujant savo iniciatyva. Laidojo ją išskirtinu iškilmingumu. Skambėjo varpai, bažnyčia švietė visomis savo šviesomis, gražiais vyrų balsais įspūdingai sugiedota Requiem ir kitos giesmės. Bendras įspūdis dar sustiprėjo prie kapo duobės, radus ją papuoštą gražiausiomis gėlėmis ir ją iškasusiam darbininkui atsisakius priimti bet kokį atlyginimą. Paaiškėjo, kad tas garbingas lietuvis tuo būdu norėjo pagerbti žuvusios savo žmonos mokytojo J. Babušio atminimą. Čia buvo birželio naikinančios dramos dalyvės paskutinė stotis ir tylus, bet prasmingas atsisveikinimas su ja.

Bajorūnas Jonas, s. Kazio, g. 1909 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Panevėžio rajono Smilgių apylinkės vadas ir valsčiaus tėvūnas. Iš Musninkų, Ukmergės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Buvo išvežta ir jo šeima: žmona Ermina, d. Jono, g. 1910 m., ūkininkė, sūnus Regimantas, g. 1928 m.

Balceris Edvinas, g. 1916 m., Baigęs Biržų gimnaziją, 1933 m. įstojo į VD universiteto, Evangelikų teologijos fakultetą, vėliau tame pačiame universitete studijavo teisės mokslus. Nuo

1933 m. neolituanas. 1940 vasarą komunistų areštuotas. 1941 m. birželio 23 d., kilus Vokietijos-Sovietų Rusijos karui, išsilaisvino.

Baliutavičius Mečys, g. 1913 m. Baigęs gimnaziją Šiauliuose, studijavo teisę VD universitete, dirbo Valstybės taupomųjų kasų valdyboje. Neolituanas. 1940 m. vasarą, prieš „liaudies seimo" rinkimus, komunistų areštuotas ir kalintas Kauno sunkių darbų kalėjime. Iš jo išėjo, žmonos pastangomis sudarius galimybę išvykti į Vokietiją.

Baltrukonis Viktoras, s. Andriaus, 38 m., mokytojas, Dervinių pradžios mokyklos vedėjas, Rudaminos vls., Seinų aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Seinų rajono sporto vadovas. Sąjungos vado A. Smetonos už nuopelnus 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio mėn. bolševikų išvežtas į Sibirą, Krasnojarsko srities koncentracinėn stovyklon. Buvo kalintas Tasejevo stovykloje. Grįžęs į Lietuvą tuoj mirė. Žmona Ona Valukonytė, 36 m., mokytoja su 3 m. sūneliu Jaunučiu išvežta į Altajaus kraštą. 1942 m. perkelta į Arkties srities Trofimovsko salą. 1943 m. pūgai siaučiant paklydo ir sušalo vienoje Laptevų jūros saloje. Sūnaus likimas nežinomas.

Baltrušienė-Varkalaitė Antanina, d. Petro, 29 m., teisininkė, Filiae-Lithuaniae buv. pirmininkė, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos mergaičių sekcijos pirmininkė. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanota II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. *Jaunosios kartos* bendradarbė. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. išvežta į Sibirą.

Banaitis Povilas, s. Antano, 30 m., mokytojas. Mokytojaudamas Antalieptėje, Zarasų aps., buvo vietinio jaunalietuvių skyriaus vicepirmininkas (1933 m.). Iš Papiškių, Ramygalos vls., Panevėžio aps., su žmona Paulina, 27 m., mokytoja ir sūneliu Gražvydu, 4 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Barkauskas Pranas, g. 1900 m. balandžio 3 d. Pažarščio k., Šilavoto vls., Marijampolės aps., savanoris-kūrėjas; karininkas, 1919 m. baigė karo mok. I laidą, dalyvavo laisvės kovose, ligi 1927 m. buvo kariuomenės vado adjutantas. Studijavo Prancūzijoje Marselyje ir Grenoblyje. Ekonominių mokslų dr.,

Tautininkas, buv. „Pažangos" b-vės vald. narys. Nuo 1931 m. Savivaldybių departamento direktorius. 1936 m. išrinktas į seimą, seime porą metų buvo biudžeto komisijos pirmininkas. 1939-1940 m. vidaus reikalų viceministras. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Baronas Pranas

Baronas-Baranauskas Pranas, g. 1902 m. Maišelių k., Giedraičių par., Ukmergės aps., ats. kapitonas, teisininkas. 1920 m. baigė lietuvių gimnaziją Vilniuje. Lenkų gen. Želigovskiui okupuojant Vilnių, įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, nepriklausomoje Lietuvoje baigė karo mokyklą. Jo paskutinė karinė tarnyba — Kėdainiuose 2-rame artilerijos pulke. Tarnaudamas baigė LU teisių fakultetą. Buvo Marijampolės apygardos teismo prokuroras, Šiaulių apygardos teismo pirmininkas. Lietuvių tautininkų veikėjas — Marijampolės, Kėdainių ir Šiaulių aps. lietuvių tautininkų pirmininkas. 1940 m. birželio mėn. pabaigoje komunistų suimtas, kalintas Šiaulių kalėjime. Kilus vokiečių-rusų karui, 1941 m. birželio 23 d. išvežtas į Sibirą. Mirė 1944 m. koncentracijos stovykloje.

Baršauskas Jonas, s. Mato, 32 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Pilviškių rajono vado II padėjėjas, vėliau rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937. VI. 13 aktu Nr. 7 už nuopelnus apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų. Iš Višakiškės, Gižų vls., Vilkaviškio aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo šeima: žmona Izabelė, d. Jono, 25 m., siuvėja, sūnus 6 mėn. ir duktė Aldona, 3 m.

Bartašius Juozas, 54 m., Utenos miesto burmistras, tautininkas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Bateika Vytautas, s. Jono, 26 m., kalvis, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Šakių rajono, Žvirgždaičių skyriaus pirmininkas. 1935 m. atlikto karinę prievolę. Gyveno Kud. Naumiestyje. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Barzdžius Pranas, s. Prano, g. 1907 m. Šimkaičių vls., Raseinių aps., ekonomistas, dr., žurnalistas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1938.III.9 įsak. Nr. 27 paskirtas užsienio vadovybės reikalų vedėju. Sovietų Sąjungai 1940 m. birželio 15 d. Lietuvą okupavus, jis buvo suimtas, kalintas, 1941 m. birželio 3 d. iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išvežtas koncentracinėn stovyklon į Sibirą.

Bastys Juozas, s. Antano, g. 1917 m. ūkininkaitis Geišių k., Jurbarko vls., Raseinių aps. Buvo LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Jurbarko rajono, Pašvenčio skyriaus valdybos narys. Pirmosios komunistų okupacijos metu areštuotas. Mirė kalėjime.

Beleckas Povilas, s. Jono, g. 1903 m. Linkuvos vls., Šiaulių aps., ats. kapitonas, teisininkas. Baigęs karo mokyklą tarnavo gusarų pulke Kaune. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos rikiuotės štabo viršininkas. Buvo JSO vadovybės žirginio sporto — raitininkų vadovas ir instruktorius. Vytauto D. universitete baigė teisių mokslus. Buvo ministrų kabineto raštinės viršininkas, vėliau dirbo teisme. 1930 m. vedė Oną Gaigalaitę, g. 1906 m., teisininkę. Pirmos bolševikų okupacijos metu buvo atsargus, dirbo provincijoje ir Kaune, buvo pasiryžęs lengvai nepasiduoti suimamas. 1941 m. birželio mėn. vykstant didiesiems nekaltų žmonių trėmimams į Sibirą, nebuvo namie tuo laiku kai prie durų sustojo sunkvežimis su žmonių gaudytojais. Žmona su 5 m. dukrele Maryte buvo suimtos, išvežtos ir patalpintos į gyvulinį, be langų, užplombuotą vagoną. Šeimos gailesčio vedinas,

nuėjęs pats pasidavė. Buvo įgrūstas ne į tą vagoną kur buvo žmona su dukrele. Tais pačiais 1941 m. Sibire žuvo. Žmona iš Sibiro tremties grįžo.

Belžakas Mykolas, s. Kazio, g. 1909 m., muzikos mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Pasvalio rajono kultūros ir švietimo vadovas. Iš Zarasų 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas, mirė Sibire, Krasnojarsko krašto koncentracinėje stovykloje. Žmona Genovaitė, 40 m., mokytoja, su mažamečiu sūneliu Algirdu Vėjeliu, 3 m. išvežti į V. Sibirą, Tomsko apygardą, Bakčaro rajoną, Malinovkos kolchozą.

Bendinskas Bernardas, s. Jurgio, g. 1890 m., mokytojas. Marijampolės aps., Sasnavos jaunalietuvių skyriaus iždininkas vėliau tos apylinkės vadas. Su žmona Ona Skeltyte, g. 1896 m. ir sūnum Vitaliu, 13 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Beniulaitis Kostas, g. 1910 m. pr. mok. vedėjas, Virbalyje, Vilkaviškio aps., jaunalietuvis, šaulys, tautininkas. 1941 birželio 14 d. išvežtas į Sibiro gulagus. Dingo be žinios.

Bieliauskas Antanas, s. Juozo, g. 1913 m., valsčiaus savivald. raštininkas Miroslave, Alytaus aps., vietinio jaunalietuvių skyriaus pirmininkas. Su žmona Adele, g. 1918 m. ir sūneliu Antanu, 7 mėn., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Bieliūnas Balys, g. apie 1902 m., pienininkas, šaulys, veiklus tautininkas, LLA (Lietuvos Laisvės Armijos) narys, Jaskoniškių k., Dusetų vls., Zarasų aps., 1944/1945 m. žiemą komunistų kalintas ir nužudytas Utenos kalėjime.

Blekaitis Ignas, humanitarinių mokslų fakulteto studentas, Neo-Lithuania korporantas, 1941 m. birželio sukilėlių būrio vadas, žuvo kovoje su komunistais Birštone, Alytaus aps.

Blynas Vytautas, s. Domininko, g. 1911 m. Baigė „Aušros" berniukų gimnaziją Kaune. Atsargos karininkas. Vienoje, Austrijoje, baigė Aukštąją prekybos mokyklą. Priklausė Neo-Lithuania korporacijai. Tarnavo Žemės banke Kaune. Antinacinės rezistencijos metais Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos leistųjų „Apžvalgų" pastovus autorius. Rašė pogrindžio „Naujo Žygio Apžvalgoje". 1946 m. sovietų suimtas, kalintas Vilniaus Lukiškių kalėjime ir naktį, prieš jo teismo dieną, kalėjime

Blynas Vytautas

Blynas Zenonas

nužudytas. Teisme tuomet buvo pranešta, kad „kaltinamasis Vytautas Blynas, Domininko sūnus, į teismą negalėjo atvykti, nes staiga mirė...“ Buvo 35 m. amžiaus.

Blynas Zenonas, s. Domininko, g. 1908 m. Odesoje, Rusijoje, žurnalistas, vertėjas. Baigė „Aušros“ gimnaziją Kaune, politinius mokslus Italijoje, dirbo Lietuvos pasiuntinybėje prie Vatikano. Neo-Lithuania korporantas. Dalyvavo antinacinėje veikloje, siekdamas Lietuvai nepriklausomybės. Bendradarbiavo *Akademike, Naujoje romuvoje, Tėvų žemėje.* 1945 m. KGB areštuotas, išvežtas, kalintas koncentracijos stovykloje Karelijoje ir ten mirė.

Bojarskas Leonas, 35 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos“ sąjungos Šiaulių II rajono vadovybės narys. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo šeima: žmona Marija, 32 m., sūnūs Arūnas, 2 m., Jurgis, 5 mėn. ir duktė Sigutė, 7 m.

Borchertas Endrius, g. 1891 m. lapkričio 26 d. Tilžėje. Gyvendamas Gvildžių vnk., tuojau po I Pasaulinio karo įsteigė „Santaros" skyrių „Kalną". Du kartu buvo Klaipėdos direktorijos narys, 1925 m. jos pirmininkas, lietuvių frakcijos seimelio narys. Nuo 1929 m. Klaipėdos krašto lietuvių susivienijimo centro valdybos pirmininkas. Vokiečiams Klaipėdos kraštą užgrobus, apsigyveno Lietuvoje. 1945 m. vasario mėn. komunistų suimtas, kalintas Lukiškių kalėjime Vilniuje, 1947 m. išvežtas į Sovietų Sąjungą. 1948 m. grąžintas į Klaipėdos kalėjimą, tardytas, nuteistas 10-čiai metų ir vėl išvežtas. Mirė 1957 m. sausio 9 d. Karagandoje.

Žmona Urtė, 71 m., artima „Santarai" ir vyro visai lietuviškai veiklai, 1949 m. bolševikų išvežta. 1951 m. mirė viename kolchoze Krasnojarsko krašte.

Botyrius Kostas, 45 m., mokytojas. Kražiuose mokytojaudamas buvo LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Kražių skyriaus pirmininkas ir choro vedėjas. Nuo 1935 m. Viduklės apyl. vadas. 1941 m. birželio 14 d. jis buvo komunistų išvežtas į Sibirą iš Ylių km., Viduklės vls., Raseinių aps., kartu su žmona Ona, g. 1910 m., sūneliu Romučiu, 7 m., dukrelėmis: Milda, 10 m. Nijole, 8 m. ir Rene, 11 m.

Brakas Adomas, g. 1886 m. balandžio 6 d. Jonkaičių k., Klaipėdos aps., dailininkas, visuomenės veikėjas, gimnazijos mokytojas. Mokėsi Tilžės gimnazijoje ir Paryžiaus meno akademijoje. 1906 m. vienas iš M. Lietuvos jaunimo draugijos „Santaros" steigėjų ir 1919-1926 m. jos pirmininkas. Po I Pas. karo rūpinosi Klaipėdos krašto prie nepriklausomos Lietuvos prijungimu. Vienas iš steigėjų ūkinių ir kitokio pobūdžio draugijų. Iliustravo leidžiamas knygas, sukūrė didesnių grafikos bei tapybos darbų, surežisavo per šimtą scenos veikalų. Mokytojavo Klaipėdos Vytauto D. gimnazijoje. 1939 m. išsikėlė į Kauną, buvo gimnazijos mokytojas. 1941 m. birželio 14 d. bolševikų išvežtas į Sibirą, Altajaus kraštą, Bijską. Dirbo plytinėje, vėliau teatre. Už surastą pas jį vokiečių kalba knygą apie bolševizmą, nubaustas 10 m. sunkiems darbams, išvežtas į Barnaulo kalėjimą, ten ir mirė 1952 m. vasario 2 d. Kartu buvo išvežtas sūnus Tautvydas, g. 1919 m., studentas.

Brazauskas Vytas, jaunalietuvis, Bukonių bžk. apylinkėj,

Panoterių vls., Ukmergės aps., 1945 m. komunistų išvežtas į Sibirą.

Brazdžiūnas Ignas, s. Baltraus, g. 1891 m., gimnazijos mokytojas, vicedirektorius, tautininkas Linkuvoje Šiaulių aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, Tomską, ten ir mirė 1942 m. Buvo išvežta ir jo šeima. Žmona Filomena Adiklytė, d. Mykolo, g. 1901 m., mokytoja. Ji iš Sibiro tremties grįžo; sūnūs Ignas, g. 1926 m., Sibire mirė 1944 m.; Juozas, g. 1935 m., Sibiro tremtyje mirė 1942 m.; Valentinas, Liudvikas, g. 1925 m., grįžo į Lietuvą.

Klemas Brunius

Brunius Klemensas, g. 1906 m. rugpjūčio 19 d. Margių k. Šeduvos vls., Panevėžio aps., dipl. statybos inžinierius. Jo priežiūroje buvo pastatyti Lietuvos taupomųjų kasų rūmai, Kaune, Kūno kultūros rūmų sporto halė, Vytauto kalne, Kaune ir kiti pastatai. Priklausė Neo-Lithuania korp! 1942 m. buvoLietuvos laisvės kovotojų sąjungos steigėju pirmininkas.

Sovietų Sąjungos raudonajai armijai okupavus Lietuvą, 1940 m. Klemensas Brunius pasitraukė į Vokietiją. Tų pačių metų lapkričio 17 d. aktyviai dalyvavo Lietuvių Aktyvistų Fronto steigiamajame susirinkime, Berlyne.

Vokietijos — Sovietų Sąjungos karui prasidėjus, pirmomis karo dienomis K. Brunius nelegaliai grįžo į Kauną ir pradėjo organizuoti lietuvius siekdamas Lietuvos valstybės atstatymo. Dalyvavo Vyriausiojo Lietuvių komiteto sudaryme, o vėliau įėjo į Vyriausįjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, kaip LNP atstovas.

1944 m. balandžio mėnesį Kaune Gestapo suimtas, tardytas ir kalintas Vokietijoje, rengiant jo ir kitų lietuvių bylą perduoti Volksgericht Hof. Likimas pasisuko kita linkme, JAV kariuomenei 1945 balandžio 14 d. šią kalinių grupę išlaisvinus iš Bayreuth kalėjimo. K. Brunius iš kalėjimo buvo perkeltas į ligoninę Wuerzburge, Vokietijoje. Sustiprėjęs, 1945 m. rudenį nelegaliu keliu grįžo į Lietuvą. Netrukus komunistų suimtas, kalintas ir išvežtas 25 m. Sibiro katorgon. 1956 m. išleistas grįžti į Lietuvą, grįžęs gyveno Kaune ir buvo sustiprintai KGB sekamas. 1975 m. gruodžio 1 d. įtartinomis aplinkybėmis motorvežimio buvo partrenktas ir mirė vietoje.

Budrys Kazys, s. Prano, g. apie 1901 m., tarnautojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. VII. 8 įsak. Nr. 42 § 14 paskirtas Mažeikių apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. iš Raseinių su žmona Anastazija, 38 m., sūnumis Adolfu, 17 m. ir Alfonsu, 13 m., komunistų išvežti į Sibirą.

Bundza Kazimieras, g. 1907 m., mokytojas ir jaunalietuvių veikėjas Žem. Kalvarijoj, Alsėdžių vls., Telšių aps. Iš Nevarėnų, Telšių aps., su žmona Brone Skeiryte, g. 1906 m., mokytoja ir trimis sūnumis, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Sūnūs: Edmundas, g. 1935 m., Romanas, g. 1932 m. ir Viktoras, g. 1939 m.

Buožis Juozas, s. Jono, g. 1897 m., ūkininkas, tautininkas, ekonominių ir kooperatinių organizacijų narys, nepriklausomos Lietuvos 1936-1940 m. paskutiniojo seimo narys. Išvežtas į Sibirą iš Linkaičių k., Joniškio vls., Šiaulių aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. Žmona Monika, g. 1902 m., ūkininkė, duktė — Aldona, g. 1929 m.

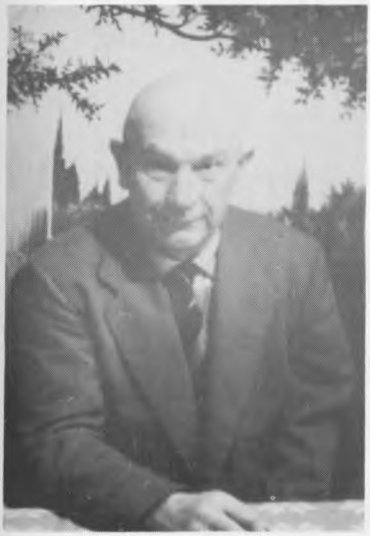
Bušma K., apie 24 m. statybos darbininkas, jaunalietuvis, Ylakiai, Mažeikių aps., 1941 m. birželio sukilimo dalyvis, sprogstamos ir užnuodytos kulkos kautynėse sužeistas į ranką. Mažeikių aps. ligoninėje ranka iki peties buvo nupjauta. An-

tros rusų okupacijos metu dingo, manoma, kad Ylakiuose komunistų sušaudytas ir kokioje duobėje palaidotas.

Butautis Adolfas, s. Antano, 40 m., ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Svirplių k., Joniškio vls., Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Butavičius Kazys, s. Vinco, g. 1899 m., agronomas, tautininkas, Joniškis, Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, 1943 m. mirė koncentracijos stovykloje. Išvežta ir jo šeima: žmona Stasė Vaičiūtė, d. Antano, g. 1908 m.; sūnus — Algirdas, g. 1928 m., Stasys, 4 m. ir duktė Danutė, 9 m.

Butkus, mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Mažeikių aps., Ylakių skyriaus pirmininkas. Antro pasaulinio karo metu mokytojavo ir buvo pradžios mokyklos vedėjas Mažeikiuose. 1945 m. pavasarį rusų išvežtas į Sibirą. Po Chruščiovo paskelbtos amnestijos grįžo į Mažeikius.

Butkus Benediktas

Butkus Benediktas, s. Jono, g. 1901 m. spalio 20 d., mokytojas, Skirsnemunė, Jurbarko vls., Raseinių aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Jurbarko rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935. V. 10 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Ra-

seinių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d. su kitais kaliniais išvežtas į Sol-Ilecko kalėjimą netoli Kazachstano. Ten 1942 m. nuteistas 10-čiai metų ir 5 m. atimtos teisės. Per įvairius lagerius-kalėjimus nutremtas į Karabašą, netoli Čeliabinsko, Uralo kalnuose. Atlikęs skirtą bausmę, 1950 m. ištremtas į Krasnojarsko poliarinę sritį — Igarką. Kadangi sunkiems darbams netiko, buvo paskirtas kepyklos viršininku. Prie tokio darbo duonos užteko, nekentė bado nei šalčio. Igarkon 1948 m. buvo ištremtas ir jo brolis Juozas su žmona ir trimis vaikais. Iš jų sužinojęs, kad jo žmona su vaikais gyvena Amerikoje, susirašinėjo, siuntinių gavo. Padavęs prašymą išvykti į Ameriką pas šeimą ilgai laukė, nustojęs vilties, 1961 m. išvyko į Lietuvą. 1967 m. rugsėjo 9 d. atvyko į JAV. Gyveno Cleveland, Ohio. „Draugo" atkarpoje 1974-1975 išspausdinti jo atsiminimai „Laisvės netekus". Mirė 1970 m. spalio 5 d.

Butkus Juozas, mokytojas, kilęs iš Duokiškio, Južintų vls., Rokiškio aps., 1935 m. spalio 23 d. paskirtas Rokiškio rajono, Skapiškio apylinkės jaunalietuvių vadu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Butkus Juozas

Butkus Juozas, b. tautininkas, kilęs iš Skirsnemuniškių km. Jurbarko vals., jo žmona Monika, dukros Irena ir Zita, sūnus

Juozas pokario metais išvežti į Sibirą. Apie 1950 m. buvo Igarkoje, Krasnojarsko rajone.

Butkus Kazimieras, 37 m. buvęs policininkas, jo žmona Bronė, dukra Virginija, g. 1928 m., sūnus Vaclovas, g. 1926 m. 1941 m. birželio m. iš Jurbarko ištremti į Sibirą. Kazimieras Karagandoje būvusio vergų sukilimo metu, drauge su šimtais kitų sukilėlių raud. armijos tankų buvo sutraiškyti.

Butkus Pranas, gimęs Liepalotų kaime, Lukšių vlsč., baigęs Šakių gimnaziją ir karo mokyklos aspirantų laidą, kurį laiką buvo tos apskrities savivaldybės tarnautojas. Susitaupęs kiek pinigų, baigė Kauno u-to teisių fakultetą. Yra dirbęs buhalterijoj Marijampolėje ir teismo tardytoju Šakiuose. Prieš karą Šakiuose priklausė jaunalietuviams ir šauliams, o u-te Neo-Lithuania Korp. Buvo nevedęs. Nuo pokario meto Pr. Butkaus likimas jo buvusiems draugams nežinomas; manoma, kad jis Lietuvoj ar Sibire yra žuvęs.

Cesevičius Domas

Cesevičius Domas, s. Jurgio, g. 1902 m. lapkričio 12 d. Dapšionių k., Smilgių vls., Panevėžio aps., ekonomistas. Baigęs Panevėžio gimnaziją, 1924-1927 m. studijavo LU humanitarinių mokslų fakultete, o 1928-1932 m. Vokietijoje, Koelno universitete ekonominius ir socialinius mokslus. 1929 m. Lietuvos

Konsulato Koelne sekretorius. Studijas baigė ekonominių mokslų daktaro laipsniu, parašęs disertaciją „Das Finanzsystem Litauens." 1933-1934 prekybos mokyklos Kaune vedėjas. Nuo 1933 m. V.D.U. teisių fak. asistentas, ekonominės politikos katedros priv. docentas. 1933-1934 m. *Lietuvos aido* ekonominio skyriaus redaktorius. Bendradarbiavo *Vaire, Ekonomikoje, Lietuvyje.* Išspausdino: „Visuomeniškumo argumentas mūsų laikų ūkio santvarkoje" 1936 m.

Panevėžio gimnazijoje priklausė skautų draugovei, studijų metu įsijungė į neolituanų gretas. 1927 m. vienas iš Lietuvių Tautinės Jaunuomenės „Jaunosios Lietuvos" steigėjų. 1939 m. lapkričio mėn. pakviestas *Lietuvos aido* vyr. redaktorium, 1939 m. pabaigoje Lietuvių tautininkų sąjungos vyr. valdybos pirmininkas. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į Sibirą. Pokario metais dr. D. Cesevičius leistas grįžti į Lietuvą ir net grąžintas į universiteto dėstytojus. Po poros metų vėl pakaltintas ir ištremtas į Sibirą. Grįžo 1956 m. į Vilnių ir jame varganai gyveno iki mirties. Mirė 1986 m. kovo 14 d.

Chmieliauskas Juozas, g. apie 1912 m., ats. leitenantas, mokytojas, šaulių būrio vadas, tautininkas, Zarasai. 1941 m. komunistų kalintas Zarasų kalėjime. 1941 m. birželio 24 d. išėjo į laisvę, bet grįžusių enkavedistų sekančią dieną suimtas ir NKVD būstinės kieme šūviu į pakaušį nušautas.

Cicėnas Kazys, g. apie 1897 m., savanoris-kūrėjas, ūkininkas, Imbrado valsčiaus viršaitis, veiklus tautininkas. 1943 m. rudenį važiuojant į Imbradą, sovietų desantininkų nužudytas.

Cimbolaitis Juozas, s. Antano, g. 1901 m. Šilgalių k., Slavikų vls., Šakių aps, mokytojas, Kriukai, Paežerėlių vls., Šakių aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Paežerėlių apylinkės vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo. Buvo išvežta ir jo šeima: žmona Antanina, d. Jono, 38 m., dantų gydytoja, sūnus Rimvydas, 5 m. ir duktė Laimutė, 12 m.

Cimbolaitis, Juozas, s. Igno, 34 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42§ 3 paskirtas Ukmergės rajono Pabaisko apylinkės vadu. 1941 m.

birželio 14 d. iš Vinkšnabrasčių k., Musninkų vls., Ukmergės aps., su žmona Stase., d. Andriaus, 24 m. ir sūnum Algimantu, 5 m. — išvežti į Sibirą.

Cinauskas Valdemaras, s. Henriko, 38 m., ūkininkas, Armonių k. Rokiškio aps., Armonių skyriaus jaunalietuvis. Su žmona Mile, 31 m., siuvėja, sūnumis — Rimgaudu, 3 m., Valdemaru, 5 m., Vytautu, m., dukterimis: Adele, 7 m. ir Galia, 7 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Čaplikas Antanas, s. Petro, g. apie 1908 m. Ryliškių k., Merkinės vls., Alytaus aps., ekonomistas. 1923-1925 m. mokėsi Aukštadvario mokytojų kursuose. Vytauto D. universitete teisių fakultete studijavo ekonomiją, priklausė Neo-Lithuania korporacijai. Buvo Šakių aps. mokesčių inspektoriaus pad., vėliau mokesčių inspektorius. Buvo energingas vyras su neabejotinais administraciniais gabumais. Aktyviai reiškėsi visuomeninėj veikloj: buvo tautininkų apylinkės pirmininkas, Neo-Lithuania korp. filisteris, šaulių rinktinės valdybos narys.

Paskutinius kelerius metus buvo Alytaus aps. mokesčių inspektorius. Čia jį ištiko dvigubai lemtingas lūžis: 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Vokiečių-rusų karui prasidėjus, 1941 m. birželio 23 d. išėjo į laisvę. Skubant į Alytų pas likusią ten šeimą, be jokio pagrindo vokiečių karių buvo sušaudytas. Alytiškių pasakojimu, pirmomis vokiečių okupacijos dienomis, pirmyn žygiuojantieji vokiečių kariai, keršydami už vieno jų kareivio nušovimą, Alytuje ir jo apylinkėse sušaudė net kelis šimtus nekaltų žmonių, daugiausiai lietuvių. Į tą skaičių, jo nelaimei, pateko ir A. Čaplikas. Paliko šakietę žmoną Oną Bakytę ir mažametį sūnelį. Prieš kelerius metus ji gana jauna Lietuvoje mirė.

Čaplikas Julius, g. 1888 m. gegužės 20/birželio 1 d. Ryliškių k., Merkinės vls., Alytaus aps., brigados generolas. 1915 m. įstojo į Vilniaus karo mokyklą. 1918 m. lapkričio 8 d. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo laisvės kovose, buvo bataliono ir kai kurių pulkų vadas, kovose su lenkais pateko į nelaisvę iš kurios pabėgo. 1923 m. pasitraukė iš kariuomenės, mokytojavo, nuo 1925 m. tarnavo vidaus reikalų ministerijoje. 1928 m. grįžo į kariuomenę ir buvo paskirtas D.L.K. Algirdo 2 pėst.

pulko vadu, o nuo 1934 m. liepos 12 d. ir Kauno įgulos viršininku. Priklausė tautininkų sąjungai. Lietuvos vyriausybės XVII ministrų kabinete 1935.IX.6-1938.III.24 vidaus reikalų ministras. 1936-1940 m. iki sovietinės okupacijos, nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas ir seimo biudžeto komisijos pirmininkas. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. liepos mėn. komunistų areštuotas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1940 m. liepos 23 d. išvežtas į Maskvos kalėjimus, ten kalintas ir nužudytas 1941 m. liepos 30 d.

Čaplikas Leonas, miškų žinybos tarnautojas, Samuniškės k., Merkinės vls., Alytaus aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Samuniškės skyriaus pirmininkas, vėliau vadas. Po karo „Dainavos" apygardos laisvės kovotojas, slapyvarde „Perkūnas". 1950 m. minimas „Kazimieraičio" rinktinėje, II-me „Bevardžio" — Pr. Ivanauskao būryje, „Dzūko" — E. Bingelio skyriuje. Likimas nežinomas.

Čepas Kazimieras, s. Adomo, g. 1904 m. spalio 13 d. Žiorkių k., Rozalimo vls., Panevėžio aps., miškų urėdas, tautininkas, Daugai, Alytaus aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, 1942 m. sušaudytas Norilsko koncentracijos stovykloje. Buvo išvežta ir jo žmona Stanislava Bakūnaitė, d. Liudviko, g. 1907 m. liepos 19 d. Lukšių m., Šakių aps., mokytoja. Ji grįžo 1958 m.

Čepkauskas Mykolas, s. Jono, 40 m., ūkininkas, Pagojuko k., Betygalos vls., Raseinių aps. Buvęs Betygalos vls. viršaitis, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Betygalos skyriaus steigėjas 1933 m. vasario 12 d. Jis su savo žmona Brone Stase ir sūnum Romanu, g. 1928 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. buvo išvežti į Sibirą.

Černevičius Antanas, g. 1906 m. Sikutiškės k., Jankų vls., Šakių aps., kur jo tėvas buvo miško eigulys ir turėjo mažą ūkelį. Įsigijęs pradžios mokyklos mokytojo cenzą, 1925 m. pradėjo mokytojauti. Po trejų metų darbo kaimo mokykloje, buvo perkeltas į didesnę Sintautų pradžios mokyklą vedėju. Kaip valsčiaus ir parapijos centre, jaunam, į veiklą linkusiam mokytojui, čia atsidarė platus darbo laukas. Vasaros atostogų metu, baigęs atitinkamus kursus, jis įsteigė jaunųjų ūkininkų žemės ūkio klasę ir joje mokė. Buvo geras sodininkas ir pažangus

Černevičius Antanas

bitininkas. Mokyklos sklype užvestame medelyne ir nemažame bityne jis besidominčius akivaizdžiai supažindydavo su smulkių ūkio šakų pažangaus kultivavimo būdais. Buvo kooperatyvo valdybos narys ir reikalų vedėjas. Ten dirbdamas daug prisidėjo išplečiant prekybines operacijas.

Ilgai ir sėkmingai vadovavo tautininkų ir šaulių vietos padaliniams, kaip tų padalinių pirmininkas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.10.15 įsak. Nr. 65§ 1, paskirtas Sintautų apyl. vadu.

Pirmųjų trėmimų metu, su žmona Agota Apanavičiūte ir vaikais Irena ir Vytu buvo ištremti į Sibirą 1941 m. birželio 14 d. Miško darbuose buvo jam sulaužyta koja ir amputuota. Nuo persunkaus darbo ir nuolatinio alkio susirgo širdies liga. Į Lietuvą grįžo visiškas invalidas ir kiek pasirgęs mirė. Žmonai su vaikais buvo leista grįžti į tėvynę kiek anksčiau, tačiau ir ji grįžo visai be sveikatos ir mirė, nesulaukusi sugrįžtančio vyro.

Česaitis Kazys, 26 m., ūkininkas, Giranonių k., Vandžiogalos vls., Kauno aps., 1941 m. birželio 24 d. iš savo ūkio važiuojant dviračiu pas brolį Bernardą į Skrandinių k., vietos komunistų buvo sulaikytas Zinėnų k. laukuose, nuvestas prie

miško ir nužudytas: peiliu perdurta krūtinė, galvoje padarytos 5 žaizdos, visas kūnas sumuštas. Buvo nužudytas dėl to, kad buvęs jaunalietuvis ir nemėgo komunistų.

Česnevičius Mečislovas, s. Adomo, 43 m., mokytojas, Parausių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1937. III. 10 įsak. Nr. 27 § 9 paskirtas Pilviškių II apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. su žmona Elena, 42 m. ir dukrele Elena, 5 m. išvežti į Sibirą.

Česnys-Česnavičius Antanas, s. Kazio, 40 m., pradžios mokyklų inspektorius Raseiniuose. Tautininkas. 1940 m. liepos 12 d. bolsevikų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d. su kitais kaliniais išvežtas į Sibirą. Koncentracijos stovykloje mirė nuo bado ir ligų. Atskirai buvo išvežta ir jo šeima — žmona Anelė, d. Juliaus, 28 m., mokytoja ir mažamečiai sūneliai: Antanas, 3 m. ir Gintautas 1½ m.

Čiaučionas Stasys, s. Broniaus, g. 1911 m., leitenantas, 259 šaulių pulko Vilniuje. 1941 m. birželio mėn. iš Pabradės poligono komunistų išvežtas į Sibirą. Veiklus LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos narys. 1933 m. birželio 11 d. Kaišiadorių skyr. susirinkime, pasivadinusiame Did. Lietuvos Kunigaikščio Gedimino vardo Trakų skyrium, ats. ltn. Stasys Čiaučionas buvo išrinktas JSO klubo pirmininku. 1933 m. buvo išrinktas į specialų komitetą penkerių metų Kaišiadorių skyr. sukakčiai paminėti. Taip pat buvo Trakų rajono Kaišiadoryse JSO sporto vadas.

Čiburas Juozas, s. Jono, g. 1898 m., valstybės kontrolės raštinės viršininkas, Kaunė. Studijuodamas univ. buvo korporacijos Neo-Lithuania pirmininkas. 1927-1930 mokslo metais. Buvo *Jaunosios Lietuvos* redaktorius. 1940 m. įkalintas ir išvežtas į Sibirą. Grįžo. Buvo išvežta ir jo žmona Genė Jakelaitytė, Filiae Lithuaniae korporacijos pirmosios kūrėjų valdybos vicepirmininkė, o kitais metais pirmininkė.

Čiburas Ipolitas, s. Jono, g. 1906 m., gydytojas, neolituanas: 1941 m. birželio 14 iš Kauno komunistų išvežtas į Sibirą.

Čiulada Vincas, s. Stasio, g. 1907 m., gimnazijos mokytojas, jaunalietuvis, Utena. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Čiuvinskas Feliksas, kilęs iš Urvikio k., Mažeikių vls. ir aps., pasiturinčio ūkininko sūnus, gydytojas. Besimokydamas Mažeikių gimnazijoje, 1928 m. pavasarį moksleivių „Jaunosios Lietuvos" kuopelės įkūrimo iniciatorius ir dvejus metus jos sekretorius. Karinę prievolę atliko Lietuvos karo mokykloje Kaune, kariūnų-aspirantų kuopoje, ats. jaun. leitenanto laipsniu. Gydytojo diplomą įsigijo Vytauto D. universiteto medicinos fakultete. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Sukūrė lietuvišką šeimą. 1941 m. birželio mėn. komunistų įvykdytų didžiųjų trėmimų metu geležinkelio stotyje nuo šeimos atskirtas, patalpintas į kitą prekinį vagoną, deportuotas Sibiran ir priverčiamų darbų vergų lageryje dingo be žinios.

Dailidė Pranas, s. Prano, g. 1896 m., ūkininkas, Keturkaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. Buvo Kybartų valsčiaus viršaitis, tautininkas, 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutinio seimo atstovas iki sovietinės okupacijos. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Žmona Marija, 32 m., ūkininkė, sūnūs — Algirdas m., Kęstutis, 7 m.

Dailidonis Vladas, g. apie 1905 m. teisininkas, apylinkės teisėjas Kalvarijoje, Marijampolės aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1939.I.18 įsak. Nr. 3 § 2 paskirtas Kalvarijos rajono spaudos ir propagandos vadovu. Vokiečių okupacijos metu buvo Trakų apylinkės teisėjas. Antros rusų okupacijos metu išvežtas į Sibirą. Grįžo, mirė 1981 m. spalio 1 d. Kaune.

Dakinevičius Stanislovas, s. Vlado, 37 m., Mažeikių aps. gydytojas, 1933 m. įsirašydamas LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos rėmėju, pasižadėjo Mažeikių rajono jaunalietuvius nemokamai gydyti. (Žiūr. „Jaunoji Karta" 1933.XI.26, Nr. 46, psl. 776). Su žmona Marija Beresnevičiūte, 30 m. ir dukrele Ona, 5 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Damašius Klemensas, s. Domininko, 33 m., ats. j. ltn. mokytojas, ramovėnas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos rikiuotės dalies vadovas, tautininkas, žurnalistas, *Lietuvos aido* reporteris. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas iš Vilniaus į Sibirą; išvežta ir jo žmona Valerija, d. Kajetono, g. 1910 m., tarnautoja, jaunalietuvė, Filiae Lithuaniae korporantė.

Dambrauskas Liūdas, g. apie 1921 m. dipl. chemikas, tautininkas. Po II pas. karo komunistų suimtas, nuteistas 12 m. tremties į Sibirą ir išvežtas į ten.

Dambrauskas Tomas, s. Tomo, g. 1899 m., tarnautojas Kretingoje. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. X. 30 įsak. Nr. 73 § 2 paskirtas Kretingos rajono spaudos ir propagandos vadovu. 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą.

Dambrava Silvestras, 55 m., Utenos aps. Kuktiškių policijos nuovados viršininkas, tautininkas, žmona Marija, 40 m., sūnūs Gediminas, 8 m., Stasys, 13 m. ir duktė Vitalija, 15 m. — visi 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Damijonaitis Juozas, 39 m., g. Stugučių k., Barzdų vls., Šakių aps., mokytojas, tautininkas. Iš Lekėčių, Šakių aps., 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas, kalintas Rešiotos koncentracinėje stovykloje, Krasnojarsko krašte. Grįžęs į okupuotą Lietuvą mirė. Buvo išvežta ir jo šeima: žmona Marija, 32 m., sūnūs: Algimantas 9 m. ir Domas, 2 m.

Daniliauskas Antanas, s. Prano, g. 1876 m. sausio 2 d. Sintautuose, Šakių aps.. 1895 m., baigęs Marijampolės gimnaziją, įstojo į Petrapilio universiteto filologijos fakultetą. 1897 m. už surastą slaptą lietuvių studentų draugijos biblioteką, žandarų suimtas, pašalintas iš universiteto, metus laiko kalintas ir ištremtas iš Lietuvos. 1903 m. filologines studijas baigė Kazanės universitete. Lietuvoje negavęs tarnybos, dirbo Rusijoje. Slapyvardžiu AŠ bendradarbiavo „Ūkininke". 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. įkūrė gimnaziją Kud. Naumiestyje ir Marijampolėje mokytojų seminariją, buvo jos direktorium ligi 1923 m. 1923-1928 m. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos direktorius, 1928-1932 m. švietimo ministerijos aukštesniųjų mokyklų departamento direktorius, 1932-1934 m. švietimo ministerijos generalinis sekretorius, nuo 1934 m. vėl Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos direktorius, LTS Marijampolės apylinkės pirmininkas. Su žmona Leokadija Strempickaite ir sūnum Antanu, g. 1926 m. spalio 1 d., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Jis ir žmona mirė 1943 m. Arkties srityje,

Lenos upės žiotyse esančioje Trofimovsko saloje. Sūnus Antanas grįžo į Lietuvą 1956 m. Mirė 1983 m. kovo 13 d.

Dargužienė-Gaisytė Lydija, d. Petro, g. apie 1910 m., tarnautoja, jaunalietuvė, iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą.

Daukas Povilas, s. Kazimiero, g. apie 1903 m., mokytojas. Panevėžyje Lietuvių tautininkų leisto tautinės minties savaitraščio „Mūsų krašto" redaktorius 1930-1934 m. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Panevėžio JSO klubo valdybos narys. 1939 m. propagandos vadovas. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, areštuotas, kalintas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Tolimuosius Rytus, 1942 m. kovo 11 d. į Solikamską prie Š. Uralo. Grįžo Lietuvon.

Daunys Juozas, 45 m., ūkininkas, Būriškių k., Papilės vls., Šiaulių aps., buv. ilgametis Papilės valsčiaus viršaitis, šaulys ir tautininkas. 1941 m. birželio 24 d. savo ūkyje bolševikų suimtas, kalintas Papilės areštinėje, tardytas enkavedisto ir vykdomojo komiteto pirm. Domo Servino. Birželio 26 d. su keliais kitais lietuviais kaliniais buvo šaudomas. Šautas iš užpakalio, kulka iš kairiojo žando išėjusi žemiau dešiniosios ausies. Be sąmonės tarp nušautųjų išgulėjęs kraujumi pasruvęs ir tik birželio 27 naktį šiaip taip atsikėlęs vandens atsigerti. Enkavedistams ir kitiems komunistams pasišalinus, buvo suteikta pirmoji pagalba ir išvežtas arkliais į Mažeikių ligoninę.

Dausa Kazys, s. Motiejaus, g. 1906 m. Kazimieravos vnk., Utenos vls. ir aps., žurnalistas, mokytojas. 1925 m. baigė Panevėžio berniukų gimnaziją. 1926 m. įstojo į Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultetą. Studijavo pedagogiką ir filosofiją. Vėliau studijas gilino Vienos ir Berlyno universitetuose. 1934 m. baigė VDU. 1934-1936 m. mokytojavo „Aušros" mergaičių gimnazijoje, 1936-1941 m. vyresnys asistentas VDU ir Vilniaus universitetuose, humanitarinių mokslų fak. 1929-1930 *Jaunosios kartos* redaktorius, 1940 m. *Vairo* redaktorius. Bendradarbiavo *Vaire, Tautos mokykloje* ir kt. LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos šefo 1935 m. apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas į Sibirą, į Krasnojarsko kraštą, Matygino stovyklą.

Dėdelė Antanas Alfredas, s. Jurgio, g. 1896 m. balandžio

19 d. Kybeikių k. Kybartų vls., Vilkaviškio aps., žurnalistas. Mokėsi Palangos ir Marijampolės gimnazijose. Nuo 1919 m. dirbo Lietuvos spaudos biure, Eltoje, 1922-1924 m. Lietuvos pasiuntinybės Čekoslovakijoje sekretorius ir Eltos atstovas. 1927-1929 m. Klaipėdos gubernatūroje spaudos referentas, kurį laiką *Lietuvos keleivio* vyr. redaktorius. Vėliau buvo *Lietuvos aido* reporteris, nuo 1932 m. redakcijos narys. Iš Kauno su šeima komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Likimas nežinomas. Žmona Elena Juozaitytė, 40 m., Sibire žuvo, sūnus Alfredas 13 m., dukterys: Angelė, 18 m., Elena, 16 m., Irena 14 m.

Dėdinas Valentinas

Dėdinas Valentinas, istorikas, gimė 1904 m. Vaitiekupių km. Sintautų vls. 1925 m. baigė Šakių gimnaziją. 1929 m. baigęs Lietuvos u-tą, buvo pašauktas į kariuomenę ir išėjo į atsargą jn. leit. aspirantu. Po pakartojimo buvo pakeltas vyr. leitenantu. 1930-1936 m. buvo Švėkšnos gimnazijos mokytojas. Kelias vasaras per atostogas lankė Prancūzijoj prancūzų kalbos kursus, įsigydamas tos kalbos mokytojo teises. Švėkšnos grafo Platerio rekomenduotas, Paryžiuj apsigyveno iškilioj šeimoj,

kurioj vyras buvo prancūzas, o žmona sulenkėjusi Lietuvos dvarininkaitė. Šioj šeimoj lankydavosi prancūzų ir lenkų diduomenė. Anksčiau būdamas Paryžiuj, aplankydavo ją ir maršalas Pilsudskis, o jo brolis būdavo nuolatinis svečias. Jaunas, elegantiškas, išsimokslinęs lietuvis toje šeimoje buvo mėgiamas ir jis kartu su svečiais buvo kviečiamas dalyvauti jų vakaronėse. Tarp kitko besilanką lenkų karininkai jam yra pasakoję ir apie kai kuriuos Pilsudskio sentimentus lietuviams, kas atrodė nesuderinama su Vilniaus grobiko aspiracijomis. Kartais tačiau jam tekdavo kietai ginti prieš kai kuriuos svečius Lietuvos ir lietuvių garbę ir kaip gerai besiorientuojąs istorikas, jis tai atlikdavo tinkamai.

1936 m. V.D. persikėlė į Pilviškių progimnaziją ir 1941.VI.14 iš čia buvo ištremtas į Sibirą. Pradžioj dirbo Altajaus kolūky, o vėliau pervežtas į Jakutiją sunkiai pakeliamiems miško darbams. 1948 m. be leidimo grįžo į Lietuvą ir susijungė su savo šeima. Čia baigęs technikų-matininkų kursus, 16 metų dirbo miškotvarkoj. 1958 m. reabilituotas. 1964 m. išėjęs į pensiją kartu su žmona, gim. Jakaitytė, gyvena Šakiuose ligų varginamas.

Deniušis Evaristas, s. Adomo, g. 1906 m., saugumo policijos rajono viršininkas, tautininkas, Raseiniai. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime, kilus rusų-vokiečių karui, 1941 m. birželio 22 d. su kitais kaliniais išvežtas į Sibirą, ten mirė koncentracijos stovykloje.

Devenis Mykolas, s. Mykolo, g. 1891 m. gegužės 1 d. Klausučių k., Biržų vls. ir aps., gydytojas, visuomenininkas. Estijoje Pernavos gimnaziją baigė 1914 m. ir tais pačiais metais atvyko į JAV. 1919 m. baigė Yale universitete medicinos fakultetą. Ligi 1928 m. vertėsi gydytojo praktika Waterbury, Conn.. Neo-Lithuania korporacijos reikalams paaukojęs stambesnę pinigų sumą, 1924 m. gruodžio 7 d. išrinktas šios korporacijos mecenatu. 1928 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Leonopoly, Ukmergės vls. ir aps., vertėsi gydytojo praktika ir ūkininkavo. 1940 m. liepos 21 d. komunistų suimtas, kalintas Ukmergės kalėjime, rusų enkavedistų tardomas, mušamas, kairėje ausyje trūko bubnelis, buvo nustojęs klausos. 1941 m. kovo 22 d. Maskvoje NKVD nuteistas 8 metams, išgabentas į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, o iš ten 1941 m. birželio 16 d. į Kožvą prie Pečioros. Po

dviejų mėnesių nuplukdytas į Narjon-Marą, Pečioros žiotyse. Vėliau pateko į sovchozą Novyj Bor prie Pečioros. Žmonos rūpesčiu ir JAV. Valstybės departamento pastangomis, kaip JAV pilietis, 1942 m. balandžio 13 d. išleistas iš vergijos ir per Aziją 1942 m. rugsėjo mėn atvyko į JAV, Waterbury, Conn., kur ir vėl vertėsi gydytojo praktika. Davė plačius parodymus Kersteno komisijai. Mirė 1978 m. gegužės 28 d. Santa Monica, Cal., palaidotas birželio 2 d. Lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje.

Dibisteris Antanas, s. Juozo, g. 1904 m. birželio 12 d. Gribžėnų k., Gargždų vls., Kretingos aps. Mokėsi Kretingos gimnazijoje, 1929 m. baigė Telšių mokytojų seminariją, 1930 m. — karo mokykloje kariūnų aspirantų laidą, ats. jaun. leitenantas. Nuo 1933 m. mokytojavo Kartenoje, Kretingos aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42 § 7 paskirtas Kartenos apylinkės vadu, buvo valsčiaus tėvūnas. Dalyvavo vietos visuomeniniame darbe, buvo šaulių būrio vadas. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Kretingos kalėjime, nuo 1941 m. vasario 20 d. Telšių kalėjime. Nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d.

Dičius Jonas, g. 1912 m., mokytojas, Armoniškis, Utenos aps., Trumbališkio skyriaus jaunalietuvis. Su žmona Pranciška, d. Povilo, g. 1913 m., dukterimis Dalia, g. 1939 m. ir Zita, g. 1941 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Dikinis Jonas, s. Petro, g. 1900 m. balandžio 20 d. Juškėnų k., Utenos vls. ir aps., aktorius, teisininkas, notaras. Mokėsi Rygoje ir Petrapilyje, kur lankė ir Vaičkaus dramos studiją ir vaidino jo skrajojamojo teatro pastatymuose Petrapilyje, Vilniuje ir Kaune. Buvo notaro įstaigos sekretorius Raseiniuose. 1924 m. vėl įsijungė į Vaičkaus teatrą ir su jo trupe 1925-1926 m. gastroliavo JAV, dalyvavo Dzimdzi-Drimdzi trupėje. 1926 m. grįžo į Lietuvą, dirbo notaru Kelmėje, Raseiniuose ir Kaune. 1936-1940 m. studijavo teisę Vytauto D. universitete teisių fakultete. Buvo notaras Kaune. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1940 m. balandžio 14 d. paskirtas tautininkų sąjungos profesinių šakų vadovybėn. Veikė „Jaunosios Lietuvos" sąjungoje, buvo Raseinių rajono vadu. Sąjungos šefo 1935 m. apdovanotas II l. Trijų liepsnų žymeniu. 1939 m. buvo paskirtas

sąjungos vadovybėn. Priklausė šaulių sąjungai. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, nuteistas, 1941 m. išvežtas koncentracijos stovyklon į Kazachstaną. Mirė 1978 m. birželio 15 d.

Dirda Petras, g. 1912 m. Atlikęs karinę prievolę kar. aspirantu, įstojo į VD universitetą 1932 m. Studijavo teisę, dirbo Žemės ūkio ministerijoje. Priklausė stud. ats. karininkų Korp! Ramovė. Jaunalietuvis. 1940 baigė parengti diplominį darbą, konstitucinės teisės tema. 1940 m. rugsėjo 15 d. į jo butą įsiveržė čekistų grupė ir padarė kratą. Radę diplominiam darbui naudotą literatūrą, tarp kitų ir Vokietijos, SSRS, Lietuvos konstitucijas, konfiskavo drauge su dipl. darbo tekstu. Baigę kratą, Petrą Dirdą areštavo ir kalino Kauno sunkių darbų kalėjime, kaltino kapitalistinėm valstybėm šnipinėjimu.

Dirmeitis Antanas, 30 m., Kretinga, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Kretingos rajono sekretorius. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Docius Adomas, g. apie 1906 metus, gausioje penkių brolių ir dviejų seserų šeimoje, Rudakių k., Pernaravos vls., Kėdainių aps. Nedideliame apie 16 ha ūkelyje, kartu su jaunesniuoju broliu ir seserimis, ūkininkavo. Buvo vienas iškilesniųjų Pernaravos apylinkės tautininkų veikėjų, taip pat veiklus jaunalietuvių skyriaus narys. Ilgoką laiką priklausė vietiniam šaulių būriui, buvo renkamas į valdybą. Nors didesnio išsimokslinimo nebuvo pasiekęs, bet spaudoje reiškėsi reportažais, apybraižomis bei vietinio gyvenimo aprašymais *Lietuvos aide, Trimite, Jaunoje kartoje* ir kt. Sovietų Sąjungai pakartotinai Lietuvą okupavus, kartu su žmona Veronika Kasiulyte, g. apie 1916 m., ūkinininke, buvo suimti ir išvežti į Sibirą, iš kur į Lietuvą sugrįžti jau nebuvo lemta. Ten mirė ar buvo nužudyti.

Domarkas Justinas, s. Kazio, g. 1908 m., finansų ministerijos valdininkas, jaunalietuvis, Kauno I rajono ūkio vadovas, „Samogitia" korporantas. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Drąsutis Feliksas, senioras — Teisių fakulteto studentas, studijavo ekonomiją, Neo-Lithuania korporantas, žuvo II pas. kare, Rytų fronte.

Drevinskas Antanas, s. Antano, g. 1888 m. liepos 25 d. Daumėnų k., Gulbinų vls., Biržų aps., teisininkas. Mokėsi Vil-

niuje. 1919-1927 m. valstybės kontrolės raštinės viršininkas. Baigęs Lietuvos universiteto teisių fakulteto pirmąją laidą, buvo paskirtas nepilnamečių teisėju Jonavoje. 1929-1933 m. Marijampolės apygardos teismo teisėjas, 1933-1935 m. Kauno apygardos teismo teisėjas, 1935-1940 m. teisingumo ministerijos generalinis sekretorius. Būdamas teisių fakulteto studentas, 1922 m. lapkričio 11 d. buvo vienas iš trylikos Neo-Lithuania korporacijos steigėjų, jos filisteris, o 1935-1939 m. filisterių sąjungos pirmininkas. Priklausė Lietuvos teisininkų draugijai, tautininkų sąjungai. 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas ir 1941 m. kovo 19 d. išvežtas į koncentracijos stovyklą Uzbekijon, vidurinės Azijos sovietinėn respublikon. Ten mirė 1942 m. balandžio 14 d.

A. Drevinskas buvo „Jaunosios Lietuvos" sąjungos tarybos narys, Jaun. Lietuvos šefo A. Smetonos 1937 m. apdovanotas I laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Dubinskas Kazys, 40 m., ūkininkas, viršaitis, tautininkas, Juknaičių k., Skuodo vls., Kretingos aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Buvo išvežta ir jo šeima — žmona Stasė Žitkutė, ūkininkė, sūnus Kęstutis, 6 m. ir duktė Birutė, 13 m.

Dudėnienė Liucija, d. Jono, g. 1909 m., mokytoja, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.X.15 įsak. Nr. 64§ 3 paskirta Kaišiadorių rajono sporto vadove. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. su vyru Petru, 40 m., sūnum Jonu, 9 m. ir dukrele Ramute, 2 m., — išvežti į Sibirą.

Dulkė Stasys, s. Igno, 37 m., tarnautojas, Daugirdiškių k., Semeliškių vls., Trakų aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Aukštadvario rajono, Daugirdiškių skyriaus vadas. Už nuopelnus LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1936. VI. 13 apdovanotas III laipsnio Trijų Liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Dumbliauskas Ignas, 27 m., jaunalietuvis, buvęs Alytaus aps., Stakliškių skyriaus valdybos narys. Iš Menediškių k., Kapčiamiesčio vls., Seinų aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Dumčius Stasys, s. Petro, 32 m., Kauno m. ugniagesių viršininko pav., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Kauno

skyriaus narys. Su žmona Konstancija Maželyte, 26 m. ir sūneliu Arimantu, pusantrų metų, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Dunderis Vytautas, g. 1907 m., mokytojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Trakų aps., Onuškio vls., Aukštadvario rajono, Vaikantonių skyriaus pirmininkas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta jo žmona Izabelė, 28., sūnus Vytautas, 10 m. ir duktė Gražina, 10 m.

Dundulis Vincas

Dundulis Vincas, s. Jono, g. 1900 m. Lekėčiuose, Šakių aps. Mokytojauti pradėjo 1918 m., baigęs Kaune vokiečių suruoštus trumpalaikius mokytojų kursus. Kvalifikuoto mokytojo teises įsigijo mokydamas įvairiose Šakių aps. pradžios mokyklose ir pats privačiai ruošdamasis. Kiek ilgiau išbuvo Griškabūdy, iš kur buvo paskirtas Barzdų pradžios mokyklos vedėju. 1935 m. LTJ „Jaunosios Lietuvos" vado įsak. Nr. 42§ 5 paskirtas Barzdų apyl. vadu. Priklausė Lietuvių tautininkų ir šaulių sąjungoms. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, į Krasnojarsko koncentracijos stovyklą. Nors buvo geros sveikatos, lagerio režimo neišlaikė: nuo bado, ligų ir sunkių darbų greit mirė.

Duoba Vytautas, s. Jono, 30 m., ūkininkas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Šakių rajono, Žemosios Panemunės skyriaus vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo

išvežta ir jo šeima: žmona Ona, d. Simono, 24 m., ūkininkė, dukterys Gražina, 4 m., Liuda, 5 m. ir motina Ona, d. Jono, 80 m.

Duoblys Juozas, s. Antano, g. 1904 m. spalio 15 d. Papievių k., Kretingos vls. ir aps., agronomas. 1926 m. baigė Plungės gimnaziją, 1931 m. Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. 1932-1934 m. agronomas Zarasų aps., kartu buvo ir žemės ūkio mokyklos vedėjas. 1934-1940 m. iki sovietinės okupacijos Vilkaviškio aps. agronomas. Priklausė tautininkų sąjungai, tautininkų sąjungos aps. valdybos sekretorius. 1940 m. liepos 12 d. komunistų areštuotas, kalintas Marijampolės kalėjime, 42 kameroje. 1941 m. pabaigoje už akių nuteistas 8 metus sunkiųjų darbų lagerin. 1941 m. gegužės 25 d. išvežtas į Vladivostoko sritį, Savestlango rajoną. 1947 m. rudenį grąžintas į okupuotą Lietuvą. Grįžęs nerado savo šeimos — žmonos ir dviejų mažamečių sūnelių, kurie nuo pakartotinos sovietų okupacijos pasitraukė į Vakarus ir apsigyveno JAV. Mirė 1975 m. lapkričio 2 d. Plungėje, Telšių aps. Palaidotas Šateikių kapinėse.

Dzikas Leonas, s. Jono, 39 m., mokytojas. 1925/26 mokslo metais mokytojas Ukmergės aps., Giedraičių vidurinėje mokykloje. Priklausė LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungai. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas prie šiaurės Uralo, į Sverdlovsko koncentracinę stovyklą Nr. 47. Ten mirė 1942 m. sausio 15 d.

Dzikas Pranas, s. Jono, 40 m., mokytojas, Sviliai, Gudžiūnų vls., Kėdainių aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Dotnuvos rajono, Gudžiūnų apylinkės vadas. Sąjungos šefo už nuopelnus 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo, mirė 1979 m. Buvo išvežta ir jo šeima: žmona Genovaitė Žiupsnytė, d. Liongino, 35 m., mokytoja ir duktė Genovaitė, g. 1937 m. Visi grįžo po 14 tremties metų.

Eidrigonis-Eidrigevičius Mečys, s. Adomo, 37 m., mokytojas, Kaune. JSO (Jaunalietuvių sporto organizacijos) mankštos vadovas. 1937 m. sąskrydžio Kaune, P. Vileišio aikštėje, 7.250 jaunalietuvių sporto šventės vadovas. Sąjungos vado A. Smetonos 1936. VI. 13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas prie

šiaurės Uralo, į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą Nr. 35, ten 1941 m. pabaigoj miške krintančio medžio užmuštas. Žmona Bronė Kleivaitė, mokytoja ir duktė Nijolė, 7 m. taip pat išvežtos į Sibirą.

Enčeris Juozas, s. Tomo, g. 1914 m. VDU technikos studentas, 1939-1940 mokslo metais Korp! Neo-Lithuania pirmininkas. 1940 m. Kaune komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas 8 metus kalėti, perkeltas į IX fortą, vėliau į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į koncentracijos stovyklą. 1945 m. buvo Altajaus krašte.

Gabrys Klemensas

Gabrys Klemensas, s. Aleksandro, g. 1906 m. Mikšiūnų k., Gasčiūnų par., Joniškio vls., Šiaulių aps., teisininkas. Gimnaziją baigė 1925 m. Šiauliuose. Studijavo teisę. Kaišiadoryse buvo kriminalinio skyriaus tardytojas. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Nuo 1935 m. sirgo TB. Po trijų metų, kiek pasveikęs, dirbo Lietuvos saugumo policijoje. Vytauto D. universiteto teisių fakulteto baigimo diplomą gavo 1938 m. 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, kalintas, tardytas ir kankintas NKVD požemiuose, Kauno sunkiųjų darbų kalėjime ir IX forte Kaune. Nubaustas 8 metus darbo lagerin, išvežtas ir nukankintas.

Žemiau spausdinamas jo laiškas, rašytas IX forte prieš ištremiant į Sibirą. Laiškas buvo rašytas ant rūkomo popieriaus ir įdėtas į papirosų pakelį.

„Mano Mylimieji! Mane suėmė rusai naktį, pašaukę telefonu į tarnybą. Tą pačią naktį po labai stipria sargyba atgabeno Departamentan. Čia labai sunkiose sąlygose išsėdėjau 13 dienų. Drauge sėdėjo: vicem. Drevinskas, pulk. Skorupskis ir kt. Tardydami spardė, niekino, koliojo, baisiausiai grasino. Įbauginimui išgalvodavo visokius negirdėtus XX amž. dalykus. Tos 13 dienų atrodė kaip tiek pat metų. Pradžioje buvau labai išsigandęs, nes buvo susidaręs įspūdis, kad sušaudys, bet tuoj atsipeikėjau ir laikiausi stipriai. Nieko iš manęs neišgavo. Po to nugabeno kalėjiman ir pusę metų nieko nedarė. Sėdėjau su buv. min. Rusteika (dar paliko) ir vicemin. Barkausku, Vold. vadu Sliesoraičiu (išvežtas prieš 2 mėn.), min. Tamošaičiu ir kt.

Sausio mėn. vėl pradėjo tardyti. Pradžioje korektiškai, tolyn — žiauryn. Vieną sykį tardė dieną naktį, dieną naktį ir dieną naktį be miego tik su mažomis pertraukomis pavalgymui. Nei vieną momentą nebuvau sulūžęs, kuo tolyn tuo ėjau atkaklyn ir stipryn. Sveikata niekada nesuklupo, nors iš mano veido išmušė ne sykį kraują. (Pastaba: jo sesers įrašas — per pasimatymą mačiau būtą perskėlimą dešinės veido pusės ir sutriuškintus pirštų galus, veido spalva mažai besiskyrė nuo žemės spalvos). Bet tas ne tik nesulaužė, bet sustiprino. Valgydino kaip gyvulius. Kentėme alkį. Išrašų 4 mėn. visai nedavė, vėliau tik 2 kg. į mėn. Kentėme oro trūkumą, nes 3½ mėn. neišleido iš kameros, vėliau tik po 10-15 min. I.11 užbaigė tardymą, buvau tardytas apie 25-30 kartų po 5-6 val. kiekvieną kartą. Sveikata niekur nesuklupo, labai saugojausi susirgimų. (Sesers įrašas: Čia saugojo jį tik Dievo apvaizda, nes jis buvo suimtas sergąs T.B. ir viena plaučių pusė suspausta oru. Jis tas baisybes išgyveno tik viena plaučių puse kvėpuodamas).

15.V paskelbė nutarimą, kur aš administr. buvau nubaustas 8 met. darbo lagerin. Tą baudą priimant nei vienas mano veido raumuo nesudrebėjo. (Sesers įrašas: prieš tai jis buvo Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, tik 2 sav. prieš išvežimą perkeltas į IX fortą). Tai taip pasibaigė mano dramos".

Gaisrys Jonas, s. Antano, g. 1909 m., ūkininkas, Arminų

k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps., buv. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Žaliosios skyr. pirmininkas. Su žmona Marijona, d. Antano. 22 m., ūkininke ir sūneliu Algirdu, 1½ m. išvežti į Sibirą 1941 m. birželio 14 d.

Galbuogis Juozas, s. Kazio, g. 1904 m., mokytojas Skirsnemunėje, Jurbarko vls., Raseinių aps., vietinio skyriaus jaunalietuvis, apylinkės vadas. Jis ir žmona Ona, g. 1908 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Po 10 tremties metų grįžo, praradęs sveikatą.

Galdikas Augustinas, s. Juozo, 40 m., ūkininkas, Darbėnai, Kretingos aps. Vietinio skyriaus jaunalietuvis, su žmona Stase, 40 m., ūkininke, komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Galvydis Pranas, s. Jurgio, 47 m., ūkininkas, Duburaičių k., Antazavės vls., Zarasų aps. Buvo smulkaus kredito draugijos valdybos pirmininkas, tautininkas, 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutinio seimo atstovas ligi sovietinės okupacijos. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Buvo kartu išvežta žmona Elena, 28 m., ūkininkė, dukterys: Julija, 7 m., Stasė, 20 m. ir Valė, 3 m.

Galvonas Vincas, g. apie 1913 m. agronomas, Jaunosios Lietuvos korporacijos filisteris. 1945 m. komunistų areštuotas ir išvežtas į Sibiro gulagus. Drauge išvežta ir jo žmona, agronomė, Jaunosios Lietuvos korporacijos filisterė.

Garbšys Jonas, g. apie 1897 m. Vyželių k., Salako vls., Zarasų aps., mokytojas, Švėdriškės šaulių būrio valdybos pirmininkas, tautininkas, 1940 m. perkeltas mokytojavo Žeimių vls., Kėdainių aps., 1941 m. birželio 14 d., suimant ištrėmimui į Sibirą, buvo mirtinai sumuštas ir mirė. Žmona Marijona, d. Felikso, 40 m., mokytoja, duktė Gražina, 3 m. ir naujagimis sūnus išvežti į Sibirą. Naujagimis mirė prekiniame vagone trėmimo metu, palaidotas pakelyje prie geležinkelio.

Garliauskas Simas, s. Povilo, 36 m., mokytojas, Girėnai, Šakių vls. ir aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Šakių rajono sporto vadovas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, kur ir mirė. Išvežta jo šeima: žmona Stasė Šukaitytė, d. Prano, g. 1903 m., Lietuvos banko tarnautoja, dukterys: Janina, Laima ir Saulytė.

Gasėnas Bronius, s. Antano, 40 m., mokytojas. 1933 m. buvo paskirtas Pasvalio rajono, Daujėnų vls. jaunalietuvių tėvūnu. Iš Žvirblėnų k., Vaškų vls., Biržų aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Gaudešius Simonas, g. apie 1880 m., provizorius, turėjo vaistinę Šilalėje, Tauragės aps. Pirmininkavo tautininkų skyriui, buvo šaulys, įsteigė kooperatyvą ir bankelį ir jiems vadovavo. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Gaudutis Augustinas, s. Igno, g. Čiučelių k., Kulių vls., Kretingos aps., buvo valsčiaus sekretorius Darbėnuose, Kretingos aps.. Vedęs. Vietos tautininkų apylinkės pirmininkas ir šaulių būrio valdybos narys. Savo bute komunistų 1940 m. liepos 13 d. buvo suimtas, 3 mėnesius kalintas Kretingos kalėjime, nuo 1940 m. spalio 4 d. Telšių kalėjime. Nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d.

Gaušas Antanas, s. Mykolo, 35 m., Kuršėnai, Šiaulių aps.. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Šiaulių II rajono vadas sąjungos šefo už nuopelnus 1937 m. apdovanotas Trijų liepsnių žymeniu. Komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Gečas Vincas, s. Vinco, 37 m., mokytojas Žygaičiuose, Tauragės aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Žygaičių apylinkės vadas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos vado įsak. 80 Nr. 1935 m. paskirtas Mažeikių apyl. vadu. Jis su žmona Ona, 35 m., ir dukterys Irena ir Virgilija, 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Gelažius Pranas, s. Jono, g. 1900 m. rugsėjo 28 d. Joniškyje, Šiaulių aps., Biržų apskrities veterinarijos gydytojas, LTS Biržų aps. pirm., komunistų 1940 m. liepos 12 d. suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio 3 d. išvežtas koncentracijos stovyklon. Mirė Sibire 1955 m. vasario 11 d.

Gelžinienė Urtė, 77 m., „Santaros" vado Martyno Gelžinio motina, artima jo darbų rėmėja, 1944 m. spalio 10 d., vieno ūkininko vežime, traukiantis nuo besibraunančios raudonosios armijos, netoli Šilutės, buvo rusų tankų sutraiškyta. Jos palaikus priglaudė gailestingoji tėvų žemė. Sūnus Martynas, „Santaros" vadas, Šiaulių Vidurinės ir Aukštesniosios prekybos mokyklos direktorius, 1940. VII. 11/12 — 1941. III kalintas Šiaulių kalėjime.

Gelžinis Ignas, s. Juozo, g. Šalpropių k., Kražių vls., Raseinių aps., buvęs Kretingos aps. mokesčių inspektorius, tautininkų sąjungos ir šaulių rinktinės veikėjas, komunistų suimtas Palangoje 1940 m. liepos 13 d., kalintas Kretingos kalėjime, nuo 1940 m. liepos 31 d. Telšių kalėjime. Nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d.

Gembickienė Sofija, d. Adomo, g. 1900 m., mokytoja, Imbradas, Zarasų aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Zarasų rajono, Imbrado skyriaus vadė. Iš Plaštakų k., Imbrado vls. su dviem dukrelėmis 1941 m. birželio 14 d. išvežta į Sibirą, Tomsko apygardą, Parbiko rajoną, Sabalinkos kolchozą. Vyras Bronius, g. 1902 m., ūkininkas, išvežtas į koncentracijos stovyklą.

Gervė Jonas, s. Jono, g. 1910 m., ūkininkas, Čedasai, Rokiškio aps., vietinio skyriaus jaunalietuvis. Su žmona mokytoja 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Giedra Balys, s. Juozo, g. 1897 m., savanoris-kūrėjas, ats. leit., ekonomistas. Apie 1931 m. baigė Vytauto D. universitetą. Buvo LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Raseinių rajono vado pad. Buvo mokesčių inspektorius Marijampolėje, Šiauliuose ir Šakiuose, kur uoliai darbavosi Lietuvių tautininkų sąjungos apskrities valdybos ir šaulių rinktinėje. Žymus esperantininkas ir jų draugijos pirmininkas, rengęs tos kalbos kursus, sudaręs ir išspausdinęs esperantų-lietuvių kalbos žodyną, eilėraščių ir dainelių vertimus. Išspausdino „Visuomenės ūkis", „Visuomenės mokslo vadovėlis", „Retorika". Iš Striūpų k., Šakių vls. ir aps., su žmona Marija Petrauskaite, g. 1900 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Mirė Sibire, ar grįžęs Lietuvoje. Žmona grįžo, mirė Lietuvoje.

Giedraitis Balys, s. Marcijono, g. 1880 m. sausio 14 d. Rygoje, pulkininkas. Mokėsi Rygos gimnazijoje, 1916 m. Maskvoje baigė karo mokyklą. Savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo laisvės kovose su komunistais, bermontininkais ir lenkais. Dirbo kariuomenės štabe, buvo paskirtas II brigados, vėliau II divizijos štabo viršininku. Lietuvos vyriausybės XV ministrų kabinete 1930.VI.28—1934.VI.8 krašto apsaugos ministras. 1935 m. išėjo į atsargą pulkininko laipsniu. 1940 m. vidaus reikalų ministerijos generalinis sekretorius ligi sovietinės okupacijos. 1940 m. vasarą komunistų suimtas, kalintas

Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. birželio 23 d. išvežtas į Minsko kalėjimą, NKVD sušaudytas 1941 m. birželio 26/27 d. Červenėje, Gudijoje.

Giedraitis Juozas, s. Dzidoriaus, g. 1899 m., Jurbarko gimnazijos mokytojas, inspektorius, tautininkas. Iš Barkūnų k., Jurbarko vls., Raseinių aps., su žmona Aleksandra Vidžiūnaite, g. 1914 m., 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežti į Sibirą. Juozas Giedraitis po 10 tremties metų grįžo, mirė Jurbarke.

Giedrikas Jonas, teisininkas, Marijampolės apygardos teismo teisėjas, jaunalietuvių veikėjas ir rėmėjas. Antros rusų okupacijos metu komunistų sušaudytas. Didžiųjų trėmimų metu 1941 m. birželio 14-19 d. buvo pasislėpęs ir liko neištremtas. Buvo išvežta jo šeima: žmona Eugenija Žilinskaitė, 29 m. ir sūnūs — Arvydas Jurgis, 7 m., Jonas Leonas, 9 m. Vienas sūnus Sibire mirė. Jo žmona 1956 m. dar buvo Irkutske. Šeima buvo išvežta iš Smalininkų, Kalvarijos vls., Marijampolės aps.

Gimžauskas Mykolas, s. Antano, g. 1902 m., mažažemis ūkininkas, Švėdriškės šaulių būrio vadas, veiklus tautininkas, Tolimėnų k., Zarasų aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas ir nukankintas koncentracijos stovykloje vakarų Sibire.

Gipiškis Pranas, g. 1893 m. rugsėjo 7 d. Užpalių miestelyje, Utenos aps. 1929 m. baigė Lietuvos universitete biologijos skyrių. 1915-1920 m. mokytojavo Užpalių pradžios mokykloje, 1921-1924 m. ėjo direktoriaus pareigas Užpalių vidurinėje mokykloje. 1929-1931 m. Telšių gimnazijos mokytojas, 1931-1934 m. Raseinių gimnazijos direktorius, 1934-1940 m. Zarasų gimnazijos direktorius. 1936 m. redagavo *Zarasų kraštą*. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžęs mirė 1980 m. Klaipėdos krašte.

Girčys Motiejus, s. Izidorius, g. 1899 m., savanoris, ūkininkas, Zarasų aps., Antazavės vls. viršaitis, šaulių būrio vadas, tautininkas, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas Utenos kalėjime tardytas ir kankintas, nuteistas 25 metus kalėti, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibirą, mirė badu koncentracijos stovykloje.

Girtas (Girtsas) Jurgis, s. Mikėlio (Martynos), g. 1908 m., Klaipėdos krašte Santaros „Kalno" skyriaus narys, vėliau Lietuvos saugumo policijos valdininkas, Marijampolėj. Sovietų

Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. birželio mėn. bandęs pasitraukti į Vokietiją, bet komunistų buvo suimtas, kalintas, išvežtas į Sibirą. Jo likimas nežinomas.

Glebavičius Jonas, s. Povilo, 35 m., mokytojas, tautininkas; žmona — Stasė, d. Prano, 30 m.; sūnus — Algirdas, m. ir duktė Birutė, 5 m., Graužai, Josvainių vls., Kėdainių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Glibauskas Antanas, s. Petro, g. 1902 m., mokytojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Kauno aps., Vandžiogalos skyr. narys, vaidintojų režisierius. Iš Telšių 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta žmona Stasė Juškevičiūtė, Vandžiogalos skyriaus valdybos narė, g. 1907 m., mokytoja, sūnus Algis, g. 1935 m. ir duktė Ramutė. g. 1931 m.

Gontas Bronius, s. Mykolo, 34 m., mokytojas, jaunalietuvių Geidžių skyriaus vadas, 1939 m. Tirkšlių apylinkės vadas. Su šeima iš Rekečių, Mažeikių aps., 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Žmona Barbora Balytė, d. Juozo, 36 m. ir dukrelė Nijolė, 2 m.

Graičiūnas Jonas, g. 1903 m. Rusijoje, 1925-1930 m. studijavo LU humanitarinių mokslų fakultete, neolituanas, poetas, vertėjas, valstybės radiofono redaktorius. 1949-1959 m. komunistų kalintas Sibire prie Baikalo ežero.

Greblikas Jurgis, s. Baltramiejaus, g. 1905 m. Narto k., Marijampolės aps., ats. leitenantas, mokytojas, Trakų aps., Eišiškių pradžios mokyklos vedėjas, tautininkas ir šaulys. 1940 m. liepos 11/12 komunistų suimtas, kalintas ir tardytas Vilniaus Lukiškių kalėjime, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas Sibiran į koncentracijos stovyklą. Jo likimas nežinomas.

Grėbliūnas-Grėbliauskas Benediktas, s. Juozo, g. 1902 m. Drąseikių k., Joniškio vls., Šiaulių aps., teisininkas. Baigė Šiaulių gimnaziją ir VDU teisių fakultetą. Neolituanas. Kaune vertėsi advokato praktika. 1927 m. vienas iš LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos steigėjų ir 1927-1938 m. pirmininkas, vėliau vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas I laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. bolševikų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas, 1941 m. balandžio 6 d. išvežtas į Sibirą. Kalintas Matygino koncentra-

cijos stovykloje, Krasnojarsko krašte. Grįžo. Mirė 1980 m. vasario 2 d. Kaune.

Grėbliūnas-Grėbliauskas Albinas Alfonsas, s. Juozo, g. 1907 m., ekonomistas, mokesčių inspektoriaus padėjėjas Kaune. Neolituanas ir jaunalietuvis. Veikė LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungoje. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1939 m. paskirtas sąjungos vadovybėn. Su šeima — žmona Elena Kazlauskaite, valstybės operos choro dainininke bei dukrelėmis Egle, g. 1939 m. ir Rita, g. 1936 m. — 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Greičius Bronius, g. apie 1909 m., Trakų aps. Aukštadvario pašto viršininkas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Aukštadvario rajono buvęs apylinkės vadas, vėliau rajono spaudos ir propagandos vadovas, kultūros vadovas. Antrosios komunistų okupacijos metu išvežtas į Sibirą. Po 10 tremties metų grįžo, mirė 1982 m. birželio mėn. Kaune.

Greimas Julius, s. Vinco, 59 m., mokytojas, Prienai, Marijampolės aps., Lietuvių tautininkų sąjungos Prienų apylinkės pirmininkas, su žmona Konstancija, 55 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Grinius Antanas, s. Augustino, g. 1902 m., tarnautojas Pasvalyje, Biržų aps., nuo 1939 m. birželio mėn. LTJ „Jaunosios Lietuvos" Pasvalio rajono I sekretorius. Su šeima — žmona Prane Čižaite, jaunalietuve, g. 1904 m., mokytoja ir dukrele Danguole, g. 1932 m. — 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Grinius Juozas, s. Juozo, 61 m., ūkininkas, Balių k., Šiaulių aps., Lietuvių tautininkų sąjungos narys, 1940 m. balandžio mėn. paskirtas Lietuvių tautininkų sąjungos profesinės ūkininkų šakos vadovybėn. Su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Žmona Barbora, 56 m., ūkininkė, sūnus Manigirdas, 17 m., duktė Jūra, 19 m.

Grinkevičius Juozas, 49 m., Lietuvos banko tarnautojas, Kaune iki 1940 m. Iš banko komunisto komisaro atleistas, dėstė gimnazijoj matematiką. LTS narys, 1941 m. birželio 14 d. komunistų areštuotas ir išvežtas į Sibirą, nuteistas 10 m. sunkiųjų darbų lagerin, Sverdlovske. Nepakeliamo darbo, bado ir šalčio

išvargintas mirė 1948 m. spalio 10 d.

Jo žmona Pranė, 44 m., tarnautoja, tą pačią dieną 1941 m. areštuota, atskirta nuo vyro ir išgabenta į Sibirą drauge su sūnumi Juozu 17 m., ir dukra Dalia, 14 m..

Grumbinas Feliksas, s. Prano, 30 m., agronomas. Studijuodamas Dotnuvos žemės ūkio akademijoje priklausė „Jaunosios Lietuvos" korporacijai, o 1933 m. buvo LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Dotnuvos rajono vadovybės sekretorius. 1935.X.30 LTJ „Jaun. Lietuvos" s-gos vado įsak. Nr. 73 § 8 paskirtas Dotnuvos raj. vadu. Baigęs akademiją, agronomas Užpaliuose, Utenos aps. Buvo vietinio skyriaus jaunalietuvis. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Gudaitis Juozas, s. Prano, g. 1907 m., kapitonas, 234 šaulių pulke Vilniuje, 1941 m. komunistų išvežtas į Sibirą. J. Gudaitis buvo jaunalietuvis ir Marijampolės aps., Igliškėlių jaunalietuvių skyriaus vienas iš steigėjų 1929 m.

Gudaitis Viktoras, 33 m., darbininkas, Jankai, Šakių aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Pilviškių rajono, Jankų skyr. vadas. Jis ir žmona Marija Žemaityte 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Gudauskas Kazys, s. Kajetono, 34 m., mokytojas, Anušių k., Gargždų vls., Kretingos aps. Dar prieš 1933 m. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Gargždų skyriaus įsteigėjas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Sąjungos vado 1935.XI.6 įsak. Nr. 75,§ 1 paskirtas Rietavo rajono vado II padėjėju. Jo žmona Stanislava, 28 m., jaunalietuvė ir sūnelis Gintautas, 1½ m., 1941 m. birželio 14 d. visa šeima buvo komunistų išvežti į Sibirą.

Gudavičius Bronius, 36 m., ūkininkas ir savivaldybininkas, Kauno m. tautininkų pirmininkas. Kauno apskrities tarybos ir Kauno miesto tarybos narys. 40 ha ūkio savininkas Eržvilko vls., 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos seimo narys ir II sekretorius ir jo šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Gudeika Viktoras, s. Jono, 30 m., mokytojas, Legailiai, Biržų aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Biržų rajono sporto vadovas. Jis, jo žmona Selma, g. 1920 m. ir motina Paulina, 70 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Gustainis Valentinas, s. Vinco, g. 1896 m. liepos 15 d. Vinkšnupių k., Sintautų vls., Šakių aps. žurnalistas, politikas. Studijavo LU Kaune, Heidelbergo ir Sorbonnos universitetuose. 1922 m. lapkričio 11 d., būdamas humanitarinių mokslų fakulteto studentas, buvo vienas iš trylikos Neo-Lithuania Korporacijos steigėjų. 1927 m. dienraščio Lietuvis redaktorius, o 1928 iki 1932.XII.21 d. Lietuvos aido vyr. redaktorius. Rašė Lietuvos *aide, Vaire, Naujoje romuvoje, Židinyje, Tautos ūkyje* ir kt. Iš Žem. Panemunės, Šakių aps., 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta šeima: žmona Izabelė Avietėnaitė, JAV lietuvaitė, 43 m., sūnus Gediminas, 4 m., duktė Valentina, 11 m.

Ilgūnas Mikas, g. 1911 m., Bebrininkų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps., laikraštininkas. 1929 m. baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje. Vytauto D. universitete studijavo teisę ir pradžioje kartu tarnavo Valstybės kontrolėje. Vėliau atsidėjo spaudos darbui: *Lietuvos aido* reporteris ir redakcijos narys, *Savivaldybės, Darbo, Lietuviai* redaktorius. Tautininkas. 1946 m. Kaune komunistų suimtas, nuteistas 10-čiai metų, išvežtas į Sibirą. 1953 m. buvo Taišete, Bratsko rajone. Grįžo 1959 m., Mirė 1967 m. birželio 7 d. Alytuje, palaidotas Šunskų kapinėse.

Indrišiūnas Julius, s. Igno, g. 1901 m., Peluodžių k., Pašvitinio vls., Šiaulių aps., savanoris, teisininkas, visuomenės veikėjas. 1919 m., nutraukęs mokslą Šiaulių gimnazijoje, išėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, tarnavo gusaru pulke. Apdovanotas Vyčio kryžiumi, po dviejų metų grįžo į Šiaulių gimnaziją, kurią baigė 1923 m., Lietuvos universitete teisių fakultetą baigė 1927 m. Buvo advokatas Vilkijoje, 1930 m. paskirtas vyriausiuoju notaru. Nuo 1933 m. finansų ministerijos generalinis sekretorius. Lietuvos vyriausybės XVIII-XIX kabinetuose finansų ministras. LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos A. Smetonos šefo 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas I laipsniu Trijų liepsnų" žymeniu. Tautininkų sąjungos veikėjas, buvo sąjungos vadovybėje. 1936-1940 m. iki sovietinės okupacijos nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas ir pirmasis vicepirmininkas. 1940 m. liepos mėn. komunistų areštuotas,

kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas 8 metus kalėti. 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibiran, ten ir mirė 1943 m.

Indriūnas Jonas, s. Juozo, g. apie 1900 m. Duokiškių bžn., Kamajų vls., Rokiškio aps., ūkininkas. Vedęs Oną Budrytę, atėjo gyventi į jos ūkį Bileišių k., Dusetų vls. 1927 m. įsteigė Južintų pieno perdirbimo bendrovės grietinės nugriebimo punktą. Bendrai buvo kooperatininkas, visų Dusetų kooperatinių draugijų narys. 1930 m. įsteigė Lietuvių Tautininkų sąjungos Bileišių apylinkę. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, kur kriminalistų buvo užmuštas ir suvalgytas. Išvežta ir jo šeima: žmona Ona, d. Antano, 45 m. ūkininkė, sūnūs — Antanas, 11 m., Valentinas, 13 m. ir Vytautas, 9 m.

Ivaškevičius Izidorius

Ivaškevičius Izidorius, g. 1912 m. Pakruopiškių k., Kalvarijos vls., Marijampolės aps., ūkininkas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Akmenynų skyr. pirm. 1941 m. birželio 18/19 Liubavo vls. bandant perbėgti į Vokietiją, prie pat rubežiaus, 60 metrų nuo sienos, rusų pasienio sargybinių nušautas.

Jagminas Antanas, s. Vinco, 60 m., odų pramonės tarnautojas Šiauliuose, tautininkas, 1940 m. balandžio mėn. pa-

skirtas Lietuvių tautininkų sąjungos profesinės darbininkų šakos vadovybėn. Kartu ir žmona 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Jakaitis Pranas, s. Jurgio, g. 1904 m. Sintautuose, Šakių aps. Kuriantis nepriklausomai Lietuvai dar labai jaunas pradėjo dirbti valstybinėse įstaigose Šakiuose. Ilgiau dirbo Lietuvos banke, vėliau perėjo į notariatą ir buvo tos įstaigos sekretorius. Dalyvavo ir visuomeninėje veikloje, priklausė Lietuvių tautininkų ir šaulių sąjungoms. Buvo jaunalietuvių Šakių skyriaus sekretorius, pirmininkas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė dėl žiaurių koncentracijos stovyklos sąlygų. Buvo išvežta ir jo žmona Kazimiera Bartkevičiūtė, d. Antano, 33 m., pašto tarnautoja ir visuomenininkė, su sūneliu Algiu, 3½ m. ir dukrele Janina, 7 m. Sūnelis Algis mirė Sibire. Grįžusi savo namo neatgavo, gyveno Kaune pas gimines.

Jakavičius Cezaris, s. Juliaus, 40 m., mokytojas, Tamošiūnų k., Meškučių vls., Šiaulių aps., jaunalietuvis. 1929 m. išrinktas Gruzdžių valsčiaus jaunalietuvių instruktorium. Su žmona Koste Pūkyte, d. Kazio, dukrelėmis Aldona, 5 m. ir Dalia, 6 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Jakobas Antanas, s. Juozo, g. apie 1895 m. Laižuvoje, Mažeikių aps., teisininkas, advokatas, ats. kapitonas. Būdamas teisės fakulteto studentas, 1922 m. lapkričio 11 d. buvo vienas iš trylikos Neo-Lithuania korporacijos steigėjų. Lietuvos universitete baigė teisę 1924 m. Vidaus reikalų ministerijoje buvo piliečių apsaugos departamento direktorius iki 1927 m. vasario mėn., ilgametis tos ministerijos juriskonsultas. 1940 m. gegužės mėn. buvo narys sudarytos komisijos ištirti sovietų kaltinimus dėl jų karių Lietuvoje dingimo. 1941 m. birželio 14 d. iš Kauno komunistų išvežtas į Sibirą. Kartu išvežta žmona Marija, 44 m., sūnus Vytautas, 19 m., studentas ir duktė Elena, 17 m.

Jakštas Jonas, s. Vinco, 44 m., g. Leopoldavo k., Tverų vls., Telšių aps., savanoris, ats. jaun. leitenantas, ūkininkas, ilgametis Tverų valsčiaus viršaitis. Buvo vedęs. Aktyvus visuomenininkas, Tverų šaulių būrio vadas, tautininkų apylinkės pirmininkas. Savo ūkyje Vincentavo k. 1940 m. liepos 12 d. komu-

nistų suimtas, kalintas Telšių kalėjime, 1941 m. birželio 24/25 d. Rainių miškelyje nukankintas: kairės pusės krūtinė peršauta. Kulka išėjusi per krūtinę, žaizda 15 cm diametro. Veidas sumuštas. Ant nosies ir veido kraujas. Rankos surištos užpakaly.

Jakučionis Jonas, s. Jurgio, 35 m., ats. jaun. leitenantas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos drausmės ir karinio parengimo vadovybės narys. Iš Šiaulių su žmona Elena, 22 m. ir sūneliu Algirdu, ½ m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Janauskas Stasys, 40 m., mokytojas, Panevėžys. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Panevėžio II rajono vadas ir JSO sporto klubo valdybos narys. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 už nuopelnus apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Janavičius Simas, s. Kazio, g. 1890 m. lapkričio 30 d. Noragėlių k., Seirijų vls., Alytaus aps., gydytojas. Mokėsi Suvalkų gimnazijoje 1900-1906 m., Seinų kunigų seminarijoje 1907-1910 m. Brandos egzaminus eksternu išlaikęs Charkove, 1911 m. įstojo į Varšuvos universitetą, kurį 1917 m. baigė Rostove prie Dono. Buvo pulko gydytojas Simbirske ir Singiliejuje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyvenęs Alytuje, organizavo valsčių savivaldybes, miliciją, vėliau šaulius. 1919-1920 m. Alytaus aps. tarybos pirmininkas, po to, ilgametis Alytaus miesto tarybos narys. 1920-1930 m. Alytaus aps. ligoninės vedėjas, 1920-1935 m. apskrities gydytojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos Alytaus rajono garbės narys. Alytuje ir apskrities miesteliuose ruošė senovės dienas ir raitelių sujojimus. 1935-1938 m. Lietuvių tautininkų sąjungos generalinis sekretorius, nuo 1936 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas ir Lietuvos gydytojų sąjungos vald. narys. 1938 m. Lietuvos Raudonojo kryžiaus vyriausios valdybos narys. 1939 m. pavasarį sugrįžo į Alytų kaip apskrities gydytojas. LTJ Jaunosios Lietuvos sąjungos šefo 1937.VI.13 apdovanotas I laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime, nuteistas

12 metų katorgos, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Kotlas tranzito kalėjimą. Kelis kartus kilnotas iš vieno lagerio į kitą. Persirgęs malarija, grąžintas Lietuvon. Mirė 1956 m. liepos 22 d. Kaune.

Jančys Alfonsas, s. Kosto, g. 1902 m. savanoris, šarvuočių rinktinės plk., Neo-Lithuania korporacijos filisteris-teisininkas, 1941 m. birželio mėn. iš Pabradės poligono komunistų išvežtas į Norilsko koncentracijos stovyklą, Krasnojarsko krašto poliarinę sritį, Sibire. Ten ir žuvo.

Jankauskas Jonas, s. Igno, 43 m., pašto viršininkas, Merkinė, Alytaus aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1937.III.10 įsak. Nr. 27§ 7 paskirtas Alytaus rajono, Merkinės apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. rusų ištremtas. Vežant į Jakutiją, sunkiai susirgęs, su žmona palikti Igarkoje, Krasnojarsko krašto poliarinėje srityje. Pasveikęs ten ir likęs dirbti. Paralyžuotas Igarkoje mirė 1953 m. lapkričio mėn. Žmona Marcelė, d. Benedikto, g. 1902 m., mokytoja, 1957 m. grįžo pas likusią dukrelę į ok. Lietuvą.

Jankauskas Povilas, s. Petro, 41 m., mokesčių inspektoriaus padėjėjas Panevėžyje. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Panevėžio rajono rėmėjas. 1941 m. birželio 14 d. su žmona Adele, d. Juozo, 37 m., mokytoja, sūnum Kazimieru, 10 m. ir dukra Ona, 4 m. — išvežti į Sibirą.

Janulevičius Antanas, s. Juozo, g. 1910 m., ltn., gydytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos narys, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Norilsko koncentracijos stoyvklą.

Janulevičius Jonas, s. Jono, g. 1906 m., mokytojas Puvočių pradžios mokykloje, Merkinės vls., Alytaus aps., jaunalietuvių skyr. vadas. Perkeltas į Merkinę pradžios mokyklos vedėju. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Su žmona Jadvyga, sūneliu Algimantu, 4 m. ir dukrele Meilute, 6 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Janušauskas Pranas, s. Mykolo, 46 m., mokytojas ir jaunalietuvis Smilgiuose, Panevėžio aps. Iš Pušaloto, Panevėžio aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Žmona Filomena, 35 m., sūnus Apolinaras, 7 m. ir duktė Danutė, 13 m.

Januta Petras, tautininkas ir šaulys. Baigęs Mažeikių gimnazijos 6 klases, iš savo tėvų paveldėtą ūkį Ylakių vls., Mažei-

kių aps., pavyzdingai tvarkė. Keletą metų buvo Ylakių vls. viršaitis. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, įsitikinęs, kad ūkininkauti neįmanoma, 1941 m. kovo ar balandžio mėn., ties Kretinga slaptai bandė pereiti į Vokietiją, bet nusamdyto agento buvo nuvestas prie rusų pasienio sargybinių. Agentas buvo lietuvis iš Kretingos miesto. Sulaikytas P. Januta buvo kalintas Kretingos, vėliau Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus vokiečių-rusų karui, išsilaisvino 1941 m. birželio 23 d., grįžo savo ūkin. 1945 m. vėl buvo areštuotas ir rusų į Sibirą išvežtas. N. Chruščiovui paskelbus amnestiją politiniams kaliniams ir tremtiniams, grįžo į okupuotą Lietuvą, be teisės gyventi savo ūkyje. Gyveno Šiauliuose.

Jasiukevičius Povilas, 40 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42 § 3 paskirtas Ukmergės rajono, Kurklių apylinkės vadu. 1935 m. birželio mėn. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Iš Ukmergės 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Petronėlė, 40 m., sūnus Petras, 16 m., duktė Laimutė, 14 m. ir motina Klementina, 80 m.

Jasiukonis Kazys, ūkininkas, tautininkas, Šėtos vls., Kėdainių aps., 1941 m. komunistų suimtas, kankintas ir dingo be žinios.

Jasiūnas Juozas, s. Jurgio, 40 m., Vilkaviškio aps. viršininko sekretorius ir LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Vilkaviškio rajono vadovybės sekretorius. 1940 m. liepos 11 d. komunistų suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime. 1941 m. rusų išvežtas į Sibirą.

Jasiunskas Stasys, g. 1907.V.8 Marijampolės apskr. tautininkas. 1929 m. baigęs Marijampolės gimnaziją, 1931 Lietuvos karo mokyklą. 1940 m. komunistų iš kariuomenės (karo aviacijos) atleistas ir areštuotas. Kalintas KSDK. 1941 m. birželio m. prie Červenės lietuvių kalinių žūdynėse laimingai išliko gyvas ir grįžo į Kauną. Vokiečiams okupavus Lietuvą, veikė antinacinėj rezistencijoje. Gestapo areštuotas, likviduojant Vietinę rinktinę, kalintas Vokietijoje. Išliko gyvas. Mirė Uchtėje, 1945.XI.10.

Jazbutis Kazys, s. Jono, 35 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios

Lietuvos" Skuodo rajono, Narvydžių skyriaus, vėliau Skuodo apylinkės vadas. Iš Aleksandrijos, Skuodo vls., Kretingos aps. su žmona Stefanija, d. Jono, 32 m., mokytoja, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Jelinskas Juozas, s. Antano, g. 1908 m., valsčiaus sekretorius, Balbieriškis, Marijampolės aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" Prienų rajono, Balbieriškio skyriaus vadas. 1937. VI. 13 sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. komunistų suimtas, 3 mėn. kalintas ir išvežtas į Sibirą. 1941 m. birželio 14 d. išvežta jo šeima: žmona Ona Rudaitytė, d. Prano, g. 1908 m., tarnautoja ir duktė Šarūnė, 2 mėn.

Jocas Stasys, 31 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Skuodo rajono vadovybės narys, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Stasė Vaičiūnaitė, 28 m., sūnus Virgilijus, 1 m. ir duktė Ramutė, 8 m.

Jokūbauskas (Jakubauskas) Stasys, s. Antano, g. 1894 m., kovo 19 d. Lukošaičių k., Mosėdžio vls., Kretingos aps., agronomas. 1915 m. baigė Dotnuvos žemės ūkio mokyklą. 1920 m. Kauno apygardos žemės ūkio inspektorius. 1924-1927 m. Gruzdžių aukštesniosios gyvulinkystės ir pieninkystės mokyklos direktorius. 1929 m. Leipcigo universitete baigė agronomijos mokslus. 1929-1936 m. Vilkaviškio apskrities agronomas, „Lietuvos Cukrus" bendrovės valdybos narys. Tautininkų veikėjas. 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas. Seime buvo įvairių komisijų pirmininkas ar narys, paskutiniu laiku seimo biudžeto komisijos pirmininkas. Nuo 1936 m. spalio 10 d. Žemės ūkio rūmų direktorius 1940 m. komunistų iš visų pareigų atleistas ir paskirtas Suv. Kalvarijos rajono agronomu. 1940 m. liepos 12 d. areštuotas, kalintas Marijampolės ir Kauno sunkiųjų darbų kalėjimuose, nuteistas, 1941 m. balandžio mėn. ištremtas į Sibiro koncentracijos stovyklą ir ten nukankintas.

Jučas Antanas, s. Prano, g. 1890 m. Kubiliūnų k., Grinkiškio vls., Kėdainių aps., ūkininkas, žemės ūkio veikėjas. Tautininkas. Rusijoje, Pskove, baigęs gimn. 6 klases, lankė žemės ūkio akademiją prie Maskvos. 1918 m. grįžo į Lietuvą, ūkininkavo tėviškės ūkyje ligi 1940 m. liepos 13 d. 1918-1919

dalyvavo Grinkiškio vls. ir Kėdainių aps. savivaldybės organizavime. Grinkiškyje įsteigė smulkaus kredito draugiją, vartotojų kooperatyvą, kooperacinę pieninę ir kooperacinę plytinę. Buvo žemės ūkio rūmų ir kitų ūkio organizacijų centrinių organų narys. Grinkiškio tautininkų skyriaus pirmininkas. 1936-1940 nepriklausomos Lietuvos seimo narys. 1940 m. liepos 13 d. komunistų areštuotas, kalintas, nuteistas 8 metus prievartos darbams ir išvežtas į Sibirą.

Jukna Kazimieras, Dusetos, Zarasų aps. Dusetų girininkas, veiklus kooperatininkas, tautininkas, šaulys, nuo 1935 m. Dusetų prof. K. Būgos vardo kraštotyrinės draugijos pirmininkas ir vienas iš Dusetų muziejaus steigėjų. 1941 m. birželio mėn. su žmona komunistų išvežtas į Sibirą, ten greit ir mirė.

Juknevičius Pranas, Alytaus vls. viršaitis, ūkininkas, tautininkas, kilęs iš Daugisdėlių k., Alytaus vls. komunistų suimtas ir 1945 m. išvežtas į Sibirą.

Juodvalkis Petras, s. Antano, 43 m., kilęs iš Pikčiūnų k., Daugailių vls., Utenos aps., mokytojas, mokyklos vedėjas Obelių vls., Rokiškio aps., veiklus tautininkas 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten nukankintas. Buvo išvežta ir jo šeima — žmona Sofija, d. Jono, 38 m. ir sūnus Vitalis, 8 m.

Juodvalkis Silvestras, s. Rapolo, 58 m., ūkininkas, šaulys, tautininkas, Kloviškių k., Degučių vls., Zarasų aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, mirė koncentracijos stovykloje. Buvo išvežta ir jo žmona Monika Šileikytė, 36 m., sūnus Jonas, 18 m., dukterys Aldona, 12 m. ir Stasė, 14 m.

Juozaponis Kazys, 40 m., savanoris — kūrėjas, VDU Kaune teisių fakulteto studentas, priklausė Neo-Lithuania korporacijai ir šaulių sąjungai, 1923 m. sausio mėn. Klaipėdos atvadavimo dalyvis. 1941 m. birželio mėn. komunistų buvo tremiamas į Sibirą. Vilnelės geležinkelio stoty bandė organizuoti tremiamųjų išvadavimą, buvo enkavedistų nušautas, kai atidarinėjo vagonų duris.

Jurgelys Mečys, s. Klemenso, g. apie 1895 m. Ražų k., Gruzdžių vls., Šiaulių aps., apskrities viršininkas. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje ir Rusijoje, vaistininkas. Savo tėviškėje veikė su jaunimu. Nepriklausomybės pradžioje įsijungė į savivaldybės organizavimą. 1920 m. paskirtas pirmuoju Šiaulių aps. viršinin-

ku. Tose pareigose įvairiose vietose išbuvo visą nepriklausomybės laiką. Tautininkas. 1940 m. komunistų iš darbo atleistas. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą prie Š. Uralo. Taip pat į Sibirą išvežta jo šeima: žmona Joana, d. Juozo, 41 m., tarnautoja, ir duktė Danutė, g. 1922 m., studentė.

Jusius Petras, s. Antano, g. 1902 m., pradžios mokyklų inspektoriaus padėjėjas Raseiniuose. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1940 m. liepos 11 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime. Prasidėjus vokiečių-rusų karui, 1941 m. birželio 22 išvežtas į Sol-Ilecko kalėjimą prie Kazakstano. Sibire mirė nuo bado ir ligų.

Juška Jonas, s. Jeronimo, 36 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. XI. 14 įsak. Nr. 80 paskirtas Kretingos aps., Veiviržėnų apylinkės vadu. Iš Skuodo, Kretingos aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Aurelija, d. Juozo, 32 m., mokytoja, sūnus Algirdas, 8 m. ir duktė Aurelija, 3 m..

Kačergius Povilas, s. Juozo, g. 1908 m., ats. jaun. leitenantas, Skriaudžių JSO klubo vadovas. Iš Agurkiškės k., Kazlų-Rudos vls., Marijampolės aps., su žmona Marcele, d. Vinco, 25 m., ir sūneliu Julium, g. 1940 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kačinskas Petras, g. 1909 m. neolituanas, b. Mokesčių insp. pad., Kaune, pokario metais komunistų areštuotas ir išvežtas į Sibiro gulagus.

Kadžys Vytautas, s. Aleksandro, g. 1911 m., ūkininkas, Gimainiškių k., Krekenavos vls., Panevėžio aps., LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Panevėžio rajono Krekenavos apylinkės vadas, valsčiaus tėvūnas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1935. VI apdovanotas už nuopelnus III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Kairys Bronius, s. Antano, g. 1907 m., tarnautojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Rokiškio rajono propagandos vadovas ligi 1938 m. pabaigos. Iš Žagarės, Šiaulių aps., 1941

m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Buvo išvežtos ir jo žmona Aleksandra, 38 m., dukrelės Dalia, 3 m. ir Laimutė 6 m.

Kalpokas Juozas, s. Petro, 59 (?) m., ūkininkas, tautininkas. Miškinės k., Panemunio vls., Rokiškio aps., 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys, su šeima. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Šeima, sūnūs: Drąsutis, 17 m., Jaunutis, 13 m., Laimutis, 4 m., Ramutis, 18 m. ir dukterys: Gailutė, 15 m., Sigutė, 11 m.

Kalvelis Petras, s. Juozo, 35 m., ūkininkas, Stanikūnų k., Pandėlio vls., Rokiškio aps., Pandėlio jaunalietuvių skyriaus steigėjas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Išvežta ir jo žmona Albina Šmagorytė, d. Mykolo, 35 m., ūkininkė, sūnus Rimutis, 2 m. ir duktė Stasė, 4 m., abudu mirė Kamen mieste, Altajaus krašte. Išvežtos jo motina Marija, 80 m. ir sesuo Bronė, 48 m., ūkininkė.

Kamičaitis Juozas, g. apie 1915 m. Sasnavos apylinkėj, Marijampolės aps. Baigęs Rygiškių Jono gimnaziją ir Karo mokyklą. Leitenantas. Priklausė JSO Kauno klubui. Dalyvaudavo vietinėse ir tarpvalstybinėse lengvosios atletikos varžybose. Ieties metime buvo pasiekęs Lietuvos rekordą. Kovodamas prieš komunistus, 1944 m. žuvo Kurše, Latvijoje.

Kanapeckas Juozas, 45 m., mokytojas, Antandrijos k., Daugailių vls., Utenos aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42§ 10 paskirtas Utenos rajono, Daugailių apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų ištremtas ir Sibire nukankintas.

Kapčinskas Stasys, s. Juozo, 37 m., tarnautojas, Balbieriškis, Marijampolės aps., jaunalietuvių Balbieriškio apylinkės vadas. Su žmona Magdalena, d. Antano, 35 m., mokytoja ir sūneliu Antanu, 3 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Karalius Vladas, s. Adomo, 41 m., mokytojas, Linkuva, Šiaulių aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos pirm. 1935 m. įsak. Nr. 31§ 2 paskirtas Linkuvos rajono vado padėjėju. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo šeima: žmona Elena, d. Lauryno, sūnus Gintautas, 14 m. ir duktė Danutė, 11 m..

Karbauskas Pranas, ats. jaun. leit., LTJ „Jaunosios

Lietuvos" sąjungos Kauno II rajono raitelių vadovas (1938 m.). Okupacijos metais „Kęstučio" apygardos vieno partizanų būrio vadas, slapyvardis „Margis", žuvo kautynėse su komunistais 1948 m. balandžio mėn. Gerviškės k., Šilalės rajone.

Karlaitė Apolonija, d. Jono, 16-17 m., ūkininko duktė, šaulė, jaunalietuvė, jaunųjų ūkininkų ratelio vadovė, Baltriškių parapijos bažnyčios dainininkė, Kriovų k., Dusetų vls., Zarasų aps., sovietų desantininkų auka. 1943 m. lapkričio mėn. komunistų partizanų „Kęstučio" būrio vado (1942. VIII iš Sov. Sąjungos parašiutu nuleisto) V. Atajevo 11 vyrų ir 1 moteris būrys įsiveržęs į trobą, ją išprievartavęs, keliais šūviais nušovė. Būryje lietuvių nebuvo. Išeidami trobą padegė. 13 m. brolis Vytautas buvo pasislėpęs ant trobos aukšto. Nušokęs ir radęs seserį kraujuose paplūdusią, sukaupęs visas savo jėgas, ištempė jos kūną iš degančios trobos. Palaidota Dusetų kapinėse. Jos laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių.

Karosas Vladas, s. Jono, 25 m., ūkininkas, tautininkas ir jaunalietuvis, Kalvelių k., Utenos aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta šeima: žmona Antanina, d. Kosto, 30 m., ūkininkė; duktė Elvira, 1 m.; tėvas Jonas, s. Jurgio, 66 m., ūkininkas ir motina Domicelė, d. Juozo, 50 m., ūkininkė.

Kartanas Jonas, s. Jurgio, 50 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Jonavos skyriaus steigėjas. Paskirtas Kėdainių gimnazijos direktorium, vėliau ilgametis Šiaulių valstybinės berniukų gimnazijos direktorius, skautininkas. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, iš gimnazijos direktoriaus pareigų buvo atleistas, suimtas, kalintas, 1941 m. nužudytas Raseinių kalėjime.

Karutis Jonas, g. 1900 m. kovo 23 d. Ramygaloje, Panevėžio aps., savanoris — kūrėjas, Lietuvos laisvės kovų invalidas, visuomenės veikėjas. Savanoriu stojo 1919 m. sausio 5 d. į Panevėžio apsaugos būrį. Pasižymėjo nepaprastu narsumu ir sumanumu. Buvo du kartu sunkiai sužeistas, apdovanotas dviem Vyčio kryžiais. 1923 m. sausio mėn. dalyvavo Klaipėdos sukilime. LU ir VDU universitete studijavo istoriją. Aktyviai reiškėsi Neo-Lithuania korporacijos veikloje, Lietuvos savanorių — kūrėjų, Lietuvos laisvės kovų invalidų ir kt. organizacijose. Pa-

laikė artimus ryšius su prof. A. Voldemaru ir buvo jo šalininkas. 1926 m. gruodžio 17 d. dalyvavo perversme, buvo „Geležinio Vilko" centrinės Kauno kuopos vadas, vėliau vyr. vadovybės narys. Bendradarbiavo *Tautos kelyje, Tautos balse, Tėvų žemėje,* ir kt. 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, Kauno sunkiųjų darbų kalėjime tardytas ir kankintas. Kilus rusų-vokiečių karui, iš kalėjimo išsilaisvino 1941 m. birželio 23. Kalėjime savo prarastos sveikatos pilnai neatgavo, mirė 1943 m. balandžio 11 d. Kaune.

Kaškauskas Adomas, s. Jurgio, 40 m., tarnautojas, Utena. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Utenos rajono meno, švietimo ir ūkio vadovas. Su žmona Stefanija, 38 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Katalynas Ignas, mokytojas Ūdrijoje, Alytaus aps. Veikė su vietinio skyriaus jaunalietuviais, buvo Ūdrijos vls. tėvūnas. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Katkauskas Juozas, Alytaus aps. viršininko sekretorius, tautininkas, komunistų nužudytas 1941 m.

Kaulėnas Alfonsas, g. 1908 m. liepos 7 d. Subačiuje, Panevėžio aps., ekonomistas, visuomenininkas, žurnalistas. 1928 m. baigė Panevėžio gimnaziją, 1932 m. Vytauto D. universitete teisių fakultetą, karo mokyklos aspirantų laidą, ats. leitenantas. Buvo mokesčių inspektoriaus padėjėjas Kaune, vėliau mokesčių inspektorius Mažeikiuose. Priklausė Vilniui vaduoti sąjungai, dalyvavo Lietuvių tautininkų sąjungoje. 1938-1939 m. liepos mėn. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vadas. Vėliau buvo paskirtas valstybės loterijos vedėju. Bendradarbiavo *Lietuvos aide, Jaunoje kartoje* ir kt. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. liepos 4 d. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas 8 metus, išvežtas į Vorkutos koncentracijos stovyklą sunkiems darbams. Atlikęs bausmę buvo išsiųstas į Sibirą, į Lietuvą grįžti neleido.

Kaulinis Vincas, g. 1912 m. Biliūnų k., Vyžuonų vls., Utenos aps. 1928-1935 m. mokėsi Utenos gimnazijoje. Skautas, jaunalietuvis, šaulys, ats. sanitarijos puskarininkis. Baigęs aukštesniąją policijos mokyklą, buvo policijos nuovados viršininko padėjėju Vilniuje. Komunistų iš tarnybos atleistas, grįžo į tėviškę. Vyžuonų apylinkėje vienas iš vadų 1941 m. birželio

sukilėlių, po karo, nuo 1944 m. liepos mėn. partizanas kovotojas, padalinio vadas. 1949 m. kovo mėn. kautynėse su sovietais sužeistas, pateko į jų rankas ir sušaudytas. Lavonas atvežtas į Utenos turgaus aikštę, ten išgulėjo keletą dienų.

Kaupelis Antanas, s. Felikso, 59 m., teisininkas, Lietuvių tautininkų sąjungos Rokiškio komiteto narys. 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas į Sibirą. Iš tremties grįžo. Mirė Rokiškyje.

Kaveckas Vladas, s. Kazio, g. apie 1890 m., Kulių vls., Kretingos aps., teisininkas. Teisės mokslus baigė Rusijoje. Nepriklausomoje Lietuvoje kurį laiką buvo teisėjas Kretingoje, vėliau visą laiką notaras Šiauliuose. Dalyvavo politiniame gyvenime, aktyviai reiškėsi tautininkų sąjungoje, yra buvęs tautininkų sąjungos Šiaulių apygardos pirmininku, veikė šaulių sąjungoje. 1940 m. liepos 13 d. komunistų areštuotas, kalintas Šiaulių ir Telšių kalėjimuose, nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d..

Kazlauskas A., Mažeikių aps., buvo Ylakių pradžios mokyklos mokytojas ir jaunalietuvių skyriaus pirmininkas. 1945 m. rusų išvežtas į Sibirą. Po Stalino mirties, N. Chruščiovui paskelbus amnestiją politiniams kaliniams, grįžo į Lietuvą.

Kazlauskas Antanas, g. apie 1886 m., ūkininkas, grįžęs iš JAV, nusipirko Zarasų aps., Imbrado vls., Suvieko apleistą dvarą. Rūpestingai ir darbščiai tvarkomas ūkis žėrėjo. Priklausė vietos šaulių būriui, Lietuvių tautininkų sąjungai, jos veiklos rėmėjas. Vokiečių okupacijos metais, 1943 m. rudenį, V. Atajevo sovietinių desantininkų nušautas pakelyje į namus.

Kazlauskas Kazys, s. Antano, g. 1894 m., teisininkas. Būdamas teisių-ekon. fakulteto studentas, 1922 m. lapkričio 11 d. buvo vienas iš trylikos Neo-Lithuania korporacijos steigėjų. Tos korporacijos filisteris, diplomuotas teisininkas, Apeliacinių rūmų teisėjas, Kaune 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. išvežtas į Sibirą, ten vergų darbo stovyklos režimo palaužtas mirė 1945 m.

Kazlauskas Julius, apie 35 m. statybos inžinierius, neolituanas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas iš Biržų į Sibiro gulagus.

Kebleris Jurgis, s. Jurgio, g. 1906 m. mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Jurbarko rajono rikiuotės vado-

vas. Iš Skardupių, Šakių aps., su žmona Marcele Gyvyte, d. Andriaus, g. 1912 m. ir sūneliu Leonidu Juvencijum, g. 1937 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kederys Petras, g. 1911 m. Žemaitkiemio k., Birštono vls., Alytaus aps., teisininkas, neolituanas. Baigė Vytauto D. universitete teisių fakultetą ir karo mokyklos aspirantų laidą, pakeltas į jaunesnio leitenanto laipsnį. Bendradarbiavo *Akademike, Tautininkų balse* ir *Sargyboje*. Su žmona Albina, 28 m., mokytoja, jaunalietuve, ir sūneliu Algimantu, 3 m., iš Bartininkų, Vilkaviškio aps., komunistų išvežti į Sibirą.

Keldušis Antanas, s. Petro, g. 1904 m., mokytojas, 1935 m. paskirtas LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Širvintų rajono vado II pavaduotoju. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1936. VI. 13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Iš Vilniaus 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Kemežys Vincas, g. 1899 m. lapkričio 6 d. Alvite, Vilkaviškio aps., žurnalistas. 1920 baigė gimnaziją Smeloje (Ukrainoje). 1929 m. LU išklausė teisių fakultetą. Dirbo Eltoje, 1930 m. paskirtas Eltos atstovu į Rygą. 1933 m. *Lietuvos aido* redaktorius ir vyr. redaktoriaus pavaduotojas. 1938 m. perėjo dirbti į vidaus reikalų ministerijos Visuomeninio darbo vadybą. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai ir buvo pirmininkas Kauno VI apylinkės. Buvo aktyvus žurnalistas ir redaktorius, atstovavo Lietuvos spaudai užsienyje, žurnalistikos kursų lektorius, nuolatinis Lietuvos žurnalistų sąjungos valdybos narys. 1928 m. įsteigė ir redagavo *Sekmadienį*, bendradarbiavo *Lietuvos aide, Lietuvoje, Lietuvos ūkyje, Vaire, Trimite, Ūkininko patarėjuje* ir kt. Vokiečių okupacijos metu buvo vidaus reikalų valdybos spaudos skyriaus viršininkas ir *Savitarpinės pagalbos žinių* redaktorius. Kartu su J. Petrėnu paruošė ir 1942 m. išspausdino „Ištremtieji — komunistų valdžios 1941 m. birželio 14-16 d. Lietuvos žmonių trėmimo vaizdai. Daliniai trėmimų sąrašai". 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, apsigyveno Pamaryje, po karo tą sritį priskyrė Lenkijai, komunistų suimtas, išvežtas ir dingo. Greičiausiai kokiame Sibiro vergų lageryje nukankintas.

Kemtys Martynas, ūkininkas, tautininkas ir šaulys. 1919

m. partizanas laisvės kovose su komunistais ir bermontininkais. Grūsties k., Sedos vls., Mažeikių aps. turėjo apie 80 ha ūkį ir nuo 1927 m. ligi 1940 m. liepos 1 d. buvo Sedos vls. viršaitis. 1940 m. rudenį rusų NKVD suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus vokiečių-rusų karui, išsilaisvino 1941 m. birželio 23 d. Grįžo į savo ūkį, tuoj vėl perėmė Sedos vls. viršaičio pareigas, kurias ėjo ligi 1944 m. spalio 7 d., iki karo veiksmų prasidėjimo prie Sedos. Tą dieną iš ryto, skubiai arklių traukiamu vežimu su žmona Ona ir dukromis Juzefa ir Ona, per Žem. Kalvariją traukėsi Šilutės link. Prie Rusnės, Klaipėdos krašte, pasitraukimo keliai rusų kariuomenės dalinių buvo atkirsti, Kemtys pateko į sovietų rankas ir dingo.

Kemzūra Juozas, s. Prano, 64 m., ūkininkas, Ilgižiai, Betygalos valsčiaus, Raseinių aps., Lietuvių tautininkų sąjungos Betygalos skyriaus pirmininkas, Ilgižių jaunalietuvių skyriaus už moralią ir medžiagišką paramą išrinktas garbės pirmininku, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Keršulis Jonas, s. Juozo, g. 1897 m., buhalteris, Lazdijai, Seinų aps., Lietuvių tautininkų apskrities valdybos narys. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. birželio 3 d. iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išvežtas į Sibirą koncentracinėn stovyklon.

Kiaunė Alfonsas, s. Viktoro, g. 1906 m. mokytojas, Gargždai, Kretingos aps. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Gargždų skyriaus pirmininkas, apylinkės vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Jadvyga, g. 1910 m., mokytoja, sūnus Rimvydas, g. 1937 m. ir duktė Laimutė, g. 1935 m.

„Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1935. V. 10 buvo apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Kibirkštis Juozas, s. Antano, g. apie 1885 m., užaugęs Dumblynės k., Dusetų vls., Zarasų aps., ūkininkas. Jau 1905 m. buvo įsijungęs į lietuvių slaptą veiklą. Zarasuose baigęs dviklasę, Dusetose ruošė slaptus vakarus. Dalyvavo 1919 m. slaptame veikime prieš komunistus, nes jo apylinkė nuo raudonųjų tebuvo išvalyta 1919 m. birželio pabaigoje. Ilgametis Dusetose valsčiaus tarybos narys, po 1928 iki 1940 m. Dusetų vls. viršaitis, tautininkas, šaulys nuo pirmųjų dienų. Veiklus vietos vartotojų bendrovės narys. Vienas Dusetų pieno perdirbimo bendro-

vės „Paramos" steigėjų, ilgametis jos valdybos narys, žemės ūkio kooperatyvo steigėjas. Vienas iš Dusetų šaulių namų statybos organizatorių. 1938 m. buvo ypatingas atstovas valstybės prezidento rinkimuose. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime ir išvežtas į Sibirą, kur ir žuvo 1942 m. Žmona Urbonaitė Ona, 36 m., mokytoja ir dukrelė Eugenija, 6½ m. irgi buvo išvežtos.

Kilna Antanas, s. Antano, g. 1907 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 36 § 11 paskirtas Vilkaviškio rajono sporto vadovu. Įsak. Nr. 58 § 3 — Raseinių rajono sporto vadovu. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937. VI. 13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Kinčinas Liudas, s. Jono, 44 m., mokytojas, Radviliškis, Šiaulių aps., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42§ 1 paskirtas Šiaulių rajono Radviliškio apylinkės vadu. Su žmona Ona Žygelyte, d. Vinco, 34 m., mokytoja, sūneliu Vidu Liudu, 9 m. ir dukrele Ina Ona, 5 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kirdeikis Stepas, g. apie 1910 m., Dotnuvos žemės ūkio akademijos „Jaunosios Lietuvos" korporantas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. XI. 6 įsak. Nr. 75 § 1 paskirtas Dotnuvos rajono sporto vadovu, vėliau rikiuotės vadovu. Agronomas cukraus fabrike Marijampolėje. Kartu su žmona Anele Kaveckaite, d. Vlado, g. 1918 m., „Jaunosios Lietuvos" korporante, — 1941 m. birželio mėn. 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kirša Albinas, s. Karolio, g. 1904 m., mokytojas, Šiauliai, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1938. III. 9 įsak. Nr. 28 § 10 paskirtas Šiaulių rajono Šiaulių apylinkės vadu. Komunistų kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio mėn. išvežtas koncentracijos stovyklon į Sibirą.

Kisielis Ignas, s. Antano, g. 1906 m., advokatas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 36§ 10 paskirtas Telšių rajono vado I padėjėju, vėliau pavaduotoju. Išvyko į Šiaulius. Iš Raseinių 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą, kur ir mirė. Žmona Teofilė Butrimaitė, g. 1907 m., gimn. mokytoja, grįžo, mirė 1973 m. gegužės 20 d. Vilniuje.

Kisielius Aleksandras, s. Jono, 37 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Aukštadvario rajono Pasamovio skyriaus pirmininkas ir JSO klubo valdybos pirmininkas. Vėliau Čedasų apyl. vadas. Iš Čedasų, Rokiškio aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta jo žmona Halina, 23 m., mokytoja, jaunalietuvė, motina Teofilija 60 m. ir sesuo Apolonija 29 m., abi ūkininkės.

Kleiza Zigmas, s. Juozo, g. 1909 m., tarnautojas, neolituanas. Iš Kauno, su žmona Sofija Marija, g. 1919 m., tarnautoja ir dukrele Ona Ilona, g. 1939 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Klemas Edmundas, s. Germano, 35 m. technikas. Buvęs Klaipėdos rajono „Santaros" vadovybės sporto vadovas. Iš Kauno komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Kocenas Ottonas, s. Juozo, 36 m., saugumo policijos valdininkas Vilniuje, tautininkas, komunistų suimtas, tremiant į Sibirą nušautas.

Kompaitis Julius, Visuomeninio darbo vadybos spaudos ir draugijų skyriaus referentas, tautininkas. 1941 m. komunistų išvežtas į Sibirą.

Korza Balys, g. 1902 m. gegužės 5 d. Nevarėnuose, Telšių aps. Mokėsi Telšiuose. 1923-1925 m. atliko karinę prievolę. Dirbo Varnių, Tverų, Nevarėnų pašto įstaigose. 1934 m. paskirtas Kretingos aps., Platelių pašto viršininku. Aktyvus visuomeninkas, žmonių gerbiamas ir mylimas. Jaunalietuvių skyriaus pirmininkas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado įsak. Nr. 37 § 7 paskirtas Skuodo rajono Platelių apylinkės vadu. Žmona jaunalietuvių skyriaus sekretorė. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937. VI. 13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Uolus lietuviškos spaudos platintojas, *Jaunosios kartos* platinimo konkursų premijų laimėtojas. 1940 m. liepos 12 d. komunistų areštuotas, kalintas, tardytas ir kankintas. 1941 m. birželio 24/25 d. Rainių miškelyje nukankintas: lavondėmės stipriai išreikštos visame kūne. Tarpe kaktos kaulų yra dvi žaizdos. Kiaušas sutruškintas, žaizdų kraštai nelygūs, žaizdos durtos. Kiaušo dugno kraštas sumuštas. Rankos surištos.

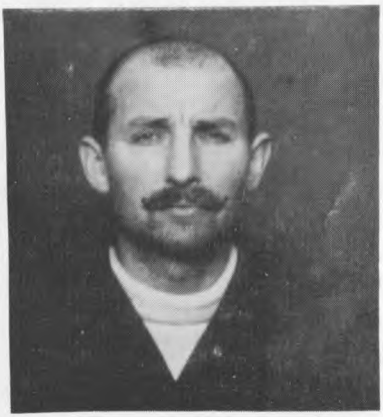
Koženiauskas Jonas, g. 1879 m. Jonavoje, Kauno aps.,

stalius, Jonavoje baldų dirbtuvės savininkas, tautininkas ir šaulys, 1944 m. lapkričio mėn. komunistų išvežtas į Sibiro poliarinę sritį, nuo bado, šalčio ir sunkių darbų mirė 1946 m. Žmona Antanina Šalnaitė, g. 1881 m. Jonavoje, šeimininkė, nuo vyro atskirta mirė 1947 m.

Kreivėnas Leonardas, s. Baltraus, 36 m., mokytojas, Bagotoji, Vilkaviškio aps. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Pilviškių rajono Bagotosios skyriaus vadas. 1941 m. birželio 14 d. su žmona Juze Kudirkaite, d. Juozo, 30 m. ir sūnum Algirdu, 10 m., išvežti į Sibirą.

Krikščikas Adolfas, s. Jurgio, mokytojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Medeikių skyriaus (Biržų rajono) narys. 1941 m. birželio 14 d. iš Pabiržės, Biržų aps. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir šeima — žmona Palmyra, 34 m., sūnūs — Algis 4 m. ir Gytis 2 m.

Kriščiūnas Pijus, s. Jurgio, 60 m., Vilkaviškio aps. valdybos narys, Did. Šelviai, Vilkaviškio vls. ir aps., už nuopelnus jaunalietuviams sąjungos šefo 1937 m. apdovanotas Trijų liepsnų žymeniu. Komunistų 1940 m. liepos 12 d. suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime, nuteistas, 1941 m. išvežtas į Sibirą, ten ir mirė. 1941 m. birželio 14 d. buvo išvežta jo žmona Marija, 58 m. ir duktė Anelė, 18 m., kuri Sibire prigėrė.

Krištolaitis Antanas

Krištolaitis Antanas, g. 1906 m. liepos 3 d. Vaitiškių k., Būblelių vls., Šakių aps., agronomas. 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyvis. 1926 m. baigė Žemės ūkio technikumo (Dotnuvoje)

agronomijos skyrių. Nuo 1927 m. Alytaus aps., Daugų rajono agronomas. Žemės ūkio ministerijos 1928 m. buvo pasiųstas į Olandiją pasitobulinti savo specialybėje. 1929 m. Kauno aps. Garliavos rajono agronomas, 1931 m. paskirtas Ukmergės aps. agronomu. Dalyvavo visuomeninėje veikloje, buvo „Jaunosios Lietuvos" Ukmergės rajono vadas. 1940 m. birželio pabaigoje komunistų iš apskrities rajono agronomo pareigų atleistas, liepos 12 d. suimtas, kalintas Ukmergės kalėjime. Kilus vokiečių-rusų karui, išsilaisvino 1941 m. birželio 23 d., iškankintas ir džiovos palaužtas. Mirė Kaune 1943 m. spalio 21 d..

Krištaponis Juozas, g. 1912 m. karininkas, JSO sportininkas, Lietuvos lengvaatlečių rinktinės dalyvis, rungtyniavęs disko, granatos metimuose, rutulio stumime ir kt. rungtyse. Žuvęs partizaninėse kovose su komunistais.

Kruopis Povilas, s. Kazio, 37 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Skuodo rajono, 1936 m. įsteigto Žalgirių skyriaus vadas. Iš Kiburių, Vaškų vls., Biržų aps. buvo su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Bronė, d. Antano, 39 m., mokytoja, sūnus Algirdas, 9 m. ir duktė Bronė, 5 m.

Kryžanauskas Antanas, s. Petro, mokytojas, jaunalietuvis, Kaniukai, Skudutiškio vls., Utenos aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Ona, d. Jono, 24 m., mokytoja, tėvas Petras, 67 m., ūkininkas ir motina Agota, d. Justino, 73 m., ūkininkė.

Kubiliūnas Petras, g. 1894 m. gegužės 16 d. Totoriškių k., Rokiškio aps., generolas. Mokėsi Rygoje, baigė realinę mokyklą, 1914 m. — Vilniaus karo mokyklą, tarnavo Rygos latvių pulke. 1919 m. stojo į Lietuvos kariuomenę, buvo bataliono, vėliau pulko vadas, 1922 m. pakeltas į pulkininko laipsnį. 1925-1927 m. baigė Čekoslovakijoje karo akademiją. 1929 m. vasario mėn. paskirtas kariuomenės vyriausio štabo viršininku. Priklausė „Geležinio Vilko" organizacijai. Prisidėdamas prie sukilimo, 1934 m. birželio 7 d. tarpininkavo tarp prezidento ir sukilėlių, grąžinti prof. A. Voldemarą ministro pirmininko pareigoms. Po to, iš kariuomenės atleistas, suimtas, nuteistas, po poros metų bausmė buvo dovanota. Pirmos komunistų okupacijos metu suimtas, kalintas, kilus vokiečių-rusų karui iš

Kauno IX forto 1941 m. birželio 24 d. išėjo į laisvę. Vokiečių okupacijos ;metu, nuo 1941 m. rugpjūčio ligi 1944 m. liepos mėn. pirmasis generalinis tarėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1945 m. gruodžio mėn. komunistų agentų pagrobtas ir išvežtas iš namų. Kalintas Maskvos Lubiankos kalėjime, tardytas, nuteistas mirti. Pagal sovietinius šaltinius, mirė 1946 m. rugpjūčio 22 d. Atrodo, tą dieną buvo sušaudytas ar kaip kitaip nužudytas. Mirties vieta nenurodyta.

Kubilius Jurgis, s. Petro, g. 1890 m. Panevėžio aps., teisininkas. Panevėžyje baigęs mokytojų seminariją mokytojavo. 1914 m. pašauktas rusų kariuomenėn, Maskvoje baigė karo mokyklą. Lietuvos kariuomenėn įstojo 1919 m., buvo krašto apsaugos ministerijos kanceliarijos viršininkas. Vytauto D. universitete baigė teisių fakultetą. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai ir buvo jos vadovybėje. Paskirtas Kėdainių, vėliau Šiaulių aps. viršininku, nuo 1936 m. spalio 15 d. ligi 1938 m. gruodžio mėn. Klaipėdos krašto gubernatorius, vėliau Valstybės tarybos narys. 1941 m. komunistų išvežtas prie šiaurės Uralo į Sverdlovsko koncentracijos stovyklą, mirė prieš 1950 m. Norilsko koncentracijos stovykloje. Buvo išvežta ir žmona — Indriūnaitė Valerija ir sūnus Jurgis, 15 m.

Kudirka Jonas, s. Juozo, g. 1876 m., ūkin., tautininkas, Žilių k., Barzdų vls., Šakių aps., 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos seimo narys, 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežtas į Sibirą. Išvežta žmona Petronėlė, g. 1883 m. ūkininkė, sūnus Vincas, 29 m., agronomas. Vinco žmona Emilija Jokubauskaitė, 30 m., tarnautoja, sūnus Pranas, g. 1917 m. ūkininkas.

Kudirka Justinas

Kudirka Justinas, s. Antano, g. 1902 m. Murinų k., Būblelius vls., Šakių aps., mokytojas, žurnalistas. Mokytojavo Šakiuose, priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai ir buvo Šakių aps. tautininkų komiteto narys, „Jaunosios Lietuvos" Šakių rajono vado I pad. 1941 m. komunistų išvežtas į Sibirą, kalintas koncentracijos stovykloje Krasnojarsko krašte. Po 15 tremties metų grąžintas į Šakius.

Kukoška Eduardas, s. Juozo, 42 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Ukmergės aps., Vidiškių skyriaus pirmininkas. 1935 m. buvo Žemaitkiemio apyl. vadas. Iš Paberžio, Ukmergės aps., su žmona Viktorija, jaunalietuve, sūnum Vytautu, 13 m. ir dukra Aldona, 10 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Kuliešius Antanas, s. Antano, 36 m., mokytojas, Veršių k., Leipalingio vls., Seinų aps. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42§ 8 paskirtas Seinų rajono, Leipalingio apylinkės vadu. Su žmona Janina, 25 m., mokytoja ir dukrele Janina Danute, 3 mėn., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kumpauskas Kazimieras, s. Juozo, g. 1902 m., mokytojas Čiobiškyje, Ukmergės aps. Priklausė „Jaunosios Lietuvos" Čiobiškio skyriui, buvo valdybos pirm. 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas į Sibirą.

Kunca Antanas, s. Juozo, 32 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Alytaus rajono, Varėnos skyriaus, 1936 m. steigėjas. Iš Nedingės su žmona Sofija Dragūnaite, d. Jono, g. 1906 m., mokytoja ir dukrele Nijole, 5 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kunca Pranciškus, s. Juozo, g. 1906 m., mokytojas, Mitkaičių k., Nevarėnų vls., Telšių aps., „Jaunosios Lietuvos" narys ir „Jaunosios Lietuvos" žurnalo bendradarbis. Su žmona Adele Giniotyte 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kuodys Juozas, mokytojas, Panevėžio rajono „Jaunosios Lietuvos" vadovybės narys ir sporto vadovas. Išvežtas į Sibirą 1941 m. birželio mėn.

Kuprys Aleksas, s. Jono, 29 m., tarnautojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1936.IV.29 įsak. Nr. 34§ 3 paskirtas Pasvalio rajono II sekretorium. Iš Žadeikėlių, Pasvalio vls., Biržų

aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo. Žmona Adelaida Aleksandravičiūtė, d. Prano, 21 m. mokytoja, Sibire mirė. Buvo išvežtas ir jų 1 mėn. sūnelis Romualdas.

Kuraitis Simas, g. apie 1905 m., agronomas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Telšių rajono, Luokės skyriaus steigėjas. Iš Plungės, Telšių aps., su žmona Zofija Juškevičiūte, g. 1905 m., sūnumis — Algimantu, 5 m. ir Juozu, 1 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Kuras Jonas, s. Jono, g. 1905 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Luomių (Tauragės aps.) skyriaus narys. Iš Batakių, Tauragės aps., su žmona Morta, g. 1906 m. ir vaikais Vidmantu, g. 1935 m. ir Eugenija, g. 1936 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Kusa Juozas, s. Juozo, g. 1909 m. Plungėje, Telšių aps. žurnalistas, vertėjas. Studijavo VDU humanitarinių mokslų fakultete. „Jaunosios Lietuvos" s-gos vado 1935 m. patvirtintas JSO propagandos vadovu. Kurį laiką buvo „Jaunosios kartos" sekretorius, 1938-1940 m. *Lietuvos aido*, sporto skyriaus redaktorius, *Fiziško auklėjimo, Vairo, Akademiko* ir kt. bendradarbis. 1941 m. birželio mėn. su žmona — Marcinkevičiūte Regina komunistų ištremtas į Sibirą ir ten nukankintas.

Kusa Leonas, s. Kazio, g. 1909 m. liepos 30 d. Paplinkšės k., Sedos vls., Mažeikių aps., amatininko sūnus, policininkas, tautininkas ir šaulys. Komunistų iš tarnybos atleistas gyveno Alsėdžiuose, Telšių aps.. Buvo sekamas ir tardomas. 1941 m. vasario 16 d. savo bute suimtas, kalintas Telšių kalėjime, nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d. Kankinimo žymės: kakta ir lūpos sumuštos iki kraujo, kaulai nesužaloti, kaklo srityje sužalojimai su kraujo išsiliejimu. Lytiniai organai sumušti, rankos surištos. Dešinysis petys sumuštas.

Kuzma Alfonsas, g. 1898 m. Sniegiškių k., Dusetų vls., Zarasų aps., policijos raštvedys, šaulys, jaunalietuvis, pokario laisvės kovotojas, komunistų suimtas, kalintas ir 1945 m. sušaudytas.

Kuzma Izidorius, s. Justino, 36 m., tarnautojas, kooperatininkas, tautininkas, Padūkščio k., Antalieptės vls., Zarasų aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten nukankintas. Buvo išvežta ir jo žmona Stefanija, d. Kazio, 32 m.,

dukterys — Aldona, 6 m. ir Danutė, 8 m.

Kuzmickas Petras, s. Jono, g. 1900 m. Sibire. Jis buvo 1863 m. tremtinių vaikaitis, augęs Čiornaja Padina, Samaros gubernijoj. Grįžo į Lietuvą apie 1921 m. Buvo pradžios mokyklos mokytojas, o nuo 1927 m. Zarasų aps., Dusetų pradžios mokyklos vedėjas. Dirbo su tautininkais, ilgametis Dusetų šaulių būrio vadas, jaunalietuvių skyr. pirm. Kooperatininkas, vienas iš Dusetų K. Būgos vardo kraštotyros draugijos steigėjų. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, už akių nuteistas 25 metus, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibiro koncentracijos stovyklą. Po Stalino mirties buvo atvykęs į Lietuvą pas savo šeimą, negavęs darbo, grįžo į Sibirą ir apie 1965 m. ten mirė.

Kvedaras Jurgis, s. Mato, 35 m., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. paskirtas Zarasų rajono, Degučių apylinkės vadu. Išsikėlė į Zarasus aps. policijos vado sekretorium. 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą, mirė badu koncentracijos stovykloje Krasnojarsko krašte. Išvežta ir jo žmona Marija, d. Danieliaus, 28 m., tarnautoja, su dukrelėmis Aldona, 3 m. ir Rimute, 2 m., į Tomsko apygardą, Bakčaro rajoną, Vavilovkos kolchozą. Abidvi dukrelės 1941-1942 m. mirė badu.

Kviklys Jonas, s. Alekso, g. 1911 m., mokytojas ir jaunalietuvis Semeliškėse, Trakų aps. Su žmona Emilija, 31 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Kviklys Juozas, s. Antano, g. Zastrono vk., Daugailių vls., g. 1903 m., ūkininkas, jaunalietuvis, skyr. vadas, išvežtas į Sibirą 1946 m.

Kviklys Mečys, s. Nikodemo, g. 1901 m. Savašuose, Daugailių vls., Utenos aps., pedagogas ir visuomenės veikėjas, dalyvavo tautininkų, šaulių, mokytojų sąjungos, skautų ir kt. organizacijų veikime. 1920-1940 m. dirbo pedagoginį darbą. 1931 m. Jurbarko, 1934 m. Rokiškio gimnazijų direktorius, vyresnysis viduriniųjų mokyklų inspektorius, Švietimo ministerijos Pradžios mokslo departamento direktorius. 1939 m. Lietuvių tautininkų sąjungos generalinis sekretorius ir „Jaunosios Lietuvos" centro valdybos narys. Sąjungos šefo A. Smetonos 1936. VI. 13 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1936-1940

Kviklys Mečislovas

m. iki sovietinės okupacijos nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas ir to seimo I sekretorius. Bendradarbiavo *Tautos mokykloje, Lietuvos aide, Vaire, Jaunojoj kartoj,* ir kt. 1940-1941 m. rusų okupacijos metu mokytojavo Kauno II gimnazijoje. 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas, kalintas koncentracijos stovykloje, 1942 m. sušaudytas Sverdlovske.

Kviklys Nikodemas, s. Antano, 36 m., tarnautojas, jaunalietuvis, šaulių būrio vadas, tautininkas, Raseiniai, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo. Jo žmona Teofilė Žičkutė, d. Petro, 30 m., g. Dudlaukio k., Eržvilko vls., Raseinių aps., teismo tarnautoja, su šeimos nariais išvežta į Komi ASSR. Grįžo po 30 tremties metų, mirė 1975 m. spalio 28 d. Utenoje; išvežtos dukterys: Gražina Joana, 5 m., Irena, 3 m. ir Marija.

Labalaukis Vincas, s. Liudviko, g. 1906 m., ats. jaun. leitenantas, „Jaunosios Lietuvos" korporantas, agronomas, tautininkas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. XI. 13 įsak. Nr. 79§ 1 paskirtas Marijampolės rajono rikiuotės vadovu. 1936

m. — įsak. Nr. 14 — Marijampolės rajono vadu. Iš Išlandžių, Krosnos vls., Marijampolės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta jo žmona Magdalena, d. Bernardo, 30 m., mokytoja, jaunalietuvė, sūnus Vidas, g. 1939 m., tėvas Liudvikas, s. Jono, g. 1875 m., ūkininkas ir motina Ona, d. Motiejaus, g. 1884 m., ūkininkė.

Labenskas Benediktas, g. apie 1919 m. Staidarų k., Lazdijų vls., Seinų aps., mažažemio ūkininko šeimoje. Mokėsi Lazdijų gimnazijoje, kurią baigė 1939 m. ir įstojo į Lietuvos karo mokyklą. Gimnazijoje veikė skautuose. Neo-Lithuania korporacijos leidžiamo mėnesinio tautinės minties žurnalo *Jaunoji Lietuva* uolus bendradarbis: rašė eilėraščius, noveles. 1941 m. vokiečių okupacijos metu stojo į lietuvių savisaugos dalinius, 1945 m. Latvijoje prie Tukumo pateko į sovietų nelaisvę, buvo išvežtas į Sibirą. Paleistas grįžo į Lietuvą 1946 m. Neturėjo paso, darbo negavo, NKVD užverbuojamas nesusigundė. Savo draugui pasakęs „Jei kariauti, tai kariauti iki galo", nuėjo pas lietuvius partizanus. Žuvo laisvės kovose Kibyšių k., Merkinės vls., Alytaus aps.

Jaunosios Lietuvos žurnale 1938 m. 9 Nr. išspausdintas jo Sveikinimas *Jaunajai Lietuvai.*

Plaukia mariom laivai. Būrės be vėjo supas;
Užmarin vasarą neša... niekas jos neatšauks;
Su linksma šypsena lūpose
Mes eisim tarp vėtrų audrų ir dangaus...
Ėjai penkiolika metų be laimės, be nieko,
Buvo šimtas kelių — nežinojai, kuriuo eit...
Šiandien juoktis — jau viską paliekam
Ir einam drauge sūkurių sūkuriais.
Džiaukis tik. Jaunyste, lyg dobilas žalias,
„Jaunoji Lietuva", mes šiandien su tavim.
Mus veda į darbą tas pats vienas kelias —
„Pro Patria" — žygiuot ateitin.
Šiandien linksma su tavim, „Jaunoji Lietuva",
Šiandien vienas tik kelias iš šimto kelių.
Tau pinsim ne rožių vainiką. — Vainiką
Iš degančių meile jaunysčių žalių.

Ladukas-Ladavičius Leonardas, s. Antano, g. 1909 m., mokesčių inspektoriaus padėjėjas, Panevėžys. „Jaunosios Lietuvos" Panevėžio rajono rėmėjas. Su žmona Elena Slavinskaite,

d. Viktoro, g. 1909 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Laimus Aleksas, s. Gabrio, 33 m., agronomas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935 m. įsak. Nr. 42 § 13 paskirtas Panevėžio II rajono, Šeduvos apylinkės vadu. Su žmona Teodora Gedminaite, d. Justino, 33 m. ir dukrele Laimute, 9 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Lanskoronskis Petras, s. Martyno, 38 m., mokytojas, tautininkas, Lebeniškių k., Vabalninko vls., Biržų aps., su žmona Brone, d. Antano, 28 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Lapašinskas Jonas, s. Jurgio, 40 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Rokiškio rajono, Obelių skyriaus pirmininkas ir apylinkės vadas. Iš Kriaunų, Obelių vls., su žmona Marija Benotaite, 35 m., mokytoja, ir dukrele Irena, 2 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Lašas Povilas, s. Prano, 36 m., ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Bakučių k., Antazavės vls., Zarasų aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, mirė koncentracijos stovykloje. Išvežta ir jo žmona Barbora, d. Vlado, ūkininkė, sūnūs — Algimantas, 9 m., Rimantas, 6 m., ir duktė — Vanda, 1 m. Šeima grįžo.

Latkauskas Stasys, s. Juozo, 35 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. X. 23 įsak. Nr. 71 § 1 paskirtas Raseinių rajono Kelmės apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Bogumyla, d. Juozo, 33 m., mokytoja, sūnus Algimantas 3½ m. ir duktė Ona 2½ m.

Latvėnas Alfonsas, g. apie 1905 m. mokytojas, Kūno kultūros rūmų referentas. Jaunalietuvių sporto organizacijos (JSO) vadovas. Jaunalietuvis, ilgametis valdybos narys įkalintas KSDK 1940 m. liepos 12 d. Iš kalėjimo išsilaisvino prasidėjus Vokietijos-Sov. Rusijos karui.

Laucevičius-Laucius Liubomiras, g. 1905 m., gydytojas Kazlų-Rūdoje, Marijampolės aps. Tautininkas. Apylinkės jaunalietuviams teikęs medicinos pagalbą, ligoniams už pusę kainos. (*Jaunoji karta* 1936 m. Nr. 25, psl. 528). Komunistų 1940 m. liepos mėn. 12 d. areštuotas, kalintas, 1941 m. birželio mėn.

iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išvežtas į Sibirą. Sibire suorganizavo ligoninę ir jai vadovavo, kurioje gavo darbą keletas ištremtųjų lietuvių.

Laucius-Laucevičius Kazys, s. Jono, g. 1906. III. 4 Pavenčiuose, Kuršėnų vls., Šiaulių aps., teisininkas. Skautų veikėjas — vyr. skautininkas, Kauno miesto ir apsk. viršininko padėjėjas, LTS narys. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, mirė 1943 m. koncentracijos stovykloje. Buvo išvežta ir jo žmona Antanina, g. 1904 m., mokytoja.

Laurinaitis Jonas, s. Kosto, 45 m., mokytojas, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" Rietavo vėliau Kauno II rajono vadas. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą, Krasnojarsko kraštą. Išvežta ir jo žmona Stasė Urbonavičiūtė, 43 m., sūnūs Romualdas, 14 m. ir Vytautas 19 m.

Lekas Albertas, s. Kazio, g. 1910 m., ats. ltn., agronomas, tautininkas, Kelmė, Raseinių aps. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d. kilus vokiečių-rusų karui, rusų išvežtas į Sibirą ir ten žuvo. Studijuodamas Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje, priklausė „Jaunosios Lietuvos" korporacijai.

Lengvenis Bronislovas, s. Baltramiejaus, g. 1902 m., mokytojas Jonavoje, Kauno aps. Priklausė Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungai. Jis ir jo žmona Marija, mokytoja, 2 metų sūnelis Tautvydas 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Lengvinas Mykolas, s. Alekso, 27 m., ūkininkas, kilęs iš Girininkų k., Gargždų vls., Kretingos aps. Jaunalietuvis ir šaulys. 1941 m. sausio 11 komunistų suimtas, nuo vasario 23 d. kalintas Telšių kalėjime, nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 2425 d.

Lenkauskis Edvardas, s. Jono, g. 1902 m. Skaudalių vnk., Salantų vls., Kretingos aps., žurnalistas, visuomenės veikėjas. Baigęs Skuodo vidurinę mokyklą ir Tumėno suaugusiųjų gimnaziją Kaune, VDU teisių fakultete studijavo teisę. Savanoris — kūrėjas, 1923 m. dalyvavo Klaipėdos krašto sukilime. Vienas iš žemaičių studentų korporacijos „Samogitia" steigėjų. Lietuvių tautininkų sąjungos vyriausios valdybos reikalų vedėjas, „Jaunosios Lietuvos" centro valdybos (nuo 1935 m. vyriausios

vadovybės) narys. 1932-1934 m. *Jaunosios kartos* redaktorius. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935. V. 10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Valstybės kontroles susisiekimo min. revizorius. 1941 m. birželio 14 d. iš Kauno komunistų ištremtas į Sibirą — mirė tremties metu. Kartu buvo išvežta žmona Elena ir dukrelė Aldona, 6 m.

Leonas Silvestras, g. 1894 m. sausio 15 d. Leskavos k., Gudelių vls., Marijampolės aps., teisininkas, pulkininkas. Studijavo Maskvos ir Charkovo universtitetuose, baigė Lietuvos universiteto teisių fakultetą 1925 m. Tarnavo rusų kariuomenėje. 1919 m. stojo Lietuvos kariuomenėn. Dalyvavo laisvės kovose ir buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi. Buvo taikos ir apygardos teismo teisėjas. Nuo 1933 m. rugsėjo mėn. Apeliacinių rūmų teisėjas, nuo 1934 m. birželio 16 d. kariuomenės teismo pirmininkas. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Lietuvos vyriausybės XVIII-XIX ministrų kabinete 1938.III. 24-1939.III.27 vidaus reikalų ministras. 1940 m. gegužės mėn. paskirtas Vyriausiojo tribunolo teisėju. 1940 m. liepos 12 d. komunistų areštuotas Žemųjų Amalių k., Pažaislio vls., Kauno aps. Kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, IV skyriuje, 1940 m. liepos 23 d. išvežtas į Maskvos Lubiankos kalėjimą, ten kalintas ir tardytas. Tolimesniam tardymui 1940 m. gruodžio 8 d. grąžintas į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą. Prasidėjus vokiečių-rusų karui, 1941 m. birželio 23 d. išėjo į laisvę. Antros sovietų okupacijos metu ištremtas į Sibirą, grįžo 1956 m. Mirė 1959 m. lapkričio 17 d. Kaune. Įkalinimas ir tardymai, kokius pakėlė S. Leonas, jo paties buvo atskleisti Lietuvių archyve (Studijų biūro leid., Kaune 1942.). Žiūr. šios knygos pabaigoje.

Leščinskienė Adelė, g. 1910 m., mokytoja. „Jaunosios Lietuvos" Rokiškio rajono, Damblos ir Medikių skyriaus uoli narė ir pirmininkė. Iš Pikelių, Mažeikių aps., su vyru Petru, jaunalietuviu, 40 m., mokytoju ir sūnum Rimantu, g. 1933 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Levickas Juozas, g. 1913 m. Trakiškių k., S. Kalvarijos vls., Marijampolės aps., žurnalistas. 1931 m. baigė Marijampolės marijonų gimnaziją ir V.D. universitete, Teisių fakultete studijavo ekonomiją. Bendradarbiavo *Suvalkiety, Šaltinyje, Mūsų*

krašte, Tautos ūkyje, ir kt. Nuo 1932 m. ligi sovietinės okupacijos *Lietuvos aido* reporteris. Komunistų iš darbo atleistas, 1940 m. birželio 17 d. Jis ir jo žmona Petronėlė, 35 m., iš Kauno 1941 m. birželio mėn. išvežti į Sibirą, ten ir mirė 1942 m. balandžio 17 d.

Liesis Bronius, g. 1886 m., mokytojas. Mokėsi kunigų seminarijoje — nebaigęs jos, išstojo ir mokykloj dėstė lotynų kalbą. Buvo paskirtas Ramygalos progimnazijos direktorium, nuo 1929 m. pabaigos Utenos gimnazijos direktorius, nuo 1931 m. rudens Jurbarko gimnazijos direktorius. Tautininkas. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. išvežtas į Sibirą ir ten mirė badu. Buvo ištremta ir jo šeimos dalis — žmona Marija, 45 m., mokytoja, kuri Sibire buvo prižiūrėtojo nušauta ir duktė Danutė, 16 m.

Liesis Jonas, g. apie 1885 m. ūkininkas, kooperatininkas, šaulys, tautininkas, Eivenių k., Dusetų vls., Zarasų aps., Dusetų pieninės steigėjas ir ilgametis valdybos narys. Pokario laisvės kovotojų rėmėjas, 1945 m. komunistų suimtas, kalintas ir Utenos kalėjime nužudytas.

Lileikis Vytautas, s. Adomo, g. 1915 m. Pavandenės bžk., Varnių vls., Telšių aps. Nuo 1940 m. sausio mėn tarnavo sąskaitininku Telšių aps. ligoninėje. Buvo jaunalietuvis, šaulys ir skautas. Komunistų suimtas 1940 m. lapkričio 6/7 naktį, kalintas Telšių kalėjime, nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d.

Linartas Juozas, s. Kazio, g. 1899 m. Paširvinčio dv., Širvintų vls., Ukmergės aps., ekonomistas. 1918 m. baigė M. Yčo gimnaziją Voronože, Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą 1919 m. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, baigė karo mokyklos II laidą, karininkas, tarnavo 2 pėst. pulke. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos sukilime. LU baigė Teisių fakultete ekonomiją. Vienas pirmųjų „Neo-Lithuania" korporacijos narių, kurį laiką valdybos iždininkas. Tarnavo Finansų ministerijoje referentu ir buvo tos ministerijos šaulių būrio vadas. Buvo vedęs Gertrūdą Pilkaitę. 1941 m. birželio 14 d. jis ir jo šeima ištremti į Sibirą

Linartas Jurgis, g. 1881 m. sausio 1 d. Bagaslaviškio vls., Ukmergės aps., visuomenės veikėjas. Mokėsi Liepojos gimnazijoje, Rygoje dirbo kaip notaras. Aktyviai dalyvavo Rygos lietu-

vių veikloje, vadovavo teatro mėgėjų būreliui, režisavo, vaidino, dainavo kvartete. Pirmininkavo Rygos lietuvių nuo karo nukentėjusiems šelpti komitetui, kurį laiką redagavo „Rygos Balsą". Pasitraukęs į Rusiją, dirbo Petrapilio centrinio komiteto raštinėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą, buvo Kauno apygardos teismo vyr. notaras. 1924 m. pirmininkavo Lietuvių-latvių vienybės draugijai. 1926 m. perėjo į privatų verslą. Veikė tautininkuose. 1944 m. komunistų ištremtas į Sibirą, ten ir mirė 1946 m. sausio 5 d.

Linartienė-Pilkaitė Gertrūda, g. 1903 m., priklausė Neo-Lithuania korporacijai. Atsiskiriant iš jos studentėms ir steigiant Korp! Filiae Lithuaniae, Linartienė buvo komisijoj, ruošusioj įstatus. 1941 m. birželio 14 d. ji ir jos dukra Danutė, 14 m., išvežtos į Sibirą, Altajų.

Liutkus Juozas, s. Juozo, 35 m., ats. jaun. leitenantas, mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Telšių rajono, Platakių apylinkės vadas. Vėliau buvo Alsėdžių apylinkės vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937. VI. 13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsniu Trijų liepsnų žymeniu. Iš Radviliškio, Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, kur ir mirė.

Litvinas Pranas, s. Stepono, g. 1903 m. Paviepinių k., Kelmės vals., Raseinių aps., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. XI. 16 įsak. Nr. 81 patvirtintas JSO vadovybės nariu — raitelių vadovu. 1940 m. liepos mėn 12 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d. ištremtas į Sov. Sąjungą.

Luinys Stasys, s. Bonifaco. Gimęs Skurliškės k., Kuršėnų vls., Šiaulių aps.; ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas. Žmona Joana, 30 m., ūkininkė, sūnus — Vytautas, 5 m., dukterys: Genė 9 m. ir Vida, 7 m. — visi 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Lukoševičius, ats. leitenantas, Vilkaviškio valsčiaus sekretorius, jaunalietuvių skyriaus valdybos narys, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Lukoševičius Jonas, s. Vinco, g. 1891 m., tarnautojas, šaulys ir jaunalietuvis Zarasuose. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Tremiant nuo šeimos atskir-

tas, mirė koncentracijos lagery. Žmona Anelė, d. Jurgio, g. 1895 m., su vaikais išvežta į V. Sibirą, Tomsko apygardos, Bakčaro rajoną. Vavilovkos kolchozą. Ten mirė badu apie 1944 m., duktė Aldona, g. 1923 m., gimnazijos mokinė, susirgusi džiova, mirė apie 1944 m., palaidota Vavilovkos kapinėse. Duktė Elena irgi mirė badu. Sūnaus Algirdo, g. 1925 m., likimas nežinomas.

Lukošius Klemensas, g. 1916 m., Grajauskų k., Raseinių aps., ats. jaun. puskarininkis, jaunalietuvis, jaunųjų ūkininkų ratelio pirmininkas, po karo apylinkėje veikęs partizanas, puolant Betygalą, žuvo kautynėse su enkavedistais.

Lukšys Vladas, s. Antano, g. 1911 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Panevėžio rajono drausmės ir karinio parengimo vadovas. Atgavus Vilniaus kraštą, mokytojas Vilniuje. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Lukštaraupis Jonas, s. Juozo, g. 1898 m., mokytojas, veikė su jaunalietuviais. Paežeriuose, Astravo vls., Biržų aps., komunistų areštuotas, kalintas Panevėžio kalėjime. 1941 m. birželio 22 d., kilus vokiečių-rusų karui, išvežtas į Sov. Sąjungos Sol-Ilecko kalėjimą, netoli Kazachstano. Ten nuteistas 10-čiai metų kalėti. 1942 m. rugpjūčio mėn išvežtas į Karabasą.

Lukštaraupis Juozas, s. Juozo, 48 m., nuo 1921 m. Mažeikiuose akcizo revizorius, šaulys, Lietuvių tautininkų sąjungos apskrities sekretorius Mažeikiuose. 1940 m. liepos 12/13 naktį komunistų suimtas, kalintas Šiaulių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d., kilus vokiečių rusų karui, išvežtas į Sibirą, ten ir dingo be žinios.

Lunskis Pranas, s. Kazio, 39 m. mokytojas, Šašuoliai, Ukmergės aps., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42§ 3 paskirtas Ukmergės rajono Šašuolių apylinkės vadu, 1939 m. — Jonavos apylinkės vadas. Su žmona Elena, 39 m., mokytoja, sūnumis Algimantu, 14 m. ir Rimvydu, 10 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Mačernis Mečys, s. Tomo, g. 1897 m. Šarnelės k., Žem. Kalvarijos vls., Telšių aps., pedagogas. 1919 m. baigė Vilniaus lietuvių gimnaziją. Mokė Telšių gimnazijoje. Berlyno ir Karaliaučiaus universitetuose studijavo matematiką ir fiziką.

1926-1934 m. Tauragės mokytojų seminarijos direktorius, buvo išrinktas į Tauragės miesto valdybą. 1935-1938 m. Klaipėdos pedagoginio instituto lektorius ir vicedirektorius, vėliau direktorius. Klaipėdoje priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1940 m. Vilniaus pedagoginio instituto direktorius iki sovietinės okupacijos, 1940 m. liepos 6 d. iš pareigų atleistas. Pedagoginiais klausimais daug rašė „Švietimo darbe" ir kt. 1941 m. birželio mėn. iš Vilniaus komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo į okupuotą Lietuvą, mirė 1968 m. kovo 29 d. Plungėje, Telšių aps.

Mačiulis Domas, s. Juozo, g. 1906 m., mokytojas „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935. X. 23 įsak. Nr. 71 § 1 paskirtas Raseinių rajono Girkalnio apylinkės vadu. Su žmona Marija Vingevičiūte, d. Juozo, 32 m., mokytoja, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Maidzinskaitė Vanda, d. Prano, 36 m., mokytoja, Feliksavo jaunalietuvių skyriaus vadė. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1936. VI. 13 apdovanota III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą iš Feliksavos k., Žarėnų vls., Telšių aps. Kartu išvežti jos tėvas Pranas, 76 m., ūkininkas ir motina Klementina 60 m.

Makulienė-Klimavičiūtė Anastazija, d. Mykolo, g. 1908 m. Marijampolėje, mokytoja. Baigusi Marijampolės mokytojų seminariją. Mokytojavo Prienuose, Marijampolės aps., aktyviai dalyvavo tautinių organizacijų veikloje. Su dviem vaikais (Juozo) Arūnu, g. 1937 m., ir dukrele Eugenija, g. 1932 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą ir ten mirė. Vaikų likimas nežinomas.

Makūnas Andrius, s. Andriaus, g. 1900 m. mokytojas, Telšių aps. pradžios mokyklų II rajono inspektorius Plungėje, jaunalietuvis, vaidinimų režisierius. 1941 m. birželio 14 d. iš Kauno komunistų išvežtas prie Š. Uralo. Mirė 1941 m. gruodžio 24 d. Sverdlovsko koncentracijos stovykloje. Buvo išvežta ir jo žmona Aliza, d. Karolio, g. 1896 m., mokytoja.

Maleckas Vincas, s. Vinco, 30 m., mokytojas, jaunalietuvis, „Jaunosios kartos" platintojas Zarasuose. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Malinauskas Stasys, 45 m., ūkininkas, tautininkas, Kivilių

k., Pašvitinio vls., Šiaulių aps., su žmona Ona Aleksandravičiūte, d. Kazio, 42 m. ir dukrele Pulkerija, 9 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Mališauskas Jonas, mokytojas, Smaliečių jaunalietuvių skyriaus steigimo iniciatorius ir skyriaus pirmininkas, Papilio vls., Biržų aps. 1933 m. perkeltas į Parovėją. 1941 m. birželio 14 d. iš Jurbarko vls., Raseinių aps., komunistų išvežtas į Sibirą. Ten mirė nuo bado ir šalčio.

Malvicas Emilis, s. Jurgio, g. 1897 m., girininkas, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" Jurbarko raj. raitelių vadovas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, ten mirė nuo bado ir ligų. Buvo išvežta ir jo žmona Petronėlė Puišytė, „Jaunosios Lietuvos" raj. mergaičių vadovė ir sūnūs: Romualdas ir Vytautas. Šeima grįžo, žmona mirė Jurbarke.

Markevičius Petras, g. 1897 m., mokytojas, Krakių vls., Kėdainių aps. „Jaunosios Lietuvos" Montviliškio skyriaus JSO klubo valdybos narys teniso vadovas. Su žmona Jadvyga ir sūnum Mindaugu, g. 1925 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Martinaitis Alfonsas, s. Kazio, g. 1907 m., ats. leitenantas, mokytojas, Jakšiškių k., Žeimelio vls., Šiaulių aps., „Jaunosios Lietuvos" Žeimelio valsčiaus tėvūnas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935. V. 10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Tautininkas. Su žmona Aldona, g. 1913 m., mokytoja, jaunalietuve ir dukrele Aldona, g. 1940 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Masiliūnas Kazimieras, g. 1902 m. vasario 21 d. Bistrampolio dv., Ramygalos vls., Panevėžio aps., pedagogas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, stojo savanoriu į kariuomenę, tarnavo 2 pėst pulke, dalyvavo laisvės kovose, už narsumą 1919 m. apdovanotas Vyčio kryžium su kardais. 1925 m. baigė Panevėžio mokytojų seminariją, 1934 m. VDU Humanitarinių mokslų fakultetą, kur studijavo lituanistiką. 1931-1932 m. studijas gilino Muencheno ir Zuericho universitetuose. Nuo 1928. VIII. 1 buvo pradžios mokyklų inspektorius, 1930 m. švietimo ministerijos vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų inspektorius, 1933 m. gruodžio 1 d. paskirtas III departamento direktorium, 1934-1940 m. švietimo ministerijos generalinis sekretorius.

Buvo Lietuvių tautininkų sąjungos centro valdybos narys, tautininkų fondo valdybos narys, Lietuvių mokytojų sąjunggos centro valdybos narys ir pirmininkas. 1930-1931 m įkūrė ir redagavo *Šviesos kelius*, 1933-1934 m. *Tautos mokyklą*. Bendradarbiavo *Lietuvoj*, *Švietimo darbe*, *Vaire* ir kt. Išspausdino „Antano Smetonos raštų žodynas su sintaksės ir stilistikos pavyzdžiais" 1934 m. Okupantų komunistų 1940 m. suimtas ir kalintas, šeimos rūpesčiu iš kalėjimo išlaisvintas, 1941 m. repatrijavo į Vokietiją. Vokiečių okupacijos metu mokytojavo Ramygalos gimnazijoje. Sovietų Sąjungai pakartotinai okupavus Lietuvą, 1945 m. išvežtas į Sibirą. Grįžo 1956 m. Mirė 1973 m. liepos 12 d. Kaune.

Masiulis Stasys, g. apie 1912 m., Zarasų komendantūros tarnautojas, šaulių rinktinės ginklų sandėlio vedėjas. Tautininkas. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, stengėsi nuo komunistų nors dalį ginklų paslėpti. Pastatytų sargybų buvo sekamas. Ginklų sandėlyje pats nusišovė, ar buvo nušautas 1940 m. rugsėjo mėn.

Maskoliūnas Petras, s. Antano, g. 1904 m., mokytojas, nuo 1935 m. „Jaunosios Lietuvos" Zarasų rajono, Gubavos skyriaus vadas. Iš Imbrado, Zarasų aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžęs mirė okupuotoje Lietuvoje.

Maskoliūnas Vacys, g. 1915 m. Jasų k., Dusetų vls., Zarasų aps. Nuo 1931 m. buvo raštininku Dusetų valsčiaus savivaldybėje. Visuomenininkas, priklausė jaunalietuvių ir šaulių sąjungoms, dalyvavo chore, vaidinimuose. Komunistų iš darbo atleistas, suimtas, kalintas Zarasų kalėjime. 1941 m. birželio 25 d. gatvėje enkavedisto Ausiejaus Petrovo (ar kitų enkavedistų) nušautas.

Matiukas Alfonsas, g. 1898 m. Salos k., Dusetų vls., Zarasų aps., mokytojas, visuomenininkas, šaulys, tautininkas. Mažažemio ūkininko sūnus. 1920 m. baigė Rokiškyje mokytojų kursus, 1925 m. gavo vyr. mokytojo teises. 1922-1940 m. rugpjūčio mėn. Zarasų pradžios mokyklos mokytojas, vėliau ir vedėjas, šaulių, kooperatyvų ir kitų lietuviškų kultūrinių bei ūkinių organizacijų bei kursų organizatorius. Kovojo su lenkomanija, todėl lenkai 1931 m. jam į akis pylė sieros rūgštimi, kai jo suorganizuotas didesnis choras mišių metu,

eidamas apie bažnyčią, giedojo lietuviškai. Nuo 1932 m. redagavo „Zarasų Kraštą". 1940 m. rugsėjo mėn. komunistų perkeltas mokytoju į Degučius. 1941 m. birželio 14 d. suimtas, sumuštas, išvežtas ir greit nukankintas v. Sibire, Krasnojarsko srities konc. stovykloje. Tremiant nuo šeimos buvo atskirtas. Išvežta šeima: žmona Sofija Urbonaitė, tarnautoja ir duktė Danutė 3 1/2 m.

Matulaitis Vincas, s. Vinco, g. 1907 m., mokytojas S. Kalvarijoje, Marijampolės aps. Neolituanas. Buvo „Jaunosios Lietuvos" Kalvarijos rajono vadas. 1935 m. pakviestas sąjungos valdybos štabo nariu. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935. V. 10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Su žmona Stase, g. 1910 m. ir dukrele Stase, g. 1932 m., iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Matulevičius Juozas, g. 1898 m. Leliūnų k., Debeikių vls., Utenos aps., ats. majoras. 1917 m. baigė Permės gimnaziją Rusijoje. 1919 m. sausio 5 d. savanoriu stojo Lietuvos kariuomenėn, baigė karo mokyklos I laidą, tarnavo gusarų pulke. Dalyvavo laisvės kovose. 1934 m. pasitraukė iš kariuomenės majoro laipsniu. Klaipėdoje buvo „Vagos" artelės direktorius. Aktyviai dalyvavo radikalių tautininkų sąjudyje ir visą laiką buvo centro vadovybėje. Sovietų sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. pasitraukė į Vokietiją. 1941 m. grįžo, kurį laiką buvo „Paramos" vyriausias direktorius. 1944 m. komunistų nužudytas ties Išlaužu, Marijampolės aps.

Matulevičius Kazimieras, g. 1900 m. sausio 17 d. Leliūnų k., Debeikių vls., Utenos aps., kooperatininkas. 1917 m. Rusijoje baigė Permės gimnaziją. 1919 m. sausio 5 d. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, tais pačiais metais baigė karo mokyklą, dalyvavo laisvės kovose su lenkais ir bolševikais. Veikė šaulių sąjungoje, 1924-1926 m. buvo Šakių rinktinės vadas. Nuo 1926 m., išėjęs į atsargą, studijavo Lietuvos universitete, Teisių fakultete. 1928-1929 m. Kauno miesto ir apskrities viršininkas. Aktyviai veikė Lietuvos kariuomenės savanorių-kūrėjų sąjungoje, visą laiką buvo centro valdybos narys ir kurį laiką pirmininkas. Radikalių tautininkų sąjūdyje buvo pirmuoju centro valdybos pirmininku, vėliau nariu. 1932-1940 m. Lietuvos kooperacijos banko direktorius. Vienas iš steigėjų ir valdybos

narys ekonominių bendrovių „Skuba", „Vaga" akcinės bendrovės „Lietuvos Linas". Iš Kauno su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Išvežta žmona Jadvyga Karvelytė, sūnus Liutaveras, 4 m., duktė Elena, 6 m.

Matulis Juozas, g. 1900 m., mokytojas Stelmužėje, Zarasų aps. Visuomenės veikėjas, vietinio jaunalietuvių skyriaus pirmininkas ar valdybos narys. Komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Tremiant buvo nuo šeimos atskirtas, mirė koncentracijos stovykloje Krasnojarsko krašte. Žmona Jadvyga Jonaitytė, g. 1918 m., mokytoja, su mažamete dukrele ištremtos į vakarų Sibirą, Tomsko apygardą, Bakčaro rajoną, Vavilovkos kolchozą. Ten 1941-1942 m. laikotarpy badu mirė dukrelė Gina Danutė, g. 1938 m.

Maurukas Juozas, g. 1898 m. Trakiškių k., Marijampolės vls. ir aps., savanoris, 1919 m. baigė karo mokyklos I laidą, karininkas, dalyvavo Lietuvos laisvės kovose. 1924 m. išėjo į atsargą ir mokytojavo Lazdijuose. Po to, ilgametis Marijampolės miesto burmistras. Tautininkas. 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys. Komunistų pašalintas iš visų pareigų, 1940 m. liepos 12 d. areštuotas, kalintas Marijampolės kalėjime. 1941 m. birželio 22 d., kilus vokiečių-rusų karui, išėjo į laisvę. Šeimos nerado — žmona, du sūnūs ir duktė buvo išvežti į Sibirą. Sovietų Sąjungai pakartotinai Lietuvą okupavus, apie 1946 m. išvežtas į Sibirą, iš tremties grįžo 1956 m. mirė 1958 m. sausio 22 d. Marijampolėje.

Mažeika Antanas, g. 1913 m. Šakynoje, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. Išvežtas į Sibirą 1945 m. Dingo be žinios, yra laikomas žuvusiu. Gyvendamas Šakynoje dirbo tėvo ūkyje ir vėliau tarnavo policijoje Gargžduose, Kretingos aps. Buvo aktyvus šaulių ir jaunalietuvių organizacijose.

Mažeika Stasys, g. 1912 m. Šakynoje, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. 1945 m. išvežtas į šiaurinį Sibirą. Mirė koncentracijos stovykloje nuo sunkaus darbo ir bado. Gyvendamas Šakynoje ūkininkavo ir ėjo pieninės reikalų vedėjo pareigas. Aktyviai dalyvavo šaulių ir jaunalietuvių organizacijose.

Mažonavičius B., a. 36 m., ūkininkas, Baltrimų k., Ylakių vls., Mažeikių aps., 1941.VI žuvęs sukilimo dalyvis. Buvo „Jaunosios Lietuvos" Vobolių skyriaus narys.

Mažeika Antanas

Mažeika Stasys

Medžikauskas Albinas, s. Juozapo, g. 1912 m., veterinarijos technikas Rietave, Telšių aps. „Jaunosios Lietuvos" Rietavo rajono vado I pavaduotojas. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon.

Merkys Antanas, s. Karolio, g. 1887 m. sausio 20 d. Bajorų k., Skapiškio vls., Rokiškio aps., ats. plk. ltn., teisininkas, visuomenės veikėjas. Teisę studijavo Tartu universitete, baigė Kijeve. 1919 m. sausio 11 d. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919 m. kovo 12 d. — balandžio 12 d. krašto apsaugos ministerijos valdytojas, 1919 m. balandžio 12 d. — spalio 7 d. krašto apsaugos ministras, 1920 m. balandžio 13 d. — birželio 19 d. vėl krašto apsaugos ministras, 1926 m. gruodžio 17 d. — 1927 m. rugpjūčio 8 d. krašto apsaugos ministras. 1927 m. paskirtas Klaipėdos krašto gubernatorium. Tose pareigose išbuvo iki 1932 m.

gegužės 19 d. Nuo 1933 m. gruodžio 21 d. ligi 1939 m. sausio 2 d. Kauno miesto burmistras. „Jaunosios Lietuvos" tarybos narys, 1937 m. sąjungos šefo apdovanotas I l. Trijų liepsnų žymeniu. 1936 — 1940 m. ligi sovietinės okupacijos, nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas. 1939 m. spalio 11 d. paskirtas Lietuvos vyriausybės įgaliotiniu Vilniaus miestui ir kraštui. Nuo 1939 m. lapkričio 21 d. ligi 1940 m. birželio 17 d. ministras pirmininkas. Priklausė tautininkų sąjungai ir buvo pirm. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus ir sudarius „liaudies vyriausybę, M. Gedvilo pasiūlymu ir J. Paleckio „sutikimu", 1940 m. liepos 16 d. komunistų areštuotas ir su šeima išvežtas į Sovietų Sąjunga, ten ir mirė 1955 m. kovo mėn. Išvežta šeima — žmona Marija, 46 m. ir sūnus Gediminas, 19 m.

Merkys Juozas, s. Justino, 42 m., Trakų aps. viršininkas, tautininkas, iš Panevėžio 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Mirė koncentracijos stovykloje. Šeima — žmona Olga Januševičiūtė, d. Antano, 35 m., gimnazijos mokytoja, sūnus Algis, 6 m. dukterys — Alma 5 m. ir Ritutė, 9 m. išvežti į Jakutską.

Merkys Kazys, s. Juozo, 32 m., valsčiaus sekretorius, Daugailiai, Utenos aps. Vietos jaunalietuvių skyriaus sekretorius. Iš Anykščių, Utenos aps. su žmona Pulkerija Martinėnaite, 26 m., tarnautoja ir dukrele Nijole, 4 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Mičiulis Jonas, g. apie 1900 m. Ožkabalių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps., teisininkas. 1919 m. baigė Vilniaus lietuvių gimnaziją, 1926 m. — LU teisių fakultetą. Marijampolės apygardos teismo teisėjas, tautininkas, jaunalietuvių veikėjas ir rėmėjas. 1933 m. spalio 22 d. S. Kalvarijoje dalyvavo jaunalietuvių atstovų suvažiavime ir supažindino dalyvius su teismų reformos reikšme mūsų gyvenimui. Kaišiadoryse buvo Trakų aps. tautininkų pirmininkas. Nuo 1939 m. spalio 10 d. paskirtas Vilniaus apygardos teismo pirmininku. Antros okupacijos metu rusų buvo išvežtas į Sibirą. Grįžo iš Vorkutos koncentracijos stovyklos. Mirė Šilutėje.

Mikalauskas Julius, s. Juozo, g. 1904 m., mokytojas „Jaunosios Lietuvos' sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 37§ 8

paskirtas Telšių rajono, Žarėnų apylinkės vadu. Iš Luokės, Telšių aps., su žmona Elena Gudavičiūte, d. Jono, mokytoja, jaunalietuve, sūnum Tomu, 13 m. ir dukterimi Judita, 12 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Mikaliūnas Jonas, s. Tado, 48 m., tarnautojas, buv. valsčiaus viršaitis, tautininkas, Mikališkiai, Panevėžio aps.; žmona — Stefanija, d. Adolfo, 47 m., ūkininkė ir sūnus — Algirdas, 13 m. — visi 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Mikėnas Baltramiejus, 37 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Mažeikių aps., Akmenės vls., Eibučių skyriaus įkūrėjas ir pirmininkas. Iš Vadaktų, Panevėžio aps., jų šeima: jaunalietuvė-žmona Emilija, 36 m., mokytoja, sūnus Algirdas ir duktė Gražina komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Mikeška Vladas, s. Juozo, g. 1907 m. Mickūniškių k., Traupio apylinkėje, Anykščių rajone. Tautininkas ir šaulys. Vokiečių okupacijos metu Ukmergės kalėjimo ūkvedys. Po karo komunistų suimtas, kalintas, 1949 m. nuteistas ir išvežtas į Sibirą. Tremtyje dar tardytas 1958 m. spalio 31 d.

Miklinevičius Petras, s. Pijaus, g. 1909 m., ūkininkas, Tursučių k., Marijampolės aps. Priklausė Tursučių jaunalietuvių skyriui ir buvo vaidybos sekcijos administratorius. Kartu su žmona Elzbieta Dzidolėkaite, 22 m. ir motina Magdalena, komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Milčius Antanas

Milčius Antanas, g. 1908 m. Kapčiamiesčio vls., Seinų aps. Nuo 1929 m. mokytojavo pradžios mokykloje Giedraičiuose, Ukmergės aps. Vėliau kitur mokytojaudamas studijavo ir buvo Sedos progimnazijos direktorius. Priklausė tautininkų ir šaulių sąjungoms. 1941 m. birželio mėn. sukilėlių būrio organizatorius ir vado padėjėjas Viekšniuose, Mažeikių aps. Po karo dirbo Kaune maisto prekyboje. 1946 m. komunistų areštuotas, kalintas, nuteistas ir išvežtas į Sibirą. Nuo sunkių darbų ir žiauraus neįprasto klimato ištino kojos. Mirė nuo infarkto 1949 m. Norilsko koncentracijos stovykloje.

Miliauskas Juozas, s. Stasio, 33 m., mokytojas, Plasapnykų pradžios mokyklos vedėjas, ,,Jaunosios Lietuvos'' Marijampolės rajono Šakališkių skyriaus vadas. Tautininkas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą iš Gudelių, Marijampolės aps. Miliauskas Juozas, jo žmona Marijona, 23 m. ir sūnus Juozas, 3 m.

Milukas Antanas, g. apie 1910 m. JAV, su tėvais persikėlė į Lietuvą, ten mokslinosi, studijavo VD universitete ekonominius mokslus, dirbo Akc. Lietuvos cukraus bendrovėje. Tautininkas 1944 m. pasiliko Lietuvoje, KGB buvo skaitomas Amerikos agentu, todėl greit įkalintas ir ištremtas į gulagus Vorkutoje. Tardytojai samprotavo, esą jei Tu likai Lietuvoje gyventi, tai arba tu proto neturi, arba agentas esi... Vorkutoje su Antanu Miluku vargo daug vokiečių karių. Nekuriems jų grįžus į pokario Vokietiją ir kreipiantis į JAV įstaigas V. Vokietijoje, A. Milukas buvo išlaisvintas ir atvyko į JAV.

Mironas Vladas, g. 1880 m. birželio 22 d. Kuodiškių vnk., Panemunio vls., Rokiškio aps., kunigas, Nepriklausomybės akto signataras, politikas, visuomenės veikėjas. 1904 m. baigė Petrapilio dvasinę akademiją. Klebonavo keliose parapijose. Nuo 1929. V. 15 ligi 1938 m. vyriausias Lietuvos kariuomenės kapelionas. XVIII-XIX Lietuvos ministrų kabinete 1938. III. 24 — 1939. III. 27 ministras pirmininkas. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas Alytaus ir Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus vokiečių-rusų karui, išėjo į laisvę 1941 m. birželio 23 d. Vokiečių okupacijos metu gyveno savo ūkyje prie Daugų, Alytaus aps. Sovietų Sąjungai pakartotinai Lietuvą okupavus, 1945-1947 m. buvo klebonas Vilniuje. 1947 m. areštuotas, išvežtas į Sibirą.

Mironas Vladas

Mirė 1954 m. Vladimiro kalėjime.

Buvo įsijungęs į „Tautos pažangos" partiją. 1926 m. tautininkų sąraše buvo išrinktas į III seimą. 1930 m. rugsėjo mėn. buvo vienas iš tautininkų sąjungos fondo steigėjų, valdybos vicepirmininkas ir 1932 m. tapo fondo mecenatas. Buvo Akc „Pažangos" bendrovės steigėjas, narys, vėliau pirmininkas. Nuo 1939 m. sausio 5 d. Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas. „Jaunosios Lietuvos" garbės teismo pirm., 1935 m. apdovanotas I l. Trijų liepsnų žymeniu. Neo-Lithuania korporacijos mecenatas. Už nuopelnus Lietuvai 1938 m. apdovanotas DLK Gedimino I laipsnio ordinu.

Miškinis Aleksandras, g. apie 1901 m. Zokorių vnk., Degučių vls., Zarasų aps., savanoris-kūrėjas, ūkininkas, šaulys ir tautininkas, bėgančių iš Lietuvos enkavedistų 1941 m. birželio 24 d. nužudytas Baibių pradžios mokyklos aikštėje.

Mockaitis Stasys, s. Jono, g. 1907 m. Naudžių k., Marijampolės aps., mokytojas, tautininkas ir jaunalietuvis. Mokytojavo pradžios mokykloje Liudviniškių k., Lentvario vls., Trakų aps., studijavo Vilniaus pedagoginiame institute. 1941 m. gegužės 22 d. areštuotas, apkaltintas kontrrevoliucine veikla, kalintas Vilniaus Lukiškių kalėjime, tardytas, tardymo parodymas iš 1941

m. gegužės 29 d. paskelbtas sovietinėje spaudoje „Faktai kaltina — Archyviniai dokumentai IV rinkinys — Hitlerininkų penktoji kolona Lietuvoje", Vilnius, 1961 m., 166-173 psl. Iš kalėjimo 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą.

Molis Alfonsas, g. 1908 m., tarnautojas, Mažeikiai. „Jaunosios Lietuvos", Mažeikių rajono vadovybės narys ir Mažeikių JSO klubo vadovybės narys (1933 m.) Jis ir jo žmona Genė, g. 1908 m., tarnautoja ir sūnelis Jurgis, 4 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Monstvilas Albinas, s. Jokūbo, 40 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935. XI. 14 įsak. Nr. 80 paskirtas Tauragės rajono Šilalės apyl. vadu. Iš Laukuvos, Tauragės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, ten ir mirė. Išvežta jo žmona Vincė Lukauskaitė, 32 m., mokytoja, Sibire mirė. Išvežtos ir dukterys — Irena, 12 m. Regina Almonė, 4 m. ir Salomėja Nijolė, 6 m.

Morkevičius Juozas, g. 1903 m., mokytojas, jaunalietuvis, Rokiškis. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir žmona Emilija Potrinskaitė, d. Romualdo, g. 1905 m. ir duktė Danguolė, 2 m.

Morkūnas Matas, s. Jono, g. 1893 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1936 m. įsak. Nr. 2 paskirtas Dotnuvos rajono Šaukoto apylinkės vadu. Iš Skemių k., Grinkiškio vls., Kėdainių aps., su žmona Sofija, 40 m., ūkininke, 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Morkvėnas Jonas, 37 m., mokytojas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Pasvalio rajono, Saločių skyriaus vadas. Iš Vabalninko, Biržų aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Adelė Banevičiūtė, d. Pranciškaus, 37 m., sūnūs — Algis, 6 m., Rimantas, 3 m. ir duktė Rūta, 11 m.

Motiejaitis Juozas, s. Jono, 30 m., teisininkas, buv. teisėjas. Baigė Vytauto D. universitete teisių fakultetą. Korp! Neo-Lithuania senioras 1930 m. vasaros metu lydėjo Vytauto Didžiojo paveikslą kelionėje aplink Lietuvą. Vėliau įsteigė Sudavia Korporaciją. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas. Kelionėje nuo šeimos atskirtas ir kaip „liaudies priešas" įkalintas priverčiamų darbų lageryje Sibire. Žmona Antanina

Olšauskaitė, 25 m., dantų gydytoja ir sūnus Sigitas, 3 m. išvežti į tremtį. Buvo įvairiose vietovėse Sibire ir Jakutijoje. Ji dirbo visokius sunkius darbus. Juozas Motiejaitis po 10 metų iš lagerio paleistas ir jau kaip tremtinys lėktuvu atskraidintas į Krasnojarsko poliarinę sritį — Igarką. Tada ir žmona su sūneliu pas jį atvyko. Po Stalino mirties jis gavo buhalterio tarnybą, žmona — dantų gydymo kabineto vedėja prie ligoninės, sūnus mokėsi. Po 18 tremties metų visi grįžo į okupuotą Lietuvą 1959 m.

Motiejūnas Jonas, s. Juozo, g. 1898 m., ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Viešintų vls., Panevėžio aps.; žmona Uršulė Černiūtė, d. Jono, g. 1906 m., ūkininkė; sūnus Algirdas, 16 m.; dukterys — Justina, 7 m. ir Marija, 10 m. Visi komunistų buvo išvežti 1941 m. birželio 14 d.. Iš Sibiro grįžo be leidimo 1944 m., bet po kelių mėnesių visi buvo suimti ir ištremti į Krasnojarsko kraštą. Po Stalino mirties grįžo 1958 m. ar vėliau.

Motiejūnas-Valevičius Jonas, s. Juozo, g. apie 1891 m. Andrioniškio bžk., Anykščių vls., Utenos aps. (LE XXVI, 400) ar g. 1894 m. Galvydžių k. Svedasų vls., Rokiškio aps. (J. Namikas „Joną Motiejūną-Valevičių prisimenant" — *Karys,* 1965 m. Nr. 5, psl. 160-161). Savanoris, majoras. Tarnaudamas rusų kariuomenėje baigė karo mokyklą. 1918 m. grįžo į Lietuvą, tarnavo 2 pėst. pulke. 1919 m. vasario-kovo mėn. buvo pirmasis Marijampolės m. ir aps. karo komendantas kovo-balandžio mėn. Šiaulių m. ir aps. komendantas. 1919 m. gegužės mėn. paskirtas 2 pėst. pulko III bataliono vadu, dalyvavo kautynėse su bolševikais, buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi, 1919 m. lapkričio 21 d. kautynėse su bermontininkais prie Radviliškio buvo sunkiai sužeistas. 1920 m. trumpą laiką buvo 10 pėst. pulko vadas. Pasitraukęs į atsargą buvo ilgametis Utenos aps. viršininkas. Tautininkų veikėjas. Antros rusų okupacijos metu buvo išvežtas į Sibirą. Po 10 metų tremties grįžo. Mirė 1959 m. lapkričio 13 d. Vilniuje.

Mozūra Pranas, g. apie 1914 m. Drobų k., Degučių vls., Zarasų aps., veiklus šaulys ir jaunalietuvis, vokiečių okupacijos metu tarnavo policijoje. Besitraukiant nuo pakartotinos sovietų okupacijos, 1944 m. liepos mėn. Žemaitijoje įstojo į Tėvy-

nės apsaugos rinktinę ir prasidėjus sovietų kariuomenės ofenzyvai, žuvo 1944 m. spalio 7 d. Mažeikių aps. prie Sedos klebonijos, prieš tai pancerfaustais sunaikinęs 2-3 puolančius raudonarmiečių tankus.

Mozūraitis Juozas, s. Juozo, g. 1889 m., savanoris, ūkininkas, šaulys ir jaunalietuvis Skirsnemunėje, Jurbarko valsčiuje, Raseinių aps. Su žmona Veronika, g. 1889 m., ūkininke, sūnumis — Juozu, 16 m., Vytautu 14 m. ir dukterimi Stase, g. 1928 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Skirsnemunėje, vežant su sunkvežimiu, paliekant numylėtą tėvynę, iš gailesčio ir sukrečiančio skausmo, Juozas Mozūraitis giedojo Lietuvos Himną.

Mozūraitis Matas, s. Jurgio, 27 m., tarnautojas, Igliškėliai, Marijampolės aps., Igliškėlių jaunalietuvių skyriaus vadas. 1941 m. birželio 14 d. su motina Elzbieta, d. Motiejaus, 67 m., ūkininke, išvežti į Sibirą.

Muralis Jonas, s. Felikso, 40 m., mokytojas, Juodupės pradžios mokyklos vedėjas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 37 § 6 paskirtas Juodupės apylinkės vadu, Rokiškio aps. Iš Panevėžio su žmona Adele Juškaite, d. Mykolo, mokytoja, sūnum Algimantu, 7 m. ir dukrele Danguole, 5 m. — 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Naglius Aleksandras, s. Igno, g. 1891 m. Stungių k., Žagarės vls., Šiaulių aps. Zarasų aps. gydytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1936. III. 12 įsak. Nr. 19§ 9 paskirtas Zarasų rajono sanitarijos vadovu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, mirė 1951 m. gruodžio 28 d. koncentracijos stovykloje Krasnojarsko krašte. Žmona Janina Matulevičiūtė, d. Vaclovo, 45 m., išvežta į Sibirą, Tomsko apygardą, Bakčaro rajoną, Vavilovkos kolchozą. Ten buvo nuteista 8 metus kalėti. Grįžo. Mirė ok. Lietuvoje 1980 m. sausio 15 d. Palaidota Blinstrubiškiuose, Raseinių rajone.

Naikus Juozas, s. Jono, 31 m., tarnautojas, buvęs Šakių aps., Lukšių vls. jaunalietuvių skyriaus revizijos komisijos narys. Iš Kriūkų k., Paežerėlių vls., Šakių aps., su žmona Elzbieta, 27 m. ir dukrele Ramute, 4 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Nainys Balys, g. 1904 m., mokytojas, tautininkas, vidurinės mokyklos direktorius ir „Jaunosios Lietuvos" veikėjas Žeimelyje, Šiaulių aps. Jis ir jo žmona Stasė su dviem dukrelėmis 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Nainys Kazys, 36 m., kilęs iš Pašvitinio vls., Šiaulių aps., veterinarijos gydytojas (felčeris?), tautininkas ir jaunalietuvis. Jis ir jo žmona Adelė, d. Juozo, g. 1916 m., mokytoja ir sūnelis Vaidotas, g. 1940 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Nainys Stasys, s. Vinco, g. 1906 m., ats. ltn., ūkininkas, Gedvainių k., Joniškio vls., Šiaulių aps. Tautininkas. „Jaunosios Lietuvos" Gasčiūnų skyriaus sporto vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Namikas Antanas, g. 1887 m. spalio 10 d. Lygamiškio k., Užpalių vls., Utenos aps., mokytojas, Utenos aps. pradžios mokyklų inspektorius, archeologas, tautininkas. Iš Viencavų dv., Zarasų aps., antros rusų okupacijos metu išvežtas į Sibirą. Grįžo.

Nanartavičius Juozas, s. Juozo, 33 m., ats. jaun. leitenantas, tarnautojas Semeliškėse, Trakų aps. „Jaunosios Lietuvos" Aukštadvario rajono karinio parengimo vadovas. Iš Rokančių, Daugų vls., Alytaus aps., su žmona Anele, d. Juozo, 29 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Narkevičius Aleksandras, s. Aleksandro, 30 m., žurnalistas, redaktorius. Tautininkas. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Narkevičiūtė Silverija, d. Jono, 35 m., Šiaulių apygardos teismo tarnautoja, Filiae-Lithuaniae korporantė. Iš Šiaulių 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą.

Narkevičiūtė Sofija, 28 m., studentė, tarnautoja, „Filiae-Lithuaniae" korporantė, iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą.

Nasvytienė-Kalkytė Beata, d. Jono, g. 1912 m., tarnautoja, Filiae Lithuaniae korporantė. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą. Po 1953 m. Stalino mirties grįžo į okupuotą Lietuvą ir netrukus mirė.

Naudžiūnas Antanas, s. Kazio, g. 1903 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Aukštadvario raj. vado pavaduotojas ir rikiuotės vadovas. Su šeima iš Lazdėnų, Trakų aps., 1941

m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Elena, d. Kazio, g. 1908 m., mokytoja, grįžo, mirė 1981 m. ir duktė Vaidota, 6 m.

Nausėdas Vladas, s. Tado, g. 1911 m. Zakainių k., Naumiesčio vls., Tauragės aps., žurnalistas, mokytojas. Mokėsi Švėkšnos gimnazijoje, 1931 m. baigė Tauragės mokytojų seminariją, studijavo VDU Kaune vokiečių kalbą ir literatūrą. LTJ „Jaunosios Lietuvos" s-gos spaudos ir literatūros vadovas. Studentų tautininkų Neo-Lithuania korporacijos, leidžiamo „Akademiko" redaktorius 1937-1938 m. 1938-1940 m. radiofono redaktorius Kaune. 1940-1941 m. dirbo gimnazijoje, Kaune. 1941 m. birželio mėn. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas, ištremtas į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą Nr. 47 prie šiaurės Uralo. Grįžo į Lietuvą 1947 m. Mirė 1983 m. birželio 6 d. Klaipėdoje. Išvežta šeima — žmona Aleksandra Girdvainytė, g. 1909 m., mokytoja ir duktė Nijolė, g. 1939 m.

Nausėdas Antanas, g. 1901 m. Mokesčių inspektorius Šiauliuose (iki 1940 m., tautininkų ir jaunalietuvių veikėjas.) Suimtas 1940 m. liepos mėn., nuteistas 25 metams koncentr. stovyklos darbams. Sibire nušautas.

Navakas Jonas, g. 1896 m. rugpjūčio 13 d. Panevėžio aps., teisininkas, teisių mokslų daktaras. 1915 m. baigė Panevėžio realinę mokyklą, 1915-1918 m. studijavo mediciną Maskvos universitete. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir organizavo vietos savivaldybes ir telkė Linkuvos-Joniškėlio apylinkėse partizaninį sąjudį prieš bermontininkus bolševikus. Iš tų partizaninių dalinių ilgainiui išaugo 9 pėst. pulkas. Įsteigė Joniškėlio aps. apsaugos štabą. 1920-1923 m. dirbo Vidaus reikalų ministerijoje, eidamas Piliečių apsaugos departamento direktoriaus pareigas. 1924 m. Prancūzijoje gavo teisių dr. laipsnį. 1924-1930 m. Valstybės tarybos raštinės viršininkas referentas. 1930-1933 m. Piliečių departamento direktorius, 1933-1935 m. Klaipėdos krašto gubernatorius. Dalyvavo tautininkų sąjungos veikloje, kurį laiką buvo sąjungos vice-pirmininkas. Bendradarbiavo *Lietuvos aide, Vaire, Policijoje.* Išspausdino „Lietuvai besikeliant" 1928 m. Sovietų Sąjungai 1940 m. birželio mėn. 15 d. Lietuvą okupavus, susirgo psichiškai, 1940 m. liepos 12 d. iš Kauno karo ligoninės psichiatrinio skyriaus komunistų perkeltas į Kauno sunkiųjų

darbų kalėjimą. Kilus rusų-vokiečių karui, išsilaisvino 1941 m. birželio 23 d.. Vokiečių okupacijos metu laimingai išsislapstė. Po karo rusų buvo išvežtas į Sibirą ir nukankintas vergų stovykloje.

Navickas Jonas, s. Vinco, g. 1900 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Seinų rajono vadovybės narys. Iš Dziviliškių k., Seinų aps. su šeima — žmona Ona, 35 m., sūnum Jonu, 11 m., dukterimis Aurelija, 14 m. ir Nijole, 12 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Nemickas Boleslovas, s. Mato, 40 m., mokytojas, Punios pradžios mokyklos vedėjas, Butrimonių vls., Alytaus aps. Tautininkas. Su žmona Marija, 38 m., 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas į Sibirą.

Nemickas Bronius

Nemickas Bronius, g. 1909, teisininkas, visuomenininkas, neolituanas, jaunalietuvis. 1936 m. baigė VD universitete teisės studijas. Jas gilino Vokietijos universitetuose. 1939-40 m. dirbo notaru Tauragėje. Čia komunistų areštuotas ir, stingant vietos apskr. arešto namuose, kalintas drauge su šimtais kitų, Vasilčikovo arklydėje, kuri komunistų buvo išpavydalinta į sovietinį kalėjimą su užtvaromis, sargybų bokštais, kulkosvaidžiais... Vėliau perkeltas į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą, iš kurio 1941 m. kovo mėn. leistas išvykti į Vokietiją.

Nemickas Liucijus, s. Antano, 38 m., mokytojas, jaunalietuvių skyriaus pirmininkas, Obeliai, Rokiškio aps. Su žmona Sofija, d. Antano, 37 m., sūnūmis Algimantu, 10 m. ir Rimantu, 3 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Nenėnas Antanas, g. 1900 m. Zabičiūnų k., Antalieptės vls., Zarasų aps., savanoris-kūrėjas, pavyzdingas ūkininkas, valsčiaus viršaitis, šaulys ir tautininkas, Žemės ūkio rūmuose arklių rūšiavimo komisijos narys. 1943 m. rudenį savo namuose prieblandoje beskaitant laikraštį sovietų desantininkų nužudytas. Pro langą paleista sprogstama kulka nunešė jo pusę galvos. Labai iškilmingai palaidotas.

Nepraustis Alfonsas, s. Tado, 35 m., mokytojas, Gružiai, Biržų aps., buvęs LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Pasvalio rajono vado padėjėjas, sekretorius, nuo 1939 m. birželio mėn. rajono sporto vadovas. Su jaunalietuve žmona Justina, 35 m., mokytoja, 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Niedvaras Julijonas, s. Stasio, g. 1909 m., ats. jaun. ltn., mokytojas. Mokytojaudamas Akmenėje, Mažeikių aps., buvo vietinio jaunalietuvių skyriaus pirmininkas, Kaune II rajono rikiuotės viršininkas. Pirmos rusų okupacijos metu įstaigos tarnautojas Vilniuje. Komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Noreika Kostas, s. Andriaus, g. 1906 m., tarnautojas, „Jaunosios Lietuvos" Fredos skyriaus vadas. 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežtas į Sibirą, mirė prieš 1943 m. gegužės mėn. Žmona Emilija, d. Petro, 28 m., studentė ir sūnus Dalius, 5 m., iš Altajaus krašto 1942 m. perkelti į Arkties sritį, Lenos upės žiotyse esančią Trofimovsko salą, 1943 m. į Sagilacho salą Laptevų jūroje.

Noreikevičius Juozas, s. Kazio, 35 m., mokytojas. Buvęs Utenos aps., Užpalių vls. jaunalietuvių apylinkės vadas, tėvūnas. Iš Dusmenų, Onuškio vls., Trakų aps., su žmona Aldona, 27 m., mokytoja ir dukrele Vida, 1 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Obakevičius Otonas, s. Antano, 32 m., mokytojas Vabalninke, Biržų aps.. Mokytojaudamas veikė su jaunalietuviais. Su

žmona Veronika Zlatkute, 26 m. ir dukrele Vida, 1 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Orentas Juozas, s. Jurgio, g. 1899 m. Kud. Naumiestyje, Šakių aps., mokytojas, Šakių pradžios mokyklos vedėjas, „Jaunosios Lietuvos" Šakių rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime, nuteistas, 1941 m. pavasarį išvežtas į Archangelsko srities koncentracijos stovyklą. Po Stalino mirties, su palaužta sveikata grįžo į okupuotą Lietuvą. Mirė 1975 m. rugpjūčio 27 d. Gelgaudiškyje, Šakių aps.

Pabilionis Povilas, s. Mykolo, 46 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Kėdainių rajono vado 1 padėjėjas, vėliau Linkuvos rajono, Pakruojo apylinkės vadas. Iš Linkuvos, Šiaulių aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta žmona Ona, d. Domo, 45 m., sūnūs Algis, 6 m., Leonardas 9 m. ir duktė Elena, 16 m.

Palaima Bronius, s. Antano, g. 1911 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Pasvalio rajono, Krinčino skyriaus vadas. Iš Saločių, Biržų aps., su žmona Ona, d. Jono, g. 1920 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Palekas Bronius, s. Kazio, g. 1904 m., gimnazijos mokytojas, Lietuvių tautininkų valdybos narys Vilkaviškyje, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas, nuteistas 8 metams sunkiųjų darbų, 1941 m. išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon.

Palionis Antanas, s. Juozo, g. 1906 m., mokytojas, pradžios mokyklos vedėjas Pilialaukio k., Semeliškių vls., Trakų aps.. Semeliškėse LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos skyriaus įsteigėjas, tėvūnas 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Paltanavičius Jurgis, s. Jurgio, 47 m., mokytojas, tautininkas, Būdos k., Jankų vls., Šakių aps. 1941 m. birželio 14 d. su šeima rusų išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas žuvo koncentracijos stovykloje. Šeima — žmona ir duktė grįžo.

Paltarokas Augustinas, s. Antano, 49 m., notaras Mažeikiuose nuo 1930 m. Lietuvių tautininkų sąjungos Mažeikiuose

pirmininkas, „Jaunosios Lietuvos" rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1936.VI.13 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. liepos 12/13 suimtas, kalintas Šiaulių kalėjime. 1941 m. birželio 22 d. kilus rusų-vokiečių karui, iš kalėjimo išvežtas traukiniu drauge su kitais kaliniais Mintaujos link. Jo likimas nežinomas.

Papartis (Papirtis?) Stasys, g. apie 1911 m., pašto tarnautojas, šaulys ir jaunalietuvis, Tauragnai, Utenos aps., 1941 m. birželio mėn. sukilimo dalyvis, bėgančių iš Lietuvos komunistų sušaudytas 1941 m. birželio 24 d.

Papečkys Pijus, s. Vinco, g. 1902 m., mokytojas. 1926 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Mokytojaudamas Kaune, VDU humanitarinių mokslų fakultete studijavo lituanistiką. Švietimo ministerijoje ėjo įvairias pareigas, 1939 m. vidurinių mokyklų inspektorius. Ilgametis Lietuvių mokytojų sąjungos generalinis sekretorius. Tautininkų leidžiamos „Tautos mokyklos" bendradarbis ir redaktorius (1938-1939 m.). 1941 m. komunistų išvežtas į Sibirą, buvęs Matygine, Krasnojarsko krašte.

Paukštė Jonas, g. apie 1912 m. Rimšės m., Zarasų aps., lenkų okupuotoje Lietuvoje, Švenčionių gimnazijoje baigė 6 kl. Atbėgęs į nepriklausomą Lietuvą, įsijungė į šaulių ir jaunalietuvių gretas Juknėnų k., Daugailių vls. Utenos aps. Lietuvos kariuomenėje mokomąją kuopą baigė pirmuoju. Atsargos puskarininkis. Baigęs Aukštesniąją policijos mokyklą, tarnavo valdininku Zarasuose. 1940 m. rusų okupacijos metu bemokslį milicijos politruką Ausiejų Petrovą porą savaičių mokė skaityti ir savo pavardę pasirašyti. Vėliau J. Paukštė dirbo banke. Kilus rusų-vokiečių karui ir komunistams galvotrūkčiais iš Lietuvos bėgant, savo „mokinio" enkavedisto Ausiejaus Petrovo 1941 m. birželio 25 d. buvo nušautas šūviu į pakaušį.

Pažeckas Pranas, s. Vaclovo, 29 m., ūkininkas Stelmužėje, Zarasų aps. „Jaunosios Lietuvos" Stelmužės skyriaus pirmininkas ir JSO klubo vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Pečiūra Mykolas, s. Juozo, 39 m., tarnautojas, jaunalietuvis Utenoje, žmona Paulina Sargūnaitė, d. Kazimiero, 38 m., mokytoja, jaunalietuvė, duktė Danguolė, 11 m., tėvas Juozas,

s. Juliaus, 65 m., darbininkas ir motina Izabelė, d. Joakimo, 60 m. šeimininkė, — visi 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Perednikas Antanas, s. Stasio, g. 1914 m., tarnautojas, Šašuoliai, Ukmergės aps. „Jaunosios Lietuvos" Šašuolių skyriaus pirmininkas, apylinkės vadas, JSO klubo pirmininkas. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Petniūnas Jonas, ilgametis Zarasų valstybinės bibliotekos vedėjas, „Zarasų krašto" redakcijos talkininkas, veiklus šaulys. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 36,§ 12 paskirtas Zarasų rajono sporto vadovu. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Petniūnas Jonas Zarasų kalėjime kalintas. 1941 m. birželio 24 d. nušautas šūviu į pakaušį. Birželio 28 d. palaidotas Zarasų katalikų kapinėse.

Petrauskas Adolfas, s. Juliaus, g. 1906 m., mokytojas, Šiaulėnai, Šiaulių aps., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42, § I paskirtas Šiaulių rajono apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo. Mirė 1980 m. Išvežta šeima: žmona Benigna Palijanavičiūtė, d. Otono, g. 1907 m., mokytoja, mirė 1954 m. Ust-Lochčime, Komi ASSR. Sūnus Renualdas, g. 1932 m., grįžo, mirė 1979 m.

Petrauskas Antanas, s. Jono, 47 m., ūkininkas, Petrauskų k., Onuškio vls., Trakų aps., tautininkas, Onuškio vls. viršaitis, nuo 1935 m. „Jaunosios Lietuvos" valsč. tėvūnas. 1936-1940 nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys, 1941 m. birželio 15 d. išvežtas į Sibirą. Išvežta jo žmona Veronika, 32 m., mokytoja ir 2 sūnūs: Dainius, 10 m., Juozas, 8 m..

Petrauskas Jurgis, ūkininkas, Biržų aps., Pasvalio rajono, Gailionių skyriaus jaunalietuvis nuo 1932 m. skyr. pirm. šaulys. Su šeima 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Mirė koncentracijos stovykloje.

Petrauskas Kazys, s. Jono, 32 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 80 paskirtas Pasvalio rajono, Daujėnų apylinkės vadu. Iš Staškevičių k., Pasvalio vls., Biržų aps. su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų iš-

vežtas į Sibirą. Žmona Janina, d. Adolfo, 27., mokytoja, sūnūs Algimantas Albinas, I m. ir Romualdas, 4 m.

Petrauskas Pranas, s. Liudo, g. 1906 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. paskirtas Kuršėnų apylinkės vadu, valsčiaus tėvūnu. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Nuo 1939 m. birželio mėn. Joniškio rajono kultūros vadovas. Su žmona Veronika, g. 1906 m. ir dukrele Audrone komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Petrauskas Vincas, s. Vinco, g. 1903 m. Erkšvos k., Ylakių vls., Mažeikių aps., mokytojas, tautininkas. Mokytojavo Barstyčių bažnytkaimio pradžios mokykloje, Sedos vls., Mažeikių aps.. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą ir dingo. Buvo išvežta ir jo žmona Bronė, g. 1900 m., mokytoja, sūnūs — Algimantas, 6 mėn., Vytautas, 5 m.

Pieniuta Aleksandras, s. Andriaus, 34 m., mokytojas, jaunalietuvis. Iš Leoniškių k., Paažerėlių vls., Šakių aps. su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžęs mirė okupuotoje Lietuvoje. Išvežta žmona Augusta Kulkaitytė, d. Jono, 27 m., sūnus Aleksandras, 10 mėn. ir duktė Violeta, g. 1937 m.

Pikčilingis Jonas, g. 1889 m. sausio 13 d. Kiaulupių k., Sintautų vls., Šakių aps., teisininkas. Apie 1927 m. baigė LU. Būdamas teisių-ekonomijos fakulteto studentas, 1922 m. lapkričio 11 d. buvo vienas iš trylikos korporacijos Neo-Lithuania steigėjų. Buvo seimo raštinės viršininkas, Kauno taikos teisėjas, Kauno apygardos teismo narys, nuo 1932 m. ilgalaikis Kauno miesto viceburmistras. 1934-1940 m. Valstybės tarybos narys. Bendradarbiavo *Vaire* ir kt. Prieš 1946 m. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo. Mirė 1976 m. Kaune.

Pikšrys Pranas (Jonas?), g. 1908 m., mokytojas, buvęs „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Kauno miesto rajono propagandos vadovas. Panevėžyje, komunistų buvo suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio mėn. rusų išvežtas į Sibirą, koncentracijos stovyklon.

Pikžirnis Jonas, s. Prano, 33 m., mokytojas. Nuo 1933 m. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Raseinių rajono vado padėjėjas. Vėliau buvo Panevėžio II pradžios mokyklos vedėjas, „Jaunosios

Lietuvos" Panevėžio I rajono kultūros vadovas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. birželio mėn. rusų išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon.

Pileckas Vincas, 28 m., tarnautojas, Alytaus aps., Birštono JSO klubo vadovas. Iš Jiezno, Alytaus aps. su žmona Naste, d. Justino, g. 1918 m., mokytoja, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Pilipavičius Vladas, s. Juozo, 32 m., tarnautojas, Kauno aps., Jonavos jaunalietuvių skyriaus pirmininkas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Piliponis Motiejus, kilęs iš Rokiškio aps., savanoris, ats. karininkas, teisininkas, prokuroras, buvo korporacijos Neo-Lithuania narys, II rusų okupacijos metu buvo išvežtas į Sibirą. Grįžo. Mirė savo tėviškėje.

Pipiras Jonas, Smilgynų k., Klaipėdos aps., „Santaros" Plikių „Beržo" skyr. narys, gavęs atsišaukimą „Lietuva pavojuje... ginkime Lietuvą", savanoriu stojo į steigiamą Lietuvos kariuomenės Pirmąjį žemaičių batalioną, 1919 m. vasario 19 d. netoli Telšių kautynėse su besibraunančiais į Lietuvą bolševikais buvo peršautas ir mirė pakeliui į Telšių ligoninę. Jis buvo pirmas ir vienintelis Mažosios Lietuvos sūnus, kritęs už Lietuvos laisvę.

Plechavičius Aleksandras, s. Igno, g. 1892 m. gegužės 13 d. Bukončių vnk., Židikų vls., Mažeikių aps., kavalerijos pulkininkas. Aukštesnįjį mokslą baigė Latvijoje. Rusų kariuomenėje tarnavo kavalerijoje. 1916 m. pakeltas į karininkus. Nuo 1919 m. pabaigos Utenos aps. ir m. karo komendantas. 1920 m. paskirtas 2 ulonų pulko eskadrono vadu, o 1926 m. — 2 ulonų Birutės pulko vadas. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Apdovanotas Vyčio Kryžiaus I rūšies 5 laipsnio ordinu. Baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. 1930 m. pasitraukė iš kariuomenės. Ūkininkavo Kelpšiškėje, Plungės vls., Telšių aps. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1940 m. liepos 13 d. komunistų suimtas, kalintas, tardytas ir kankintas Raseinių kalėjime. Kilus rusų-vokiečių karui, 1941 m. birželio 22 d. su kitais kaliniais išvežtas į Sol-Ilecko kalėji-

mą netoli Kazachstano. Sibire nužudytas.

Plechavičius Kazimieras, s. Igno, g. 1909 m., ats. puskarininkis, ūkininkas, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" s-gos Skuodo rajono raitelių vadovas, Skuodas, Kretingos aps., 1940 m. liepos 13 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime, kilus vokiečių-rusų karui, 1941 m. birželio 22 d. išvežtas su kitais kaliniais į Sol-Ilecko kalėjimą netoli Kazachstano. Sibire nukankintas.

Plevokas Justinas, mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Mažeikių aps., Klykolių skyriaus valdybos narys (1933 m.). Baigęs 1936 m. karo mokyklos specialią laidą, leitenantas, Lietuvių savisaugos dalinių vienos kuopos vadas. Po vokiečių armijų kapituliacijos iš Kurlandijos, Latvijos, 1945 m. gegužės mėn. laivu per Baltijos jūrą pabėgo į Švediją. 1946 m. sausio 25 d. Švedijos vyriausybės buvo išduotas Sovietų Sąjungai.

Pliuškevičius-Pliuškonis Vytautas, s. Kajetono, g. 1906 m., mokesčių inspektoriaus padėjėjas Kaune. 1936-1937 mokslo metais Neo-Lithuania korporacijos pirmininkas. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. komunistų išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon, Sibire ir mirė. 1941 m. birželio 14 d. išvežta jo žmona Jaroslava, 28 m., med. sesuo ir sūnus Algis, 1½ m.

Pliuškonis-Pliuškevičius Adolfas, s. Kajetono, g. 1917 m., miesto savivaldybės tarnautojas, tautininkas. Iš Vilniaus, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Plungė Boleslovas, s. Petro, 40 m., mokytojas, Andrioniškis, Utenos aps., „Jaunosios Lietuvos" Utenos rajono sekretorius, 1935 m. paskirtas Debeikių apylinkės vadu. Žmona Liudgina, d. Juozo, 29 m., mokytoja; sūnus Rimantas, 6 m. ir duktė Nijolė, 3 mėn., visi 1941 m. birželio 14 komunistų išvežti į Sibirą.

Pocipas-Pocipavičius Jonas, s. Jono, g. 1906 m., tarnautojas, jaunalietuvis, „Jaunosios Lietuvos" Šiaulių rajono gražbylystės konkurse 1932 m. spalio 23 d. laimėjęs II premiją. Iš Aukstelkių k. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Pocius Adolfas, 38 m., mokytojas, nuo 1935 m. „Jaun. Lietuvos" Širvintų raj. II sekr., tautininkas. Iš Užulėnio k., Tau-

jėnų vls., Ukmergės aps. su žmona Prane, 34 m., sūnum Rimgaudu, 8 m. ir dukrele Virgilija, 6 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Pocius Stepas, s. Jurgio, g. 1898 m., Pasruojai, Alsėdžių vls., Telšių aps., Juogaudų jaunalietuvių skyriaus pirmininkas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta žmona Emilija, 44 m., sūnus Karolis, 14 m., dukterys Felicija, 8 m., Vanda, 10 m. ir Zita 12 m.

Polikaitis Petras, 33 m., tarnautojas, Kretinga, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935.XI.14 įsak. Nr. 80,§ 1 paskirtas Kretingos apylinkės vadu. Su žmona Elena, d. Vinco, 31 m., tarnautoja ir sūneliu Rimantu, 3 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Povilaitis Augustinas, g. 1900 m. vasario 24 d. Pašvenčio k., Jurbarko vls., Raseinių aps. Mokėsi Jurbarke, suaugusiųjų gimnazijoje Kaune, 1939 m. baigė Vytauto D. universitete ekonomikos skyrių. Nuo 1920 m. tarnavo valstybės saugumo policijoje: 1927-1931 m. departamento direktoriaus asmeninis sekretorius, 1931-1934 m. valstybės saugumo policijos viršininkas ir 1934 m. rugsėjo-1940 m. birželio 13 d. Valstybės saugumo policijos departamento direktorius. Tautininkas. Redagavo „Kriminalistikos žinyną", bendradarbiavo *Lietuvos aide, Lietuvos ūkyje, Vaire, Žemės ūkyje, Ūkininko patarėjuje* ir kt. Sovietų Sąjungai siekiant savo grobuoniškų tikslų ir pakartotinai ultimatyviai reikalaujant 1940 m. birželio 13 d. iš pareigų atleistas. Pasitraukė į tėviškę, bet 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, birželio 16 d. suimtas, kalintas ir žiauriai tardytas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, iš kur 1940 m. liepos 22/23 surakintomis rankomis išvežtas į Maskvos Lubiankos kalėjimą.

Povilaitis J., mokytojas, buv. Šakių aps., Plokščių vls. jaunalietuvių skyriaus valdybos narys. Iš Sudargo, Kidulių vls., Šakių aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Pranaitis Antanas, 45 m., Kauno aps. mokesčių inspektorius, tautininkas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą prie šiaurės Uralo. Žmona Marcelė, 42 m., sūnus Vaida, 16 m. ir duktė Dangutė, 17 m. išvežti į Sibirą.

Pranaitis Feliksas, s. Povilo, g. apie 1907 m. Barzdų vls., Šakių aps., mokytojas. Baigęs Marijampolės mokytojų seminariją mokytojavo Žėglių k., Žvirgždaičių vls., Sintautuose ir Šakiuose. Pasižymėjo ypatingu atsidavimu pedagoginiam darbui ir gražia iškalba. Priklausė Lietuvių tautininkų ir šaulių s-goms. „Jaunosios Lietuvos" Sintautų valsč. tėvūnas. Mokytojaudamas Šakiuose buvo apskrities tautininkų reikalų vedėjas. Su žmona Narciza, 27 m., mokytoja, buvo perkelti į Paežerėlius, Šakių aps. Iš ten 1941 m. birželio 14 d. abudu komunistų išvežti į Sibirą. Jis ten žuvo. Žmonos likimas nežinomas.

Pranckūnas Alfonsas, s. Jono, 32 m., mokytojas, Zarasų aps. Antalieptės pradžios mokyklos vedėjas, šaulys. „Jaunosios Lietuvos" vado 1935.X.30 įsak. Nr. 74,§ I paskirtas Antazavės apylinkės vadu. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, nuo šeimos atskirtas mirė Krasnojarsko koncentracijos stovykloje. Jo žmona Elena, d. Prano, 27 m., mokytoja ir duktė Laima, 2 m. buvo išvežtos į Sibirą, Tomsko apygardos Bakčaro rajoną, Vavilovkos kolchozą.

Prikockis Juozas, s. Baltraus, g. 1908 m. lapkričio 26 d. Pakruojy, Šiaulių aps. Ats. leitenantas, Vilkaviškio ligonių kasos direktorius, tautininkas. „Jaunosios Lietuvos" Vilkaviškio rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Marijampolės kalėjime, 1941 m. gegužės 8 d. nuteistas 5 metus kalėti. 1941 m. birželio 19 d. iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išvežtas į Nachodkos lagerį, netoli Vladivostoko. Iš ten 1942 m. kovo 11 d. ištremtas į Solikamską prie Š. Uralo. 1946 m. rugsėjo 7 d. grįžo į okupuotą Lietuvą. Mirė 1979 m. kovo 20 d. Pakruojy.

Prūsas Jonas, s. Elijošiaus, g. 1865 m. spalio 30 d. Svedasų par., Rokiškio aps., ūkininkas ir malūninkas Aluntos vls. Utenos aps. Prie malūno įsteigęs aliejaus spaudyklą, milų vėlimą, lentpjūvę. 1912-1913 m. Aluntos bažnyčios statybos reikalais važinėjo į Vilnių, Varšuvą ir kitur. 1919-1920 m. organizavo partizanus Aluntoje, vadovavo jų būriui. Įsibrovusių lenkų areštuotas. Buvo Tautos Pažangos partijos, vėliau tautininkų

sąjungos darbuotojas. Karo metu su visa šeima prisiglaudė gretimame miške bunkeriuose kur besislapstančių komunistų ir raudonosios armijos karių buvo apkrėsti šiltine. Mirė 1941 m.

Pucevičius Izidorius, g. 1901 m. Naujasodžio k., Šeduvos vls., Panevėžio aps., ats. kapitonas. Baigė karo mokyklos IX laidą 1927 m. Tarnavo aviacijoje ir šarvuočių rinktinėje. „Jaunosios Lietuvos" vado 1936.VI.3 įsak. Nr. 46,§ 6 paskirtas Panevėžio I rajono drausmės ir karinio parengimo vadovu, pavedant eiti ir raitelių vadovo pareigas. Pokario laisvės kovotojas, slapyv. „Radvila". Vadovavo Žaliosios rinktinės partizanams Šeduvos ir Rozalimo vls. Vykstant į pasitarimą su ltn. Stepu Girdžiūnu — „Gegužiu", LLA Panevėžio apygardos vadu, iš pasalų Rozalimo stribų nušautas 1945 m. rugpjūčio 26 d. Šeduvos apylinkėje.

Pugžlys Eduardas, s. Prano, 38 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Rokiškio rajono, Martiniškėnų skyriaus narys. Iš Laukupėnų, Rokiškio aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Emilija, d. Prano, 39 m., ūkininkė, sūnus Vytautas, 12 m. ir duktė Genė, 13 m.

Puodžiūnas Juozas, ats. jaun. leitenantas, Biržų aps., Latvygalos jaunalietuvių skyriaus rikiuotės vadovas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Puodžius Jonas, s. Serapino, g. 1906 m., mokytojas, Aluntа, Utenos aps. „Jaunosios Lietuvos" vado 1935 m. įsak. Nr. 42, §10 paskirtas Utenos rajono, Aluntos apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, ten ir mirė. Išvežta jo žmona Kotryna Tarvydaitė, d. Jono, 30 m., mokytoja, sūnūs — Rytis, 6 m. ir Valencijus, 4 m.

Pupalaigienė-Simplinskaitė Ona, g. 1902 m., šeimininkė, tautininkė, 1941 m. birželio 14 d. areštuota ir nutremta į Lenos upės žiotis, prie Šiaurės ledinuotojo vandenyno, susirgo vėžiu ir mirė 1952 m. Su ja buvo išvežtas jos sūnus Balys.

Puškevičius Edgaras, g. 1908 m. Latvijoje. Studijavo ir baigė VD universitete teisės mokslus. Neolituanas. Dirbo Eltoje (Lietuvos telegramų agentūroje). 1940 m. liepos mėn. komunistų areštuotas, kaltinant, kad Petro Vileišio aikštėje, Kaune vykusiame „liaudies" mitinge, jis nekėlė kumščio už komunizmo pergalę. Veltui kaltinamasis aiškino, kad mitinge

buvęs Eltos reporteris, turėjęs stenografuoti mitingo eigą. Po tardymo, trūkusio apie pusmetį, buvo paleistas.

Račys-Račinskas Bronius, s. Jono, g. 1912 m. Kilatrapio k., Daugeliškio vls., Švenčionių aps., Vilniaus krašto lietuvių veikėjas, pirmosios Vilniaus universitete įsisteigusios lietuvių studentų tautininkų „Geležinio Vilko" korporacijos pirmininkas. Jis 1940 m. kovo 10 d. Vilniaus universiteto salėje, įvykusioje iškilmingoje pirmojoje „Geležinio Vilko" korporacijos sueigoje, perskaitė korporacijos deklaraciją. Po kelių mėnesių, Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, komunistų suimtas, kalintas Vilniaus Lukiškių kalėjime, 1941 m. išvežtas į Sibirą koncentracinėn stovyklon, ten ir mirė.

Radkevičius Kostas, kilęs iš Antazavės vls., Zarasų aps., buvo valsčiaus sekretorius, šaulys, jaunalietuvių skyriaus vadas, yra dirbęs ir Pandėlio pašte, Rokiškio aps., 1941 m. birželio 25 d. komunistų keliais šūviais sunkiai sužeistas. Pasveiko. Po karo išvežtas į Sibirą.

Radvila Andrius, technikos fakulteto studentas, Neolituanas, senjoras, 1941 m. birželio mėn. sukilimo dalyvis, žuvęs Kaune.

Radžiūnas Juozas, s. Jokūbo, 42 m., mokytojas, Šlavantai, Seinų aps. Vietos jaunalietuvių skyriaus vadas. Su žmona Marcele Levišauskaite, 42 m., sūnumis Mečislovu ir Sigitu, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Radžiūnas Petras, Šėtos vid. mokyklos direktorius, tautininkas, apylinkės pirmininkas, 1941 m. birželio mėn. suimtas (drauge ir žmona su sūneliu) ir išvežti į Sibirą.

Raila Kazys, mokytojas, tautininkas, Pagirių vls., Ukmergės aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Raila Vladas, mokytojas, jaunalietuvis, Pagirių vls., Ukmergės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. 1935 m. „Jaunosios Lietuvos" vado įsak. Nr. 42 § 3 buvo paskirtas Panoterių apyl. vadu.

Rainys Juozas, g. 1904 m. Adomiškių k., Marijampolės vls. ir aps., mokytojas. 1924 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, VDU humanitarinių mokslų fakultete baigė litua-

nistiką. Mokytojavo Rokiškio, Rygiškių Jono gimnazijoje Marijampolėje, vėliau buvo Mažeikių gimnazijos direktorius. 1936 m. atkeltas į „Aušros" gimnaziją Kaune ir paskirtas švietimo ministerijos vidurinių mokyklų inspektorium. Dirbo su skautais, buvo tuntininkas. Bendradarbiavo „Vaire" ir tautininkų lietuvių mokytojų sąjungos leidžiamoje „Tautos mokykloje", 1938 m. buvo redakcijos narys. Antrosios sovietų okupacijos metu ištremtas į Sibirą ir ten mirė.

Ramanauskaitė Ona, d. Domo, 48 m., gimnazijos mokytoja, Skuodo gimnazijos direktorė ir „Jaunosios Lietuvos" Skuodo rajono kultūros vadovė. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą.

Ramanauskas Vladas, g. 1915, Trakiškių k., Marijampolės vls., 1936 m. pradėjo studijas VD universitete, medicinos fakultete. Reiškėsi visuomeniniame gyvenime. Jaunalietuvis, Aktyviai dalyvavo Studentų ats. karininkų Korp! Ramovės veikloje, 1939/40 m. m. buvo Ramovės pirmininku. 1940.1X.9 komunistų areštuotas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Prasidėjus Vokietijos žygiui į Sovietų Rusiją, išėjo į laisvę.

Rasimavičius Bronius, mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Alytaus rajono propagandos vadovas, vėliau jaunučių vadovas. 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežtas į Sibirą.

Rastauskas Jurgis, g. 1906 m., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.VII.8 įsak. Nr. 42,§ 14 paskirtas Mažeikių rajono Akmenės apylinkės vadu. Vėliau baigė karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Iš Vilniaus 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Raščius Jonas, 40 m., kilęs iš Debeikių, Utenos aps., buvęs Ukmergės, vėliau Biržų aps. viršininkas, tautininkas, 1941 m. birželio 14 d. iš Deltuvos, Ukmergės aps., komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Vanda, 34 m., ir sūnus Vytautas, 15 m. Išvežti į Altajaus kraštą.

Rasčius Kazys, apie 50 m., b. Debeikių valsčiaus viršaitis, ūkininkas, tautininkas, pokario metais išvežtas į Vorkutą, Sibire. Ten ir mirė.

Razma Pranas, s. Prano, g. 1902 m. Stirbaičių k., Platelių vls., Kretingos aps., žurnalistas, ekonomistas. Baigė Telšių gimnaziją ir Vytauto D. universitete, Teisių fakultete ekonominius

mokslus, o nuo 1935 m. studijavo dar ir teisę. Nuo 1929 m. buvo vyriausybės oficiozo *Lietuvos aido* reporteris 1933-1935 m. atstovu Šiauliuose, vėliau Kaune redakcijos nariu. Redagavo Lietuvių tautininkų sąjungos, Šiaulių skyriaus leistą tautinės minties savaitraštį „Šiaurės Lietuva" 1933-1934 m., Šiaulių tautininkų apskrities komiteto leistą savaitraštį *Mūsų kelias*, 1934-1935 m. Nuo 1936 m. Kaune redagavo *Mūsų kraštą*, kuriame buvo spausdinamas ir Lietuvių tautininkų sąjungos Žinynas. 1935-1938 m. „Jaunosios Lietuvos" organo *Jaunoji karta* redaktorius. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Priklausė Lietuvos žurnalistų sąjungai, 1937 m. buvo valdybos narys. 1941 m. birželio mėn. iš Kauno komunistų išvežtas į Sibirą.

Reičiūnas Juozas, s. Juozo, g. 1903 m., mokytojas. *Jaunosios Lietuvos* Jurbarko rajono, Bandzinų skyriaus pirmininkas. Iš Vertimų, Jurbarko vls., Raseinių aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Nuo bado ir ligų ten ir mirė.

Reisgienė-Deckytė Anė, ūkininkė, Jurgių k., Dovilų par., Klaipėdos aps. Ji buvo Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko Martyno Reisgio, 1942 m. balandžio 2 d. nacių nukankinto Mauthauseno koncentracijos stovykloje, žmona, ir „Santaros" vado Jurgio Reisgio motina. Buvo labai artima „Santarai", vyro ir sūnaus lietuviškai veiklai. Antros rusų okupacijos metu išvežta į Sibirą. Nuo sunkių darbų mirė prie Jenisiejaus upės.

Repčys Antanas, s. Kazio, g. 1882 m. Medikonių vnk., Pušaloto vls., Panevėžio aps., ūkininkas, tautininkas, aktyvus šaulys, apdovanotas šaulių žvaigžde, apskrities valdybos narys, ekonominių ir komercinių organizacijų narys, 1936-1940 m. paskutiniojo nepriklausomos Lietuvos seimo atstovas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten nukankintas.

Riautas Stasys, s. Juozo, 34 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Rokiškio rajono kultūros ir švietimo vadovas. Su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Albina, 30 m., sūnus Adomas, 7 m., dukterys Birutė, 10 m. ir Elzytė, 9 m.

Rimas Alfonsas, g. 1908 m. Prienų vls., Marijampolės aps., VD universiteto technikos fakulteto studentas, neolituanas.

1940 m. komunistų areštuotas ir kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus karui, 1941.V1.23, išsilaisvino.

Rintautas Teodoras, s. Teodoro, g. 1905 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Pasvalio rajono, Geltonpamūšio skyriaus vadas. Iš Saločių, Biržų aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Ona, d. Antano, g. 1908 m., sūnus Romualdas, g. 1937 m. ir sesuo Sigutė, g. 1910 m.

Ročas Vladas, s. Jono, g. 1904 m., tarnautojas Kėdainiuose. „Jaunosios Lietuvos" Kėdainių rajono vadovybės sekretorius. Jo paties prašymu iš pareigų buvo atleistas 1933 m. spalio 1 d. Su žmona Marijona, g. 1905 m., sūnum Kęstučiu, g. 1938 m., sūnum Vladu, g. 1930 m. ir dukra Regina, g. 1928 m., komunistų išvežti į Sibirą 1941 m. birželio 14 d.

Rozmanas Vladas, s. Stanislovo, g. apie 1893 m. Ilgametis kelių apskričių viršininkas: Panevėžio , 1931-1933 m., Biržų, 1933-1938 m., Rokiškio aps. viršininkas. Būdamas Panevėžio aps. viršininku, buvo kraštotyros muziejaus kūrimo iniciatorius, savo sukauptą senienų rinkinį padovanojo 1925 m. atidarytam muziejui. Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje kapitonu, 1920 m. buvo gimnastikos mokytojas Panevėžio gimnazijoje. Iš kariuomenės pasitraukęs, dirbo Vidaus reikalų ministerijos žinyboje. Buvo labai veiklus skautų sąjungoje: vyr. skautininkas, tuntininkas. Priklausė šaulių sąjungai. Už nuopelnus „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Biržų rajonui pakeltas rajono garbės nariu. 1935 m. apdovanotas II l. Trijų liepsnų žymeniu. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, ūkininkavo. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta žmona Valerija, 41 m., sūnus Algirdas, 14 m., duktė Danutė, 19 m. Mirties data ir vieta nežinoma.

Rožanskas Jonas, apie 50 m. amžiaus, ūkininkas, tautininkas, 1944 (ar 1945) m. komunistų areštuotas ir iš gimtinės-Gerkonių km., Debeikių vls., Utenos aps. išvežtas į Sibiro katorgą. Po keliolikos metų leistas grįžti. Mirė ok. Lietuvoje.

Rožanskas Mykolas, s. Kazimiero, 55 m., ūkininkas, Latveliškio vnk., Kriūkų vls., Šiaulių aps. Veiklus kooperatininkas, žymus tautininkų sąjungos veikėjas, vietos šaulių būrio steigėjas ir buvęs ilgesnį laiką pirmininkas, su žmona, Ka-

rolina Čicelaite, 40 m., Linkuvos gimnazijos mokytoja, ir dukrele Terese, 10 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Ten po kelerių metų nuo nepakeliamų sunkių miško darbų mirė.

Rudokas Juozas, s. Jono, g. 1901 m., tarnautojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Tauragės rajono, Skaudvilės skyriaus valdybos narys ir apylinkės vadas. 1935 m. tarnybai perkeltas kitur. Su žmona Filomena, g. 1904 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Rudzikas Antanas, s. Petro, g. 1907 m., Kalvių pradžios mokyklos mokytojas, Padumblių k., Kapčiamiesčio vls., Seinų aps. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai ir šaulių bei Vilniui vaduoti sąjungoms. 1941 m. sausio 9 d. komunistų areštuotas, su kitais šešiais apkaltintas kontrrevoliucinių lapelių rašymu su šūkiais: „Piliečiai, nebalsuokit už tuos piktus valkatas", „Lietuviai, nebūkite niekšai, parodykit jog esame verti Gedimino palikuonių" ir užbaigai „Ilgų metų Lietuvių bendruomenei". Iš kalėjimo 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą.

Rūkienė-Šalūgaitė Stefanija, d. Antano, g. 1906 m. gruodžio 25 d. Negirvos k., Ariogalos vls., Kėdainių aps., mokytoja. Baigusi Kėdainių mokytojų seminariją 1926 m., mokytojavo pradžios mokyklose, veikė su jaunaisiais ūkininkais, priklausė jaunalietuvių ir šaulių sąjungoms. 1941 m. birželio 14 d. Gubavos pradžios mokykloje, Salako vls., Zarasų aps., komunistų suimta, išvežta į Vakarų Sibirą, Tomsko apygardon. Už akių nuteista 25 metus kalėti. Dirbo kolchoze, kirto taigą, tiesė kelius, vėliau dėstė rankdarbius Bakčaro našlaičių prieglaudoje ir vidurinėje mokykloje. 1956 m. rudenį grįžo į Lietuvą. 1964 m. gruodžio 25 d. atvyko į JAV pas savo vyrą ir dukrą. Parašė ir paskelbė savo išgyvenimų atsiminimus: „Vergijos kryžkeliuose", „Grįžimas į laisvę".

Rūkštelė Jonas, Grybiškių k., Salako vls., Zarasų aps., jaunalietuvis, už gerą jaunalietuvių veiklą 1936 m. rajono vado pareikštas pagyrimas ir įteikta dovana — Tumo Vaižganto paveikslas. Vokiečių okupacijos metu — 1942-1943 m. komunistinių partizanų nužudytas.

Ruseckas Juozas, s. Andriaus, g. 1901 m., mokytojas, Šiaulių pradž. mokyklų inspektorius, nuo 1940 m. balandžio 14

d. ir Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių darbininkų apylinkės pirmininkas, 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, kalintas, tardytas, kankintas, nuteistas, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibiran ir ten mirė.

Rusteika Steponas

Rusteika Steponas, s. Vytauto, g. 1887 m. liepos 5 d. Rygoje, plk., ltn., teisininkas. 1914 m. baigė Tartu universiteto teisių skyrių, vėliau-Kazanės karo mokyklą. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Priklausė tautininkų s-gai. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos tarybos narys, 1937 m. apdovanotas I laipsn. Trijų liepsnų žymeniu. 1920-1930 m. buvo Telšių mst. ir aps. karo komendantas, 1930-1931 m. saugumo departamento viršininkas Kaune. Lietuvos vyriausybės XV-XVI ministrų kabinete 1931.IV.2-1935.IX.6 vidaus reikalų ministras. 1935-1940 m. Kauno miesto viceburmistras. Komunistų areštuotas 1940 m. rugpjūčio 8 d., kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas mirti. Rusų vokiečių karui kilus, su kt. kaliniais 1941 m. birželio 23 d. išvežtas į Minsko kalėjimą ir sekančią dieną NKVD sušaudytas.

Rutkauskas Petras, s. Kazio, 44 m., Kėdainių aps. veterinarijos gydytojas, Lietuvių tautininkų sąjungos apskrities pirmininkas. Iš Ariogalos, Kėdainių aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibiro koncentracijos stovyk-

lą. Tremiant nuo šeimos atskirtas. Žmona Marija Aleksandravičiūtė, d. Andriaus, dukterys: Romualda, 14 m. ir Vida, 8 m. Yra išlikęs šeimos laiškas rašytas 1941 m. birželio 17 d. M. Rutkauskienės seseriai T. Aleksandravičiūtei į Garliavą: „Br. Teta: Mes dabar randamės netoli Maskvos, Oršos stoty. Visi sveiki, tik nuliūdę, kad nėra kartu tėtės ir Beno ir nežinom, kur jie yra. Iš Kauno išvažiavome sekmadienio rytą 6 val., buvome sustoję Vilniuje 12 val. tą pat dieną. Važiuojam prekiniuose vagonuose. Gerai, kad turim kuo užsikloti, tai nešalta; žiūrim į apylinkes pro mažus langelius. Kur mus nuveš — nežinom. Vieni sako, kad į Uralą, kiti sako — į Archangelską, tai į Krimą, bet kur apsigyvensim, tai niekas nežino. Vagone esame 16 žmonių. Visi sugyvenam, kaip geriausi draugai.

Valgyt atneša visko, tik viskas brangu, bet ką darysi, valgyti reikia. Mūsų traukinys yra labai ilgas (60 vagonų), kituose vagonuose yra po 25 iki 30 žmonių.

Perduokite visiems sveikinimus. Kai nuveš jau į vietą, tuomet parašysiu kur, tai galėsit jūs parašyti.

Tad viso geriausio. Liekam visi sveiki. Sudievu, sudievu".

Ant voko užrašyta:

Litovskaja SSR, Kauno aps., Garliavos paštas
T. Aleksandravičiūtė.

Prierašas su cheminiu pieštuku
Marijos Rutkauskienės sesuo.

Štampas Velikije Luki 17.6.41

Kitas štampas: Doplatit. Velikije Luki 60 k.

Ruzgas Pranas, s. Norberto, 40 m., mažažemis ūkininkas-batsiuvys, jaunalietuvis ir šaulys, Bileišių k., Dusetų vls., Zarasų aps.. Su žmona ir dviem vaikais 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten numarintas badu. Išvežta žmona Emilija, 38 m., ūkininkė, sūnus Algimantas, 10 m., ir duktė Aldona, 4 m.

Sabanskis Alfonsas, s. Dionyzo, 46 m., savivaldybės tarnautojas, Mažeikių aps. valdybos narys, Lietuvių tautininkų sąjungos Mažeikiuose kasininkas. „Jaunosios Lietuvos" Mažeikių rajono vadovybės sekretorius. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940

m. liepos 13 d. komunistų NKVD suimtas, kalintas Šiaulių kalėjime, 1941 m. birželio 22 d., kilus rusų-vokiečių karui, su kitais kaliniais iš kalėjimo išvežtas ir dingo be žinios.

Sabas Juozas, s. Baltramiejaus, 50 m., g. Pakalniškių k., Gelgaudiškio vls., Šakių aps., buv. pradžios mokyklų inspektorius, Pasvalio gimnazijos mokytojas, Biržų aps. Veikė su jaunalietuviais. 1933 m. kovo 4 d. Pasvalyje suruoštuose jaunalietuvių skyrių vadams ideologiniuose organizaciniuose kursuose skaitė paskaitą „Kaip pasiruošti paskaitoms, kalboms ir kokios kalbos kur tinka". 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė 1941 m. gruodžio 4 d. Buvo išvežta ir jo žmona Agota, 35 m., mokytoja, sūnus Romanas, 10 m. ir duktė Saulė, 9 m.

Sabas Vincas ir žmona

Sabas Vincas, s. Baltramiejaus, g. 1903 m. Pakalniškių k., Gelgaudiškio vls., Šakių aps., gimnazijos mokytojas. Šakių „Žiburio" gimnazijos pirmos laidos abiturientas, baigęs gimnaziją 1925 m., Lietuvos universitete Kaune studijavo humanitarinius

mokslus. 1932-1937 m. mokytojavo Giedraičių vidurinėje mokykloje (Ukmergės aps.) Veikė su skautais, buvo „Jaunosios Lietuvos" Giedraičių vls., tėvūnas. Perkeltas mokytoju į Rokiškio gimnaziją, 1938-1940 m. vadovavo Rokiškio skautų tuntui, buvo pakeltas į paskautininkio laipsnį. Su žmona Matilda Šokelyte, g. 1905 m., mokytoja ir dviem vaikais 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Po 16 metų tremties visi grįžo. Mirė 1974 m. gruodžio 5 d. Žmona Matilda mirė 1980 m. balandžio mėn. 27 d. Abudu mirė Kaune, palaidoti Romainių kapinėse.

Sabulis Juozas, s. Kazio, 31 m., Kartenos geležinkelio stoties kelio meisteris, Kretingos rajono, Kūlupėnų skyriaus jaunalietuvis. Iš Šiaulių 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Sadauskas Justinas, s. Vinco, 52 m., ūkininkas, Būdos k., Jankų vls., Šakių aps. Tautininkas ir šaulys. Žemės ūkio rūmų narys, keleto ekonominių ir komercinių organizacijų valdomųjų bei priežiūros organų narys, 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas. 1941 m. birželio 14 d. su žmona Marija, 40 m., ūkininke, komunistų ištremtas į Sibirą, mirė 1943 m. nuo bado nusilpęs per Velykas.

Sakalauskas Albinas, apie 25 m., g. Žem. Naumiestyje, Tauragės aps., mokesčių inspekcijos tarnautojas, „Jaunosios Lietuvos" Tauragės rajono vadovybės narys. 1940 m. NKVD areštuotas, kalintas ir tardytas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. nuteistas mirties bausme. 1941 m. birželio 23 d. su kitais kaliniais išvežtas Minsko link ir nužudytas Červenėje ar pakeliui į ją.

Samas Jonas, s. Kazimiero, g. 1893 m. Kamajų vls., Rokiškio aps., mokytojas. Baigęs Panevėžio mokytojų seminariją. Zarasuose buvo pradžios mokyklų inspektorius, tautininkas ir šaulys. 1936 m. pakeltas „Jaunosios Lietuvos" Zarasų rajono garbės nariu. Už nuopelnus apdovanotas Trijų Liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų areštuotas, kalintas Utenos kalėjime, už akių nuteistas 25 metus. 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibirą, mirė koncentracijos stovykloje, Krasnojarsko krašte.

Sandargas Vincas, s. Vinco, g. 1907 m. sausio 22 d., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935.XI.14 įsak. Nr. 80

Sandargas Vincas

paskirtas Šakių rajono, Gelgaudiškio apylinkės vadu. Iš Vaitiekupių k., Sintautų vls., Šakių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Mirė 1943 m. liepos mėn. koncentracijos stovykloje, Krasnojarsko krašte.

Sasnauskas Hiliaras, s. Petro, g. 1906 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935 m. įsak. Nr. 36,§ 10 paskirtas Telšių rajono rikiuotės vadovu. Iš Telšių su žmona Stase Untulyte, d. Mato, g. 1913 m., mokytoja, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Sasnauskas Mikas, s. Stasio, 53 m., tarnautojas Pasvalyje, Biržų aps. Nuo 1939 m. birželio mėn. „Jaunosios Lietuvos" Pasvalio rajono II sekretorius. Su šeima, žmona Ona Kazlauskaite ir sūneliu Raimundu, 8 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Savickas Petras, s. Lauryno, 37 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos", Marijampolės aps., Igliškėlių skyriaus pirmininkas. Iš Butrimonių, Alytaus aps. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Sekmokas Balys, s. Jono, g. 1902 m., gimn. mokytojas, neotuanas. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Selickas Antanas, s. Petro, 35 m., mokytojas, tautininkas, Laitiesinių k., Pašvitinio vls., Šiaulių aps., su žmona Felicija,

d. Jono, 28 m., mokytoja ir dukrele Guoda, 3 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Semaška Antanas, s. Jono, 68 m., ūkininkas, seniūnas, tautininkas, Liepiškių k., Šiaulėnų vls., Šiaulių aps., su žmona Ona, 60 m. ūkininke ir dukrele Stase, 22 m., ūkininke, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Ust-Lochčima, Komi Ass R. Apie 1942-1943 m. jis ir žmona ten mirė.

Senkus Benediktas, 50 m., mokytojas, Skriaudžiai, Veiverių vls., Marijampolės aps., vietinio jaunalietuvių skyriaus veiklus narys, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Kartu buvo išvežta ir žmona Monika, 45 m., mokytoja, buvusi jaunalietuvių skyriaus mergaičių vadovė.

Serafinienė Stefanija, d. Valerijono, g. 1903 m., mokytoja, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.XI.13 įsak. Nr. 79, § I paskirta Tauragės rajono mergaičių vadove. Iš Telšių su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą. Vyras Aleksas, s. Stasio, 42 m., tarnautojas, sūnus Kęstutis, 14 m., dukterys Danutė: 12 m. ir Vida, 10 m.

Siminskas Jonas, s. Jono, 41 m., mokytojas ir žmona Ona, mokytoja, Pažėrų k., Marijampolės aps. Abudu buvo Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungos nariai. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Siliūnas Aleksas, g. Vačgiryje, Šimkaičių vls., Šiaulių aps., mokytojas, neolituanas, veikęs „Jaunosios lietuvos" sąjungoje. Studijavo VD universitete, 1940 m. vasarą komunistų areštuotas ir kalintas Kauno sunkių darbų kalėjime. Iš kalėjimo išleistas 1941 m. kovo mėnesį, kaip repatrijuojantis į Vokietiją.

Skaisgiris Juozas, s. Jurgio, g. 1901 m. Paluobių apyl., Griškabūdžio vls., Šakių aps., miškininkas. Baigė Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. Buvo Raseinių miškų urėdas-revizorius. 1933 m. paskirtas miškų departamento inspektoriumi, nuo 1938.II žemės ūkio ministro pavaduotojas. Lietuvos vyriausybės XIX kabinete 1938.XII.5—1939.III.27 žemės ūkio ministras. Tautininkas. LST Jaunosios Lietuvos korp. narys. Nuo 1939 m. birželio mėn. ligi 1940 m. birželio mėn. sovietinės okupacijos „Jaunosios Lietuvos" vadas. 1940 m. liepos mėn. komunistų areštuotas, kalintas ir išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibiran. 1956 m. grįžo Lietuvon. Mirė 1971 m. sausio 25 d. Kaune.

Skardinskas Antanas, s. Juozapo, 36 m., agronomas, ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Šlapiškių vnk., Antalieptės vls., Zarasų aps., 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten nukankintas.

Skeberdys Vilius, s. Jokūbo, 36 m., valsčiaus sekretorius, Užušiliai, Pabiržės vls., Biržų aps., „Jaunosios Lietuvos" Biržų rajono sekretorius, Daujėnų apyl. vadas. Su žmona Juze, 32 m., jaunalietuve, mokytoja ir dviem mažamečiais sūneliais Algimantu, 4 m., ir Romualdu, 2 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Skerstonas Jonas, s. Antano, g. 1904 m., mokytojas Medemordėje, Akmenės vls., Mažeikių aps., buv. Sedos vls. jaunalietuvių tėvūnas. Sąjungos šefo 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Tauragės kalėjime, 1941 m. birželio mėn. išvežtas Sibiran į koncentracijos stovyklą. Taip pat buvo išvežta ir jo šeima — žmona Eugenija, g. 1908 m., mokytoja, sūnus Algimantas, 9 m. ir duktė Dalė, 6 m.

Skiauteris Vladas, s. Juozo, 35 m., ūkininkas, 1932 m. įsteigto Šiaulių aps., Gendrulių jaunalietuvių skyriaus pirmininkas, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Skinderis Petras, s. Petro, g. 1902 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Raseinių rajono Girkalnio apylinkės vadas, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Raseinių kalėjime. 1941 m. išvežtas į Tolimuosius Rytus, 1942 m. kovo 1 d. perkeltas prie Š. Uralo į Solikamsko koncentracijos stovyklą. Žmona Antanina, d. Prano, 37 m., mokytoja, išvežta 1941 m. birželio 14 d.

Skorupskis Vladas, g. 1895, Šniponių k., Širvintų vls., Ukmergės aps., gen. štabo pulkininkas, dalyvavęs Lietuvos laisvės kovose su bolševikais, bermontininkais, lenkais. Sužeistas. Pasižymėjęs dideliu sumanumu ir drąsa. Apdovanotas Vyčio kryžiumi su kardais (vienintelis apdovanotojų, gavęs kryžių su įrašu „Už Radviliškį"). Tautininkas. 1927 m. lydėjęs prez. A. Smetoną, jo kelionėse po Lietuvą. Išėjęs į atsargą, gyveno savo ūkyje Širvintų vls.. Parengė keletą knygų, diegiančių jaunuomenei tautinės savigarbos sampratą. 1946 m. komunistų įkalintas ir išgabentas į Sibirą.

Skučas Jonas, s. Juozo, 41 m., pradžios mokyklų inspektorius, tautininkas. „Jaunosios Lietuvos" vado 1935 m. įsak. Nr. 82 paskirtas Širvintų rajono vado I pavaduotoju bei spaudos ir propagandos vadovu. Panevėžyje 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą, mirė 1941 m. spalio 23 d. Kožvos-Pečioros koncentracijos stovykloje.

Skučas Kazys, s. Juozo, g. 1894 m. kovo 3 d. Mauručių k., Marijampolės aps., brigados generolas, vidaus reikalų ministras. Baigęs Veiverių mokytojų seminariją, 1912-1914 m. mokytojavo, 1914 m. įstojo į mokytojų institutą Petrapilyje. 1915 m. pašauktas į rusų kariuomenę, baigė Čiugajevo (Charkovo srityje) karo mokyklą, pasiųstas Rumunijos frontan. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. sausio 15 d. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenės I pėst. pulką, paskirtas Alytaus miesto komendantu, po dviejų mėnesių — Marijampolės miesto ir aps. komendantas. Nuo 1921 m. gegužės mėn. 5 d. — 10 pėst. pulko vado padėjėjas, nuo rugsėjo 1 d. pulko vadas. Baigęs aukštuosius karininkų kursus nuo 1924 m. rugsėjo 12 d. generalinio štabo operacijų skyriaus viršininkas. 1926 m. rugsėjo 1 d. paskirtas Kauno miesto ir aps. komendantu, 1928 m. sausio 3 d. — II pėst. divizijos vadas ir Kauno įgulos viršininkas. 1934 m. gegužės 1 d. paskirtas karo atstovu Sovietų Sąjungai, 1938 m. gruodžio 23 d. — karo mokyklos viršininkas. 1939 m. vasario 16 d. pakeltas brigados generolu. 1939 m. kovo 26 d. pasitraukė į atsargą. Lietuvos vyriausybės XX-XXI ministrų kabinete 1939.III.28 — 1940.VI.13 vidaus reikalų ministras. Tautininkas. Sovietų Sąjungai siekiant savo groboniškų tikslų — pavergti Lietuvą ir ultimatyviai reikalaujant areštuoti, iš ministro pareigų 1940 m. birželio 13 d. atleistas. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, tą pačią dieną suimtas Žygaičiuose, Tauragės aps., parvežtas į Kauną ir laikytas sovietų saugumo organų žinioje. 1940 m. liepos 23 d. iš Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo su NKVD palydovais nuvežtas prie pervažos į Fredą, kur laukė grupė enkavedistų tolimesnei kelionei paruoštame vagone.

Minske buvo persodintas į areštuotiems vežioti vagoną. Maskvą pasiekė 1940 m. liepos 25 d. apie 9-10 val. Nuvežtas

į valstybės saugumo vyriausios valdybos kalėjimą Lubiankoje, kalintas Butirkų kalėjime. Nuteistas mirties bausme ir 1941 m. sušaudytas.

Sliesoraitis Algirdas, s. Juozo, g. 1900 m. vasario 15 d. Lomžoje, Lenkijoje, žurnalistas, visuomeninkas. 1917 m. gimnaziją baigė Jaroslavlyje, Rusijoje. 1918 m. su tėvais grįžo į Lietuvą ir stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1922 m. pasitraukė į atsargą leitenanto laipsniu. Studijavo LU Technikos, vėliau Teisių fakultete. Priklausė Neo-Lithuania korporacijai. „Geležinio vilko" štabo viršininkas. Apie 1929-1930 m. redagavo *Tautos kelią*. 1928 m. buvo vienas iš *Pažangos* leidyklos steigėjų. Suorganizavo pasitikėjimo bendrovę „Skubą" ir buvo jos direktorius. Priklausė akcinei bendrovei „Lietuvos linas" ir pakrovimo bendrovei „Vaga". Nuo 1940 m. birželio mėn. komunistų kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas 10 metų, išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibiran. Mirė 1974 m. liepos 15 d. Krasnojarsko krašte. Šeima irgi buvo išvežta į Sibirą: žmona Bronė Bliumaitė, g. 1903 m., gail. sesuo, sūnūs Algirdas, g. 1926 m., Gintautas, 9 m., Rimas, g. 1928 m., ir Tautginas, g. 1931 m. Apie Rimą gauta žinių, kad Sibire dingęs.

Smailys Antanas, g. 1914 m. rugpjūčio 2 d. Marijampolės aps., Veiverių vls., Mauručių ruožo geležinkelio tarnautojas. Dar jaunas būdamas priklausė vietiniam jaunalietuvių skyriui. Buvo aktyvus ir pavyzdingas Skriaudžių būrio šaulys. Raudonajam slibinui pakartotinai Lietuvą okupavus, buvo suimtas, kalintas ir kankintas Marijampolės kalėjime. Nuteistas ir, žinodamas, kad bus deportuojamas, sugriebęs kur pieštuką, ant žmonos įduotos medžiaginės nosinaitės, parašė žmonai laiškelį ir, kad vėjas nenuneštų, įsukęs į akmenuką, traukiniu vežamas pro namus išmetęs pro vagono langą. Gerų žmonių laiškas buvo surastas ir jo žmonai įteiktas.

To laiško turinys:

1945.VI.27

„Kas ras, tai praneškite Elenai Smailienei, kad aš iš Marijampolės kalėjimo išvežtas. Kur apsistosiu, tai nežinau. Tai daugiau į Marijampolę nevažiuok. Gyvenk, žmonele, su

Skaistyte. Pareisiu gal ir aš kada, jeigu gyvas liksiu. Tuom kartu sudie.

Antanas Smailys

Tai buvo jo paskutinis laiškas. Gyvas nebegrįžo. Savo mielos šeimos daugiau neregėjo. Tragiškai žuvo Vorkutos koncentracijos stovykloje, Komi sovietinėje socialistinėje respublikoje.

Smetona Adomas, s. Motiejaus, g. 1901 m. kovo 10 d. Liepojoje, savanoris-kūrėjas, ats. karininkas, dailininkas, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" kultūros vadovybės dailės ir tautodailės vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas prie Š. Uralo. Mirė 1942 m. sausio 28 d. Sverdlovsko srities koncentracijos stovykloje Nr. 35.

Smetona Inocentas, mokytojas, jaunalietuvis, Pagirių vls., Ukmergės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. 1935 m. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado įsak. Nr. 42 § 3 buvo paskirtas Pagirių apyl. vadu.

Smetona Motiejus, 80 m., darbininkas, tautininkas, su žmona Barbora, 80 m., šeimininke, iš Kauno-Aleksoto, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Abudu mirė Altajaus krašte.

Smetonaitė Julija, d. Jono, 64 m., mokytoja, tautininkė, Užugirio jaunalietuvių skyriaus garbės narė, mokytojavo Debeikių pradžios mokykloje. Iš Užulėnio, Taujėnų vls., Ukmergės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą. Grįžo.

Spietinis Juozas, s. Juozo, 35 m., mokytojas, Mikniūnų k., Skapiškio vls., Rokiškio aps., vietos jaunalietuvių skyriaus pirmininkas. Su žmona Elena, 30 m., mokytoja ir sūneliu Juozu, 4 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Spudas Povilas, s. Antano, g. 1896 m. sausio 13 d. Gataučių k., Linkuvos vls., Šiaulių aps., gimnazijos mokytojas. 1915 m. baigęs Mintaujos gimnaziją, mokytojavo Linkuvos dviklasėje mokykloje, vėliau 4 klasių vidurinėje mokykloje. Laisvoje Lietuvoje nuo 1922 m. rudens mokytojavo Kauno „Aušros" berniukų gimnazijoje. Studijavo istoriją. 1927 m. baigė Lietuvos universitete humanitarinių mokslų fakultetą. Priklausė Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungai. Su žmona ir dviem dukterimis 1941 m birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Mirė 1944 m. Omsko srityje. Išvežta žmona Paulina, g. 1898 m., gimn. mokytoja ir dukterys: Aldona, g. 1922 m., Julija, g. 1928 m.

Stabinskas Zigmas, g. apie 1909 m. Vabalynės k., Kražių vls., Raseinių aps., Korp! Neo-Lithuania korporantas, senioras, Teisių fakulteto studentas, Žemės ūkio ministerijos raštinės viršininkas, 1940 m. liepos mėn. savo tėviškėje komunistų areštuotas, kalintas Raseinių kalėjime ir ten nukankintas: veidas sužalotas, rankos išsukinėtos, šonkauliai sulaužyti, galvoje kelios skylės.

Stakutis Jonas, s. Jono, 27 m., tarnautojas, Gargždai, Kretingos aps. Vietinio jaunalietuvių skyriaus valdybos narys. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Stanevičius Rapolas, s. Stasio, 36 m., mokytojas, Valiūnų k., Joniškio vls., Šiaulių aps. „Jaunosios Lietuvos" Joniškio rajono meno vadovas, nuo 1939 m. birželio mėn. rajono vado pavaduotojas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Su šeima — žmona Eleonora Krasauskaite, 32 m., mokytoja, sūneliu Sauliu, 7 m. ir dukrelėmis Jūratė, 7 m. ir Nijole, 7 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Stanišauskis Jokūbas

Stanišauskis Jokūbas, s. Antano, g. 1892 m. sausio 24 d. Paslužnių k., Švėkšnos vls., Tauragės aps., geodezijos inžinierius. 1917 m. baigė Maskvos matavimo institutą. Grįžęs iš Rusijos 1920 m. vadovavo Dotnuvos matininkų kursams, nuo 1922 m. Dotnuvos žemės ūkio technikumo v. direktorius. 1925-1926 m. Dotnuvos žemės ūkio akademijos lektorius, nuo 1926 m. spalio mėn. Žemės tvarkymo departamento direktorius. 1927 m. sausio-spalio mėn. Žemės reformos valdybos pirmininkas, 1927 m. lapkričio-1934 m. birželio Kėdainių aukštesniosios kultūrtechnikų mokyklos direktorius. Lietuvos vyriausybės XVI-XVIII ministrų kabinete 1934.XI.12-1938.XII.5 susisiekimo ministras.

Nuo 1939 m. pradžios specialinio mokslo departamento direktorius ir ŽŪA docentas, dėstė geodeziją. Atgavus Vilniaus kraštą, profesorius Vilniaus universitete. Bendradarbiavo *Žemėtvarkoj ir melioracijoj, Žemės ūkyje, Savivaldybėje, Technikoje ir ūkyje, Kosme, Sąsiekoj.* Priklausė tautininkų sąjungai. Iš Dotnuvos su žmona Ona Seklickaite 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas į Sibirą, kur nuo bado ir mirė 1943 m. balandžio 14 d.

Staniūnas Donatas, g. 1905 m., mokytojas, Onuškis, Trakų aps., vietos jaunalietuvių skyriaus vadas. Su žmona Karolina, d. Mykolo, 30 m., ūkininke ir dukrelėmis Danute, 3½ m., ir Regina, 6 m., 1941 m., birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Stankevičius Augustinas, kilęs iš Ukmergės, mokėsi Ukmergėje, jaunalietuvių apylinkės vadas, žurnalistas, 1945 m. komunistų išvežtas į Sibirą. Po kelerių metų grįžo.

Stankevičius Kazys, s. Prano, ūkininkas, Jankų vls. viršaitis, tautininkas. Gyveno Dembavos k., Jankų vls., Šakių aps., su šeima — žmona Kotryna, 50 m., ūkininke, sūnumis Albinu, 15 m. ir Vytautu, 11 m. 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas į Sibirą.

Stankūnas Antanas, s. Jono, g. 1905 m. spalio 10 d., agronomas, tautininkas. Iš Laučkaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibire. Po 17 metų grįžo. Mirė 1979 m. kovo 29 d., palaidotas Panevėžyje.

Stankūnas Domas, s. Justo, g. 1908 m. birželio 1 d. Rašvilių k., Panevėžio vls. ir aps., teisininkas. Panevėžio gimnaziją baigė 1930 m., buvo aktyvus skautas, pakeltas į paskautininkio laipsnį, apdovanotas ordinu „Už nuopelnus". 1930-1931 m. karinę prievolę atliko P.L.P. karo mokykloje Kaune aspirantu, baigęs pakeltas ats. jaun. leitenantu. 1935 m. atlikęs karinius pratimus, buvo pakeltas į ats. leitenanto laipsnį. Vytauto D. universitete Teisių fakultetą baigė 1936 m. Buvo vienas iš studentų atsargos karininkų korporacijos „Ramovės" steigėjų ir jos pirmasis pirmininkas 1933.X.26-1934.X.. Lietuvių tautininkų sąjungos generalinis sekretorius 1939 m. balandžio-birželio mėn., vėliau Visuomeninio darbo vadybos direktorius. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. liepos 11 d. bolševikų areš-

tuotas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1941 m. kovo 19 d. nuteistas 8 metus ir išvežtas Sibiran į koncentracijos stovyklą. Mirė 1948 m. sausio 2 d. Ščerbikovo (Rybinsko) kalėjime prie Volgos.

A.a. Domo Stankūno 1942 m. Rybinsko kalėjime parašyta —

Mano Malda

VISAGALIS DIEVE, kuris valdai dangų ir žemę, išlaisvink mane iš tų moralinių ir fizinių kančių ir tos neteisybės, kurias aš kenčiu.

Sustiprink mano jėgas ir apšviesk protą, kad visa tai galėčiau iškentėti ir išeiti į laisvę. Išėjęs į laisvę — dirbti savo šeimai, savo giminėms ir artimiesiems, savo tautai, visai žmonijai ir Aukščiausiai Tavo garbei.

Sustiprink ir suteik jėgų mano brangiausiai Irenai, kad ji pajėgtų rūpintis savimi ir kad ji išsilaikytų kaip moteris, kuriai Tu pavedei palaikyti žmogaus amžinasties tąsą, ištęsėtų būti morališkoj ir fizinėj stiprybėj ir morališkoj garbėj.

Išlaisvink mano tautą iš okupacinės nelaisvės ir leisk jai gyventi laisvų ir kultūringų tautų tarpe ir kurti žmonijos istoriją, kurioj atsispindi aukščiausi krikščioniškos moralės dėsniai.

Originalas, Vakarus pasiekęs per jo seserį Salomėją Aleliūnienę, yra Lietuvos gen. konsulato New Yorke archyve.

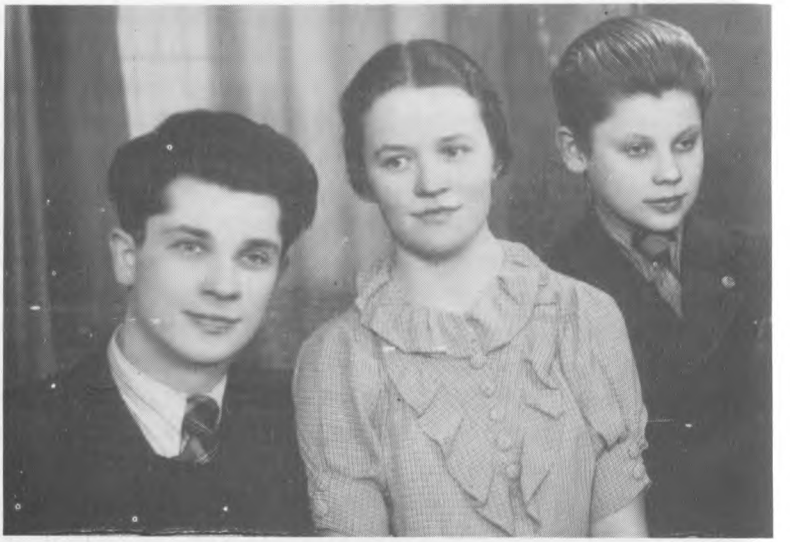
Stankūnas Juozas, s. Jurgio, 40 m., Jurbarko vls. sekretorius, šaulys, „Jaunosios Lietuvos" rajono vado pavaduotojas iš Jurbarko, Raseinių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Nuo bado ir šalčio Sibire mirė. Buvo išvežta ir jo motina Juzė, 65 m.

Stankūnas Kipras, g. 1895 m., ūkininkas, tautininkas, savivaldybininkas, Salantų vls., Kretingos aps., apskrities valdybos narys, 1936-1940 nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys. 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, areštuotas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. išvežtas į Sibirą.

Stasiulevičius Juozas, s. Antano, g. 1904 m., tarnautojas Suv. Kalvarijoje, Marijampolės aps. 1933 m. birželio 18 d. LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Kalvarijos rajono jaunalietuvių suvažiavimo-kongreso darbo prezidiumo sekretorius. Iš Pėdiš-

kių k., Kalvarijos vls., Marijampolės aps., 1941 m. birželio 14 d. išvežtas ir Sibire nužudytas. Buvo išvežta jo žmona Ona, 32 m., tarnautoja, sūnelis Gintaras, 7 m. ir dukrelė Rožytė, 8 m.

Stasiulis Leonas, s. Vinco, 39 m., jaunalietuvis, Gruzdžiai, Šiaulių aps., su žmona Ona, 38 m. ir sūneliu Rimantu, 7 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Stašioniai Petras ir Valerija, Stasys

Stašionis Petras, s. Broniaus, g. 1911 m. Jonavos vls., Kauno aps. Mokėsi Technikos mokykloje, Jonavoje buvo notaro sekretorius, „Jaunosios Lietuvos" Jonavos vls. tėvūnas 1932-1934 m. Jo suorganizuotame JSO klube buvo apie 200 jaunuolių. 1935 m., perkeltas į Šiaulius, aktyviai dalyvavo tautinio jaunimo veikloje, buvo „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Dirbo Šiaulių berniukų gimnazijoj kaip sekretorius. 1940 m. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, kaip „fašistų veikėjas" komunistų buvo keletą kartų tardomas, grasinamas sušaudyti. Vengdami arešto su žmona slapstėsi, bet kai jo vieton 1941 m. birželio 14 d. deportacijai buvo suimtos jo dvi seserys 15 ir 16 m., abu savanoriškai pasidavė. Išvežtas su žmona Vale-

rija, g. 1912 m., gimnazijos mašininke. Deportuojant išskirti ir niekad nesusitiko. Ji mirė apie 1960 m. Sibire. Petras Krasnojarsko koncentracijos stovykloje kirto miškus, žiemos metu iki juostos stovėdamas sniege. 1962 m. grįžo nuo persišaldymo suluošintas nepagydomu nugarkaulio nervų uždegimu. Grįžo su šiurpą keliančiais atsiminimais. Mirtingumas buvęs labai didelis, kiekvieną rytą būdavo 70-80 mirusiųjų. Nuplyšus atsivežtai avalynei, vergai dirbo kojas apsivynioję skudurais, bet atėjus žiemai, vieną dieną atvežė sunkvežimį nudėvėtų padangų. Sargybiniai po gabalą kapodami ir pasityčiodami dalino sakydami: „Čia tau ant kairės, o čia ant dešinės kojos". Pritvirtinimui nedavė nei virvės, nei vielos. Varant į darbą ir grįžtant iš darbo, koloną su šunimis lydėdavo sargybiniai. Kuriam nors „vergui" pargriuvus, pribėgę šunys nelaimingąjį kramtydavo, bet jei nesikeldavo, sargybiniai nušaudavo, o iš paskos lydėdamas tremtinių traukiamas vežimas ar rogės nušautuosius surinkdavo.

Petras mirė 1985 m. kovo mėn. 11 d. Klaipėdos rajone. Grįžus okupuoton Lietuvon, jam skausmą pernešti palengvino brolio Broniaus iš Australijos siunčiami vaistai.

Stašionis Stasys, s. Broniaus, g. 1926 m. Jonavoje, Kauno aps. Gyvendamas Šiauliuose buvo „Jaunosios Lietuvos" narys. Antros rusų okupacijos metu Šiauliuose mokėsi muzikos mokykloje ir buvo tos mokyklos sekretorius. 1948 m. rusų išvežtas į Kolymos kasyklas. Nepakeldamas sunkaus kasyklų darbo, bado ir šalčio, jėgoms išsekus, mirė 1954 m. Kolymoje. Australijoje gyvenąs brolis Bronius, įamžindamas Sibiro kankinius savo brolius Petrą ir Stasį, Lituanistikos katedrai paskyrė 300 dol.

Stašys Konstantinas, s. Antano, g. 1880 m. rugpjūčio 16 d. Veseliškių vnk., Panemunio vls., Rokiškio aps., provizorius, Vilniaus lietuvių veikėjas. Tartu universitete studijavo farmaciją, 1908 m. gavo provizoriaus teises. Visą lenkų okupacijos dvidešimtmetį dalyvavo Vilniaus lietuvių veikloje, vadovavo Tautiniam Vilniaus lietuvių komitetui, gynė lietuvių teises lenkų ir tarptautinėse įstaigose. Vytauto D. lietuvių gimnazijoje dėstė chemiją. Lenkų buvo persekiojamas ir kalinamas. Artimai bendradarbiavo su nepriklausomos Lietuvos ministru pirmininku dekanu Vl. Mironu. Tautininkas. Sovietų Sąjungai

užėmus Vilnių, 1939 m. spalio 11 d. suimtas, kalintas Balstogės kalėjime. Lietuvos vyriausybės pastangomis buvo paleistas. Lietuvai atgavus Vilnių, 1939 m. gruodžio 6 d. paskirtas Vilniaus miesto burmistru. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. birželio mėn. iš pareigų atleistas. 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežtas į Altajaus kraštą, Bijską. Po 6 mėn. suimtas, nuteistas 8 m. priverčiamiems darbams, išvežtas į Vorkutos koncentracijos stovyklą. Po vienerių metų, sveikatai visai nusilpus, perkeltas kitur ir dingo. Žmona Zuzana, g. 1887 m., Vilniaus Vytauto D. gimnazijos mokytoja, išvežta į Altajaus kraštą — jos likimas nežinomas.

Staškevičius Antanas, g. 1892 m. gruodžio mėn. 7 d. Vadžgirių k., Šimkaičių vls., Raseinių aps., ats. karininkas, apskrities viršininkas. Pirmo pasaulinio karo metu baigė rusų karo mokyklą. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje, 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyvis. 1927 m. lapkričio-1929 m. rugpjūčio mėn. pilietių apsaugos departamento direktorius. Vėliau 1929 m. Šiaulių, 1930-1938 m. Panevėžio, 1939-1940 m. birželio mėn. Zarasų apskrities viršininkas. Tautininkas. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. išvežtas į Sibirą, ten ir mirė apie 1943 m.

Staškevičius Marijonas (Medardas?), g. 1916 m., technikos fakulteto studentas, neolituanas, 1941 m. birželio mėn. sukilimo dalyvis Kaune, žuvo gindamas Aleksoto tiltą.

Statkus Jonas, s. Aleksandro, g. 1904 m. vasario 10 d. Gakūnų k., Subačiaus vls., Panevėžio aps., teisininkas. 1926 m. gavo brandos atestatą, 1927 m. stojo į LU teisių fakulttetą, tarnavo kriminalinėje policijoje: politinio skyriaus viršininkas, kriminalinės policijos valdybos direktorius, valstybės saugumo departamento direktorius. 1934-1938 m. Paryžiuje studijavo teisę. Baigęs studijas nuo 1939 m. „Pažangos" bendrovės direktorius ir nuo 1939 m. birželio mėn. drauge ir Lietuvių tautininkų sąjungos generalinis sekretorius. 1940 m. liepos 6 d. sovietinės policijos suimtas ir nuo tos dienos apie tolimesnį jo likimą žinių nėra. Yra žinoma, kad jis iš Lietuvos buvo išvežtas 1940 m. liepos mėn., nuvežtas į Butirkų kalėjimą Maskvoje, buvo nuteistas mirties bausme. 1941 m. pradžioje jo šeimai buvo pranešta, kad pasiųstų jam šiltų rūbų ir aulinius batus. Šitokie pranešimai paprastai buvo daromi kai kalinys buvo tremiamas į kon-

Statkus Jonas

centracijos stovyklą. Rūbai buvo paduoti, pagal duotus nurodymus, sovietinei policijai Kaune ir nuo tos dienos, šeima daugiau jokių žinių apie Joną Statkų iš niekur negavo. Nenuilstami pajieškojimai iš šeimos pusės — liko be atsako. Po 1941 m. nerasta nei vieno liudininko, kuris būtų matęs Joną Statkų gyvą.

Statulevičius Kazimieras, g. 1903 m., Zabičiūnų k., Antalieptės vls., Zarasų aps., agronomas, Utenos aps. agronomas, tautininkų veikėjas, ekonominių ir komercinių organizacijų narys, 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys. Komunistų 1940 m. liepos 12 d. areštuotas, kalintas, išvežtas prievartos darbams į Sibirą. Praradęs sveikatą grįžo į ok. Lietuvą. Mirė 1962 m. rugpjūčio 14 d.

Staugaitis Justinas, s. Vincento, g. 1903 m., valsčiaus sekretorius, tautininkas, Eišiškės, Trakų aps., 1941.VI.14 komunistų išvežtas ir dingo. Buvo išvežta ir jo šeima — žmona Emilija, 40 m., sūnūs — Justinas, 2 m., Romualdas, 17 m. ir Vytautas, 13 m.

Steikūnas Jonas, s. Kazimiero, g. 1894 m. Dejūnų dv., Žemaitkiemio vls., Ukmergės aps., ats. kapitonas, ūkininkas.

Steikūnas Jonas

1919 m. Kaune baigė Lietuvos karo mokyklos I laidą. 8 pėst. pulko sudėtyje dalyvavo laisvės kovose su bermontininkais ir lenkais. Gyvendamas Ukmergės aps., Balninkų vls. ūkininkavo, buvo tautininkų sąjungos skyriaus pirmininkas, įsteigė šaulių kuopą ir jai pirmininkavo. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas Ukmergės kalėjime, kilus vokiečių — rusų karui, 1941 m. birželio mėn. išsilaisvino. Grįžęs į namus savo šeimos nerado: buvo išvežta į Sibirą. Tuoj griebėsi ginklo ir buvo 1941 m. birželio sukilėlių būrio vadas. 1953 m. komunistų vėl suimtas, kalintas, nuteistas 15 metų ir išvežtas į Potmos koncentracijos stovyklą Mordovijoje. Ten žuvo 1970 m. spalio 1 d. Išvežta šeima — žmona Emilija Lapinaitė, dukterys: Birutė, 11 m., Gražina, 12 m., Laimutė, 15 m., Ritutė 1½ m. ir uošvis Kazys Lapinas, 75 m.

Steikūnas Kazys, s. Kazio, g. 1903 m., agronomas, Lietuvių tautininkų sąjungos, Seinų aps., Rudaminos apylinkės pirmininkas. Vėliau buvo Biržų aps., Joniškėlio žemės ūkio mokyklos vedėjas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Steponaitis Antanas, s. Petro, g. 1908 m. vasario mėn. Oškinių k., Vilkaviškio vls. ir aps., žurnalistas, *Lietuvos aido* korespondentas, tautininkas. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas prie Š. Uralo, mirė 1941.X.-1942.II laikotarpy Sverdlovsko koncentracijos stovykloje Nr. 35.

Steponaitis Pranas, g. 1899 m., ūkininkas, Zarasų aps., Salako valsčiaus viršaitis. „Jaunosios Lietuvos" Zarasų rajono Paluodės skyriaus vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, vėliau Lukiškių kalėjime Vilniuje. Nukankintas kalėjime ar Sibiro tremtyje.

Stravinskas Aleksandras, s. Jono, 33 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Seinų rajono, Kapčiamiesčio skyriaus pirmininkas. Iš Janėnų k. su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Liuda Tuminauskaitė, d. Jono, g. 1914 m., sūnūs Algimantas, 5 m., Algirdas, 6 m., Regimantas, 4 m. ir duktė Danutė, 2 m.

Strazdienė-Bulvičiūtė Birutė, g. 1906 m. spalio 28 d. Bartininkuose, Vilkaviškio aps., mokytoja. Baigusi Vilkaviškio gimnaziją, studijavo Lietuvos universitete Kaune. Priklausė Lietuvių studenčių tautininkių Filiae Lithuaniae korporacijai. Baigusi Vytauto D. universitete Humanitarinius mokslus, vokiečių kalbos studijas gilino Vienos universitete. Mokytojavo Viekšnių vidurinėje mokykloje. 1937 m. ištekėjo už Jurgio Strazdo, būsimo VDU gamtos matematikos fakulteto vyr. asistento. Ištekėjusi ir apsigyvenusi Kaune mokytojavo žydų gimnazijoje. 1944 m. Sovietų Sąjungai pakartotinai Lietuvą okupuojant, vyras pasitraukė iš Lietuvos, emigravo į Kanadą. Ji 1947 m. rusų buvo suimta, nuteista ir ištremta į Vorkutą, Komi autonominę sovietinę respubliką. Stalinui mirus, 1953 m. iš vergijos buvo išleista ir grįžo į okupuotą Lietuvą. 1969 m. atvyko pas vyrą į Kanadą. Mirė 1985 m. rugsėjo 15 d. Mississaugos ligoninėje, Kanadoje.

Strielnikas Albinas, neolituanas, apie 30 m. amžiaus, buv. Filmų priežiūros įstaigos tarnautojas, 1941 m. birželio mėn. suimtas ir išgabentas į Sibirą.

Strockis Antanas, s. Antano, 35 m., mokytojas, „Jaunosios

Lietuvos" Mažeikių rajono sporto vadovas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.VI apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Su šeima 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Žmona Ona, 28 m., duktė Irena, 10 m. ir motina Stanislava 70 m.

Stukas Pranas, s. Petro, 43 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Šiaulių aps., Gruzdžių vls. Aukštuolių skyr. steigėjas ir pirmininkas, apylinkės pirm. Iš Biržų su sūnum Žibuntu, 19 m. ir dukra Angelė, 17 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Stulgys, Vincas, s. Mykolo, 42 m., mokytojas, Rokiškis. Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungos Rokiškio skyriaus narys. Su žmona Monika, 37 m. mokytoja, dukrelėmis — Audrone, 3 m. ir Gražina, 10 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Stungis Bronius, s. Gasparo, 37 m., mokytojas Kaune. Priklausė Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungai, buvo Centro valdybos narys. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Stuogys Mykolas, s. Antano, g. 1904 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Biržų aps., Vabalninko valsčiaus tėvūnas, vėliau apylinkės vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1935.VI apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Iš Skrebotiškio, Pasvalio vls., Biržų aps., su žmona Gene, 23 m., mokytoja ir vieno mėnesio dukrele Milda 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Stupelis Justinas, s. Kazio, g. 1903 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1936.IX.23 įsak. Nr. 72,§ 3 paskirtas Rietavo rajono jaunučių vadovu. Iš Stalgėnų, Plungės vls., Telšių aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą. Žmona Aldona, d. Juozo, g. 1907 m., mokytoja, sūnus Kęstutis, dukterys Aldona, 10 m. ir Angelina 8 savaičių. Sibire visi žuvo.

Subatauskas Pranciškus, s. Valerijono, g. 1904 m. Lenkimų bžk., Skuodo vls., Kretingos aps., mažažemių karališkų ūkininkų Valerijono ir Uršulės Eidėjaitės (Sibiro tremtinės-kankinės) šeimoje. Baigė keturklasę, dirbdamas Kretingos apskrities viršininko įstaigoje. Vėliau dirbo Mažeikiuose, Kruopiuose, Tauragėje, Kaltinėnuose, Eržvilke ir Skaudvilėje kaip

Subatauskai Pranciškus ir Emilija

valsčiaus sekretorius. Priklausė Lietuvių tautininkų ir šaulių sąjungoms. Buvo išsimokslinęs, prenumeravo daug laikraščių bei žurnalų. Buvo ramaus, taikaus, švelnaus būdo žmogus. 1941 m. birželio 16-tos dienos rytą išvežtas su žmona ir dviem mažamečiais sūnumis. Nugabentas miško darbams prie Siktivkaro, Komi ASSR. Būdamas silpnos sveikatos teišlaikė tik vienerius metus; mirė 1942 m. birželio 17 d. Daugelio kankinių kapų vieta Siktivkare vėliau buvo sulyginta ir pastatyti butams namai. Žmona Emilija, Apulskaitė su vaikais grįžo 1956 m. Mirė 1980 m. gruodžio 8 d. Kretingoje.

Sudnius Balys, g. 1910 m., neolituanas, statybos inžinierius, Radviliškio kelio ruožo viršininko padėjėjas. Iš Radviliškio, Šiaulių aps. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą, dingo be pėdsakų.

Sulžickas Juozas, 38 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Kalvarijos rajono vadovybės narys. Iš Bartininkų, Vilkaviškio aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta jo žmona Nadiežda, 30 m., sūnus Juozas, 3 m. ir duktė Ramutė, 5 m.

Sutkus Jonas, s. Antano, g. 1893 m. balandžio 15 d., generolas, ministras. 1910 m. Maskvoje baigė gimnaziją ir I pas. karo metu Aleksiejaus karo mokyklą. Savanoriu į Lietuvos kariuomenę įstojo 1918 m. lapkričio 30 d., laisvės kovoje prie Alytaus 1919 m. vasario 13 d. buvo sužeistas. 1919 m. lapkričio mėn. paskirtas I pėst. brigados štabo viršininku, vėliau tiekimo skyriaus viršininko padėjėju, nuo 1922 m. karo butų skyriaus viršininko padėjėjas. 1923 m. baigė Vytauto D. karininkų kursus, 1925 m. Prahoje intendantų akademiją. 1926-1927 m. kariuomenės intendantas, 1928-1937 m. kariuomenės tiekimo viršininkas. 1931 m. pakeltas brigados generolu, 1937 m. — divizijos generolu. Lietuvos vyriausybės XX ministrų kabinete 1939.III.28-1939.XI.21 finansų ministras. Tautininkas. Iš Kauno su šeima 1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas, nuo šeimos atskirtas, ištremtas prie šiaurės Uralo į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą Nr. 47. Sibire mirė. Išvežta šeima: žmona Jadvyga, g. 1906 m., sūnus Jonas, 14 m. ir duktė Aldona, 16 m.

Svilas Povilas, s. Zigmo, g. 1890 m. Drageliškių k., Dusetų vls., Zarasų aps., gydytojas. Baigęs studijas apsigyveno Utenoje, gimnazijoje dėstė chemiją, higieną. Ilgalaikis Utenos aps. gydytojas. Aktyvus tautininkų, šaulių ir kooperatinių organizacijų veikėjas. 1940 m. komunistų areštuotas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. išvežtas į Sibirą.

Šačkus Stasys, g. 1907 m. liepos mėn. Medeliškių k., Sasnavos vls., Marijampolės aps., kūno kultūros mokytojas, lengvaatletis, JSO fizinio lavinimo vadovas. 1928 m. baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje. Studijavo LU humanitarinių mokslų fakultete. 1932 m. Berlyne baigė Aukštąją fizinio lavinimo akademiją. Grįžęs atliko karinę prievolę karo mokykloj aspirantu. Ats. jaun. leitenantas. 1934 m. paskirtas Aukštųjų kūno kultūros kursų lektorium. Po karo 1945 m. rugpjūčio-spalio mėn. minimas „Tauro" apygardos partizanu Suvalkijoje. 1945 m. spalio 18 d. komunistų suimtas, ištremtas į Vorkutos koncentracijos stovyklą. Po 12 metų tremties rehabilituotas ir grąžintas. Mirė 1985 m. spalio 14 d. Palaidotas Karmėlavos kapinėse.

Šakenis Konstantinas

Šakenis Konstantinas, s. Prano, g. 1881 m. lapkričio 26 d. Veleniškių k., Vabalninko vls., Biržų aps., inžinierius, pedagogas, visuomenininkas. 1910 m. baigė Petrapilio technologijos institutą, grįžo į Lietuvą, Vilniaus gimnazijoje dėstė fiziką, organizavo amatų dirbtuves ir mokyklas. 1918 m. mokytojas Vytauto D. gimn. Vilniuje. Parašė fizikos vadovėlius gimnazijoms. Nuo 1922.II.20 tarnavo susisiekimo ministerijoje, nuo 1925.VII.1 Panevėžio valstybinės gimnazijos direktorius. Nuo 1926.XII.30 tautininkų atstovas III seime. XIV-XV ministrų kabinete 1927.V.3—1934.VI.12 švietimo ministras. 1934.VI.12—1940.VI.19 valstybės kontrolierius. 1936—1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo narys ir pirmininkas. Komunistų iš visų pareigų atleistas, apsigyveno savo tėviškėje.

Dar bestudijuodamas, įsijungė į lietuvių tautinį sąjudį, bendradarbiavo *Vilniaus žiniose, Viltyje, Vaire, Lietuvių balse* ir kt. Aktyviai reiškėsi tautininkuose, buvo „Tautos Pažangos" partijos centro komiteto narys 1930 m. vienas iš lietuvių tautininkų fondo steigėjų, jaunalietuvių globėjas, Neo-Lithuania korp. mecenatas. 1924 m. išleido Adomo Mickevičiaus „Pono Tado" vertimą, 1933 m. išspausdino plačią Lietuvos tautinio atgimimo apžvalgą, 1935 m. išleido savo gimtojo krašto mono-

grafiją — „Vabalninkas ir jo apylinkės praeityje iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo".

1941 m. birželio 14 d. iš savo tėviškės su šeima išvežtas į Sibirą, Angarlagą, po 10 metų perkeltas į Krasnojarsko kraštą, 1956 m. grįžo. Mirė 1959 m. liepos 7 d. Kėdainiuose.

Šakenienė-Giedraitytė Stanislava, d. Marcijono, g. 1900 m. gegužės 6 d., gydytoja. 1918 m. baigė Voronežo lietuvių gimnaziją, 1928 m. Lietuvos universitete medicinos fakultetą. Priklausė iki 1928 m. ji ir jos vyras Neo-Lithuania korporacijai. Vėliau F.L. korporacijos filisterė. 1928 m. ištekėjo už Konstantino Šakenio. Dirbo iki 1940 m. birželio mėn. Kauno ligoninėj. 1930-1940 m. akliesiems globoti draugijos pirmininkė. 1941 m. birželio 14 d. su šeima išvežta į Sibirą, Tomsko sritį. Dirbo visokius darbus. 1948 m. grįžo, bet gruodžio mėn. buvo suimta, nuteista, kalinta Pravieniškių ir Šilutės darbo stovyklose. 1952 m. ištremta į Tomsko sritį. 1956 m. grįžo, iki 1960 m. buvo gydytoja Troškūnuose, 1960-1972 m. Kaune III-sios miesto ligoninės poliklinikos chirurgė. Mirė 1982 m. gruodžio 6 d. Kaune. Palaidota Petrašiūnų kapinėse. Išvežta vaikai: sūnus Romualdas, g. 1932 m. ir duktė Rita, g. 1929 m.

Šalčiūnas Jonas, s. Jono, 36 m., mokytojas Dusmenyse, Onuškio vls., Trakų aps.. „Jaunosios Lietuvos" Dusmenų skyriaus pirmininkas. Su šeima — žmona Anele, 31 m., mokytoja, ir dukrelėmis Birute, 10 mėn. ir Gražute 7 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Šalčius Edmundas, s. Motiejaus, g. 1912 m., pašto valdininkas Palangoje, Kretingos aps. Buvo „Jaunosios Lietuvos" Palangos skyriaus vadas, šaulys. Savo bute 1940 m. liepos 13 d. komunistų areštuotas, kalintas Telšių kalėjime, nukankintas Rainių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d.

Šalinskas Juozas, s. Antano, 30 m., agronomas, tautininkas, „Tėviškės" korporantas, Varniai, Telšių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Šalkauskas Henrikas, s. Petro, g. 1895 m. spalio 14 d. Joniškyje, Šiaulių aps., ats. majoras. Mokėse Šiaulių gimnazijoje. I pasaulinio karo metu baigė rusų karo mokyklą. Lietuvos kariuomenėje tarnavo 4 pėst. pulke, 1920 m. dalyvavo Giedraičių-Širvintų laisvės kovose, apdovanotas Vyčio kryžiumi.

1929-1940 m. Kauno sunkiųjų darbų kalėjime viršininkas. Tautininkas. 1940 m. rugsėjo 29 d. komunistų suimtas, Kauno sunkiųjų darbų kalėjime kalintas, tardytas ir kankintas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas, 1949 m. spalio 5 d. žuvo Vorkutos koncentracijos stovykloje.

Šalučka Povilas, s. Juozo, 30 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos", Ukmergės aps., Panoterių apylinkės vadas. Iš Čiobiškio, Musninkų vls., Ukmergės aps., su šeima, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Ona, d. Juozo, 28 m., mokytoja, dukterys Laimutė, 1 m. ir Vidutė 4 m.

Šapoka Juozas, kilęs nuo Utenos, mokėsi Marijampolės mokyt. seminarijoje, mokytojas, Alytaus aps. Seirijų pradžios mokyklos vedėjas. Tautininkas. „Jaunosios Lietuvos" Alytaus rajono vadovybės sekretorius. 1945 m. rusų išvežtas į Sibirą.

Šarka Antanas, s. Igno, g. 1902 m., mokytojas, Rokiškis. „Jaunosios Lietuvos" s-gos vado 1936.I.15 įsak. Nr. 4,§ 3 paskirtas Rokiškio rajono jaunučių vadovu, vėliau ūkio vadovu. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon.

Šatas Julius, g. apie 1909 m., Pašto valdybos radijo skyriaus tarnautojas, „Jaunosios Lietuvos" Kauno paštininkų skyriaus karinio parengimo ir drausmės vadovas. 1941 m. balandžio mėn. suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime IV skyriuje. 1941 m. birželio 23 d. su kitais kaliniais išvežtas į Minską. Iš ten kalinių kolonoje nuvarytas į Červenę, birželio 26/27 d. naktį miške per masines NKVD kalinių žudynes buvo šaudomi. Išlikęs gyvas, grįžo į Lietuvą.

Šegamoga Petras, s. Petro, g. 1864 m., ūkininkas, Gudelių k., Ramygalos vls., Panevėžio aps. Savivaldybininkas, vietos smulkaus kredito draugijos ir pieninės valdybos narys, tautininkas, 1936-1940 m. nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas, su žmona Veronika, g. 1880 m., ūkininke, ir sūnum Petru, 14 m., 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas į Sibirą. Po vienerių metų tremiant į Arkties sritį, plaukiant Lenos upe, ištiktas širdies smūgio, mirė 1942 m. rugsėjo mėn. netoli Tiksi vietovės.

Šerėnas Jonas, s. Kazio, g. 1903 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935.XI.14 įsak. Nr. 80 paskirtas Rietavo ra-

jono, Rietavo II apylinkės vadu, 1938 m. įsak. Nr. 115 — instruktorium. Iš Liolių k., Rietavo vls., Telšių aps., 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Leosė, d. Kazio, 33 m., sūnus Algirdas, 7 m. ir duktė Gražina, 14 m.

Šerkšnys Petras, s. Kazio, 34 m., pašto agentūros vedėjas. „Jaunosios Lietuvos" Šiaulių aps., Joniškio vls. Gasčiūnų skyriaus iždininkas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Šiaučiūnas Juozas, s. Silvestro, g. 1906 m., mokytojas. Nuo 1928 m. Ukmergės aps., Musninkų vls., Kernavės bžk. pradžios mokyklos vedėjas. Gabus pedagogas. Kovojo prieš apylinkės gyventojų nutautimą ir kėlė krašto kultūrą. Tyrinėdamas Kernavės apylinkės piliakalnius, akmens amžiaus gyvenvietes, jis su savo mokiniais surinko nemaža archeologinės medžiagos. Organizuodavo ir vadovaudavo savo mokinių ekskursijoms, rinko archeologinius radinius, stebėjo gyventojų buitį, papročius. Jo iniciatyva mokyklos patalpose buvo įrengtas ir jo tvarkomas istorinis muziejus, kuriame buvo sukaupta priešistorinių radinių, senų pinigų, ginklų, senų knygų ir kt. Muziejų lankė tūkstančiai turistų, ekskursijos ir pavieniai lankytojai. Apie mokyklų muziejų tvarkymą skaitė paskaitas Širvintose, Ukmergėje, Kaune ir kitur. Dalyvavo visuomeninėje veikloje, tautininkas. Tvarkė Lietuvos Raudonojo Kryžiaus organizuotą mokinių susirašinėjimą su kitų kraštų vaikais.

1970 m. Vilniuje išleistoje monografijoje „Kernavė" minimas gabus, darbštus mokytojas ir mokyklos vedėjas, muziejaus įkūrėjas ir tvarkytojas, tik deja, nei vardo nei pavardės rašeivos parašyti nedrįso, nors naudojosi visais sukauptais dokumentais. O priežastis štai tokia: 1941 m. birželio 14. jis su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. N. Vilnioje nuo šeimos atskirtas, po sunkių kančių mirė 1942 m. koncentracijos stovykloje. Išvežta žmona Teodora, g. 1906 m., sūnus — Juozas, g. 1934 m. ir duktė Emilija, g. 1936 m. Šeimos likimas nežinomas.

Šiaučiūnas Vytautas, s. Jono, g. 1905 m. Joniškio vls., Šiaulių aps., mokytojas, pradžios mokyklų inspektorius, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" Seinų rajono vadas Lazdijuose. 1938 m. išvyko į Mažeikius. Iš Narbutų k., Laižuvos vls., Mažeikių aps., su žmona Ona Dantaite, g. 1911 m., mokytoja ir

sūneliu Vytautu, g. 1939 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Šiaudinis Petras, s. Martyno, g. 1894 m., ūkininkas, Astraučiznos k., Salako vls., Zarasų aps. Tautininkas, Salako šaulių būrio vadas. 1940 m. liepos 12 komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, už akių nuteistas 25 metams, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibirą, žuvo koncentracijos stovykloje.

Šiaulys Jonas, s. Antano, g. 1905 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" vado 1935 m. įsak. Nr. 37,§ 3 paskirtas Jurbarko rajono Raudonės apylinkės vadu. Iš Stakių, Šimkaičių vls., Raseinių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo, praradęs sveikatą. Mirė ok. Lietuvoje. Išvežta ir jo žmona Elzbieta, d. Domininko, 39 m., sūnus Jonas, 10 m. ir duktė Janina, 2 m.

Šidlauskas Kostas, s. Jurgio, g. 1902 m. Šūklelių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps., mokytojas, tautininkas ir jaunalietuvis, Eigirdžių bžk. ir vls., Telšių aps. Buvo baigęs Vilkaviškio „Žiburio" gimnaziją. Kostas Šidlauskas buvo „Jaunosios Lietuvos" Telšių rajono Eigirdžių skyriaus vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Sibire žuvo. Jo žmona Sofija, tarnautoja, pakrauta į gyvuliams vežioti vagoną, žuvo Telšių geležinkelio stotyje. Sūnus — Algimantas, 8 m., išvežtas į Sibirą.

Šileikis Petras, s. Kazio, g. 1905 m., tarnautojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Kuktiškių apyl. vadas, Utenos rajono vald. narys. Iš Jasonių k., Utenos aps., su žmona Bronislava, g. 1912 m., sūnum Romualdu, 7 m. ir dukrele Zene, 5 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Šileikis Petras, s. Gabrio, g. 1900 m., tarnautojas, tautininkas, jaunalietuvis, Kėdainiai; žmona — Sofija, d. Juozo, g. 1904 m., mokytoja; sūnus Algirdas, g. 1932 m. ir motina, 60 m. — 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Šilingas Stasys, g. 1885 m. lapkričio 11 d. Vilniuje, teisininkas, valstybininkas, visuomenininkas. 1912 m. baigė Maskvos universitete Teisių fakultetą. 1908-1912 m. buvo Maskvos universiteto lietuvių studentų draugijos pirmininkas. Grįžęs į Lietuvą, apsigyveno Vilniuje. Prasidėjus I pasauliniam karui,

Šilingas Stasys

buvo Lietuvos draugijos nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpti centro komiteto sekretorius, vėliau vicepirmininkas. Parašė vadinamąją „gintarinę" deklaraciją, pasisakydamas už Prūsų Lietuvos sujungimą su D. Lietuva. Vokiečių kariuomenei artėjant prie Vilniaus, pasitraukė į Rusiją. Ten buvo to centro komiteto visų reikalų tvarkytojas. 1918 m. grįžo į Lietuvą Vilniuje 1918 m. išrinktas Lietuvos valstybės tarybos nariu, 1919-1920 m. tarybos pirmininkas. 1920-1926 m. advokatas Kaune. Aktyviai veikė šaulių sąjungoje. Lietuvos vyriausybės XIV kabinete 1926.XII.19—1928.II.4 ir XVI-XVII kab. 1934.VI.12-1938.III.24 teisingumo ministras. Buvo prezidento A. Smetonos artimas ir įtakingas patarėjas, jo gerbėjas ir bendradarbis. Ruošiant tautininkų sąjungos įstatus, buvo trijų asmenų komisijos narys, suformulavo sąjungos tikslus ir tie įstatai buvo priimti 1933 m. gruodžio 15 d. suvažiavime. Paruošė 1938 m. Lietuvos valstybės konstituciją. Nuo 1928 rugsėjo 25 d. ligi 1938 m. pradžios Valstybės tarybos pirmininkas. Paruošė eilę įstatymų — Tautai ir valstybei saugoti, teismų santvarkos, spaudos ir kt. 1941 m. birželio 14 d. iš Ilguvos, Šakių aps., su

žmona ir dukrele Raminta komunistų išvežti. Tremiant nuo šeimos atskirtas. Buvo ištremtas į Kraslago koncentracijos stovyklą, Rešoty st., Krasnojarsko krašte, Sibire. 1953 m. perkeltas į invalidų namus Ukrainoje, Žitomirsko apygardoje. 1961 m. lapkričio 17 d. grįžo į ok. Lietuvą, gyveno Kelmėje, ten ir mirė 1962 m. lapkričio 13 d. Išvežta šeima: žmona Emilija Bytautaitė, g. 1889 m. ir duktė Raminta, g. 1921 m. Abidvi mirė Uskano m., Irkutsko srityje. Žmona — 1943.II.22, duktė — 1944.VI.7.

Šimėnas Alfonsas, s. Vinco, g. 1909 m., ūkininkas, buv. pasienio policininkas, šaulys, tautininkas, Kiemiškio k. Juodupės vls., Rokiškio aps., 1941 m. sausio 12 d. komunistų suimtas, kalintas Panevėžio kalėjime, išvežtas į Sibirą.

Šimkus Antanas, s. Juozo, g. 1902 m., ats. jaun. leitenantas, Tryškiai, Šiaulių aps., „Jaunosios Lietuvos" Tryškių apylinkės rikiuotės viršininkas. Su žmona Ona, 30 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Šimkus Pranas, 46 m., tarnautojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 42,§ 14 paskirtas Viekšnių apylinkės vadu. Iš Židikų, Mažeikių aps. su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Valė, d. Adomo, 32 m., sūnus Vytautas 14 m. ir duktė Asta, 8 m.

Šimulynas Kazys, s. Jurgio, 40 m., mokytojas, jaunalietuvis, Graužų k., Girkalnio vls., Raseinių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, kur ir mirė nuo bado ir ligų. Buvo išvežta ir jo žmona Anėlė ir duktė Danutė, 9 m.

Šimulionis Silvestras, s. Kazio, 40 m., teisininkas, Biržų aps. tardytojas ir „Jaunosios Lietuvos" Biržų rajono vado pavaduotojas. 1938 m. apdovanotas Trijų liepsnų žymeniu ir perkeltas į Šiaulius apygardos teismo prokuroru padėjėju. Iš Anykščių, Utenos aps., su žmona Marija, sūnumis Silvestru, 6 m., ir Vytautu 10 m. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Šlajus Ignas, g. apie 1914 m., ūkininkas, Bliudsukių k., Švėkšnos vls., Tauragės aps., „Jaunosios Lietuvos" Tauragės rajono ilgametis Pempiškių skyriaus valdybos narys ir pirmininkas Pokario laisvės kovotojas, partizanas — žuvo tarp 1945-1946 m.

Šlajus Juozas, g. Tauragės aps., tarnautojas, 138-1940 m. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos Švėkšnos skyriaus vadas ir šios sąjungos Tauragės rajono sekretorius. Komunistų areštuotas ir tardytas Tauragės arešto namuose ir Kauno sunkiųjų darbo kalėjime. Prasidėjus Vokiečių rusų karui, išsilaisvino. Parašė kalinio atsiminimus; „Dirvos" 1966 m. 58-76 nr. nr. ir „Drauge", 1969 m.

Šlamas Kazys, s. Severo, g. apie 1896 m., ūkininkas, kooperatininkas, tautininkas, Duokiškis, Kamajų vls., Rokiškio aps., vienas iš steigėjų Duokiškų žemės ūkio vartotojų bendrovės, javų valymo punkto, 1925 m. — pieno perdirbimo bendrovės. 1941 m. birželio 14 d. NKVD išvežtas, Sibire kriminalistų užmuštas. Išvežta ir jo šeima: žmona Izabelė, d. Jono, 36 m., ūkininkė, sūnus — Algis, 3 m. ir motina Kotryna, 75 m., ūkininkė.

Šlapkauskas Antanas, s. Tamošiaus, g. 1892 m., teisininkas, notaras Skuode, Kretingos aps. LTS Skuodo apylinkės pirmininkas, „Jaunosios Lietuvos" Skuodo rajono vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Vilniuje komunistų suimtas, kalintas Lukiškių kalėjime, nuteistas, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas koncentracinėn stovyklon į Sibirą.

Šlapkonis (anksčiau Šlapkauskas) Albinas, s. Antano, tarnautojas Kaune. „Jaunosios Lietuvos" Karmelitų skyriaus vadas Kauno rajone. 1933 m. surinko 110 „Jaunosios kartos" prenumeratorių, pasiekęs rekordą. Su žmona Konstancija Ilgūnaite, jaunalietuve, 25 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Šlekys Juozas, 38 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Marijampolės aps., Čysta-Būdos skyriaus pirmininkas. Iš Igliaukos, Marijampolės aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta jo žmona Galina, 38 m., sūnūs Juozas, 4 m., Vytas 10 m. ir duktė Žibutė, 1 m.

Šlekys Saliamonas, s. Prano, g. 1905 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.VII.8 įsak. Nr. 42,§ 14 paskirtas Mažeikių rajono, Laižuvos apylinkės vadu. Iš Akmenės, Mažeikių aps., su šeima, 1941 m. birželio 14 d.

Šlapkoniai Albinas ir Konstancija

komunistų ivežti į Sibirą. Žmona Olga, d. Vilniaus, g. 1912 m., sūnūs Algirdas, 7 m. ir Kęstutis 7 m.

Šliažas Jonas, s. Juozo, 50 m., mokytojas, tautininkas, šaulys, Joniškis, Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Jadvyga, 43 m., šeimininkė; sūnūs — Algis, 14 m., Vytautas, 12 m. ir duktė — 8 m.

Šostakas Aleksandras, s. Jurgio, 58 m., buvęs Socialinės apsaugos departamento direktorius, vėliau darbo inspektorius Kaune. Tautininkas. 1940 m. vasarą komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, III skyriuje, 68 kam. Išvežtas į Sverdlovsko srities koncentracijos stovyklą, vėliau į Kamčatką. Jo likimas nežinomas.

Šlikas Alfredas, s. Jurgio, 40 m., mokytojas, jaunalietuvis Biržuose. Priklausė Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungai. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta žmona Ona, 33 m. ir du sūnūs: Jonas, 10 m. ir Rimantas, 5 m.

Šova Antanas, g. 1902, Laviškių k., Taujėnų vls., Ukmergės aps., štabo pulkininkas. Tautininkas. Dalyvavęs kovose su bolševikais ir lenkais. Kautynėse prie Giedraičių sužeistas.

1936-1940 m. buvo Kariuomenės štabo, mobilizacijos skyr. viršininkas. 1941 m. pradžioje komunistų suimtas ir kalintas Kauno sunkių darbų kalėjime. 1941 m. birželio mėn. buvo kalinių kolonoje, kurią komunistai žudė Minske ir prie Červenės, bet Šova išliko gyvas, pėsčias grįžo į Vilnių.

Štencelis Brunonas, s. Hugono, g. 1892 m. gegužės 27 d. Gudžiūnų vls., Kėdainių aps., savanoris, pulkininkas. Studijavo teisę Petrapilio universitete, 1914 m. pašauktas į rusų kariuomenę, ten baigė karo mokyklą. Dalyvavo fronto veiksmuose. Iš kariuomenės atleistas štabo kapitono laipsniu. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kovose su lenkais prie Suvalkų ir Trakų, apdovanotas Vyčio kryžiumi. 1929 m. pasitraukė iš kariuomenės ir buvo paskirtas Vidaus reikalų ministerijos generaliniu sekretorium. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. Reformuojant „Geležinio Vilko" organizaciją, 1929 m. buvo paskirtas jos vadovu. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1941 m. birželio 6 d. išvežtas į Pečioros koncentracijos stovyklą, Komi ASSR. Kažkurį laiką dirbo Vorkutos anglių kasyklų raštinėje.

Šukys Leonas, g. apie 1907 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" veikėjas, Biržų rajono vadas, vėliau Kauno aps. I rajono vadas, Klaipėdos krašte „Santaros" generalinis sekretorius. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos mėn. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. išvežtas į Sibirą. Grįžęs mirė ok. Lietuvoje.

Švedas Stasys, s. Izidoriaus, g. 1914?, Liepojuje, Latvijoje, augęs Ylakiuose, gimnaziją baigė Šakiuose. Studijavo VD universitete chemijos mokslus. Tarnavo finansų ministerijoje, Kaune. Neolituanas. 1940 m. areštuotas ir kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus Vokiečių-Sovietų karui iš kalėjimo išsilaisvino.

Švedas Visvaldas, senjoras-teisių fakulteto studentas, Neo-Lithuania korporantas, žuvo II Pas. kare Rytų fronte.

Švėgžda Mikalojus, s. Bonifaco, 50 m., ūkininkas, tautininkas, Pašvitinys, Šiaulių aps., su žmona ir 5 vaikais 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Tallat-Kelpša Bronislavas ir Marija

Tallat-Kelpša Bronislavas, g. 1872 m. Kelpšaičių vnk., Laukuvos vls., Tauragės aps., gydytojas. Medicinos studijas baigė Kijeve. Dėl veiklos jam buvo uždrausta praktikuoti Kauno ir Vilniaus gubernijose. Dirbo Ukrainoje. 1908 m. atsikėlė į Laukuvą. Dalyvavo tautininkų ir šaulių sąjungų veikloje. Laukuvoje suorganizavo valsčiaus komitetą ir buvo jo pirmininkas, įsteigė vartotojų ir smulkaus kredito bendroves. 1936-1940 m. iki sovietinės okupacijos nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo atstovas. 1941 m. birželio 14 d. areštuotas, išvežtas į Sibirą. Antros rusų okupacijos metu, buvo grįžęs į Lietuvą, bet ir vėl areštuotas. Metus laikytas kalėjime, vėliau išvežtas į Sibirą. Mirė 1956 m. rugpjūčio 19 d. netoli Archangelsko. Buvo išvežta ir jo žmona Marija Sickaitė, 65 m., mirė tais pačiais 1941 m. Siktivkare, Komi ASSR.

Tamošaitis Izidorius, s. Adomo, g. 1889 m. rugpjūčio 12/24 Antakalniškių k., Skirsnemunės par., Raseinių aps., kunigas, filosofijos dr. ir prof., tautininkų ideologas, visuomenininkas, publicistas. 1912 m. baigė Žemaičių dvasinę seminariją, 1916

m. — Petrapilio dvasinę akademiją, 1920 m. Fribourgo univ. gavo filosofijos daktaro laipsnį. Lietuvoje dėstė filosofiją Žemaičių dvasinėje seminarijoje iki 1924 m. Nuo 1923 m. pradžios ligi 1940 m. sovietinės okupacijos profesorius LU (VDU) Humanitarinių mokslų fakultete. VDU skaitė filosofijos įvadą, logiką, psichologiją, etiką, metafiziką, religijos filosofiją ir kt. Vienas iš lietuvių kalbos draugijos steigėjų. 1927 m. drauge su kt. įkūrė Lietuvos mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo sąjungą ir jai teikė ideologinius pagrindus. 1929 m. išrinktas „Jaunosios Lietuvos" garbės nariu. 1930 m. buvo vienas iš Lietuvių tautininkų fondo steigėjų ir to fondo valdybos narys. 1933 m. įkūrė Socialinių ir politinių mokslų institutą ir jam pirmininkavo. 1938 m. buvo išrinktas Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininku. Visuomeninio darbo vadybos gen. sek.Nuo 1938 m. tautininkų studentų Korp. Neo-Lithuania globėjas.

1941 m. birželio mėn. komunistų išvežtas į Sibirą. Mirė 1943 vasario 6 d. Resoty koncentracijos stovykloje, Krasnojarsko krašte.

Tamošiūnas Juozas, s. Juozo, 40 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Panevėžio rajono, Viešintų vls. tėvūnas. Su šeima, iš Raguvos, Panevėžio aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Valė, 33 m., mokytoja, sūnus Arūnas, 2 m., duktė Dainora, 10 m. ir dar dvi dukrelės 1 ir 6 m.

Tamulaitis, Bernardas, g. 1893 m. Kuro k., Lekėčių vls., Šakių aps., savanoris kūrėjas. Šiame mažame ir neturtingame valsčiuje 1919 m. suorganizavęs apie 120 savanorių. Nepriklausomybės kovoms pasibaigus, pasitraukė į atsargą vyr. leitenanto laipsniu. Buvo Lekėčių valsčiaus viršaitis, o vėliau Šakių miesto burmistras, tame mieste įvedęs žymių pagerinimų. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai, buvo apskrities šaulių rinktinės valdybos narys, jaunalietuvių veiklos rėmėjas. Jo žmona Olga, 42 m., mokytoja ir dukrelė Julija, 11 m., komunistų buvo išvežtos į Sibirą 1941 m. birželio 14 d. Jis, laimingų aplinkybių dėka, liko Lietuvoje. Kilus karui ir sovietus iš Lietuvos išvijus, Lekėčiuose formavo valdžios ir kitas įstaigas. 1944 m. sovietų okupacijai priartėjus, buvo pasitraukęs į Vakarus, bet tuoj pat grįžo. NKGB buvo suimtas ir dingo. Žuvo Lietuvoje, ar Sibire.

Tamulaitis Viktoras, s. Baltramiejaus, 30 m., tarnautojas, Kuro k., Lekėčių vls., Šakių aps., Kuro jaunalietuvių skyriaus vadas. Su žmona Emilija, 25 m., sūneliu Kastyčiu, 7 m., dukrelėmis — Danguole, 5 m. ir Jūrate, 10 mėn. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Tamulevičius Pranas, s. Juozo, g. 1911 m. Marcinkonyse, Alytaus aps. Mokėsi Vytauto D. gimnazijoje Vilniuje. Mokesčių inspekcijos tarnautojas, jaunalietuvis. 1941 m. balandžio 16 d. komunistų suimtas, kalintas Vilniaus Lukiškių kalėjime, 1941 m. birželio 23 d. rusų išvežtas į Sibirą. Grįžo po 19 tremties metų. Mirė 1974 m. lapkričio 8 d., palaidotas lapkričio 12 d. Marcinkonių parapijos kapinėse.

Tamulynas Antanas, g. 1920 m. Pilotiškių k., Gudelių vls., Marijampolės aps. tarnautojas, priklausė iki 1940 m. JSO klubui. 1945 m. sausio mėn. buvo komunistų suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime, vėliau išvežtas į Sibirą, į vergų stovykla Vorkutoje. Po dvylikos metų netekęs sveikatos, leistas grįžti į ok. Lietuvą. Grįžęs nekurį laiką dirbo sagų fabrike, Marijampolėje (Kapsuke). Mirė 1985 m. Palaidotas Gudelių kapinėse.

Tarailienė Eleonora, d. Kazio, 30 m., mokytoja, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 36,§ 5 paskirta Pilviškių rajono mergaičių vadove. 1936 m. išvyko į Kybartus. Su vyru Jonu, g. 1908 m., tarnautoju, iš Vilniaus 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Tarvydas Antanas, g. 1899 m., mokytojas. Būdamas Aleksandrijos pradžios mokyklos vedėjas, Skuodo vls., Kretingos aps., veikė jaunalietuvių organizacijoj. Vėliau buvo paskirtas pradžios mokyklų inspektoriaus pavaduotoju į Šiaulius. 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Taškūnas Stasys, s. Tomo, g. 1897 m. spalio mėn. Rago pusiasalyje, Dūkšto parapijoje, Zarasų aps., ūkininko šeimoje, inžinierius. Baigė Dūkšto pradžios mokyklą, Zarasų progimnaziją ir Petrapilio technikos mokyklą. Po revoliucijos iš Rusijos grįžo Lietuvon, trumpą laikotarpį dirbo prie geležinkelių, tarnavo Lietuvos kariuomenės karo butų skyriuje Alytuje. Apie 1930 m. Alytaus apskrities inžinierius. Suprojektavo Alytaus miesto parką, buvo vienas iš steigėjų Alytaus kraštotyros muzie-

jaus. Suprojektavo daugumą to laikotarpio mokyklų, ligoninių, tiltų ir kitų viešų pastatų Alytaus aps. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai, 1939 m. pabaigoje ar 1940 m. pradžioje buvo tos sąjungos Alytaus aps. pirmininkas. Alytuje pragyvenęs beveik du dešimtmečius, paliko ten žymius savo darbo ir veiklos pėdsakus. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. birželio antroje pusėje komunistų iš pareigų buvo atleistas. Susirado dešimtininko vietą prie kelių statybos Trakuose — toli nuo šeimos. Iš Trakų 1941 m. birželio 14 d. rusų išvežtas į Archangelsko vergų stovyklą. Ten ir mirė 1942 m. liepos 14 ar 17 d.

Tauras Aleksandras, s. Aleksandro, 37 m., mokytojas, Višakio-Rūdos pradžios mokyklos vedėjas, tautininkas ir šaulys. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas mirė Sibire apie 1943 m. Išvežta šeima: žmona Kunigunda, 37 m. ir sūnus Vidas, 7 m.

Tautvaišas Povilas, g. 1883 m. Alsių k., Žagarės vls., Šiaulių aps., gydytojas. Baigė Mintaujos gimnaziją ir 1911 m. Tartu universitete medicinos fakultetą. Už lietuvišką veiklą Laižuvoje 1913 m. buvo rusų kratomas ir tardomas. 1915 m. Vilniuje dirbo Lietuvių draugijoje nuo karo nukentėjusiems šelpti, teikė medicinos pagalbą nukentėjusiems. I pas. karo metu buvo gydytojas rusų kariuomenėje. Nuo 1919 m. Mažeikių m. ir aps. gydytojas, paskutiniuoju metu prieš mirtį buvo ir teisminės medicinos espertas bei patalogas. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai. 1945 m. komunistų buvo išvežtas miškų darbams į Šiaurės Karelijos darbo stovyklą. Mažeikių miesto ligoninės vedėjui gyd. Burbai, kitiems komunistų partijos nariams bei gyventojams prašant, po 1½ metų tremties, su palaužta sveikata buvo grąžintas. Mirė 1957 m. gegužės 12 d. Mažeikiuose.

Timukas Eduardas, s. Jono, 36 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Biržų rajono, Pabiržės apylinkės vadas. 1935 m. Sąjungos šefo apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

1941 m. birželio 14 d. iš Bliūdžių k., Biržų aps., komunistų išvežtas į Sibirą. Kartu buvo išvežta jo žmona Olga, 36 m. mokytoja, jaunalietuvių veikėja ir sūnūs: Kęstutis, 5 m. ir Vytautas 10 m.

Tiškevičius Feliksas Saliamonas, g. 1909 m., ūkininkas, Dembavos k., jaunalietuvis Jankų skyr., Šakių aps. Rusų-vokiečių karo sūkuryje žuvo 1941 m. birželio 23 d. Laukiniškės k., Jankų vls. Palaidotas Višakio-Rūdos kapinėse.

Tėvelis Bronius, s. Jono, 38 m., mokytojas, šaulys, Viekšniai, Mažeikių aps., „Jaunosios Lietuvos" Mažeikių rajono, Viekšnių apylinkės vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten žuvo. Išvežta jo šeima: žmona Emilija Kentraitė, g. 1899 m., mokytoja, sūnus Arūnas, 10 m., dukterys Emilija, 4 m. ir Gražina, 8 m.

Tiškus Vladas, s. Juozo, g. 1906 m. Būdų vnk., Betygalos vls., Raseinių aps., agronomas-ekonomistas, visuomenininkas. 1923-1927 m. studijavo Dotnuvos žemės ūkio technikume, studijas tęsė Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje, 1931 m. gavo dipl. agronomo-ekonomisto vardą. Studijuodamas buvo keletų metų Lietuvių studentų tautininkų korporacijos „Jaunosios Lietuvos" pirmininkas. 1932 m. pradžioje paskirtas Jaunųjų ūkininkų ratelių instruktorium, 1936 m., paskelbus Vyriausybės Žiniose Jaunųjų ūkininkų ratelių sąjungos įstatymą, buvo paskirtas vyr. vadovu. Yra buvęs Žemės ūkio rūmų, akc. bendrovės „Lietuvos cukrus" vice direktorius ir „Marginių" kooperatyvo vadovybėje. 1937 m. redagavo „Jaunųjų ūkininkų ratelių vadovą", bendradarbiavo „Žemės ūkyje". 1937.XII.31—1940.VI iki sovietinės okupacijos Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio departamento direktorius. 1940 m. birželio 19 d. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, nuteistas, išvežtas į Vilniaus Lukiškių kalėjimą ir 1941 m. birželio 3 d. ištremtas į koncentracijos stovyklą Sibiran. 1967 m. palaužta sveikata grįžo į okupuotą Lietuvą, mirė 1975 m. spalio 30 d. Šiaulėnuose. Jaun. Lietuvos šefo A. Smetonos 1937 m. buvo apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Tomas Adolfas, g. 1914 m. Gataučių k., Linkuvos vls., Šiaulių aps., gimnazijos mokytojas. 1932 m. baigė Linkuvos gimnaziją, 1936 m. Vytauto D. universitetą Humanitarinių mokslų fakultetą. Jaunalietuvis ir tautininkas. Studijuodamas įstojo į LST Korp! Neo-Lithuania. Baigęs studijas, karinę prievolę atliko karo mokykloje aspirantu ir buvo pakeltas į jaunesnio leitenanto laipsnį. Mokytojavo Šiaulių valstybinėje

gimnazijoje, dėstė anglų ir lotynų kalbas. Vėliau buvo perkeltas mokytoju į Aukštadvario progimnaziją, Trakų aps. 1941 m. birželio 14 d. su nėščia žmona Elena ir 2 m. dukrele Audre, komunistų išvežti į Sibirą.

Tomkus Juozas, g. 1896 m. kovo 25 d. Raseiniuose, ats. majoras, teisininkas, žurnalistas. 1914 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, 1915 m. — Vilniaus karo mokyklą, Rumunijos fronte dalyvavo kovose su vokiečiais ir austrais. Prisidėjo prie Sibiro lietuvių Vytauto D. bataliono organizavimo. 1919 m. pateko į bolševikų nelaisvę. Lietuvos pasiuntinybės Maskvoje pastangomis atvyko Maskvon ir buvo paskirtas antruoju pasiuntinybės sekretorium. 1921 m. grįžo Lietuvon ir tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1923 m. sausio mėn. dalyvavo Klaipėdos krašto sukilime. Iš kariuomenės pasitraukė majoro laipsniu. 1927 m. baigė Lietuvos universiteto Teisių fakultetą, dirbo Valstybės kontrolėje, nuo 1934 m. liepos 15 d. Valstybės tarybos referentas. Aktyviai dalyvavo radikaliųjų tautininkų veikloje, buvo to sąjudžio teoretikas. Daug rašė *Karde, Karyje, Trimite, Lietuvos aide, Akademike, Vaire, Židinyje* ir kt. 1940 m. liepos 11 d. komunistų areštuotas ir po dviejų dienų liepos 13 d. nužudytas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime 139 kamaroje. Jo palaikai buvo išsaugoti VDU anatomikume ir 1941 m. spalio 6 d. iškilmingai palaidoti šalia lakūnų kapų Kauno kapinėse.

Tonkūnas Juozas

Tonkūnas Juozas, s. Mykolo, g. 1894 m. kovo 30 d. Stačiūnų k., Pasvalio vls., Biržų aps., agronomas, profesorius. 1917 m. baigė Maskvos Žemės ūkio akademiją, agronomijos skyrių. 1918 m. grįžo Lietuvon. Dirbo Žemės ūkio ministerijoje, 1922.V.I–1923.XII.I Žemės reformos departamento direktorius. Nuo 1924.I.I LU matematikos-gamtos fakulteto docentas. Nuo 1924 m. rugsėjo 1 d. Dotnuvos ŽŪA žemdirbystės katedros vedėjas, profesorių tarybos sekretorius, profesorius, 1928.XII.I–1934.VII.28 rektorius. „Jaunosios Lietuvos" tarybos narys. Sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas I laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Lietuvos ministrų XVI-XIX kabinete 1934.VI.12–1939.III.27 švietimo ministras. Žemės ūkio klausimais parašęs daug veikalų. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Grįžo 1955 m., mirė 1968 m. gegužės 6 d. Vilniuje. Išvežta šeima: žmona Janina Milvydaitė, 30 m., sūnus Rimantas, g. 1934 m. ir duktė Vida, g. 1936 m.

Trinkūnas Pranas, 30 m., tarnautojas. „Jaunosios Lietuvos" Utenos aps., Daugailių skyriaus pirmininkas. Iš Buitūnų k., Kuktiškių vls., Utenos aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Jadvyga, 30 m., sūnūs Algirdas, 4 m. ir Mindaugas 3 m.

Triponis Jonas, s. Jono, g. 1903 m., mokytojas, Antalieptės pradžios mokyklos vedėjas, Zarasų aps. „Jaunosios Lietuvos" Antalieptės apylinkės vadas. Sąjungos šefo A. Smetonos 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Priklausė šaulių sąjungai. Vėliau buvo paskirtas Zarasų pradžios mokyklos vedėju. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, už akių nuteistas 25 metus kalėti. 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibirą, mirė koncentracijos stovykloje Krasnojarsko krašte.

Trukanas Kazys, g. 1892 m. vasario 28 d. Undrelėnų k., Dūkšto vls., Švenčionių aps., kunigas, pedagogas, visuomenės veikėjas. 1915 m. baigė Vilniaus kunigų seminariją. Pirmo pasaulio karo metu buvo pasitraukęs į Rusiją. 1919 m. klebonavo ir mokytojavo Švenčionėliuose. 1920-1924 m. Muensteryje studijavo filosofiją, istoriją ir lotynų kalbą, studijas apvainikavo filosofijos dr. laipsniu. 1924 m. Švenčionių gimnazijos direkto-

rius. 1925-1939 m. kovo 22 d. Klaipėdos lietuvių gimnazijos, vėliau Vytautas D. gimnazijos mokytojas, nuo 1929 m. direktorius. Jo pastangomis 1926 įsteigta Klaipėdos krašto lietuvių visuomenės sąjunga. Tais pat metais drauge su kitais veikėjais įsteigė Klaipėdos krašto mokytojų draugiją, krašte išplėstas privačių lietuvių mokyklų tinklas. Buvo išrenkamas į Klaipėdos krašto, o 1930 m. ir į Klaipėdos miesto seimelį. Veikė Lietuvių tautininkų sąjungoje. Nuo 1939 m. rudens Vilniaus I gimnazijos direktorius, buvo Savitarpinės pagalbos Vilniaus miesto komiteto pirmininkas. 1945 m. grįžo į Klaipėdą, paskirtas I vidurinės mokyklos direktorium, bet 1946 m. komunistų suimtas, nuteistas ir 8 metams ištremtas į Sverdlovsko sritį. Paleistas 1954 m. grįžo į Klaipėdą po vienerių metų gavo darbą miesto bibliotekoje. Mirė 1957 m. rugsėjo 18 d. Klaipėdoje.

Tumosa Jonas, s. Jono, g. 1908 m., mokytojas, Tirkšlių pradžios mokyklos vedėjas, „Jaunosios Lietuvos" Tirkšlių skyriaus pirmininkas ir apylinkės vadas. Iš Akmenės, Mažeikių aps., su žmona Stase, 39 m., mokytoja ir dukrelėmis — Aldona, 10 m., Dalija, 4 m., Nijole, 7 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Mirė Masukovkos koncentracijos stovykloje, Krasnojarsko krašte. Sibire mirė ir jo dvi dukterys. Žmona su viena dukrele grįžo.

Turčinavičius Balys, s. Juozo, 33 m., mokytojas. „Jaunosios Lietuvos" Tauragės rajono, Sungailiškių skyriaus pirmininkas ar valdybos narys. Komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Tuskenis Juozas, s. Povilo, g. apie 1905 m., mokytojas, pradžios mokyklos vedėjas, tautininkas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos narys Debeikiuose ir Vyžuonose, Utenos aps., buv. Vyžuonų šaulių būrio vadas. Šaltenių k., Vyžuonų vls. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, nuteistas ir 1941 m. išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo šeima.

Ubeika Antanas, g. Padustėlio k., Dusetų vls., Zarasų aps., gyveno Kurklių k., Vyžuonų vls., Utenos aps., mokytojas, šaulys ir jaunalietuvis. Jis ir jo krikštui paruoštas sūnelis 1943 m.

žuvo, kai komunistai partizanai apsupę jų namą apšaudė iš automatų ir įmetė granatą. Žmonai Reginai Kumelytei buvo sunkiai sužeistos abi kojos. Ji buvo g. 1913 m., baigusi Utenos gimnaziją, Pedagoginį institutą Klaipėdoje, šaulė, skautė, draugininkė. Peršauta gydėsi Utenos ligoninėje. Po karo įstojo į partizanų eiles, kautynėse sužeista, nuo žaizdų mirė 1949 m.

Ubeika Kazimieras, g. apie 1891 m. Padusetėlio k., Dusetų vls., Zarasų aps., pedagogas, visuomenės veikėjas. 1909 m. baigė Panevėžio mokytojų seminariją. Nepriklausomybės pradžioje organizavo savanorius, vietos savivaldybes. Buvo Šiaulių pradžios mokyklų inspektorius, mokytojų seminarijos mokytojas, 1922-1925 m. Šiaulių miesto burmistras, nuo 1925 m. Šiaulių I rajono pradžios mokyklų inspektorius, Šiaulių miesto savivaldybės tarybos narys, ilgametis Šiaulių skautų tunto tuntininkas. Nuo 1939 m. Švietimo ministerijos švietimo tarybos narys. Anksčiau priklausė darbo federacijai, vėliau įstojo į Lietuvių tautininkų sąjungą. Bendradarbiavo *Viltyje, Lietuvos ūkininke, Tautos mokykloj, Švietimo darbe* ir kt. 1941 m. birželio 14 d. su žmona Elena Urbonaitė komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė.

Udras Ipolitas Stasys, s. Domininko, g. 1906 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Panevėžio rajono, Šeduvos vls. tėvūnas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Urbaitis Antanas, g. 1907 m. Kuro k., Lekėčių vls., Šakių aps. Baigęs gimnazijos 6 klases ir Karo mokyklos aspirantų laidą, tarnavo Biržų aps. mokesčių inspekcijos įstaigoje. Vėliau perkeltas tokios pat įstaigos raštvedžiu į Šakius. Priklausė „Jaunosios Lietuvos" ir šaulių sąjungoms. Buvo nevedęs. Pavergtoj Lietuvoj buvo paskirtas mokesčių rinkėju Kidulių valsčiuj; iš čia 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir žuvo.

Urbaitis Jurgis, s. Antano, 28 m., kilęs iš Runkių k., Kazlų-Rudos vls., Marijampolės aps., ats. jaun. leitenantas, technikas, Kretinga. „Jaunosios Lietuvos" Kretingos rajono rikiuotės, vėliau sporto vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Urbanas Balys, s. Klemenso, g. 1886 m. Vozgėlių k., Dusetų vls., Zarasų aps. Prieš I pasaulinį karą baigė Panevėžio moky-

tojų seminarijos 2 kursus. Karo metu dar mokėsi Petrapilyje. Už socialistinius nusiteikimus pateko į Kryžių kalėjimą, bet teismas jį išteisino. 1915-1918 m. dirbo Kupiškio pradžios mokykloje. Su lietuvių veikėjais buvo suimtas dėl kažkokių atsišaukimų. Tesurado *Lietuvos aido* numerį (nelegaliai pasirodžiusį), kur buvo išspausdintas Lietuvos nepriklausomybės aktas. Vokiečių teismo išteisintas.

Per mokytojų suvažiavimą Zarasuose, kur Kapsuko valdžios mokytojas liepė tuojau visus vaikus mokyti rusų kalbos, pasipriešino. Raudonarmiečių išvestas iš salės, sumuštas ir išvežtas į Daugpilį. Tai buvo 1919 m. pavasariop ar vasarą. Tardymas užsitęsė ilgai. Vykstant su Lietuva pasikeitimui kaliniais, buvo perduotas lietuviams. Lietuvoj buvo gimnazijos mokytojas Šiauliuose.

1926 m. buvo paskirtas Dusetų pradžios mokyklos vedėju. 1927 m. nušalintas, grįžo į savo tėviškę ir pradėjo dirbti Vozgėlių pradžios mokykloje. Iškeltas iš Vozgėlių į Obelius, vėliau į Degučių apylinkę. 1940 m. rudenį paskirtas Dusetų pradžios mokyklos vedėju. Buvo tautininkas ir šaulys. 1941 m. buvo slaptai įsijungęs į laisvės kovotojus. 1941 m. birželio mėn. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė badu.

Urbonas Petras, s. Prano, g. 1901 m., mokytojas, Devinduonių k., Kėdainių aps., „Jaunosios Lietuvos" Dotnuvos rajono, Devinduonių skyriaus vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Urmulevičius Vincas, s. Stasio, 31 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Šakių aps., Plokščių skyriaus valdybos narys. Iš Kretkampio k., Lekėčių vls., Šakių aps., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą.

Ūsaitis Jonas Saliamonas, s. Jono, 40 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" 1929 m. vienas iš Ukmergės aps., Kurklių skyriaus steigėjų. Iš Pagelažėlių, Veprių vls., Ukmergės aps. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo žmona Veronika Giedraitytė, d. Antano, 28 m., dukterys — Birutė, 4 m. ir Danutė, 9 m.

Vaičekauskas Juozas, s. Andriaus, gimęs 1901 m. Kuršėnuose, Šiaulių apskr. Tautininkų Sąjungos narys. Kaune 1928

Vaičekauskas Juozas

m. baigė buhalterijos kursus. Iš pradžių dirbo Skapiškio ūkininkų bankelyje, o vėliau Rokiškio Zarasų apskričių savivaldybėse valsčių sekretoriu. 1939 m. Lietuvai atgavus dalį Vilniaus krašto, buvo komandiruotas į Vilnių. Vykdant Lietuvos pasų išdavimo kompaniją, paskirtas Vilniaus Aušros Vartų rajono pasų stalo viršininku, nepasidavė jokiems lenkų kyšiams ir šantažui. Arkivyskupui Jalbžykovskiui bandant įsigyti lietuvišką pasą, net jam pačiam asmeniškai atvykus su didele palyda pasas nebuvo išduotas. Vaičekauskas Juozas mokėdamas vokiečių, rusų ir lenkų kalbas, mandagiai lenkiškai arkivyskupui paaiškino, kad veikiantys Lietuvos įstatymai nenumato iš kitur atsikėlusiems gyventojams duoti Lietuvos pasą.

Šalia Tautininkų sąjungos veiklos, aktyviai reiškėsi Šaulių organizacijoje, jaunalietuviuose. Daug kartų pastatęs įvairių vaidinimų, ir pats vaidindavo. Skapiškyje vadovavo Šaulių dūdų orkestrui. Imbrade įsteigė Jaunalietuvių mišrų chorą ir jam vadovavo. Giedodavo Skapiškio, Jūžintų, Imbrado bažnytiniuose choruose. Kartais pavaduodavo tų bažnyčių vargonininkus. Apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės 10 ir 20 metų sukakčių medaliais. Yra nupirkęs Ginklų Fondui, su kitais valsčiaus tarnautojais, lengvąjį kulkosvaidį.

Rusams užėmus Lietuvą, 1940-1941 metais dirbo Zarasų kooperatyve. Vokiečiams užėmus Zarasus pradėjo organizuoti miesto aprūpinimą duona, atstatydamas gyventojams kepyklos darbą. Būdamas sukilimo dalyvis, perėmus lietuviams buvusias komunistų įstaigas, kurį laiką ėjo, Laikinosios Lietuvos vyriausybės žinioje, Zarasų miesto maisto tiekimo viršininko pareigas. 1944 komunistams sugrįžus, dirbo Zarasų banko buhalteriu. Vietinių komunistų apskųstas, po ilgos kratos jo bute, areštuotas ir įmestas į buvusios Zarasų miesto savivaldybės rūsį. Ten NKVD ilgai tardomas, mušamas ir kankinamas. Per pažįstamą vietinį gyventoją rusą, NKVD kalėjimo sargybinį, dar perdavė artimiesiems savo auksinį žiedą ir kruvinus marškinius. Atėjūnų buvo padarytas invalidu, suluošintas. 1945 m. vasarą nuteistas 10 m. Gyvuliniame vagone nugabentas į arktinę Sibiro sritį, Vorkutą. Įgrūstas į anglių kasyklų 6-tą šachtą. Čia, galutinai užkankintas ir mirė. O jaunystėje savo rankomis pajėgdavo sulenkti arkliams kaustyti pasagą. Kilęs iš darbininkų, su tėvu pjaudavo lentas. Vorkutos tundroje jo kapas nežinomas lietuvių, komunizmo aukų-kapinių nėra. Visur aplink tik nuskurę žemi krūmokšniai ir samanos užžėlusios. Nei kryželio, nei paprasčiausio kuolo nematyti...

Vaičiulis Albinas, s. Kazio, 31 m., linų fabriko darbininkas Mažeikiuose. „Jaunosios Lietuvos" Mažeikių rajono, Urvikių skyriaus valdybos narys. Komunistų 1940 m. liepos 12 suimtas, kalintas Šiaulių kalėjime. 1941 m. birželio 22 d. kilus vokiečių-rusų karui, iš kalėjimo išvežtas. Jo likimas nežinomas.

Vaišvila Stasys, s. Juozo, g. 1899 m., mokytojas, Pasvalio rajono, Grūžų jaunalietuvių skyriaus vadas, su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Ona, d. Jono, g. 1905 m., mokytoja, sūnus Algimantas, 3 m., duktė Virginija, g. 1937 m. ir 4 mėn. kūdikis.

Vaitiekūnas Jonas, s. Antano, 43 m., ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Vaidoklių k., Kriukų vls., Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Rozalija, d. Antano, 37 m., sūnus Jonas, 10 m., duktė Eugenija, 18 m. ir motina Ona, 73 m., ūkininkė.

Vaitiekūnas Klemensas, s. Tado, g. 1888 m., gydytojas, tautininkas, Joniškis, Šiaulių aps., 1940 m. liepos 12 d. komu-

nistų suimtas, kalintas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas koncentracijos stovyklon į Sibirą. Buvo išvežta ir jo šeima — žmona Jadvyga, d. Antano, 40 m., šeimininkė, sūnus Ferdinandas, 9 m. ir duktė Halina, 14 m.

Vaitkevičius Henrikas, s. Konstantino, 40 m., savanoris, ats. karininkas, inžinierius, priklausęs Neo-Lithuania korporacijai. 1941 m. birželio 14 d. su šeima iš Kauno komunistų išvežtas į Sibirą.

Vaitkevičius Antanas, s. Vinco, g. 1907 m., gimn. mokytojas Šakiuose. „Jaunosios Lietuvos" Šakių skyriaus stygų orkestro vadovas. Su žmona Antanina g. 1912 m., sūnum Algimantu Algirdu, 2 m. ir dukrele Rasa, 4 m., komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Visi grįžo į Šakius.

Vaitkevičius Steponas, s. Juozo, g. 1886 m. gruodžio 26 d. Lašinių k., Šunskų vls., Marijampolės aps., mokytojas, gimnazijos direktorius, tautininkas, Linkuva, Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. 1942 m. sausio mėn. mirė Sverdlovsko koncentracijos stovykloje, prie Š. Uralo. Buvo išvežta ir jo žmona Petronėlė Česnaitė, 50 m., gimnazijos mokytoja, sūnus — Vainutis, 16 m. ir duktė Gražina, studentė.

Vaitkus Juozas, s. Liudviko, g. 1903 m. Skuode, Kretingos aps., mokytojas, jaunalietuvių apyl. vadas ir šaulys Palangoje, Kretingos aps. 1940 m. liepos 24 d. komunistų suimtas, kalintas Kretingos ir Vilniaus Lukiškių kalėjime, nuteistas, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į koncentracijos stovyklą Sibiran ir dingo.

„Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1936.VI.13 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Vaivydas (Vojevodskis) Edvardas, teisininkas. Mokėsi Telšių ir Kauno „Aušros" gimnazijose, teisę studijavo Lietuvos universitete, Teisių fakultete. Iškilus skautų veikėjas: skautininkas, tuntininkas, apdovanotas skautų Lelijos ordinu, Latvijos skautų „Baltosios lelijos" ordinu, 1928-1929 m. buvęs Vyriausio skautų štabo jūros skautų skyriaus vadas. Šiaulių apygardos teismo prokuroras ir Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių aps. valdybos narys. 1936.VI.13 „Jaunosios Lietuvos" s-gos šefo A. Smetonos apdovanotas II l. Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio mėn. išvežtas koncentracijos stovyklon į Kazachstaną. Jo likimas nežinomas.

Valančius Juozas, s. Juozo, g. 1891 m. Sutkūnuose, Šiaulių vls. ir aps., provizorius, visuomenininkas. Baigęs Šiaulių gimnazijoje 4 klases, Rusijoje stojo mokiniu į vaistinę, atliko vaistininko padėjėjo praktiką, provizoriaus laipsnį įsigijo 1922 m. Kaune Aukštuosiuose kursuose. 1924 m. įsigijo vaistinę Šiauliuose, ten 1929-1930 m. buvo Ligonių kasos direktorius, 1930-1940 m. Šiaulių miesto burmistras. Aktyviai veikė Lietuvių tautininkų sąjungoje, buvo sąjungos Šiaulių apygardos pirmininkas. Priklausė farmacininkų sąjungai, nuo 1931 m. vaistininkų draugijos narys, 1935-1940 m. centro valdybos vicepirmininkas, prekybos, pramonės ir amatų rūmų vaistininkų sekcijos vadovo pavaduotojas. Bendradarbiavo *Savivaldybėje*. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas, 1941 m. birželio mėn. iš kalėjimo išvežtas ir dingo. Žmona Sofija, 44 m., vaistininkė, ištremta į Sibirą.

Valenta Jonas, kilęs nuo Alytaus, mokėsi gimnazijoje, mokesčių inspekcijos tarnautojas, jaunalietuvis. 1945 m. komunistų išvežtas į Sibirą.

Valiukėnas Antanas

Valiukėnas Antanas, g. 1913 m. kovo 25 d. Taukelių k., Daugailių vls., Utenos aps., žurnalistas. 1931 m. baigė Švėkšnos gimnaziją ir įstojo į VDU Humanitarinių mokslų fakulte-

tą, filologijos skyrių. 1937-1939 m. studijavo Zuericho universitete. Neo-Lithuania korporantas. 1931-1932 m. *Studentų* balso redakcijos narys, 1933 m. *Akademiko* steigėjas ir pirmasis redaktorius, 1934-1935 m. *Jaunosios kartos* redaktorius, 1939-1940 m. *Vairo* redakcijos narys. Be paminėtų dar bendradarbiavo *Lietuvos aide* ir kt. Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, 1940 m. birželio 20 d. iš Lietuvos pasitraukė į Vokietiją. 1940 m. lapkričio 17 d. dalyvavo Lietuvos Aktyvistų fronto (LAF) steigiamajame susirinkime ir su kitais pasirašė „Steigiamąjį aktą". 1941 m. liepos 26 d., K. Škirpos įgaliotas nelegaliai vyko į Kauną su paskutinėmis instrukcijomis Lietuvos laikinajai vyriausybei. Grįžęs į Berlyną parengė ir išsiuntė į vakarų pasaulį daugelį pranešimų apie padėtį Hitlerio ok. Lietuvoje. 1945 m. balandžio mėn. Berlyne Sovietų Sąjungos policijos agentų areštuotas, atvežtas į Vilnių, Lukiškių kalėjime žiauriai tardytas. Išvežtas į rytinį Sibirą. Mirė ar buvo nužudytas 1946 m. liepos 16 d. Nachodkos pereinamoje stovykloje, Kolymoje.

Valsiūnienė Valė, d. Juliaus, 35 m., „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1936 m. įsak. Nr. 19,§ 7 paskirta Šiaulių rajono sporto vadove. Su vyru Jonu, s. Jono, 36 m., sūneliu Algimantu, 8 m., vyro tėvu Jonu, 65 m. ir motina Darata, 64 m., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Vanagienė Elena, d. Jono, 27 m., „Jaunosios Lietuvos" Kauno II rajono ūkio ruošos vadovė (1938 m.). Iš Kauno su sūneliu Rimvydu, 5 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežta į Sibirą.

Varanauskas Antanas, s. Stasio, g. 1907 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935 m. įsak. Nr. 37,§ 1 paskirtas Biržų rajono, Papilio apylinkės vadu. Sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas Trijų liepsnų žymeniu. Iš Kalneliškio, Vaškų vls., Biržų aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Ona Milčiūtė, d. Juozo, g. 1914 m., mokytoja, jaunalietuvė, sūnūs — Povilas, 5 mėn. ir Saulius, 3 m.

Vaseris Pranas, apie 60 m. ūkin., žmona apie 60 m. mokytoja, gyveno Ylakių vls., Mažeikių aps., abu tautininkai. Antros rusų okupacijos metu abu išvežti į Šibirą ir ten mirė badu.

Vasiliauskas Balys, 39 m., mokesčių inspektorius, LTS Kauno IV apylinkės valdybos narys, iš Kauno su žmona Elena ir keturiais mažamečiais sūnumis 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Vasiliauskas Bronius, s. Prano, g. 1900 m., valsčiaus sekretorius, tautininkas, Dūkštas, Zarasų aps. 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas, kalintas Utenos kalėjime, nuteistas 25 metus, 1941 m. gegužės mėn. išvežtas į Sibirą, žuvo koncentracijos stovykloje.

Vasiliauskas Jonas, s. Kosto, g. 1910 m., ūkininkas, valsčiaus viršaitis, tautininkas, Mironiškių k., Imbrado vls., Zarasų aps., su žmona Sofija, ūkininke, 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Vaškelytė Eleonora, d. Liucijono, g. 1912 m., tarnautoja, jaunalietuvė, JSO sportininkė, atletė, iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežta į Sibirą.

Vaznelis Stasys, g. 1908 m., studentas neolituanas. Baigė karo mokyklą, leitenantas, tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Kilus vokiečių-rusų karui iš Pabradės poligono 1941 m. birželio 22 d. bandė pasitraukti, bet važiuodamas motociklu susidūrė su sunkvežimiu. Sužeistas išgabentas į Sovietų Sąjungą. Buvo priverstas tarnauti vadinamoje 16 lietuviškoje divizijoje, žuvo 1943 m. pradžioje.

Vebeliūnas Jonas, 38 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Panevėžio valsčiaus tėvūnas. Iš Šventežerio, Seinų aps., su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Emilija, d. Juozo, 28 m., sūnūs — Algimantas, 5 m., Gintautas, 3 m. ir duktė Aldona, 6 m.

Vėjelis Juozas, s. Jono, g. 1904 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" sąjungos vado 1935.X.8 įsak. Nr. 62,§ 1 paskirtas Biržų rajono, Salūmiesčio apylinkės vadu. 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Viktorija, d. Petro, 38 m., ūkininkė, sūnūs Rimantas, 11 m. ir Skirmantas, 8 m.

Vilaniškis Antanas, 35 m., kilęs iš Joniškio vls., Šiaulių aps., mokytojas. Baigė karo mokyklos kariūnų aspirantų laidą, ats. leitenantas. Mokytojavo Jonavoje, Kauno aps., įsteigė ir

pirmininkavo vietiniam jaunalietuvių skyriui. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė.

Vileišis Juozas, s. Kazimiero, 47 m., gydytojas. Būdamas medicinos fakulteto studentu, 1922 m. lapkričio 11 d. vienas iš trylikos Neo-Lithuania korporacijos steigėjų. Iš Panevėžio 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Nuo šeimos atskirtas. Altajaus krašte mirė jo sūnus Algirdas ir dukrelė Danutė. Išvežta šeima: žmona Aldona, g. 1906 m., sūnus Algirdas, 6 m., duktė Danutė, 9 m.

Vileišis Vincas, s. Kazimiero, g. 1908 m. vasario 15 d. Medinių k., Pasvalio vls., Biržų aps., ekonomistas, žurnalistas, istorikas. Mokėsi Linkuvos gimnazijoje, buvo vienas iš iniciatorių steigiant moksleivių „Jaunosios Lietuvos" būrelį, jam vadovavo ir redagavo to būrelio leidžiamą laikraštėlį „Banga". 1928 m. baigė Linkuvos gimnaziją. Kaune Lietuvos universitete, Teisių fakultete studijuodamas buvo veiklus Neo-Lithuania korporacijos narys, vėliau tos korporacijos filisteris. Daug dirbo Lietuvos moksleivių tautininkų „Jaunosios Lietuvos" draugovės centro valdyboje, 1928-1929 m. tos draugovės centro valdybos pirmininkas ir „Jaunosios Lietuvos" žurnalo redaktorius. Aktyviai dalyvavo „Jaunosios Lietuvos" sąjungoje. Bendradarbiavo *Vaire, Akademike, Tautos ūkyje, Naujoje romuvoje* ir kt. Vienas iš Vakarų sąjungos steigėjų, 1935-1936 m. centro valdybos sekretorius. Nuo 1938 m. lapkričio mėn. Visuomeninio darbo vadybos generalinis sekretorius. Domėdamasis Mažąja Lietuva, rinko medžiagą Mažosios Lietuvos praeičiai nušviesti. Tokios medžiagos ieškodamas, daug dirbo Berlyno ir Karaliaučiaus universitetų bibliotekose. 1935 m. išspausdino „Tautiniai santykiai Mažoje Lietuvoje istorijos ir statistikos šviesoje ligi Didžiojo karo". 1938 m. gavo diplomuoto ekonomisto vardą. 1940 m. komunistų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, 1941 m. deportuotas, Sibire mirė 1943 m. Jo žmona, sūnus ir duktė taip pat 1941 m. birželio mėn. išvežti į Sibirą.

Vilėniškis Jonas, s. Igno, 45 m., ūkininkas, tautininkas, Užnemunio vnk., Panemunio vls., Rokiškio aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Stasė, d. Petro, 28 m., ūkininkė, sūnus Teisutis, 2 m., dukterys —

Jurgutė, 6 m., Lilija, 5 m. ir motina Juzė, 70 m. Ji Sibire mirė 1942.

Vilėniškis Jurgis, s. Igno, g. 1906 m. balandžio 23 d. Užnemunio vnk., Panemunio vls., Rokiškio aps., gydytojas, tautininkas, jaunalietuvis Užpaliuose, Utenos aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten žuvo. Išvežta jo žmona Veronika Namikaitė, g. apie 1918 m., tautininkė, ir sūnus Jurgis, 2 m. Iš Sibiro grįžo. Sūnus Gintaras, 3 mėn. mirė tremiant į Sibirą.

Vilimas Aleksandras, g. 1904 m., ats. jaun. leitenantas, mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Aukštadvario rajono rikiuotės, vėliau jaunučių vadovas. Iš Žaslių, Trakų aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Viliūnas Antanas, s. Stepono, g. 1898 m., valsčiaus sekretorius, šaulių būrio vadas, tautininkas, Meškuičiai, Šiaulių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten mirė. Buvo išvežta jo žmona Bronė, d. Jono, g. 1898 m., mokytoja, šaulė ir sūnus Algirdas, 11 m.

Vilius Velavičius Ignas, s. Antano, g. 1904 m. Pavendenės bžn., Varnių vls., Telšių aps., Lietuvos aviacijos ats. kapitonas, Klaipėdos sukilimo dalyvis, Geležinio vilko aktyvus narys, šaulys, skautas. 1940/41 m. komunistų kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Prasidėjus Vokietijos-Sovietų Sąjungos karui, iš kalėjimo išsilaisvino ir kurį laiką buvo to kalėjimo viršininku. Įsijungė į antinacinės rezistencijos — Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos-gretas. Vėliau jis buvo vienas iš Lietuvos laisvės armijos vadovaujančių karininkų. 1944 m. rudenį Žemaitijoje automobilio nelaimėje, Vilius sunkiai sužeistas ir paguldytas Tilžės ligoninėn. 1945 m. iš Vokietijos grįžo į Lietuvą, vesti partizaninę Lietuvos laisvės kovą. Komunistų suimtas, žiauriai tardytas ir jų žargonu tariant: „susilaukė pelnyto atpildo — buvo viešai pakartas".

Vilkaitis Vincas, s. Juozo, g. 1892 m. sausio 16 d. Kybartuose, Vilkaviškio aps., botanikas. Gamtos mokslus studijavo Petrapilio universitete, 1920 m. baigė Berlyno universitete. Ten pat 1925 m. gavo daktaro laipsnį. ŽŪA botanikos ir fitopatologijos profesorius, nuo 1927 m. Augalų apsaugos stoties vedėjas, nuo 1934 m. ligi 1940 m. sovietinės okupacijos ŽŪA rektorius.

Veikė tautininkuose, buvo „Jaunosios Lietuvos" Korp! garbės narys. Botanikos žodyno komisijos narys. Daugelio mokslinių veikalų autorius. Bendradarbiavo *Švietimo darbe, Lietuvos mokykloje, Logose, Kosme, Žemės ūkyje* ir kt.

1941 m. birželio 14 d. iš Dotnuvos su žmona Orvydaite Sofija, g. 1898 m., su sūnum Arvydu g. 1929 m. ir dukra Audange, g. 1933 m. komunistų išvežti į Sibirą. Jis mirė 1943 m. sausio 19 d. Lenos upės žiotyse esančioje Trofimovsko saloje. Mirė skorbuto (cingos) susuktais sąnariais, „besistengdamas jam priklausančiu duonos gabaliuku išlaikyti savo vaikų gyvybę". Žmona mirė Jakutske apie 1948 m. pakrikusių nervų ir skorbuto įveikta.

Vinča Vaclovas, s. Igno, g. 1906 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Skuodo rajono, Imbarės skyriaus vadas. Iš Šatės, Kretingos aps., 1941 m. birželio 14 d. su šeima komunistų išvežtas į Sibirą. Žmona Marija Svaranavičiūtė, d. Klemenso, 38 m., sūnūs Kęstutis, 6 m., Manigirdas, 13 m. ir duktė Gražina, 2 m.

Virbickas Jonas, s. Miko, g. 1905 m., mokytojas, LTJ „Jaunosios Lietuvos" sąjungos, Kėdainių aps., Josvainių vls., Šaravų skyriaus steigėjas ir pirmininkas. Iš Babtų, Kauno aps., su žmona Jadvyga, g. 1910 m., mokytoja ir dukrele Rūta, 5 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą.

Virbickas Mikas, kilęs iš Punios, Butrimonių vls., Alytaus aps., mokėsi technikos mokykloje. Ats. ltn., inžinierius, tautininkas. 1945 m. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo nuteistas 25 metus.

Virketis Augustinas, s. Petro, 50 m., pradžios mokyklų inspektorius Biržuose. Priklausė Lietuvių tautininkų sąjungai, buvo šaulių būrio vadas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą ir ten žuvo. Buvo išvežta ir jo žmona Joana Sarakauskaitė, jaunalietuvė, d. Tado, 33 m., mokytoja: nustojusi sveikatos grįžo į Lietuvą. Sūnelis Sibire žuvo, dukters Zinaidos, 14 m. likimas nežinomas.

Virkutis Pranas, s. Jono, g. 1910 m., Mažeikių rajono, Tirkšlių jaunalietuvių skyriaus pirmininkas (1929 m.). Vėliau Mažeikių skyriaus pirmininkas, *Jaunosios kartos* bendradarbis.

Baigė karo mokyklą, leitenantas. Iš Varėnos poligono 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Voldemaras Augustinas

Voldemaras Augustinas, g. 1883 m. balandžio 4 d. Dysnos k., Tverečiaus vls., Švenčionių aps., valstybininkas, publicistas, mokslininkas, profesorius. 1909 m. baigė Petrapilio universitete istorijos-filosofijos fakultetą. Universitete paliktas ruoštis profesūrai. 1911 m. universitetas suteikė docento laipsnį, pirmam lietuviui. 1917 m. įstojo į Tautos Pažangos partiją. Nuo 1918 m. lapkričio 11 d. ligi 1918 m. gruodžio 26 d. Lietuvos vyriausybės pirmajame ministrų kabinete ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras; II-V kabinete 1918.XII.26 — 1920.VI.19 užsienio reikalų ministras; XIV kabinete 1926.XII.19 -1929.IX.19 ministras pirmininkas, užsienio reikalų ministras ir nuo 1928.XI.22 krašto apsaugos ministras. 1920-1922 m. profesorius Auštuosiuose kursuose, ruošė statutą steigiamam universitetui, 1922.II.16 paskirtas pirmuoju socialinių mokslų fakulteto dekanu. Nuo 1922 m. Lietuvos universiteto profesorius. 1924 m. vienas lietuvių tautininkų sąjungos steigėjų ir joje buvo

vadovaujančiu politiku, atstovu III seime. Geležinio Vilko organizacijos vadas.

Sovietų Sąjungai Lietuvą okupavus, grįžo iš užsienio, 1940 m. birželio 19 d. komunistų areštuotas, kalintas, ištremtas į šiaurinį Kaukazą, 1940-1942 m. gyveno Ordzonikidzėje. Vokiečių kariuomenei artėjant prie Kaukazo, komunistų suimtas, kalintas Maskvos Lubiankos kalėjime ir ten 1942 m. gruodžio 16 d. mirė ar buvo nužudytas.

Zabarauskas Edvardas, g. 1908 m. Joniškėlyje, Biržų aps., teisininkas. Baigęs VDU Teisių fakultetą, 1935-1938 m. buvo prezidentūros referentas, 1938-1940 m. Kauno radiofono direktorius. Neo-Lithuania korporacijos filisteris, 1930-1931 korporacijos pirmininkas, *Jaunosios kartos* redaktorius, 1931-1932 m. studentų atstovybės vicepirmininkas ir pirmininkas. Sovietų Sąjungai 1940 m. birželio mėn. 15 d. Lietuvą okupavus, greit buvo atleistas iš visų pareigų. Po poros mėnesių prie Lietuvos-Vokietijos sienos buvo komunistų nužudytas, kai bandė pasitraukti į Vokietiją.

„Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1935.V.10 buvo apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu.

Zabarauskas Henrikas, g. 1910 m. Joniškėlyje, Biržų aps. Baigė Joniškėlio vid. mokyklą ir pieninkystės kursus. Buvo Joniškėlio pieno nugriebimo punkto vedėjas. Priklausė šaulių sąjungai ir jaunalietuviams. 1940 m. birželio 15 d. Sov. Sąjungai Lietuvą okupavus, buvo atleistas iš pareigų. Įskųstas, areštuotas, kalintas ir tardytas Panevėžio ir Kauno sunkiųjų darbų kalėjimuose. Ten ir žuvo.

Zajančauskas, tarnavęs pasienio policijoje, Zarasai, tautininkas, 1940 m. liepos 12 d. komunistų suimtas ir dingo. Spėjama, kad buvo nužudytas ir lavonas ežere paskandintas.

Zakrasovas Juozapas, s. Konstantino, g. 1907 m., tarnautojas, Utenos skyriaus jaunalietuvis. Iš Utenos 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Zakrys Petras, g. 1904 m., ekonomistas. Baigė Vytauto D. universiteto Teisių fakulteto ekonomijos skyrių. Vilkaviškio aps. mokesčių inspektorius, priklausė „Jaunosios Lietuvos" sąjungai ir buvo Kaišiadorių rajono vadas. „Jaunosios Lietuvos"

sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1940 m. liepos mėn. komunistų areštuotas, kalintas Marijampolės kalėjimo 42 kameroje. Nuteistas 8 metus kalėti, 1941 m. birželio 3 d. išvežtas į Komi ASSR, Kožvos-Pečioros koncentracijos stovyklą, ten ir mirė 1941 m. spalio mėn.

Zavistauskas Savinas, 35 m., buvo „Jaunosios Lietuvos" rajono raitininkų vadas. Vėliau tarnavo policijoje. Iš Vilniaus su šeima 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą koncentracijos stovyklon. Žmona Jadvyga, d. Izidoriaus, 33 m., tarnautoja, su dviem dukrelėmis išvežta į Arkties sritį, mirė 1942 m. Lenos upės deltoje, Bykovo žvejybos įmonėje, Mastacho Mys skyriuje. Dukrelės — Liudvika, 13 m. ir Ona, 1½ m.

Zdanavičius Juozas, s. Prano, 27 m., buhalteris, Rudamina, Seinų aps., JSO klubo vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Zigmantas Vladas, s. Antano, g. 1908 m., mokytojas Pasvalyje, Biržų aps. Nuo 1939 m. birželio mėn. „Jaunosios Lietuvos" Pasvalio rajono dainos ir muzikos vadovas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Zimkus Povilas, s. Povilo, g. 1896 m., ūkininkas, Musninkų valsčiaus viršaitis, tautininkas, gyveno Vileikiškių k., Musninkų vls., Ukmergės aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą. Buvo išvežta ir jo žmona Sofija, d. Jono, g. 1898 m., ūkininkė; sūnūs — Jonas, g. 1925 m., ir Vytautas, g. 1926 m.

Zubkus Ignas, g. 1900 m,, inžinierius, Neo-Lithuania korporacijos filisteris, Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, ats. karininkas. Radviliškio (Šiaulių aps.) geležinkelių ruožo mašinų direkcijos viršininkas, 1940 m. liepos 15 d. Radviliškio stotyje komunistų suimtas ir vedamas per peroną, išsiveržęs iš agentų rankų, kritęs po įvažiuojančiu į stotį traukiniu — žuvo vietoje.

Žalkauskas Alfonsas, s. Miko, 36 m., mokytojas, Granapolio k., Semeliškių vls. Trakų aps.. 1935 m. Granapolio jaunalietuvių skyriaus įkūrėjas. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Žąsinas Jonas, s. Jono, 35 m., mokytojas, „Jaunosios Lietuvos" Vegerių apylinkės vadas. Sąjungos šefo apdovanotas III laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. Iš Žemalės, Mažeikių aps.,

komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą. Išvežta ir jo šeima: žmona Jadvyga, jaunalietuvė, g. 1909 m., sūnūs Algimantas, g. 1929 m., Rimantas, g. 1931 m. ir Vaidotas, g. 1933 m.

Žemaitis Kazys, medicinos fakulteto studentas, Neo-Lithuania korporantas, žuvo 1941 m. birželio mėn. sukilime.

Žemaitis Mečys, s. Martyno, g. 1903 m. sausio 3 d., dipl. agronomas, Dotnuvos Žemės ūkio akademijos lektorius, tautininkas ir tautinės spaudos bendradarbis, iš Dotnuvos, Kėdainių aps., 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą, ten ir mirė.

Žilinskas Aleksandras, s. Tomo, g. 1885 m. rugsėjo 15 d. Veiveriuose, Marijampolės aps., teisininkas, visuomenininkas. Teisės studijas baigė Tartu universitete. Dalyvavo lietuvių kultūriniame gyvenime, rašinėjo į lietuviškus laikraščius. Pirmo pasaulinio karo metu tarnavo Rusijos kariuomenėje. Rūpinosi lietuvių karių susiorganizavimu. 1917 m. Petrapilyje buvo išrinktas Lietuvių karininkų sąjungos valdybos vicepirmininku. Už nuopelnus Lietuvos vyriausybės apdovanotas II laipsnio Vyčio kryžiumi. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo Marijampolės aps. viršininkas ir teismo tardytojas. Kauno taikos teisėjas, Lietuvos valstybės ypatingu įgaliotiniu Gardino sričiai, Teisingumo ministerijos tardytojas svarbioms byloms. 1919 m. lapkričio 7 d. paskirtas vidaus reikalų viceministru, nuo 1920 m. pavasario Kauno apygardos teismo valstybės gynėjo padėjėjas, 1924 m. sausio mėn. Kauno apygardos teismo narys. 1927 m. vasario 12 — spalio 1 d. Piliečių apsaugos departamento direktorius. Lietuvos vyriausybės XIV-XV ministrų kabinete 1928.II.4 — 1934.VI.12 teisingumo ministras. Vėliau buvo Kauno notaras. Veikė Lietuvos žemdirbių sąjungoje, vėliau Lietuvių tautininkų sąjungoje. Iš Kauno 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas prie Archangelsko, ten ir mirė 1942 m.

Žilinskas Kazys, s. Vinco, 32 m., ūkininkas, Rūda, Gižų vls., Vilkaviškio aps., Rūdos jaunalietuvių skyriaus valdybos narys. „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos už nuopelnus 1935.V.10 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežtas į Sibirą.

Žilvytis Juozas, s. Petro, g. apie 1901 m., buvęs Kretingos aps. pradžios mokyklų inspektorius, LTS apskr. pirm., jauna-

lietuvių veikėjas, vėliau amatų mokyklos direktorius Kaune. Su žmona Emilija, 35 m. ir dukrele Gražina, 6 m. komunistų 1941 m. birželio 14 d. išvežti į Sibirą. Po 17 tremties metų visi grįžo į okup. Lietuvą. Jis mirė 1975 m. gruodžio mėn. Kaune.

Žiūra Jurgis, s. Jurgio, g. 1902 m., darbininkas, jaunalietuvis, Kleboniškiai, Kauno vls. ir aps., žmona Paulina Adomaitė, 38 m., darbininkė, sūnus Liudvikas, 13 m. ir duktė Genė, 13 m., — visi 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą.

Žukas Juozas ir Janina

Žukas Juozas, s. Kazimiero, g. 1896 m. sausio 18 d. Ramygaloje, Panevėžio aps., pedagogas. Mokėsi Palangos vidurinėje mokykloje, Mintaujos gimnazijoje. Maskvos universitete studijavo matematiką. Mokytojavo Ukmergės gimnazijoje. 1927-1931 m. Lietuvių tautininkų sąjungos centro valdybos narys ir generalinis sekretorius, 1928 m. kurį laiką ėjo *Lietuvos aido* vyriausio redaktoriaus pareigas. 1928 m. Švietimo ministerijos vyr. valdininkas ypatingiems reikalams, 1929-1934 m. antrojo (amatų mokyklų) departamento direktorius, 1934-1935 m. Ukmergės gimnazijos direktorius, 1935-1940 m. ligi sovietinės okupacijos Švietimo ministerijos inspektorius.

1940-1941 m. mokytojavo gimnazijoje Kaune. 1941 m. birželio 14 d. su šeima — žmona mokytoja, dviem sūnumis ir mažamete dukrele — komunistų išvežti į Sibirą, kur ir žuvo 1942 m. pabaigoje. Išvežta šeima: žmona Janina Kazimiera Pūkaitė, g. 1904 m., sūnus Algimantas Stasys, g. 1933 m., sūnus Cezaris, g. 1929 m. duktė Marija, g. 1938 m.

Žvilius Martynas, g. 1887 m. rugsėjo 25 d. Mozūriškiuose, Klaipėdos aps., pažangus ūkininkas, Klaipėdos krašto lietuvių veikėjas. Buvo išrenkamas kaimo seniūnu, valsčiaus viršaičiu, mokyklos tarybos nariu. 1923 m. vienas iš ūkininkų draugijos steigėjų ir iki 1939 m. buvo valdybos narys. 1934 m. buvo Klaipėdos krašto direktorijos narys. Žemės ūkio rūmų tarybos narys. „Santaros" remėjas. Už nuopelnus „Jaunosios Lietuvos" sąjungos šefo A. Smetonos 1937.VI.13 aktu Nr. 7 apdovanotas II laipsnio Trijų liepsnų žymeniu. 1941 m. nacių iš savo ūkio išvarytas, kurį laiką gyvenęs Mažojoj Lietuvoj, Labguvos aps. Raudonajai armijai prasiveržus Karaliaučiaus link, pateko į fronto maišatį ir žuvo 1945 m. sausio mėn.

PRIEDAI

Prasidėjus Vokiečių-Sovietų karui, okupantų bolševikų įstaigoms skubiai pabėgus į Sovietiją, paliktuose archyvuose buvo rasti slapti dokumentai-instrukcijos, kuriuos lietuvius patriotus pirmiausia areštuoti, tremti, naikinti. Čia duodame vienos tokios instrukcijos ištrauką, palikdami kalbą netaisytą.

SMULKUS PRIEŠTARYBINIO ELEMENTO LIETUVOJE SURŪŠIAVIMAS

Visiškai slaptai

PIRMAS SKYRIUS

Aktyvūs kontrrevoliucinių partijų nariai ir antitarybinių, nacionalistinių, baltgvardiečių organizacijų dalyviai (tautininkai, katalikiškos organizacijos, šauliai ir kt.).

Lietuvių tautinė kontrrevoliucija:

a) Vadovaujantis tautininkų organizacijų sąstatas:

1. Komitetų nariai, pradedant apylinkių ir baigiant vyriausia vadovybe,

2. aktyvistai-agitatoriai (pagal turimą medžiagą),

3. nuolatinai politiniai tautininkų spaudos bendradarbiai.

b) Jaunosios Lietuvos vadovybė:

1. dalinių viršininkai, pradedant apylinkėmis ir baigiant vyriausia vadovybe,

2. aktyvistai-agitatoriai (pagal turimą medžiaga),

3. nuolatiniai atsakingi „Jaunosios Kartos" ir „Akademiko" bendradarbiai.

c) Inteligentų ir mokyklinės jaunuomenės tautininkų ir voldemarininkų organizacijų vadovaujantis sąstatas:

1. Neo Lituania,
2. Filiae Lituaniae,
3. Geležinis Vilkas,
4. Lietuva,
5. Vilnija,
6. Romuva,
7. Plienas,
8. Ateitininkai,
9. Ramovė (atsargos karininkai).

d) Prekybininkų ir Pramoninkų sąjungos (Verslininkų sąjungos) vadovybė (centro ir apskričių komitetai, pagal esamą medžiagą).

e) Buvusioji Darbo Rūmų vadovybė-centro komitetas.

f) Basanavičiaus vardo mokytojų sąjungos centro ir apskričių valdybų nariai.

g) Visas voldemarininkų Geležinio vilko organizacijos aktyvas, nuolatiniai „Žygio" ir „Tėvų Žemės" bendradarbiai.

h) Šaulių sąjungos vadovaujantis sąstatas, pradedant būrių vadais ir baigiant sąjungos viršininku; centro valdybos nariai; sąjungos štabo nariai; dalinių-kuopų, rinktinių, tiek vyrų, tiek moterų-aktyvas; nuolatiniai žurnalo „Timitas" bendradarbiai.

i) Katalikiškos organizacijos:

1. Katalikų Veikimo Centro nariai,
2. Katalikiškų laikraščių redaktoriai,
3. Krikščionių Demokratų Partijos vadovybė,
4. Darbo Federacijos vadovybė,
5. Pavasarininkų vadovybė,
6. Baltojo Žirgo vadovybė.

j) Kairiosios buržuazinės partijos:

1. liaudininkai (esant medžiagai),
2. socialdemokratai (taip pat),
3. sionistai socialistai (taip pat).

MASKVOS KALĖJIMUOSE

SILVESTRAS LEONAS

1940 m. iš liepos 11 į 12 d. Žemųjų Amalių kaime, Pažaislio valsč., bolševikų buvau areštuotas. Areštuoti atvyko 5 žmonės, kuriems vadovavo svetimtautis. Bute jis pareiškė, kad atvyko daryti kratą, bet, apsidairęs ir pasisukinėjęs po kambarį, nuo kratos atsisakė ir, išsitraukęs iš kišenės areštо orderį, pareiškė, kad esu areštuotas. Pasiimti su savim neleido ničnieko ir išsivedė į stovinčią Pažaislio kelyje automašiną.

Nuvežė tiesiai į Kauno kalėjimą. Atlikus priėmimo formalumus, administracija pasodino mane į IV-jo skyriaus 79 kamerą. Čia radau: Timofiejevą nuo Jonavos, areštuotą už priklausymą tarptautiniam priešbolševikiniam judėjimui; studentą **Petrošių,** areštuotą už pasijuokimą iš eisenos; kelioms valandoms praslinkus, įvarė tarnautoją **Šileiką,** o po kelių dienų — **Gintalą.**

Šioje korektingoje draugystėje, be jokio apklausimo bei tardymo, išbuvau iki liepos 21 d. Liepos 21 d. po pietų nuvežė mane į Saugumo Rūmus tardyti. Tardytojas, kažkoks rusas enkavedistas, sutiko necenzūriškais keiksmais ir liepė papasakoti, kaip aš elgiausi su komunistais ir revoliuciniu judėjimu Lietuvoje. Atsakius, kad tokie dalykai niekada man nerūpėjo, įpykęs enkavedistas dar pikčiau plūdo. Galų gale davė lapą popieriaus ir liepė parašyti. Parašiau trumpą curriculum vitae ir įteikiau. Raštu liko nepatenkintas ir grąžino mane atgal į kalėjimą. Tardytojo elgesys rodė, kad jo akyse esu nepaprastai didelis nusikaltėlis.

Ir iš tikrųjų, liepos 23 d. apie 10 val. išvedė mane iš kameros ir nusivedė į administracijos kambarį. Valdininkų bėgiojimas, nervingumas, automašinų dūzgimas aiškiai rodė, kad kažką rengia. Už valandos išvedė į kiemą ir dviejų sargybinių apsaugoje įsodino į lengvąją mašiną. Prie šoferio atsisėdo vienas SSSR pasiuntinybės Lietuvoje tarnautojas, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, buvo mūsų vyriausias palydovas iki Maskvos. Į kitas mašinas po vieną įsodino **K. Skučą, Povilaitį** (jis buvo surakin-

tas), **Kazlauską** ir plk. ltn. **Kirlį**. Atidarius kalėjimo vartus, visos automašinos viena paskui kitą pajudėjo. Iš kalėjimo kiemo išvažiuojant, prie vartų kažin kokia moteriškė ne savo balsu suklykė. Tas riksmas sėdintį prie šoferio SSSR pasiuntinybės tarnautoją sunervino. Mašinos nuvažiavo Kęstučio-Vytauto-Čiurlionio gatvėmis per Žaliąjį tiltą ir sustojo prie pervažos į Fredą, kur laukė grupė enkavedistų kažin kokiai kelionei paruoštame vagone.

Mane įsodino į vagono kupe, kurioje kitame kampe jau sėdėjo **Povilas Lašas** (buvęs saugumo tarnautojas), o už kelių minučių įvedė surakintą plk. **K. Dulksnį**. Į kitas kupe susodino **K. Skučą, Povilaitį, Joną Statkų,** gen. **Čapliką, Kazlauską,** plk. ltn. **Matusaitį** ir plk. ltn. **Kirlį.** Vagono langai buvo uždangstyti, koridoriuje prie kiekvienos kupe durų pastatyta po sargybinį, o po vieną sargybinį įsodino dar į vidų. Atvažiavęs garvežys tą vagoną nuvežė prie Kauno stoties ir prikabino prie greitojo traukinio, išeinančio iš Kauno 13 val.

Kur mus veža, ničnieko nebuvo sakoma. Kalbėtis, dairytis bei judėti uždrausta. Maniau, kad vežami į Vilnių. Bet Vilnių pravažiavom, pasiekėm Minską. Čia visus persodino į vagoną areštuotiems vežioti. Vėl iš naujo iki nuogumo iškratė.

Liepos 25 d. apie 9-10 val. pasiekėm Maskvą. Čia kažin kurioje prekių stoty išvedė po vieną iš vagono ir įsodino į areštuotiems vežioti mašiną. Mane išvedė pirmąjį, vedė du enkavedistai, paėmę po rankų, o trečiasis ėjo priešaky. Mašinoje įsodino į vienukę, kurioje gali tilpti tik vidutinis žmogus. Taip buvo suvesti visi likusieji. Tąja mašina buvom nuvežti į Valstybės saugumo vyriausios valdybos vidujinį kalėjimą (Lubiankoje).

Nuo čia prasidėjo nauja mano kalinimo era, kurią sunku aprašyti ir žodžiais pavaizduoti. Pasodino į vienukę 1,5x1 m; buvo suolelis, bet ant jo dėl siaurumo normaliai negalima atsisėsti; vienukė be langelio ir ventiliacijos, o apšviesta nežmoniškai stipria šviesa. Karšta, tvanku, be to, kiekvieną valandėlę pro durų „vilkelį" matai čia rainą, čia juodą enkovedisto akį, kuris prižiūri.

Buvau vestas fotografuoti, pirštų anspaudus duoti ir surašyti biografines žinias. Jas surašant, nepasitenkinimas kilo dėl to,

kad negalėjau nurodyti savo giminių. Tai dariau sąmoningai, kad jie nenukentėtų, tuo labiau, kad viena sesuo yra ištekėjusi už majoro Tapulionio.

Naktį iš ten pervežė į Butirkos kalėjimą ir pasodino į vienutę III-jame bokšte. Kelias į Butirką buvo toks. Įvežus į kiemą, išlaipino ir tučtuojau patekau į tokią pat vienukę, kaip vidujiniame Lubiankos kelėjime; praėjus porai valandų, pervedė į panašią antrą vienukę, vėliau į trečią, ketvirtą, pagaliau į penktą, o iš tos į pirties vienukę išsiprausti. Tenai gavau baltinius ir iš štampų ant baltinių sužinojau, kur esu. Iš pirties atgal kelionė ėjo tokia pat tvarka. Šis vedžiojimas taip susuko man galvą, kad jaučiausi visai apkvaišęs. Auštant buvau vienukėje trečiajame bokšte. Kambariukas penkių netaisyklingų kampų, jame spintelė, geležinė lovelė ir skardinė (paraška); langelis išėjo į kažkokį aerodromą. Langelis iš lauko pusės gaubtas, neskaidraus stiklo.

Tą pat dieną, t.y. liepos 26 d., apie 10 val. du enkavedistai nusivedė mane į gretimą rūmą tardyti. Tardymo kambary radau 2 enkavedistus — žydą ir rusą. Žydas pasisakė esąs vyresnysis tardytojas, o antrąjį — rusą rekomendavo kaip mano bylos tiesioginį tardytoją. Ta proga žydas apie tris valandas kalbėjo, kaip aš turiu laikytis, ką turiu parodyti. Sakė, kad jam viskas yra žinoma, kad nuo mano parodymo priklauso laikymo būdas kalėjime; kad buržuazinės Lietuvos vyrus, smaugusius komunistus ir revoliucinį judėjimą, jis gerai žinąs, kad dešimtis tūkstančių komunistų esame nukankinę kalėjimuose bei iššudę ir kad už tai turėsime atsakyti; tačiau nuo nuoširdaus prisipažinimo pareina gyvybės likimas, priešingu atveju, kaip šuo būsiu sunaikintas. Jis tvirtino, kad jam žinoma, jog aš esu svetimos valstybės agentas, tos valstybės interesais ir nurodymais organizuodavau ir siųsdavau žinių rinkėjus (agentus) į SSSR, kad tokių agentų esą daug jau sugauta; kad aš esąs ne tik vienas iš žiauriųjų komunizmo ir revoliucinio judėjimo Lietuvoje slopintojų, bet kaip nacionalistas buvęs Lietuvos fašistinio režimo ramstis, ėdęs liaudį ir revoliucinį judėjimą; kad aš kovai prieš komunizmą išleidęs visą eilę cirkuliarų; kad komunistus ir revoliucijos dvasioje nusiteikusius žmones esąs sukišęs į kalėjimus, užkampius bei tarpsienius, kur jie nustoję

sveikatos bei buvę žiauriai nukankinti. Pagaliau tvirtino, kad 1920 m., malšinant bolševikų sukilimą Panemunėje, esu sušaudęs apie 1000 bolševikų. Užbaigė, kad dėl visa to aš turiu nuoširdžiai prisipažinti, tik tada gali būti, kad gyvybė bus man dovanota. Dėl tokio kaltinimo nepatvirtinimo negali būti nė kalbos, nes tai esanti tikra tiesa, o kas sakyti tiesą vengia, **tą moka jie priversti sakyti tiesą.** Tiesą išgauti jų pareiga, o to siekdami, jie moka **nulupti vieną, antrą odą, iškepti befšteksą, pagaliau padaryti ir befstroganą.**

Po šio malonaus nurodymo paliko mane su tiesioginiu mano bylai vesti tardytoju, kuris tokiu pat tonu pradėjo savo darbą. Pradžioje rašė biografines žinias. Po žinių surašymo perėjo prie bendrų teigimų, kaip tai išdėstė vyresnysis tardytojas. Atsakius, kad apie tai nieko nežinau ir neatsimenu, visą laiką plūdo ir apie 23 val. grąžino į vienukę. Nuo šios dienos beveik kiekvieną dieną varė mane tardyti ir vis tais pačiais klausimais. Tardyti imdavo apie 10 v., išlaikydavo iki 17-18 v., o vėliau nuo 21 iki 24-1 val. Tas tardytojas taip mane tardė 72 kartus. Pagaliau užrašė, kad aš nieko nežinau, tačiau pareiškė, kad laikys mane tiek ilgai kalėjime ir tokias priemones pavartos, jog aš pradėsiu kalbėti ir kalbėsiu jam žinomą tiesą, nes jis reikalaująs pasakyti ir pasirašyti tik apie tą dalyką, kurį aš žinau; o kad aš tatai žinau, jis gerai žinąs, užtat tų žinių ir reikalaująs. Čia pat keikiasi pačiais necenzūriškais žodžiais; keikiasi ištisomis valandomis, o neretai ir ištisos paros tardymu; grąsinimams, kad bus pavartotos kankinimo priemonės galo nėra. Tuo pat būdu vartojamos ir provokacijos.

Išviršinis tardymo vaizdas buvo toks. Tardyti veda ir atgal atveda du enkavedistai. Tardymo kameroj pasodina kėdėje, kiek galima toliau nuo rašomojo stalo. Kėdėje privalai sėdėti ramiai, be jokio judesio, padėti rankas ant kelių ir žiūrėti į vieną tašką. Kai tardytojui nusibosta tą pat kartoti ir keiktis, jis ima užkandžiauti ir skaityti „Pravdą", arba kokią nors knygą, arba kokiai porai valandų uždaro mane į vadinamą „boksą". Boksas, tai izoliacijos įtaisymas, kuriame nėra nei stalo nei kėdės. Jame uždaromi kaliniai, kad nebūtų susitikimų arba kai tardytojas randa reikalą taip pasielgti. Keiksmus, plūdimus, grasinimus nėra taip sunku pakelti, bet ramus sėdėjimas

ištisomis valandomis yra sunkiausias kankinimas, ardąs fizinį patvarumą. Dėl to užkietėjo viduriai, sutino rankos, kojos, o ant kūno atsirado daugybė furunkulų. Dar pakenčiama būtų, jeigu šią priemonę taikintų tik tardymo metu, bet tardytojo įsakymu toks pat režimas buvo taikomas ir kalėjimo vienutėj sėdint.

Taip laikė iki spalių mėn. Kitokių kankinimo būdų išvengiau, matomai, todėl, kad sirgau dilgėlyne ir buvau gydomas, o kai įsitikinau, kad vis tik gali būti pavartotos ir kitos fizinio kankinimo priemonės, pareiškiau apie tai tardytojui ir reikalavau papieriaus skundui rašyti. Į tokį pareiškimą tardytojas reagavo taip: — Aa... dar viena provokacija apie SSSR. — Užuot davęs popieriaus, keikdamasis pradėjo rašyti protokolą. Pyko, draskėsi, keletą dienų keikėsi, pagaliau pareiškė, kad SSSR fizinis kankinimas nevartojamas, tai esą tik fašistinėse valstybėse, kaip kad buvę ir fašistinėje Lietuvoje. Tuo aš kaip ir apsisaugojau nuo kitų fizinio kankinimo būdų.

Be to, vargino mane alkis, nes pietų iki spalio mėn. gaudavau tik sekmadieniais. Tardytojas bandė sukliudyti ir mano ligos gydymą.

Vienukėje prie sienos buvo iškabintos taisyklės, kuriose surašytos tardomojo kalinio teisės ir prievolės. Tarp kitų teisių, leidžiama vieną kartą per mėnesį rašyti pareiškimai įvairiems prokurorams, vykdomosios valdžios organams ir komunistų partijai. Šia teise norėjau pasinaudoti ir dariau įvairiausių pastangų, bet nieko nepasiekiau; kalėjimo administracija atsakydavo, kad nėra leidimo bei sutikimo iš tardytojo pusės. Apskritai, tos taisyklės nebuvo taikomos, kad ir kažin kaip kalinys norėtų jomis pasinaudoti. Laikas nuo laiko užeidavo tardymo kambarin ir vyresnysis tardytojas, kuris po keletą valandų droždavo man notacijas, kartodamas vis tą pat, kad turiu duoti parodymą ir kad tai išeis mano naudai.

Spalio pradžioje vieną naktį buvo išsivežę šaudyti, bet pavežioję, grąžino į kamera, ir nuo tos dienos iki lapkričio 12 d. išsėdėjau vienukėje netardytas. Nuo to laiko gaudavau pietus ir knygų pasiskaityti. O lapkričio 12 d. iššaukė tardyti jau kitas tardytojas, Ivanovas-Bessonovas, ir paskaitė nutarimą apie tardomąją priemonę — laikydamas su sargyba — ir apie patraukimą atsakomybėn pagal RSFSR B. Kod. 16, 58 str. 4 ir

13 p. Čia pat perskaitė straipsnių tekstus ir paklausė, ar prisipažįstu kaltas. Atsakiau neigiamai. Tuo pasibaigė Maskvos kalėjimuose mano bylos tardymas.

Maskvos Butirkos kalėjimas užlaikomas švariai, tik daugybė blakių. Sėdint vienukėje, joks susisiekimas su kitais kaliniais bei su išore neįmanomas. Per visą laiką neteko matyti nė vieno kalinio. Vedant tardyti, į išvietę arba kitais reikalais, vienas iš sargybinių raktu muša į diržo sagtį, tai reiškia, kad koridorius užimtas ir kitų kalinių išvesti neleidžiama, o išvestieji turi būti paslėpti. Einant į išvietę prie durų išduodamas popieriaus gabaliukas, kuris, atlikus reikalą, gražinamas sargybiniui. Negrąžinus popieriuko — krata, pagaliau net karceris. Enkavedistai ir sargybos pareigūnai aprengti švariai ir gerai. Kaip jie maitinami, pastebėti neteko, bet jiems valgis buvo gaminamas atskirai nuo kalinių. Kaliniai normaliai gauna iš ryto 8 val. 400-500 gr duonos, 2 plyteles cukraus ir arbatą; pietų — 3/4 litro sriubos, barščių arba kopūstų, gamintų su lajum; pirmadieniais — kruopų sriubos su žuvim-vobla; vakarienei — 3/4 litro košės ir arbatos. Mėsos nesu matęs bei valgęs.

Režimas kaliniui taikomas toks, kad kalinamasis fiziškai ir morališkai nusilptų, nesiorientuotų, laikytų save visuomenės bei šeimos atžvilgiu žuvusiu ir pasiduotų įtikinamas, grasinamas ir kankinamas rodyti ir patvirtinti tai, kas jiems byloje reikalinga.

Gruodžio 3 d. išvežė iš Butirkos kalėjimo į stotį. Kuria kryptimi veža, sužinojau tik Možaiske, išgirdęs tos stoties pavadinimą. Vežė specialiame kaliniams traukiny. Tas traukinys sustodavo tik stotyse kalinius priimti arba atiduoti į ten esančius kalėjimus. Girdėti pokalbiai tarp pareigūnų ir matyti vaizdai kėlė šiurpą. Stotyse mačiau laukiančių po keletą šimtų kalinių — paprastų darbininkų bei ūkininkų; girdėjau ir pareigūnų aimanavimų, kad esą tie kaliniai, atvaryti į stotį, laukia priėmimo eilės jau 3-4 dienas ir vis be rezultatų. Pasiekus Minską, judėjimas kalinių pasibaigė. Liko tik 4 vežimai į Kauno kalėjimą. Kas jie tokie buvo, ligi šiol nežinau. Minsko stoty išlaikė 4 paras, o gruodžio 8 d. apie 23 val. patekau į Kauno kalėjimo 51 kamerą. Paaiškėjo, kad aš grąžintas tardymą tęsti.

Čia tardytojas rinko rašytinius įrodymus, susijusius su mano

prieškomunistine veikla, ir apklausė keletą komunistų liudytojų. Mano pareiškimai ir įtikinimai, kad teisingumas ir teisėtumas reikalauja lygybės principo, atseit, reikia klausti ir mano liudytojus, likdavo atmesti. 1941 m. balandžio pabaigoje tardymą baigė ir bylą perdavė XI Armijos Karo Tribunolui. Gegužės 24 d. tas tariamas teismas, be kaltintojo ir gynėjo, bylą pradėjo žiūrėti Kaune, Dzūkų g. 1 Nr. (buvusio lenkų pasiuntinio namuose). Pirmininkas paskelbė proceso dėsnius, kaip vyks procesas ir kokios mano teisės, kaip teisiamojo. Pasinaudojęs tomis teisėmis, pareiškiau teismui formalius atsikirtimus dėl bylos teisingumo, dėl taikymo įstatymų, kurie Lietuvos Respublikoje mano nusikaltimo metu neveikė, ir dėl vienašališko pravedimo tardymo. Prašiau bylą nutraukti bei atidėti.

Gegužės 26 d. teismas nutarė: bylą grąžinti tardymui. Bet daugiau su tardymo organais nesusidūriau, o birželio 23 d. 6 v. išėjau į laisvę. Laisvę išvydo ir **Lašas.** Kur kiti mano bendrakeleiviai į Maskvą ir koks jų likimas — girdėti neteko.

ŽUDYNĖS RAINIŲ MIŠKELY

1941 m. birželio 24 rytą, antrą vokiečių-rusų karo dieną, Rainių miškelyje (apie 3 klm. nuo Telšių) buvo iškastos 4 duobės.

VI.24-25 naktį kaliniai iš Telšių kalėjimo sunkvežimiais išgabenti į R. miškelį ir čia žiauriausiu būdu nukankinti. Kad nebūtų girdimas jų šauksmas, burnos buvo užkemšamos raiščiais ar virvėmis. Rusams pasitraukus ir patikrinus kalėjimo raštinę, rastas 73 asmenų sąrašas. Vėliau vienoje kameroje aptiktas dubenėlis, kuriame buvo išraižyti jautrūs ten buvusių 13 kalinių žodžiai ir jų pavardės. Dubenėlyje įrašyta VI 24 data. Kankinių lavonai sumesti į 4 duobes, atkasti VI 28. Sudaryta teismo gydytojų komisija apžiūrėjo lavonus ir surašė oficialų protokolą. Daugumos kūnai buvo taip sužaloti, kad jų niekas negalėjo atpažinti: iš 73 nukankintųjų tik 27 buvo atpažinti iš drabužių ar kitokių žymių. Kaip matyti iš protokolo, kaliniams buvo lupama oda, traiškomi lyties organai, triuškinami kaulai ir galva, išlupamos akys, badomi padai, ištaškomi smegenys, nulupamos ausys, nupiaunamas liežuvis, ištraukiami viduriai, plaučiai, durtuvu išmaišoma gerklė ir t.t. Daugumas nukankintųjų tebeturėjo savaip pažabotas burnas. (LE XX1V,444)

Šio leidinio redakcija rado, kad tarp 73 kankinių, nužudytų Rainių miškelyje, buvo 10 tautininkų, jaunalietuvių. Jų nuotraukos čia spausdinamos, o žinios apie kiekvieną jų randamos alfabeto eilėje.

RAINIŲ MIŠKELYJE NUŽUDYTIEJI TAUTININKAI

Dibisteris Antanas

Gaudutis Augustinas

Kaveckas Vladas

Gelžinis Ignas

Jakštas Jonas

Lileikis Vytautas

Korza Balys

Šalčius Edmundas

Kusa Leonas

Lengvinas Mykolas

A MONUMENT TO OUR LITHUANIAN MARTYRS

Lithuania, an independent European nation from the end of the 12th century, was occupied by Moscow in 1795 and only regained its independence after World War I. For two decades it enjoyed its freedom making astonishing progress in its cultural, economical and social life. Unfortunately, by force and fraud Soviet Union forces occupied Lithuania on June 15, 1940. This act was perpetrated in utter disregard of the soviet obligation, accepted in the peace treaty, July 20, 1920: „Russia, without any reservation whatsoever, recognizes Lithuania as self-governing and independent with all judicial consequences that follow from such a recognition and in the spirit of free and good will renounces for all time all sovereignty rights of Russia concerning the Lithuanian nation and territory."

Utterly disregarding the fact that the text of this stipulation was suggested by Lenin himself, Moscow enslaved Lithuania after the signing of the pact of friendship with Nazi Germany and upon obtaining the consent of Hitler to occupy the country.

The Soviet Union, aware that Lithuania desired freedom and independence, began to terrorize the people to keep the country submissive to its subjugation. Thus the Soviet Union began to arrest, incarcerate, deport, and to confine to psychiatric wards leading Lithuanian patriots and the more influential members of Lithuania.

At the beginning of the Soviet-German war, Moscow troops and their officers had to abruptly abandon the Lithuanian cities. Lithuanian freedom fighters discovered secret documents that the communists did not have time to destroy and left in former institutions of the occupational forces.

Already issued on October 11, 1939, an instruction No. 001223 stated "regarding the procedure for carrying out the Deportation of Anti-soviet Elements from Lithuania, Latvia and

Estonia." That instruction dated July 7, 1940, was titled "Plan of preparatory activities of Liquidation and Operative Liquidation of the Leading Personnel of Anti-State Parties: Nationalists, Voldemarists, Populists, Trotskyists, Social Democrats, Essers (Socialist Revolutionaries), National Guardsmen and Others."

Another strictly secret instruction ordered that deportations had to be directed mainly against nationalists, their branches for students — New Lithuania, Filiae Lithuaniae, etc. Mr. Molotov, the then Minister of Foreign Affairs of the Soviet Union, had even declared to Mr. Vincas Krėvė-Mickevičius, a prime minister of the puppet government of Lithuania, that the Baltic States will have to be incorporated into the Soviet Union.

To head the annihilation of the Lithuanian patriots and to complete the absorption of Lithuania into the Soviet Union, Moscow sent one of their heavy-handed henchmen, Michail Andrejevich Suslov, who performed his task with careful cruelty. On his return to Moscow in 1946, he gloated: yes, Lithuania would remain; without Lithuanians, however. Thus, more than a tenth of the population found itself deported to Siberia and to Soviet labor camps. The first massive arrests and deportations were carried out June 14 and 15, 1941. According to data compiled by the Lithuanian Red Cross, 34,260 persons were deported to Siberia on those two days. Among them were 1,626 infants up to age four; 2,165 children, 4 to 10 years old; 2,587 teenagers, 10 to 18 years old; 1,681 older people 50 to 70; and 427 older than 70.

Genocide of the Lithuanian people continued through 1945 to 1949 and later. Deportations were especially harsh after the Lithuanian farmers resisted collectivization of their individual farms. The number of deported to slave labor camps, incarcerated, confined to psychiatric wards and those murdered reached several hundred thousand persons. A great number of the deportees perished from starvation, from the severe Siberian frost, or from hard work in the underground mines. They were buried mostly in unmarked graves in the distant waste land of Asia. It is to immortalize their names that this book is being published. This present book includes the names of the Lithuanian patriots — members of the so-called National Lithuanian

Society and its affiliate branches who were tortured and even murdered.

The National Lithuanian Society was a patriotic organization in whose hands lay the government of Lithuania from 1927 until the Soviet occupation. The occupational forces, therefore, were extremely severe with the organization whose members numbered about 13,000.

Neo Lithuania, an organization of university students aimed at fostering a patriotic, active, noble personality in preparing future intellectuals for service to and the welfare of Lithuania in every field. In 1928 the women of Neo-Lithuania formed a special association-Filiae Lithuaniae. Engendered by the same ideology another movement — Young Lithuanians — came into being. Its members were mainly from rural areas, from farms and even students from the Agricultural Academy. The students of the Commerce Institute, who also were imbued by the same ideology were specifically known as belonging to the Herkus Monte Association. Its members had adopted the name of the leader of a free fighter against the teutonic enslavement. Other associations of a like-minded ideology in Lithuania Minor became part of the "Santara" League of Lithuanian Youth Associations.

This book lists the names of all the above named associations who fell victims of Soviet genocide. It is a martyrology of the Lithuanian patriots who were tortured, incarcerated, kept in slave labor camps, tormented in psychiatric wards and even, murdered. The editors of this book are grateful to the National Lithuanian Society of America for its resolve to publish it and for providing the necessary finances.

We know that the list of names given in the book is incomplete because free access to information is not available in Lithuania where no freedom exists for pursuing an investigation of this kind. On the other hand, many martyrs from other Lithuanian patriotic movements are also to be found. We hope that their memory, too, will be honored by a similar publication.

The necessity to preserve the names of the victims of Soviet atrocities for the future is a compelling factor in producing this book. These victims are martyrs of our nation: in shedding their

blood and undergoing cruel torture, they have left an inspiration moving us to continue the patriotic work for which they sacrificed their lives, and motivating us to devote our lives for the well being of the Lithuanian nation, for freedom in the land of our fathers which now remains enslaved by a communist dictatorship.

Lithuania must be free and the names of its glorious martyrs should be preserved forever.

TURINYS

Leidėjo žodis 5
Kankinių vardyną skelbiant 8
Kankinių vardynas 11-173
Smulkus prieštarybinio elemento
Lietuvoje surušiavimas 174
Maskvos kalėjimuose (S. Leonas) 176
Žūdynės Rainių miškelyje 183
A monument to our Lithuanian martyrs 186